

ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาและการมีส่วนร่วมของชุมชนที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพ
ของสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

พ.ศ. 2561

**LEADERSHIP OF SCHOOL ADMINISTRATORS AND COMMUNITY INVOLVEMENT
AFFECTING SCHOOL EFFECTIVENESS AS PERCEIVED BY TEACHERS
UNDER SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 11
IN SURAT THANI**

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of
the Requirements for the Degree of Master of Education
Field in Educational Administration
Graduate School
Suratthani Rajabhat University
2018**

ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาและการมีส่วนร่วมของชุมชนที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษา
ตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11
ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ชนิดาภา จันทรมีศรี

วิทยานิพนธ์นี้ได้รับการพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

วันที่ 3 เดือน ธันวาคม พ.ศ. 2561

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

คณะกรรมการสอบ

ประธานกรรมการ
(ดร.สมคิด นาคข้วน)

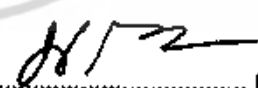

ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บรรจง เจริญสุข)

กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ชูศักดิ์ เอกเพชร)

กรรมการ
(ดร.สมคิด นาคข้วน)

กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ชูศักดิ์ เอกเพชร)

กรรมการ
(ดร.สมพร เพชรสงค์)

กรรมการและเลขานุการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นงุจิรี เจริญสุข)

(ดร.วัฒนา รัตนพรหม)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาและการมีส่วนร่วมของชุมชนที่ส่งผลต่อ
ประสิทธิผลของสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ชื่อผู้วิจัย นางสาวชนิดาภา จันทรมีศรี

ชื่อปริญญา ครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชา การบริหารการศึกษา

ปีการศึกษา 2561

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

1. ดร.สมคิด นาคขำวิญญู	ประธานกรรมการ
2. รองศาสตราจารย์ ดร.ชูศักดิ์ เอกเพชร	กรรมการ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา 2) ศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชน 3) ศึกษาประสิทธิผลของสถานศึกษา และ 4) ศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา
กับการมีส่วนร่วมของชุมชนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ครูผู้สอน
จำนวน 1789 คน กลุ่มตัวอย่างได้มาโดยวิธีสุ่มแบบแบ่งสัดส่วน จำนวน 317 คน เก็บข้อมูลโดยใช้
แบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่น 0.94 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ค่าเฉลี่ย
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา
เป็นรายด้านพบว่า ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม ภาวะผู้นำแบบสนับสนุน และภาวะผู้นำแบบเน้นความสำเร็จ
อยู่ในระดับมาก ส่วนภาวะผู้นำแบบบงการอยู่ในระดับปานกลาง 2) การมีส่วนร่วมของชุมชน โดยรวม
และรายด้านอยู่ในระดับมากเรียงลำดับดังนี้ ด้านหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการติดตามและประเมินผล
และด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน 3) ประสิทธิผลของสถานศึกษาโดยรวมและรายด้านอยู่ใน
ระดับมากเรียงลำดับดังนี้ ด้านความสามารถในการใช้สื่อวัตกรรมและเทคโนโลยีของครู ด้านความรู้
รักการอ่าน แสวงหาความรู้ด้วยตนเองของนักเรียน ด้านความสามารถในการจัดสรรทรัพยากรอย่างมี
คุณภาพ และด้านความพึงพอใจในการทำงานของครู 4) ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านภาวะ
ผู้นำแบบมีส่วนร่วม ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษามากที่สุด โดยมีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ใน
ระดับปานกลาง ($r = .51$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังนั้นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ควรมีแผนในการส่งเสริม พัฒนาองค์ความรู้ในเรื่องภาวะผู้นำแก่ผู้บริหารสถานศึกษาและให้ความรู้แก่ชุมชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการตระหนักถึงความสำคัญในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คำสำคัญ : ภาวะผู้นำ การมีส่วนร่วม ประสิทธิภาพ

ABSTRACT

Thesis Title	Leadership of School Administrators and Community Involvement Affecting School Effectiveness as Perceived by Teachers under Secondary Educational Service Area Office 11 in Surat Thani		
Student's Name	Miss Chanidapa Janmeesri		
Degree Sought	Master of Education		
Major	Educational Administration		
Academic Year	2018		
Thesis Advisors	1. Dr. Somkid Narkkhwan	Chairperson	
	2. Assoc. Prof. Dr. Chusak Ekpetch	Committee	

The purposes of this research were 1) to study the leadership of school administrators; 2) to study the community involvement; 3) to study the school effectiveness; and 4) to study the leadership of school administrators and community involvement affecting school effectiveness as perceived by teachers under Secondary Educational Service Area Office 11 in Surat Thani. The population included 1,789 teachers and the sample of 317 teachers were selected by using stratified sampling. The questionnaire which yielded a reliability coefficient of 0.94 was used to collect data. The data were analyzed by using multiple regression analysis, mean, standard deviation, and Pearson's correlation coefficient.

The research results were as follows: 1) The leadership of the school administrators was at a high level. Considering individual aspects, the result showed that participative leadership, supportive leadership, and achievement-oriented leadership were at a high level; however, directive leadership was at a moderate level; 2) The community involvement was at a high level in overall and individual aspects ranked in a descending order: school curriculum, monitoring and evaluation, and teaching management process, respectively; 3) The school effectiveness was at a high level in overall and individual aspects ranked in a descending order: ability to use innovative media and technology; inquiry learning, reading habits, and seeking for knowledge by students; ability to effectively manage resources; and self-satisfaction

towards work performance of teachers, respectively; 4) The leadership of the school administrators regarding participative leadership affected the school effectiveness at a very high level which yielded a moderate positive correlation ($r = .51$) at a statistical significance level of .01. Therefore, Secondary Educational Service Area Office 11 in Surat Thani should prepare a plan to promote and develop a body of knowledge regarding leadership for school administrators as well as educate the community and stakeholders about the importance of basic education.

Keywords : leadership, participation, effectiveness

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงลงได้ด้วยดี โดยมีท่านผู้มีอุปการคุณหลายท่านที่มีส่วนสำคัญยิ่ง ในการให้คำปรึกษา ข้อเสนอแนะทุกขั้นตอนของการวิจัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.สมคิด นาคขวัณ ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.ชูศักดิ์ เอกเพชร กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ให้การช่วยเหลือแนะนำเป็นอย่างดียิ่ง ตลอดจนให้แนวคิด กำลังใจแก่ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ จึงขอกราบขอบพระคุณทุกท่าน เป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่เสียสละเวลาตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัยทั้ง 5 ท่าน ได้แก่ นางเจริญ แพประสิทธิ์ นายเรืองชัย นุชพานิช นายผดุงรัตน์ ยังผ่อง นางเอ แยมโสพิศและ จิรภัฏฐธรณ์ แก้วทองเมือง ที่ให้คำแนะนำ ข้อเสนอแนะต่าง ๆ หลายประการ ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานีทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูล ตลอดจนผู้มีอุปการคุณทุกท่านที่ให้การกำลังใจด้วยดี ตลอดมา จนทำให้งานวิจัยครั้งนี้ สำเร็จลุล่วงลงได้ด้วยดี

ชนิดาภา จันทร์มีศรี

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ข
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ง
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ค
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
ความสำคัญของการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย	5
กรอบแนวคิดในการวิจัย	6
สมมุติฐานในการวิจัย	7
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
2 เอกสารที่เกี่ยวข้อง.....	11
การบริหารและบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	12
ทฤษฎี หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา	15
ทฤษฎี หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชน	24
ทฤษฎี หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิผลของสถานศึกษา.....	42
บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11.....	55
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	58
3 วิธีดำเนินการวิจัย	72
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	72
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	73
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	76
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้.....	76

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	79
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	79
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	80
5 สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	117
สรุปผล.....	117
อภิปรายผล.....	120
ข้อเสนอแนะ.....	131
บรรณานุกรม.....	133
ภาคผนวก.....	146
ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์.....	147
ภาคผนวก ข รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ.....	155
ภาคผนวก ค แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	157
ภาคผนวก ง การทดสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา.....	167
ภาคผนวก จ สรุปผลการตรวจคุณภาพเครื่องมือรายด้าน.....	175
ประวัติผู้ทำวิทยานิพนธ์.....	177

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1 แนวความคิดที่นำมาประยุกต์เป็นตัวแปรต้น ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร.....	56
2.2 แนวความคิดที่นำมาประยุกต์เป็นตัวแปรต้น ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน.....	68
2.3 แนวความคิดที่นำมาประยุกต์เป็นตัวแปรตาม ด้านประสิทธิผลของสถานศึกษา.....	69
2.4 แนวความคิดที่นำมาประยุกต์เป็นตัวแปรตาม ด้านประสิทธิผลของสถานศึกษา.....	71
3.1 แสดงสัดส่วนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	72
4.1 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามตัวแปรเพศ ประสบการณ์ การทำงาน และขนาดของสถานศึกษา.....	81
4.2 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี.....	82
4.3 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านภาวะผู้นำแบบขงการ.....	82
4.4 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านภาวะผู้นำแบบสนับสนุน.....	83
4.5 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม.....	84
4.6 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านภาวะผู้นำแบบเน้นความสำเร็จ.....	85
4.7 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมของชุมชนที่ส่งผลต่อ ประสิทธิผลของสถานศึกษาตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี.....	86
4.8 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของการมีส่วนร่วมของชุมชนที่ส่งผลต่อ ประสิทธิผลของสถานศึกษาตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านหลักสูตรสถานศึกษา.....	87

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.9 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของการมีส่วนร่วมของชุมชนที่ส่งผลต่อ ประสิทธิผลของสถานศึกษาตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน.....	88
4.10 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของการมีส่วนร่วมของชุมชนที่ส่งผลต่อ ประสิทธิผลของสถานศึกษาตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านการติดตามและประเมินผล.....	89
4.11 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของประสิทธิผลของสถานศึกษาตามทัศนะ ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี.....	90
4.12 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของประสิทธิผลของสถานศึกษาตามทัศนะ ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านความรู้ รักการอ่าน แสวงหาความรู้ ด้วยตนเองของนักเรียน.....	90
4.13 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของประสิทธิผลของสถานศึกษาตามทัศนะ ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านความพึงพอใจในการทำงานของครู.....	91
4.14 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของประสิทธิผลของสถานศึกษาตามทัศนะ ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านความสามารถในการใช้สื่อนวัตกรรม และเทคโนโลยีของครู.....	92
4.15 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของประสิทธิผลของสถานศึกษาตามทัศนะ ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านความสามารถในการจัดสรรทรัพยากร อย่างมีประสิทธิภาพ.....	93

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.16 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี.....	94
4.17 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านความใฝ่รู้ รักการอ่าน แสวงหาความรู้ด้วยตนเองของนักเรียน	95
4.18 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านความพึงพอใจ ในการทำงานของครู.....	96
4.19 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านความสามารถในการใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีของครู.....	97
4.20 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านความสามารถในการจัดสรรทรัพยากรอย่างมีคุณภาพ.....	98
4.21 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของชุมชนที่ส่งผลต่อ ประสิทธิผลของสถานศึกษาตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี	99
4.22 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของชุมชนที่ส่งผลต่อ ประสิทธิผลของสถานศึกษาตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านความใฝ่รู้ รักการอ่าน แสวงหาความรู้ด้วยตนเองของนักเรียน.....	100

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.23 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของชุมชนที่ส่งผลต่อ ประสิทธิผลของสถานศึกษาตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านความพึงพอใจในการทำงานของครู.....	101
4.24 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของชุมชนที่ส่งผลต่อ ประสิทธิผลของสถานศึกษาตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านความสามารถ ในการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีของครู.....	102
4.25 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของชุมชนที่ส่งผลต่อ ประสิทธิผลของสถานศึกษาตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านความสามารถ ในการจัดสรรทรัพยากรอย่างมีคุณภาพ.....	103
4.26 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำกับประสิทธิผลของสถานศึกษา ตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี.....	104
4.27 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของชุมชนกับประสิทธิผล ของสถานศึกษาตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี.....	105
4.28 แสดงค่าอำนาจการทำนายประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านความใฝ่รู้รักการอ่าน แสวงหาความรู้ด้วยตนเองของนักเรียน.....	106
4.29 แสดงค่าอำนาจการทำนายประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านความพึงพอใจ ในการทำงานของครู.....	108
4.30 แสดงค่าอำนาจการทำนายประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านความสามารถ ในการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีของครู.....	109

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.31 แสดงคำอำนาจการทำนายประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านความสามารถ ในการจัดสรรทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ.....	110
4.32 แสดงคำอำนาจการทำนายประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านความไม่รู้จักการอ่าน แสวงหาความรู้ด้วยตนเองของนักเรียน	111
4.33 แสดงคำอำนาจการทำนายประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านความพึงพอใจ ในการทำงานของครู.....	113
4.34 แสดงคำอำนาจการทำนายประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านความสามารถ ในการใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีของครู	114
4.35 แสดงคำอำนาจการทำนายประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านความสามารถ ในการจัดสรรทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ.....	115

สารบัญภาพ

ภาพที่

หน้า

1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	7
-------------------------------	---

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การบริหารและการจัดการศึกษาของไทยมีวิวัฒนาการมายาวนาน นับตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน การศึกษาที่จัดโดยอาศัยบ้าน วัดและวัง ที่ยังไม่มีระบบแบบแผนที่แน่นอน มาสู่การบริหารที่มีระเบียบแบบแผนอย่างเช่นปัจจุบัน ซึ่งต่างก็มุ่งหวังที่จะให้การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ มีความสามารถที่จะปรับตัวและรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นได้อย่างสร้างสรรค์ การจัดการศึกษาที่เหมาะสมควรมีแนวทางสอดคล้องกับสภาพความต้องการทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และวัฒนธรรมของประเทศ สามารถพัฒนาคนให้มีประสิทธิภาพ สามารถดำรงอยู่ในสังคมโลก อย่างมีคุณภาพ สร้างความสมดุลและความกลมกลืนในการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ได้ การศึกษาจึงเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะช่วยให้คนสามารถพัฒนาตนเองได้ตลอดชีวิต ทั้งด้านความรู้ ความสามารถที่จะใช้ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

การจัดการศึกษานับวันที่จะมีความสำคัญมากที่สุดกับการดำรงชีวิตของผู้คนในสังคมทุกชุมชน และเพื่อให้การศึกษาของชุมชนมีความก้าวหน้าทันต่อความเจริญและการเปลี่ยนแปลง ชุมชนจึงต้องมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอย่างจริงจัง การเปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานหรือผู้เกี่ยวข้องมีส่วนในการทำงาน จะทำให้เกิดความรู้สึกร่วมกันกับงานหรือองค์กร ความรู้สึกร่วมกันเกี่ยวข้องที่ว่านี้หากมีการตัดสินใจอย่างใดอย่างหนึ่งร่วมกันแล้วจะเป็นผลให้เกิดข้อผูกมัดหรือสิ่งที่ตกลงใจร่วมกัน ทำให้เกิดความจงรักภักดีต่อองค์กร มีความรับผิดชอบต่อบทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย จึงเห็นได้ว่าการมีส่วนร่วมนอกจากจะมีความสำคัญในด้านประสิทธิภาพในการทำงานแล้ว ยังสามารถสนองความรัก ความผูกพันต่อองค์กร ได้เป็นอย่างดี รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 80 (4) กำหนดให้มีการส่งเสริมและสนับสนุนการกระจายอำนาจ เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน องค์กรทางศาสนา และเอกชน จัดและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนามาตรฐานคุณภาพการศึกษาให้เท่าเทียม และสอดคล้องกับนโยบายพื้นฐานชาติ (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย, 2560 : 33)

ในยุคปัจจุบันเป็นยุคที่กล่าวกันว่าเป็นยุคแห่งการเปลี่ยนแปลงทุก ๆ องค์กรต้องเผชิญกับสภาวะการเปลี่ยนแปลงทั้งในระดับโลก ระดับภูมิภาค ระดับประเทศ ระดับสังคม ระดับองค์กรระดับกลุ่มและระดับบุคคล ทั้งในด้านสภาพแวดล้อม เศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรม ค่านิยม ข้อมูลข่าวสาร และเทคโนโลยี ผลจากการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ส่งผลทั้งทางบวกและทางลบสำหรับประเทศไทยที่ผ่านมาเราได้เผชิญกับสภาวะวิกฤติเศรษฐกิจอย่างรุนแรงและยังมีผลกระทบต่อเนื่องมาถึงปัจจุบัน

หากมองในระดับองค์การทุกองค์การทั้งในภาครัฐ รัฐวิสาหกิจและภาคเอกชนในทุกระดับ ทุกกลุ่มขององค์การมีความจำเป็นที่จะต้องมีการวิเคราะห์ตนเองหรืออาจจะต้องเปรียบเทียบกับคู่แข่งชั้นของตนทั้งในจุดอ่อนจุดแข็งโอกาสและอุปสรรคปัญหาต่าง ๆ ขององค์การเพื่อให้เห็นความสำคัญ ดังนั้นเพื่อให้องค์การดำเนินกิจกรรมไปได้ ขึ้นอยู่กับผู้ที่มีบทบาทสำคัญยิ่งสำหรับองค์การนั้นนั่นก็คือ ผู้นำหรือผู้บริหารเพราะเป็นผู้ที่ตัดสินใจกำหนดทิศทาง วางนโยบาย และรับผิดชอบต่อความสำเร็จและความก้าวหน้าให้แก่องค์การ ดังนั้นองค์การจะพัฒนาไปได้ด้วยดีจำเป็นต้องอาศัยผู้นำที่มีความสามารถ มีภาวะผู้นำสูงและสามารถบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการจัดการเรียนการสอนและความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนนั้นขึ้นอยู่กับความสามารถและทักษะในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นสำคัญผู้บริหารทุกคนจึงต้องตระหนักและให้ความสำคัญในการพัฒนาตนเองจนถึงระดับความเป็นวิชาชีพเพื่อให้มีความรู้ ความสามารถและทักษะในการปฏิบัติงานมีความเป็นอิสระในการตัดสินใจมีความสามารถในการกำหนดมาตรฐานงานการปฏิบัติและการประเมินผลด้วยตนเอง สำนักมาตรฐานวิชาชีพสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2556 : 12)

การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นผู้ถือพร้อมแห่งความเป็นครูมืออาชีพจะสำเร็จมากน้อยเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการด้วยกันทั้งภายในตัวครูเองและการได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารสถานศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะการเปิดโอกาสให้บุคลากรได้เข้ารับการพัฒนาวิชาชีพ การอบรมสัมมนา การส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน การสร้างเครื่องมือในการจัดการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะผู้บังคับบัญชาโดยตรง ซึ่งเป็นผู้มีความสำคัญและเต็มเต็มศักยภาพของครูให้ครูสามารถพัฒนาตนเองเพื่อส่งผลต่อการดำเนินงานสูงสุดโดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการปฏิบัติงานทางวิชาการที่จะส่งผลโดยตรงต่อผู้เรียน ดังนั้นปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่งที่จะทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถบริหารและนำบุคลากรไปสู่ความสำเร็จได้นั้นต้องอาศัยภาวะผู้นำทางวิชาการเป็นหลัก ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการย่อมมีการดำเนินการให้สถานศึกษามุ่งไปสู่คุณภาพและได้มาตรฐาน มุ่งสู่การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ยิ่งผู้บริหารให้ความสำคัญกับการบริหารงานวิชาการและภาวะผู้นำทางวิชาการในระดับสูงแล้วย่อมก่อให้เกิดการพัฒนาครู บุคลากรทางการศึกษาที่มีความสามารถทางวิชาการตลอดจนการมีภาวะผู้นำตามไปด้วย ซึ่งจะส่งผลต่อระบบการจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ นำพาผู้เรียนไปสู่เป้าหมายและได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครองและชุมชน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553 : 15)

ปัจจุบันกระทรวงศึกษาธิการมีความมุ่งหมายที่จะจัดการเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์เป็นคนที่มีความสามารถและอยู่ร่วมกับสังคมอย่างมีความสุข ตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีพลังและมีประสิทธิภาพ ต้องยึดเงื่อนไขและหลักการสำคัญของการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาโดยให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการศึกษามีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการร่วม แสดงความคิดเห็นหรือร่วมกำกับดูแล ด้านการบริหารจัดการศึกษา โดยให้ผู้ที่อยู่ใกล้ชิดเด็ก ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ครู ผู้ปกครอง และชุมชนให้มากที่สุด ได้มีส่วนร่วมตัดสินใจในการจัดการศึกษาให้

มากที่สุด ซึ่งสถานการณ์การศึกษาในปัจจุบันต้องอาศัยความร่วมมืออย่างเข้มแข็งระหว่างครอบครัว โรงเรียนและฝ่ายต่าง ๆ เพื่อร่วมมือกันพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน, 2550 : 1) การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเป็นหัวใจหรือเป็นหลักสำคัญสำหรับการบริหาร การศึกษา โดยเฉพาะทางด้านแนวคิดเรื่องการมีส่วนร่วมของบุคคลในองค์กรนั้น เป็นที่ยอมรับกัน มากในบรรดานักบริหารวงการต่าง ๆ รวมทั้งด้านการศึกษาด้วย โดยเชื่อว่าการบริหารแบบมีส่วนร่วม จะทำให้ผลผลิตเพิ่มขึ้นและผู้ปฏิบัติงานมีความพึงพอใจในงานมากขึ้น (Wholstetter, 1995)

จะเห็นได้ว่าการจัดการศึกษาถือได้ว่าเป็นหน้าที่ของทุกคน และทุกฝ่ายต้องร่วมกันจัดการศึกษาให้ มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับชุมชน สังคม และผู้เรียน โดยเฉพาะผู้ปกครองซึ่งถือว่าเป็นผู้ที่มีส่วนร่วม สำคัญในการพัฒนาเด็กและเยาวชนให้เติบโตเป็นบุคคลที่มีคุณภาพและมีลักษณะ ที่ดีงามตามที่สังคม ต้องการ (วานิช เรืองงาม, 2558 : 10) ได้กล่าวว่า ปัจจุบันแนวคิดของการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการพัฒนาประเทศเป็นแนวคิดที่ได้รับการกล่าวถึงอย่างกว้างขวาง เป้าหมายของการมีส่วนร่วม คือ การทำให้ทุกคนที่ถูกละเลยหรือถูกกีดกันให้ไปอยู่นอกการพัฒนาได้เข้ามาเกี่ยวข้องกับการพัฒนาให้มีสิทธิ มีส่วนร่วมในการดำเนินการ หรือในกิจกรรมการเรียนการสอนของโรงเรียน เน้นที่การตัดสินใจ การร่วม ดำเนินการ การรับผลประโยชน์และการร่วมกันประเมินผลการดำเนินการเพื่อให้เกิดการพัฒนา เนื่องจาก การมีส่วนร่วมเป็นหัวใจของแนวคิดประชาธิปไตย นั่นคือบุคคลที่เกี่ยวข้องกับเรื่องหนึ่งเรื่องใดร่วมกัน ย่อมมีสิทธิอำนาจที่เข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและกำหนดสถานการณ์ให้เป็นไปตามแนวทาง ที่ผู้เกี่ยวข้องยอมรับและปฏิบัติได้ ผู้ปกครองมีบทบาทที่สำคัญอย่างยิ่งต่อชีวิตของเด็ก เพราะบทบาท ของผู้ปกครองที่มีต่อเด็กมิได้จำกัดเฉพาะการเลี้ยงดูอบรมบ่มนิสัยเท่านั้น บทบาทที่สำคัญอย่างหนึ่ง ที่ผู้ปกครองต้องกระทำคือการสนับสนุนด้านการศึกษาแก่บุตรหลานของตน เมื่อผู้ปกครองเป็นบุคคล ที่มีส่วนเกี่ยวข้องและมีอิทธิพลต่อการศึกษาของนักเรียนแล้ว ความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการ จัดการศึกษาจึงเป็นตัวกำหนดที่สำคัญประการหนึ่งว่านักเรียนควรได้รับการศึกษา นอกจากนี้ผู้ปกครอง ยังเป็นครูคนแรกและคนสุดท้ายที่สำคัญที่สุดสำหรับเด็ก ผู้ปกครองเป็นผู้ให้กำเนิดและใกล้ชิดเด็กมาก ที่สุด เข้าใจพื้นฐานอันแท้จริงทั้งทางกายและอารมณ์ ฉะนั้นการที่จะช่วยให้เด็กประสบความสำเร็จ ในโรงเรียนนั้น ผู้ปกครองจึงจัดเป็นส่วนที่สำคัญที่จะช่วยให้เด็กประสบความสำเร็จได้อย่างดีที่สุด (จินพร เทีชรณกรรจ์, 2554 : 1)

ปัจจุบันสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 มีบทบาทหน้าที่ในการส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษา การนิเทศ ติดตาม กำกับ ช่วยเหลือ ดูแลสถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดสุราษฎร์ธานี และจังหวัดชุมพร จำนวน 66 โรงเรียน โดยแบ่งเป็น จังหวัดสุราษฎร์ธานี 44 โรงเรียน และจังหวัดชุมพร 22 โรงเรียน โดยมีหน้าที่ในการขับเคลื่อนการศึกษา ขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาพัฒนาสู่ความเป็นเลิศโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในปัจจุบันเป็นยุคปฏิรูปการศึกษา ผู้บริหารการศึกษาสถานศึกษาจำเป็นต้องเข้าใจและให้ความสำคัญ กับการนำภาวะผู้นำและการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา ซึ่งในการดำเนินงานของสำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษา และโรงเรียนต่าง ๆ ในสังกัดนั้น ต่างให้ความสำคัญและมุ่งเน้นความสอดคล้องต่อความต้องการของสังคม ชุมชน โดยเน้นความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน บ้าน และชุมชนโดยให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เพราะการศึกษาที่ดีจะต้องจัดให้เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น โดยเฉพาะบทบาทของผู้ปกครองและชุมชนในการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กมากยิ่งขึ้นเพื่อร่วมพัฒนาการศึกษาและการบริหารจัดการศึกษาหลาย ๆ ด้าน อย่างไรก็ตามแม้จะมีความพยายามที่จะให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา แต่ในทางปฏิบัติยังมีปัญหาหลายประการ เช่น จากลักษณะของการจัดการศึกษาแบบรวมศูนย์และการแบ่งแยกหน้าที่กันในส่วนกลาง ทำให้ผู้ปกครองและชุมชนมีความรู้สึกว่าการจัดการศึกษาเป็นหน้าที่ของโรงเรียน โดยที่ระบบราชการได้มอบหมายภาระหน้าที่ให้โรงเรียนเป็นฝ่ายจัดการศึกษา การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองและชุมชนยังเป็นเพียงนโยบายและแนวคิดที่กำหนดมาจากหน่วยเหนือ ผู้ปกครองเกิดความรู้สึกว่าหน้าที่ของผู้ปกครองเข้ามาเกี่ยวข้องหรือให้ความร่วมมือกับกิจกรรมของโรงเรียนเป็นการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาแล้ว โดยที่ผู้ปกครองยังขาดความเข้าใจอย่างลึกซึ้งถึงกระบวนการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ตลอดจนผู้บริหารสถานศึกษาต้องแสดงศักยภาพในด้านภาวะผู้นำในการมีส่วนร่วม กับชุมชนให้เป็นรูปธรรม

จากปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาและการมีส่วนร่วมของชุมชนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี เพื่อจะได้ทราบถึงภาวะผู้นำและการมีส่วนร่วมของชุมชนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาว่าประเด็นดังกล่าวว่ามีลักษณะอย่างไร ซึ่งผลจากการวิจัยจะใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล ในภาคอนาคตอันใกล้ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี
2. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี
3. เพื่อศึกษาประสิทธิผลของสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี
4. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับการมีส่วนร่วมของชุมชนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ความสำคัญของการวิจัย

ผลการศึกษาวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 และสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอื่น ต่อไป

1. ผู้บริหารจะได้ทราบภาวะผู้นำของผู้บริหารและหาแนวทางในการพัฒนา ปรับปรุงการบริหารสถานศึกษาและพัฒนาคุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารเพื่อให้การบริหารงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
2. ผู้บริหารจะได้ทราบและหาแนวทางในการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษา พัฒนาการบริหารโดยนำโรงเรียนออกสู่ชุมชนในการบริหารจัดการเพื่อให้การจัดการศึกษามีบรรลุผลสูงสุด
3. ผู้บริหารจะได้ทราบถึงประสิทธิผลของการบริหารสถานศึกษาและหาแนวทางในการจัดการศึกษาโดยยึดหลักการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยเรื่องการศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาและการมีส่วนร่วมของชุมชนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ขอบเขตของเนื้อหา

1. ศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหาร ด้านภาวะผู้นำแบบบงการ ด้านภาวะผู้นำแบบสนับสนุน ด้านภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วมและด้านภาวะผู้นำแบบเน้นความสำเร็จ
2. ศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชน ด้านกำหนดแผนนโยบายและยุทธศาสตร์ ด้านหลักสูตรสถานศึกษา ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน และด้านการติดตามและประเมินผล
3. ศึกษาประสิทธิผลของของสถานศึกษาประกอบด้วย ความใฝ่รู้ รักการอ่าน แสวงหาความรู้ด้วยตนเองของนักเรียน ความพึงพอใจในการทำงานของครู ความสามารถในการใช้สื่อวัตกรรมและเทคโนโลยีของครู และความสามารถในการจัดสรรทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 จังหวัดสุราษฎร์ธานี ปีการศึกษา 2558 จำนวน 1,789 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ ครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 317 คน โดยผู้วิจัยได้กำหนดขนาดของ

กลุ่มตัวอย่างจากตารางของ Krejcie and Morgan (1970 : 608 อ้างถึงใน วรณะ บรรจง, 2558 : 219) กำหนดสัดส่วนเป็นรายอำเภอ แล้วดำเนินการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีการจับสลาก

ตัวแปรที่จะศึกษา

1. ตัวแปรต้น คือ แบ่งออกเป็นด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร และด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน โดยมีรายละเอียดดังนี้

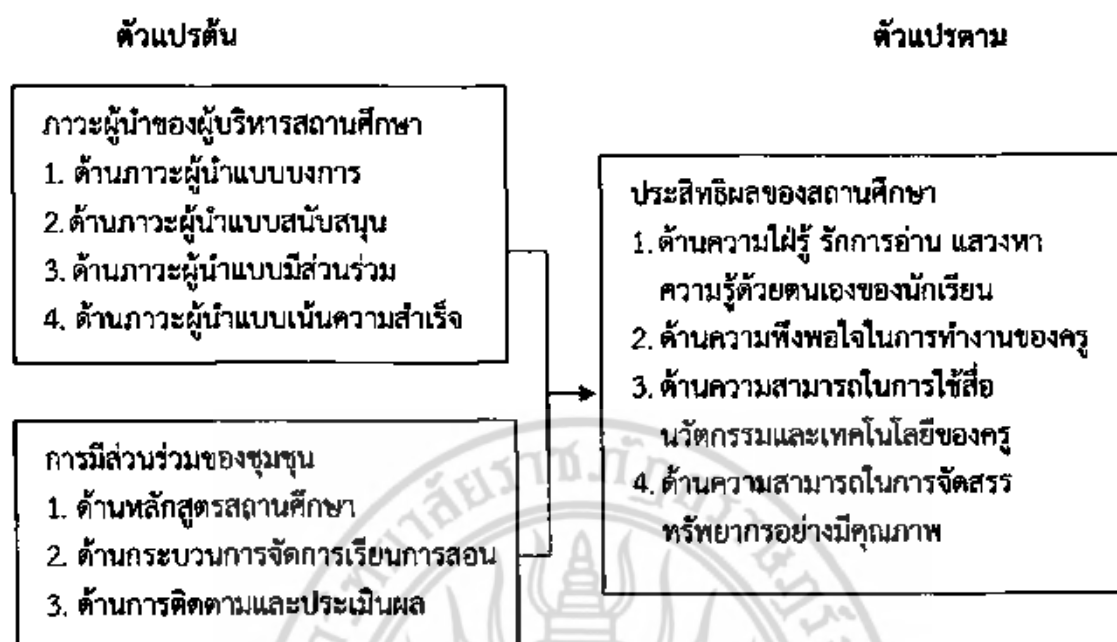
1.1 ภาวะผู้นำของผู้บริหารประกอบด้วย 1) ด้านภาวะผู้นำแบบบงการ 2) ด้านภาวะผู้นำแบบสนับสนุน 3) ด้านภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม และ 4) ด้านภาวะผู้นำแบบเน้นความสำเร็จ

1.2 การมีส่วนร่วมของชุมชน ประกอบด้วย 1) ด้านหลักสูตรสถานศึกษา 2) ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน และ 3) ด้านการติดตามและประเมินผล

2. ตัวแปรตาม คือ ประสิทธิภาพของของสถานศึกษาประกอบด้วย 1) ความใฝ่รู้ รักการอ่าน แสวงหาความรู้ด้วยตนเองของนักเรียน 2) ความพึงพอใจในการทำงานของครู 3) ความสามารถในการใช้สื่อวัตกรรมและเทคโนโลยีของครู 4) ความสามารถในการจัดสรรทรัพยากรอย่างมีคุณภาพ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

แนวคิดพื้นฐานการวิจัยเรื่องเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารจาก House (1974); ศศิวิมล สุขพนารักษ์ (2554); อนุสรณ์ ก้อนทอง (2554); จันทรฉาย ณรงค์ศักดิ์ (2554); ศิริภัทร ดุษฎีวิรัตน์ (2555); นฤนันท์ สุริยมณี (2555) และทิปภาวิไล รัตนรัตน์ (2555) ซึ่งสามารถจำแนกออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ภาวะผู้นำแบบบงการ ภาวะผู้นำแบบสนับสนุน ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม และภาวะผู้นำแบบเน้นความสำเร็จ ดังตารางที่ 2.3 แนวความคิดที่นำมาประยุกต์เป็นตัวแปรต้น และผู้วิจัยได้วิเคราะห์และสังเคราะห์แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนจาก สุรัตน์ ก้อนนาค (2554); ณัฐพงศ์ ฉลาดแย้ม (2554); ศิริทิพย์ ชมพู (2556); เศรษฐชัย วิสาทาโส (2556); จิระพงษ์ ชูศรี (2557); กิตติชัย สีนคง (2557) และณาดยา ภู่านาค (2558) ซึ่งสามารถจำแนกออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตรสถานศึกษา ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน และด้านการติดตามและประเมินผล ดังตารางที่ 2.4 แนวความคิดที่นำมาประยุกต์เป็นตัวแปรต้น และผู้วิจัยได้ศึกษาประสิทธิภาพของการบริหารสถานศึกษาจาก ณัฐติกา ขวกเขี้ยว (2554); ยุกณันท์ หวานฉ่ำ (2555); อุบลรัตน์ ทรัพยวรรณ (2557); แก่นใจ ศรีวิสัย (2557) และนภัสวรรณ บุญนิธิ (2558) ซึ่งสามารถจำแนกออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ความใฝ่รู้รักการอ่าน แสวงหาความรู้ด้วยตนเองของนักเรียน ความพึงพอใจในการทำงานของครู ความสามารถในการใช้สื่อวัตกรรมและเทคโนโลยีของครู และความสามารถในการจัดสรรทรัพยากรอย่างมีคุณภาพ

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

1. ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 จังหวัดสุราษฎร์ธานี
2. การมีส่วนร่วมของชุมชนส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 จังหวัดสุราษฎร์ธานี

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ภาวะผู้นำ หมายถึง พฤติกรรมที่ผู้บริหารแสดงให้เห็นถึงการบริหารจัดการในโรงเรียนหรือสิ่งที่ดีที่มีในตัวผู้บริหารอันเกิดจากความรู้ความสามารถที่สามารถปลุกฝังได้เกี่ยวกับภาวะผู้นำ ความสามารถทางภาษา ความมีมนุษยสัมพันธ์ ความสามารถในการประสานสัมพันธ์วิสัยทัศน์การมีคุณธรรมจริยธรรม ประกอบด้วย 4 ด้านคือ

1.1 ด้านภาวะผู้นำแบบบงการ หมายถึง พฤติกรรมที่ผู้บริหารสถานศึกษาแสดงออกให้เห็นถึงความต้องการ หรือเป็นผู้กำหนดเป้าหมายแนวทางการปฏิบัติขององค์กร การเรียกร้องให้ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ขององค์กร ให้ความสำคัญกับงานเป็นหลัก มุ่งเน้นผลผลิตและประสิทธิภาพงาน เข้าควบคุม สั่งการ ผลักดันให้เกิดผล ควบคุมการตัดสินใจ แจกแจงบทบาท กำหนดกฎเกณฑ์ วิถีปฏิบัติงานและความคาดหวังที่ชัดเจน มีมาตรการติดตามผลการปฏิบัติงาน

อย่างเข้มงวด จะไม่ให้ความสำคัญด้านความสัมพันธ์กับสมาชิกในทีมมากนักเหมาะกับสมาชิกในทีมที่มีความพร้อมน้อย มีข้อจำกัดด้านทักษะความสามารถ และยังขาดความมุ่งมั่นใส่ใจในงาน จึงต้องให้คำชี้แนะ ขั้นตอนและวิธีการทำงานที่ชัดเจน ใกล้ชิด

1.2 ด้านภาวะผู้นำแบบสนับสนุน หมายถึง พฤติกรรมที่ผู้บริหารสถานศึกษาแสดงออกให้เห็นถึงมิตรภาพ เป็นผู้ที่สามารถเข้าใกล้ชิดได้ สามารถเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับความต้องการ สถานภาพ และความเป็นอยู่ของผู้ใต้บังคับบัญชา เป็นรูปแบบผู้นำที่ให้ความสำคัญกับทั้งผลงานและขวัญกำลังใจ มีการกำกับการบริหารอย่างเข้มข้น ในขณะเดียวกันก็กระตุ้นให้สมาชิกในทีมมีความรู้สึกผูกพันกับทีม และมีส่วนร่วมในการตั้งเป้าหมายและสร้างกระบวนการทำงาน เปิดช่องทางให้สมาชิกได้เสนอความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ คอยให้คำปรึกษาแนะนำกับทีม เสริมสร้างความมั่นใจในความสามารถของทีมพร้อมทั้งตั้งคำถามที่ท้าทายศักยภาพของทีมติดตามผลการปฏิบัติงาน มุ่งเน้นผลผลิตและให้รางวัลในผลสำเร็จ เหมาะกับสมาชิกในทีมที่มีความมุ่งมั่นตั้งใจ แต่มีข้อจำกัดด้านทักษะความสามารถอยู่บ้าง

1.3 ด้านภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม หมายถึง พฤติกรรมที่ผู้บริหารสถานศึกษาแสดงออกให้เห็นถึงความเชื่อมั่น และให้ความไว้วางใจผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างเต็มที่ เป็นมิตรภาพกับผู้ใต้บังคับบัญชา เป้าหมาย การบังคับบัญชา การตัดสินใจในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับงาน เป็นรูปแบบผู้นำที่ให้ความสำคัญกับคนและความรู้สึกของคนเป็นหลัก มีส่วนร่วมในฐานะสมาชิกคนหนึ่งไม่เน้นการควบคุมสั่งการ พอใจที่จะให้สมาชิกในทีมมีความสุขกับงานรักษาสัมพันธภาพในทีม สร้างบรรยากาศการทำงานที่เป็นมิตรอบอุ่น คอยชี้แนะ ให้กำลังใจ รับฟังและอำนวยความสะดวก กระตุ้นให้สมาชิกในทีมประชุมอภิปรายร่วมกัน ตัดสินใจและแบ่งปันความรับผิดชอบร่วมกัน คอยติดตามผลการปฏิบัติงานและเปิดรับข้อเสนอแนะ เหมาะกับสมาชิกในทีมที่มีทักษะความสามารถสูง แต่อาจขาดความมั่นใจ ลังสน หรือขาดแรงจูงใจในการทำงาน

1.4 ด้านภาวะผู้นำแบบเน้นความสำเร็จ หมายถึง พฤติกรรมที่ผู้บริหารสถานศึกษาแสดงออกให้เห็นถึงการบริหารที่เน้นผลสำเร็จ จะตั้งเป้าหมายที่ท้าทายสำหรับผู้ใต้บังคับบัญชา เน้นความสำคัญไปที่ความเป็นเลิศในการปฏิบัติงานและปรับปรุงงานอย่างต่อเนื่องโดยการกระจายความรับผิดชอบ ให้อิสระในการทำงาน การตัดสินใจต่าง ๆ ในขอบเขตที่ตกลงร่วมกัน เข้าไปยุ่งเกี่ยวเท่าที่จำเป็น เข้าแทรกแซงจัดการกับปัญหาหรือข้อขัดแย้งต่อเมื่อมีสิ่งผิดพลาดเกิดขึ้น ให้การสนับสนุนเมื่อได้รับการร้องขอ คอยตามดูผลงานอยู่ห่าง ๆ

2. การมีส่วนร่วมของชุมชน หมายถึง ผลการดำเนินงานของโรงเรียนอันเกิดจากการเปิดโอกาสให้ชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษา ครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา ตามขอบข่ายของสถานศึกษาตามความเหมาะสมร่วมในการจัดทำและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและท้องถิ่นการบริหารงบประมาณทำให้การบริหารงานการเงินบัญชี และพัสดุเป็นไปอย่างถูกต้อง ตามระเบียบข้อบังคับของทางราชการทำให้การบริหารงานบุคคลมีประสิทธิภาพตลอดจนการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา ครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการ

บริหารอาคารสถานที่ ทำให้สถานศึกษามีบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้และเป็นแหล่งเรียนรู้ที่ดีจัดให้มีบรรยากาศในการทำงานแบบมีส่วนร่วมได้อย่างสมบูรณ์แบบ ทั้งด้านการวางแผน การดำเนินงาน ติดตามตรวจสอบ และปรับปรุงการดำเนินงานจัดการศึกษา ใน 3 ด้านคือ

2.1 ด้านหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง ผลจากการดำเนินงานที่เกิดจากการเปิดโอกาสให้ชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษา ครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายของหลักสูตร การกำหนดจุดแข็งจุดอ่อน การจัดทำและการใช้หลักสูตร การประชุมชี้แจงเพื่อดำเนินการตามเป้าหมาย การสนับสนุนงบประมาณ ทรัพยากรในการทำหลักสูตร การให้ความรู้ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การประชาสัมพันธ์ให้และส่งเสริมชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การจัดหาคู่มือ แนวการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษามาบริการแก่ครู และการประเมินการใช้หลักสูตรของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

2.2 ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน หมายถึง ผลจากการดำเนินงานที่เกิดจากการเปิดโอกาสให้ชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษา ครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานที่เกิดขึ้นการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้รายวิชา การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนการสอนรายวิชา การวิเคราะห์ผู้เรียน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การจัดหา จัดทำ ใช้อุปกรณ์ และส่งเสริมการผลิตสื่อการเรียนการสอน การนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ในการบวนการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

2.3 ด้านการติดตามและประเมินผล หมายถึง ผลจากการดำเนินงานที่เกิดจากการดำเนินงานของผู้บริหารสถานศึกษาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานที่เกิดจากการปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการแนะนำช่วยเหลือ ส่งเสริม สนับสนุน การปรับปรุงและแก้ปัญหาในการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนการกระตุ้นให้ครูมีการศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมเพื่อนำมาจัดกิจกรรมการเรียนการสอน อันจะส่งผลถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

3. ประสิทธิภาพของการบริหารสถานศึกษา หมายถึง ผลสำเร็จในการดำเนินงานจากการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการสถานศึกษา อันเกิดจากภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ประกอบด้วย 4 หลักการดังต่อไปนี้

3.1 ความใฝ่รู้ รักการอ่าน แสวงหาความรู้ด้วยตนเองของนักเรียน หมายถึง ประสิทธิภาพที่เกิดจากตัวผู้เรียน ในการแสวงหาความรู้ ความสามารถในการค้นคว้า สืบค้นข้อมูลได้ด้วยตนเอง มีความรับผิดชอบ รู้จักแสวงหาความรู้ตามความต้องการ และความสนใจในการแสวงหาความรู้จากแหล่งต่าง ๆ ส่งเสริมให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่าน และสามารถใช้เทคโนโลยีในการศึกษาค้นคว้าได้อย่างเหมาะสม

3.2 ความพึงพอใจในการทำงานของครู หมายถึง ประสิทธิภาพที่เกิดจากการแสดงออกของครู ความภาคภูมิใจในการเป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงาน เพื่อให้องค์กรบรรลุผลสำเร็จตามเป้าประสงค์ที่วางไว้ โดยยึดบรรยากาศ สิ่งแวดล้อมภายในสถานศึกษามากระตุ้น ส่งเสริมให้เกิดความกระตือรือร้นในการทำงาน สามารถจัดกิจกรรมได้อย่างหลากหลาย เกิดพัฒนาการต่อผู้เรียน โดยมีการพัฒนาสื่อการสอนที่เน้นความทันสมัย เหมาะสมกับความต้องการและความสนใจของผู้เรียน

3.3 ความสามารถในการใช้สื่อวัตกรรมและเทคโนโลยีของครู หมายถึง ประสิทธิภาพที่เกิดจากการแสดงออกของครูในการจัดทำสื่อประกอบการสอนที่สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้ การใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ใช้แบบเรียนสำเร็จรูปในการสอน โดยมีการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้แสวงหาความรู้จากแหล่งต่าง ๆ ครูสามารถใช้คอมพิวเตอร์และโปรแกรมต่าง ๆ ในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.4 ความสามารถในการจัดสรรทรัพยากรอย่างมีคุณภาพ หมายถึง ประสิทธิภาพที่เกิดจากการแสดงออกของผู้บริหารสถานศึกษาในการวางแผนการใช้งบประมาณ ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ การจัดสรรงบประมาณด้านการเงินให้แก่บุคลากรทางการศึกษาอย่างเหมาะสมเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาอย่างคุ้มค่า และเกิดประโยชน์สูงสุด

4. ผู้บริหาร หมายถึง ผู้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน หรือผู้รักษาราชการแทนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

5. ครูผู้สอน หมายถึง ผู้ปฏิบัติหน้าที่สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

6. ชุมชน หมายถึง อาณาเขต หรือพื้นที่การปกครองที่สถานศึกษาตั้งอยู่ โดยแบ่งเป็นหน่วยงานทางการศึกษาที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานใน 19 อำเภอของจังหวัดสุราษฎร์ธานี คือ อำเภอกาญจนดิษฐ์ อำเภอเกาะสมุย อำเภอเกาะพะงัน อำเภอคีรีรัฐนิคม อำเภอเคียนซา อำเภอชัยบุรี อำเภอไชยา อำเภอดอนสัก อำเภอท่าฉาง อำเภอท่าชนะ อำเภอบ้านตาขุน อำเภอพนม อำเภอพุนพิน อำเภอพระแสง อำเภอบ้านนาสาร อำเภอบ้านนาเดิม อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี อำเภอวิภาวดี และอำเภอเวียงสระ

7. ขนาดของโรงเรียน หมายถึง การกำหนดจำนวนนักเรียนตามโรงเรียนที่รับผิดชอบของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 โดยแบ่งตามเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานดังนี้

โรงเรียนขนาดเล็ก มีจำนวนนักเรียนไม่เกิน 500 คน

โรงเรียนขนาดกลาง มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 501 – 1,500 คน

โรงเรียนขนาดใหญ่ มีจำนวนนักเรียนมากกว่า 1,500 คนขึ้นไป

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษากภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาและการมีส่วนร่วมของชุมชนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎีหลักการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

1. การบริหารและบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. ทฤษฎี หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา
 - 2.1 ความหมายของภาวะผู้นำ
 - 2.2 ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา
 - 2.2.1 ด้านภาวะผู้นำแบบบงการ
 - 2.2.2 ด้านภาวะผู้นำแบบสนับสนุน
 - 2.2.3 ด้านภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม
 - 2.2.4 ด้านภาวะผู้นำแบบเน้นความสำเร็จ
3. ทฤษฎี หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชน
 - 3.1 ความหมายของการมีส่วนร่วม
 - 3.2 การมีส่วนร่วมของชุมชนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา
 - 3.2.1 ด้านหลักสูตรสถานศึกษา
 - 3.2.2 ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน
 - 3.2.3 ด้านการติดตามและประเมินผล
4. ทฤษฎี หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิผลของสถานศึกษา
 - 4.1 ความหมายของประสิทธิผลของสถานศึกษา
 - 4.2 ความเป็นมาของการศึกษาประสิทธิผลของโรงเรียน
 - 4.2.1 ความใฝ่รู้ รักการอ่าน แสวงหาความรู้ด้วยตนเองของนักเรียน
 - 4.2.2 ความพึงพอใจในการทำงานของครู
 - 4.2.3 ความสามารถในการใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีของครู
 - 4.2.4 ความสามารถในการจัดสรรทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ
5. บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

6.1 งานวิจัยในประเทศ

6.2 งานวิจัยต่างประเทศ

การบริหารและบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ความหมายของการบริหาร

การบริหารของสถานศึกษาถือได้ว่าเป็นปัจจัยหลักในการทำงาน การบริหารจึงมีความหมายกว้าง ๆ ซึ่งประกอบไปด้วยการบริหารจัดการ การบริหารแบบมีส่วนร่วม การนำองค์กรเข้ามามีส่วนร่วม ในความสำเร็จของงาน โดยมีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของการบริหารไว้ดังนี้

Simon (1976 : 1) กล่าวว่า การบริหาร หมายถึง ศิลปะในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ให้ได้รับการปฏิบัติจนเป็นผลสำเร็จ

Sergiovanni (1980 : 5) กล่าวว่า การบริหารเป็นกระบวนการทำงานร่วมกับบุคคล หรือโดยผู้อื่น และทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อให้สัมฤทธิ์ผลตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

Good (1973 : 13) กล่าวว่า การบริหารโรงเรียนเป็นการอำนวยความสะดวก การควบคุม การดำเนินการ เกี่ยวกับการะหน้าที่ทั้งหมดของโรงเรียน โดยจะต้องคำนึงถึงผลสุดท้ายของการศึกษาเป็นหลักสำคัญ

Drucker (1998 : 256) กล่าวว่า การบริหาร คือ ศิลปะในการทำงานให้บรรลุเป้าหมายร่วมกับผู้อื่น

กนกพิชญ์ ศิริสุข (2556 : 10) กล่าวว่า การบริหาร หมายถึง กระบวนการทำงานร่วมกันของ คณะบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ที่ร่วมปฏิบัติการให้บรรลุเป้าหมายร่วมกัน เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ ตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ การบริหารเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์การบริหารเป็นสาขาวิชาที่มีการ จัดการระเบียบอย่างเป็นระบบ คือมีหลักเกณฑ์และทฤษฎีที่พึงเชื่อถือได้ อันเกิดจากการค้นคว้า เจริญวิทยาศาสตร์ เพื่อประโยชน์ในการบริหาร โดยลักษณะนี้ การบริหารจึงเป็นศาสตร์ (Science) เป็นศาสตร์สังคม ซึ่งอยู่กลุ่มเดียวกับวิชาจิตวิทยาสังคมวิทยา และรัฐศาสตร์แต่ถ้าพิจารณาการบริหาร ในลักษณะของการปฏิบัติที่ต้องอาศัยความรู้ความสามารถ ประสบการณ์และทักษะของผู้บริหารแต่ละคน ที่จะทำงานให้บรรลุเป้าหมายซึ่งเป็นการประยุกต์เอาความรู้ หลักการและทฤษฎีไปปรับใช้ในการปฏิบัติงาน เพื่อให้เหมาะสมกับสถานการณ์ และสิ่งแวดล้อม การบริหารก็จะมีลักษณะเป็นศิลป์ (Arts) ปัจจัยสำคัญ การบริหารที่สำคัญมี 4 อย่าง ที่เรียกว่า 4Ms ได้แก่ 1) คน (Man) 2) เงิน (Money) 3) วัสดุสิ่งของ (Materials) 4) การจัดการ (Management)

สุลวีลย์ ทองอาญา (2558 : 12) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา คือ กระบวนการต่าง ๆ ในการดำเนินงานของกลุ่มคนหรือผู้บริหาร เพื่อให้การบริการทางการศึกษาแก่สมาชิกในสังคม ให้บรรลุ วัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้ การบริหารสถานศึกษาแม้จะอยู่ในหน่วยงานที่ไม่ใหญ่โตนัก แต่ลักษณะ ของงานมีขอบเขตกว้างขวาง และมีการจัดแบ่งหมวดหมู่ของการบริหารตามลักษณะของงานที่ผู้บริหาร สถานศึกษาจะต้องทำได้

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า การบริหาร หมายถึง การดำเนินการต่าง ๆ ของผู้บริหารและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการขับเคลื่อนสถานศึกษาให้เกิดผล บรรลุตามเป้าประสงค์ที่องค์กรได้มีการตั้งไว้ โดยอาศัยความร่วมมือจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกภาคส่วน และเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อองค์กร ซึ่งล้วนต้องอาศัยหลักการบริหาร 4Ms ได้แก่ 1) คน (Man) 2) เงิน (Money) 3) วัสดุสิ่งของ (Materials) 4) การจัดการ (Management)

การบริหารการศึกษา

การบริหารการศึกษา เป็นกระบวนการหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนงาน การจัดองค์การ การนำและการควบคุมการใช้ทรัพยากรในการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อให้บุคคลและสังคมมีความเจริญงอกงาม โดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสวนทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้ อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคม การเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้ อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ซึ่งได้มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของการบริหารการศึกษาไว้ดังนี้

สันติ บุญภิรมย์ (2552 : 53) กล่าวว่า การบริหารการศึกษา หมายถึง การดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความรู้แก่เด็ก เยาวชน ประชาชน ตามรูปแบบของการศึกษาประเภทต่าง ๆ เพื่อให้มีความเจริญงอกงาม สู่วัตถุประสงค์ที่สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศโดยส่วนรวมนรินทร์

อนันต์ ปานสังข์ (2552 : 15) ได้สรุปว่า การบริหารหมายถึง พฤติกรรมในการทำงานของบุคคล ตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ร่วมมือดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างที่บุคคลตั้งเป้าหมายไว้โดยการใช้ศาสตร์และศิลป์ในการนำทรัพยากรการบริหาร (Administrative Resources) อันมีคน เงิน วัสดุอุปกรณ์และการจัดการตามกระบวนการบริหาร (Process Administrative) ด้วยความร่วมมือของกลุ่มบุคคลให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลมากที่สุด

กนกวรรณ ขจรจวนเดี้ยว (2553 : 14) ได้สรุปว่า การบริหาร หมายถึง กิจกรรมที่บุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ร่วมมือกันปฏิบัติการกิจเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนด โดยใช้กระบวนการและทรัพยากรต่าง ๆ ที่เหมาะสมมีประสิทธิภาพย่อมก็ให้เกิดประสิทธิผลตามมา

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553 : 8) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา เป็นภารกิจหลักของผู้บริหารที่จะต้องกำหนดแบบแผน วิธีการและขั้นตอนต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานไว้อย่างมีระบบเพราะถ้าระบบการบริหารไม่ดีจะกระทบกระเทือนต่อส่วนอื่น ๆ ของหน่วยงานนักบริหารที่ดีจะต้องรู้จักวิธีการบริหารที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ เพื่อที่จะให้งานนั้นบรรลุจุดมุ่งหมายที่วางไว้การบริหารงานนั้นจะต้องใช้ศาสตร์และศิลป์ทุกประการเพราะว่าการดำเนินงานนั้นมีใช่เพียงกิจกรรมที่ผู้บริหารจะกระทำเพียงลำพังคนเดียว แต่ยังมีผู้ร่วมงานอีกหลายคนที่มีส่วนทำให้งานนั้นประสบความสำเร็จ ผู้ช่วยงานแต่ละคนมีความแตกต่างกันในด้านสติปัญญา ความสามารถ ความถนัดและความต้องการที่ไม่เหมือนกัน จึงเป็นหน้าที่ของผู้บริหารที่จะต้องนำเอาเทคนิควิธีและกระบวนการบริหารที่เหมาะสมมาใช้ให้เกิดประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา

จิระวรรณ ผลสด (2554 : 11) ได้สรุปว่า ความหมายการบริหาร หมายถึง เป็นกระบวนการทำงานร่วมกันของคณะบุคคลโดยมีวัตถุประสงค์ที่แน่นอนในการทำงาน โดยการใช้ศาสตร์และศิลป์ของการเป็นผู้นำที่จะนำผู้อื่นให้ทำงานตามวัตถุประสงค์โดยนำทรัพยากรการบริหาร (Administrative Resources) อันมีคน เงิน วัสดุอุปกรณ์และการจัดการตามกระบวนการบริหาร (Process Administrative) ด้วยความร่วมมือของกลุ่มบุคคลให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลมากที่สุด

จิราพร สร้างอำไพ (2554 : 11) กล่าวว่า การบริหารการศึกษา หมายถึง กิจกรรมที่บุคคลร่วมกันดำเนินการโดยนำเอาทฤษฎีการบริหารหลายแขนงมาประยุกต์ใช้กับการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถ ทักษะ เจตคติและค่านิยมของบุคคล ตลอดจนการพัฒนาบุคลากรให้เจริญก้าวหน้าทุก ๆ ด้าน เป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าสูงสุดของสังคมสืบไป

ภาณี อนันต์ธานี (2555 : 2) กล่าวว่า การบริหารการศึกษา หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลหลาย ๆ คน ร่วมมือกันดำเนินการเพื่อพัฒนาให้เด็กเยาวชน ประชาชนหรือสมาชิกของสังคมในทุก ๆ ด้าน ให้มีความสามารถ ทักษะ ทดติกรรม ค่านิยมหรือคุณธรรม ส่วนในด้านสังคม การเมืองและเศรษฐกิจนั้น ต้องการให้เป็นสมาชิกที่ดีและมีประสิทธิภาพของสังคม โดยกระบวนการต่าง ๆ ที่เป็นระเบียบแบบแผนทั้งในระบบโรงเรียนและนอกโรงเรียน

จอมพงศ์ มงคลวนิช (2556 : 23) ได้ให้ความหมายของการบริหารไว้ดังนี้ 1) การบริหารการศึกษา หมายถึง กิจกรรมที่คนกลุ่มหนึ่ง ร่วมกันดำเนินการเพื่อ ทำให้คนอีกกลุ่มหนึ่งคือ นักเรียน มีความเจริญงอกงามตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร 2) การบริหารการศึกษา คือ กิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลหลายคนร่วมมือกันดำเนินการ เพื่อพัฒนาเด็ก เยาวชน ประชาชน หรือสมาชิกของสังคมในทุก ๆ ด้าน เช่น ความสามารถ ทักษะ ทดติกรรม ค่านิยม หรือคุณธรรม ทั้งในด้านการสังคม การเมือง และเศรษฐกิจ เพื่อให้บุคคล ดังกล่าวเป็นสมาชิกที่ดีและมีประสิทธิภาพของสังคม โดยกระบวนการต่าง ๆ ทั้งที่เป็นระเบียบแบบแผนและไม่เป็นระเบียบแบบแผน 3) การบริหารการศึกษา คือ กิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลหลายคนร่วมมือกันดำเนินการเพื่อพัฒนาสมาชิกของสังคมในทุก ๆ ด้าน นับตั้งแต่บุคลิภาพ ความรู้ ความสามารถ ทดติกรรมและคุณธรรม เพื่อให้มีค่านิยมตรงกันกับความต้องการของสังคม โดยกระบวนการต่าง ๆ ที่อาศัยการควบคุมสิ่งสิ่งแวดล้อมให้มีต่อบุคคลเพื่อให้บุคคลพัฒนาตรงตามเป้าหมายของสังคม ที่ตนดำรงชีวิตอยู่หรือกล่าวอีกนัยว่าการบริหารการศึกษา หมายถึง การดำเนินงานของกลุ่มบุคคล เพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพ ทั้งความรู้ ความคิด ความสามารถ ความเป็นคนดีและสมบูรณ์

ประภาพรพรณ รักเลี้ยง (2556 : 69) กล่าวว่า การบริหารการศึกษา หมายถึง การดำเนินงานของกลุ่มบุคคลโดยใช้กระบวนการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาทางด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านคุณธรรมจริยธรรม และด้านสติปัญญาของบุคคล ให้เป็นสมาชิกที่ดีของสังคม ดังนั้นการบริหารเป็นการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายขององค์การโดยอาศัยหน้าที่ทางการบริหารที่สำคัญ คือ การวางแผน (Planning) การจัดองค์การ (Organizing) การนำ (Leading) การควบคุม (Controlling)

สุภาวดี พัยคณา (2557 : 34) กล่าวว่า กระบวนการที่บุคคลหรือกลุ่มบุคคลร่วมกันดำเนิน ปฏิบัติกิจกรรมให้สำเร็จตามเป้าหมายที่องค์กรกำหนดไว้ โดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดผลที่มีประสิทธิภาพ มากที่สุด

สุวิทย์ ทองอาญา (2558 : 15) กล่าวว่า การบริหารการศึกษา หมายถึง การดำเนินงานของ กลุ่มบุคคล ซึ่งอาจเป็นการดำเนินงานของครูใหญ่ร่วมกับครูน้อยในโรงเรียน หรืออธิการบดีร่วมกับ อาจารย์ในมหาวิทยาลัย หรือรัฐมนตรีกระทรวงศึกษาธิการร่วมกับอธิบดีกรมต่าง ๆ และครูอาจารย์ ในสถาบันการศึกษาต่าง ๆ และกลุ่มบุคคลเหล่านี้ต่างร่วมมือกันพัฒนาคนให้มีคุณภาพทั้งสิ้น การพัฒนา คนให้มีคุณภาพได้นั้น จะต้องมีการดำเนินการในการเรียนการสอน การจัดกิจกรรม การวัดผล การจัด อาคารสถานที่และพัสดุครุภัณฑ์ การสรรหาบุคคลมาดำเนินการหรือมาทำการสอนในสถาบันการศึกษา การปกครองนักเรียนเพื่อให้นักเรียนเป็นคนดีมีวินัย และอื่น ๆ ซึ่งการดำเนินงานเหล่านี้รวมเรียกว่าภารกิจ ทางการบริหารการศึกษาหรืองานบริหารการศึกษา นั่นเอง

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า การบริหารการศึกษา หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลหลายคน ร่วมมือกันดำเนินการ เพื่อพัฒนาสมาชิกของสังคมในทุก ๆ ด้าน นับตั้งแต่บุคลิกภาพ ความรู้ ความสามารถ พฤติกรรมและคุณธรรม เพื่อให้มีค่านิยมตรงกันกับความต้องการของสังคม โดยกระบวนการต่าง ๆ ที่อาศัยการควบคุมสิ่งแวดล้อมให้มีต่อบุคคล เพื่อให้บุคคลพัฒนาตรงตามเป้าหมายของสังคมที่ตน ดำรงชีวิตอยู่

ทฤษฎี หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา

ผู้นำเป็นปัจจัยสำคัญต่อความสำเร็จของงานและองค์การ ปัจจุบันมีความเชื่อว่าผู้นำไม่ได้ เป็นมาโดยกำเนิด การเป็นผู้นำสามารถสร้างขึ้นได้ จากการที่ผู้นั้นใช้ความพยายามและการทำงานหนัก การเป็นผู้นำจึงเป็นเรื่องที่เรียนรู้ได้ ภาวะผู้นำเป็นเป็นคุณสมบัติของผู้บริหารในการนำพาองค์การหรือ หน่วยงานไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายผู้บริหารต้องแสดงพฤติกรรมการบริหารเพื่อให้ผู้ร่วมงานยอมรับ พฤติกรรม ผู้บริหารจึงมีอิทธิพลต่อบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่จะก่อให้เกิดการกระทำกิจกรรมหรือการ เปลี่ยนแปลงเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ซึ่งพฤติกรรมของผู้บริหารมีหลากหลายรูปแบบย่อมขึ้นอยู่กับ สถานการณ์ที่ผู้บริหารใช้เป็นพื้นฐานในการแสดงออกเป็นสำคัญ

ความหมายของภาวะผู้นำ

ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาหรือชุมชนเป็นสิ่งจำเป็น และมีความสำคัญต่อการบริหาร องค์การให้ประสบความสำเร็จ ภาวะผู้นำที่ดีย่อมเกิดจากผู้บริหารที่มีความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการ บริหารนักรวิชากรหลายท่านกำหนดนิยามและให้ความหมายของภาวะผู้นำของผู้บริหารดังนี้

โกศิษฐ์ เปลรินทร์ (2552 : 50) กล่าวว่าภาวะผู้นำเป็นกระบวนการที่สร้างงานและมุ่งมั่น เจริญสังคม มุ่งสิ่งต่าง ๆ ที่มีคุณค่าเน้นความคิดและพฤติกรรมที่เป็นเรื่องจำเป็นของภาวะผู้นำนั้นเป็น กระบวนการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม

ยุรพร ศุภรัตน์ (2552 : 175) กล่าวว่า ผู้นำหรือผู้บริหารเป็นบุคคลที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการประสบความสำเร็จของสถานศึกษา และสถานศึกษาเองก็ได้รับผลกระทบอย่างมากจากตัวผู้บริหาร โดยเฉพาะในเรื่องทางความคิด เช่น วิสัยทัศน์ รูปแบบการนำและแรงจูงใจที่จะทำให้สิ่งต่าง ๆ ในสถานศึกษาเกิดขึ้นและแรงผลักดันให้สมาชิกในสถานศึกษาดำเนินตามแนวทางที่ต้องการ รูปแบบการเป็นผู้นำในปัจจุบันจึงเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม โดยส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างมากในเรื่องต่าง ๆ

ประคัลภ์ ปิณฑพลังกูร (2553 : 85) กล่าวว่า ผู้นำนั้นเป็นเรื่องที่สำคัญมากหลายองค์การพยายามที่จะหาวิธีในการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารทุกระดับให้เกิดขึ้น เพื่อที่จะให้ผู้นำเหล่านี้เป็นผู้ผลักดันความสำเร็จให้เกิดขึ้นกับองค์กร และจากผลการวิจัยของมหาวิทยาลัยมิชิแกน ในเรื่องของภาวะผู้นำนั้น ก็ยืนยันว่า องค์กรที่ประสบความสำเร็จนั้น เป็นผลมาจากการที่ผู้บริหารของตนมีภาวะผู้นำ และสามารถนำองค์กร นำคน ให้ไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ได้ คุณสมบัติ 5 ประการในการเป็นผู้นำที่ดี

1. ผู้นำที่ดีต้องเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ ต้องเป็นคนที่มีมองเห็นภาพในอนาคตที่คนอื่นมองไม่เห็น มองเห็นโอกาสในอนาคตได้และเมื่อมองเห็นภาพอนาคตแล้ว ก็ต้องสามารถกำหนดเป้าหมาย และแผนงานในการไปสู่เป้าหมายนั้นได้อย่างชัดเจนไม่ใช่แค่ฝันเพื่องเพียงอย่างเดียว

2. ผู้นำที่ดีจะต้องกระจายงานให้ทีมงานอย่างเหมาะสม เป็นการนำแผนงานที่กำหนดไว้นั้น มากระจายสู่พนักงาน และทีมงาน โดยพิจารณาความเหมาะสมของพนักงานแต่ละคนให้เหมาะกับงานแต่ละอย่าง เพื่อให้เขาสามารถที่จะทำงานได้ตามที่ถนัด รวมทั้งให้โอกาสคนอื่น ๆ ได้ทำงาน ผู้นำจะต้องยอมรับความเสี่ยงในเรื่องนี้ กล่าวคือ ยอมที่จะไว้วางใจพนักงานและเชื่อว่าพนักงานจะสามารถทำงานนั้นได้ ผมเห็นผู้นำหลายคนที่ใช้วิธีนี้กับลูกน้องของตนเอง ก็อาจจะมีลูกน้องที่ทำไม่ได้ แต่ส่วนใหญ่แล้วลูกน้องจะทำเต็มที่เพราะนายไว้วางใจอย่างมาก ก็ไม่อยากทำให้นายผิดหวัง

3. ผู้นำที่ดีจะต้องสร้างทีมงานได้ จะต้องเป็นคนที่ทำงานให้สำเร็จ โดยเน้นทีมงาน เน้นทั้งคน และในการสร้างทีมงานที่ดี ผู้นำก็ต้องมีทักษะในการสื่อความที่ดี มีความเป็นธรรมกับพนักงานทุกคน ในทีม ไม่เลือกที่รักมักที่ชัง เวลาทำงานก็จะเน้นให้ทุกคนร่วมกันทำงาน ไม่มีการทำตัวเด่นเพียงคนเดียว หรือรับแต่ชอบ ไม่ยอมรับผิด

4. ผู้นำที่ดีจะต้องสร้างแรงบันดาลใจให้พนักงานได้ มีพลังในการสร้างกำลังใจให้กับทีมงาน และกระตุ้นให้พนักงานมีความต้องการที่จะประสบความสำเร็จได้ เหมือนกับที่ Jack Welch อดีต CEO ของ GE ได้ใช้คำว่า Energize ก็คือการทำให้คนอื่นมีพลังในการทำงานอยู่เสมอ

5. ผู้นำที่ดีจะต้องเป็นผู้พัฒนาคนอื่นอยู่เสมอ มีความเข้าใจพนักงานที่มีผลงานไม่ดี และพยายามที่จะพัฒนาพนักงานให้มีความรู้ความสามารถ และทักษะในการทำงานมากขึ้น ผู้นำที่ดีจะไม่ตำหนิพนักงาน แต่จะพยายามพัฒนาให้พนักงานทำงานให้ได้ ผู้นำที่ดีจึงเปรียบเสมือนครู ที่สอนพนักงาน ทั้งด้านความรู้ในการทำงาน และเป็นตัวอย่างสำหรับพฤติกรรมที่เหมาะสมด้วย

ณัฐพงศ์ บุญยารมณ (2553 : 23) กล่าวว่าภาวะผู้นำคือศิลปะและความสามารถในการจูงใจผู้ร่วมงานหรือผู้ใต้บังคับบัญชาแต่ละคนให้ทำงานด้วยความเต็มใจและกระตือรือร้นเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของกลุ่มและองค์กร

จอมพงศ์ มงคลวนิช (2556 : 181 - 179) กล่าวว่า ผู้นำ (Leader) หมายถึง กระบวนการที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งหรือมากกว่า พยายามใช้อิทธิพลของตนหรือกลุ่มตนกระตุ้น ชี้นำ ผลักดันให้บุคคลอื่นหรือกลุ่มบุคคลอื่นมีความเต็มใจและกระตือรือร้นในการทำสิ่งต่าง ๆ ตามต้องการ โดยมีความสำเร็จของกลุ่มหรือองค์การเป็นเป้าหมายดังนั้น คุณสมบัติของผู้นำ มีดังนี้

1. มีความรู้ ความสามารถในการใช้สติปัญญานั้น ๆ เพื่อแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ให้สำเร็จลุล่วงไป
2. เป็นผู้ที่มีสัมฤทธิ ผลว่าสิ่งที่ดีคือจะต้องมีลักษณะของการเป็นผู้นำที่มีอารมณ์มั่นคงมีวุฒิภาวะ มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความสนใจและใช้กิจกรรมต่าง ๆ อย่างกว้างขวางเพื่อประโยชน์ต่อการปฏิบัติงาน
3. เป็นผู้ที่มีแรงกระตุ้นภายใน คือ มีจิตสำนึกเกิดขึ้นในตัวผู้นำ เป็นแรงกระตุ้นที่เกิดขึ้นจากความสัมพันธ์ต่อแรงจูงใจที่จะโน้มน้าวให้ผู้ปฏิบัติงานมีความปรารถนาที่จะทำงานตรงนั้นให้เกิดความสำเร็จ
4. เป็นผู้ที่มีทัศนคติที่ดีและมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ผู้นำจะต้องตระหนักในคุณค่าและศักดิ์ศรีของตนเองของลูกน้อง มีความสัมพันธ์ที่ดีกับทุกคน มองโลกในแง่ดีในการที่จะทำให้เกิดกิจการต่าง ๆ ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมาย

ไพบุลย์ จำปาปิ่น (2555 : 35) กล่าวว่า ผู้นำหมายถึงบุคคลที่ได้รับการยอมรับได้รับการแต่งตั้งให้เป็นผู้นำเป็นหัวหน้าหรือเป็นบุคคลที่มีอำนาจ มีอิทธิพลเหนือผู้อื่น และทุกคนให้การยอมรับนับถืออย่างเต็มใจให้เป็นผู้นำในการปฏิบัติงานเป็นผู้ประสานงานเพื่อพาให้องค์กรดำเนินไปด้วยความเจริญก้าวหน้าและมีผลงานที่มีประสิทธิภาพ

วิโรจน์ สารรัตนะ (2556 : 75 - 76) กล่าวว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวของสถานศึกษา โดยผู้บริหารไม่ได้มีความสามารถมาตั้งแต่เกิด แต่สามารถพัฒนาขึ้นได้

จตุพร สังขวรรณ (2557 : 17) กล่าวว่า ทักษะที่มีความจำเป็นต้องพัฒนาผู้นำเพื่อให้สามารถนำการเปลี่ยนแปลงนั้น สามารถแบ่งได้เป็น 4 ข้อ คือ

1. การนำตนเอง (Leading Self)
2. การนำทีม (Leading Team)
3. การเป็นผู้นำในการปรับปรุงกระบวนการ (Leading Process)
4. การนำองค์การ (Leading Organization)

คุณลักษณะด้านความเป็นผู้นำ ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นมืออาชีพต้องมี ประกอบด้วย

1. ความมีชีวิตชีวาและทนทาน จะต้องมีความคล่องแคล่วว่องไว ตื่นตัวอยู่เสมอ พร้อมอยู่เสมอที่จะรับสถานการณ์ทุกชนิด ปรับตัวได้ เปลี่ยนแปลงได้และร่าเริงแจ่มใสอยู่เสมอมีความอดทนต่อการทำงานหนักและนาน ๆ ทนต่อความลำบากเจ็บไข้ได้โดยไม่ปริปาก หรือแสดงอาการท้อแท้ให้พบเห็น
2. มีความสามารถในการตัดสินใจ จะต้องตัดสินใจถูกต้อง ตัดสินใจได้เร็ว และเต็มใจเสมอที่จะเป็นผู้ตัดสินใจด้วยตนเองในเมื่อมีปัญหาใด ๆ เกิดขึ้น
3. มีความสามารถในการจูงใจคน ผู้นำที่สามารถชักจูงให้ผู้อื่นร่วมมือกับตนได้เท่านั้นที่จะได้รับความสำเร็จ
4. มีความรับผิดชอบ
5. มีความฉลาดไหวพริบดี จำเป็นที่สุดสำหรับผู้บริหารหรือผู้นำที่จะใช้ในการบริหารงานหรือใช้ในการวินิจฉัยสั่งการ

สุภาภรณ์ นวลมะเริง (2557 : 5) กล่าวว่า ภาวะผู้นำ หมายถึงความสามารถหรือกระบวนการของผู้นำหรือผู้บริหารที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของบุคคลหรือกลุ่มเพื่อให้การดำเนินงานขององค์การบรรลุตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่ตั้งไว้ร่วมกัน

วิรัตน์ ศิรินาโพธิ์ (2558 : 17) กล่าวว่า ภาวะผู้นำ คือ พฤติกรรมที่ผู้บริหารแสดงให้เห็นถึงความสามารถในการวางแผน การจัดองค์การ การสื่อสาร การแก้ปัญหา การตัดสินใจและจูงใจ เป็นผลให้บุคลากรปฏิบัติงานให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง พฤติกรรมที่ผู้บริหารแสดงให้เห็นถึงการบริหารจัดการในโรงเรียน หรือสิ่งที่ดีที่มีในตัวผู้บริหารอันเกิดจากความรู้ความสามารถที่สามารถปลูกฝังได้เกี่ยวกับภาวะผู้นำความสามารถทางภาษา ความมีมนุษยสัมพันธ์ ความสามารถในการประสานสัมพันธ์ วิสัยทัศน์การมีคุณธรรมจริยธรรม

ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา

ในการบริหารจัดการองค์การ โดยเฉพาะหน่วยงานทางการศึกษาและสถานศึกษานั้น ปัจจัยหนึ่งที่จะทำให้ประสบความสำเร็จในการดำเนินงานภายในองค์การ คือ การมีผู้บริหารที่มีความรู้ ความสามารถ และทักษะในการบริหาร โดยเฉพาะอย่างยิ่งการมีภาวะผู้นำของผู้บริหารที่จะสามารถนำพาองค์การให้มีความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันที่ปฏิบัติงานเพื่อบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ ร่วมกันได้ ภาวะผู้นำเปรียบเสมือนอาวุธประจำกายของผู้บริหารและผู้นำที่เป็นนักบริหารมืออาชีพ ที่จะสามารถสร้างอำนาจชักนำและมีอิทธิพลได้เหนือผู้อื่น ตัวชี้วัดการนำของผู้บริหารจัดการที่ได้ชื่อว่ามืออาชีพ คือ ผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพของงาน ภาวะผู้นำจึงเป็นตัวชี้วัดผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพของงาน ซึ่งสามารถแบ่งคุณลักษณะของภาวะผู้นำออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านภาวะผู้นำแบบบงการ ด้านภาวะผู้นำแบบสนับสนุน ด้านภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม ด้านภาวะผู้นำแบบเน้นความสำเร็จ (ศศิวิมล สุขทนารักษ์, 2554 : 25)

ด้านภาวะผู้นำแบบบงการ

ภาวะผู้นำเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับผู้บริหารทุกคน ความเป็นผู้นำเป็นหน้าที่หนึ่งในหลาย ๆ หน้าที่ของผู้บริหาร ซึ่งความเป็นผู้นำกับ ผู้บริหารจึงแตกต่างกัน ผู้บริหารเป็นตำแหน่งที่กำหนดขึ้นในองค์การ มีอำนาจโดยตำแหน่งและได้รับความคาดหวังในหน้าที่เฉพาะเจาะจง จะมุ่งเน้นที่การควบคุม การตัดสินใจ และผู้บริหารจะต้องมีลักษณะของผู้นำ ส่วนผู้นำจะไม่ได้รับมอบอำนาจทางสายงานแต่มีอำนาจโดยวิธีอื่น มีบทบาทที่กว้างกว่าบทบาทผู้บริหารผู้นำจะเน้นที่กระบวนการกลุ่ม การรวบรวมข้อมูล ข่าวสาร การให้ข้อมูลย้อนกลับ และการใช้อำนาจกับบุคคลอื่น ซึ่งมีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึง ภาวะผู้นำแบบบงการไว้ดังนี้

ศศิวิมล สุขทนารักษ์ (2554 : 19) กล่าวว่า ภาวะผู้นำแบบบงการเป็นพฤติกรรมของผู้บริหาร ที่เป็นผู้กำหนดเป้าหมายและแนวทางในการปฏิบัติงาน เรียกร้องให้ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ และระเบียบต่าง ๆ จัดทำตารางการปฏิบัติงานและประสานงาน ตลอดจนอธิบายกฎเกณฑ์ในฐานะผู้นำกลุ่ม เสนอแนะสิ่งที่ต้องทำและวิธีที่จะทำ กำหนดบทบาทและรูปแบบการสื่อสาร วางแผน กำหนดระยะเวลา รวมถึงมอบหมายหน้าที่รับผิดชอบ ตรวจสอบกำกับ ติดตามงานที่มอบหมายให้ไปดำเนินการ กระตุ้นและถ่ายทอดความรู้ความชำนาญ ไม่เปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วม

ยุทธนา พรหมณี (2554 : 1) กล่าวว่า ภาวะผู้นำแบบบงการ คือการที่ผู้นำตัดสินใจแต่ลำพังผู้เดียวโดยไม่มีการถามความคิดเห็น หรือข้อเสนอแนะจากบุคคลอื่น เป็นการตัดสินใจที่ไม่มีอิทธิพลของบุคคลใดต่อการตัดสินใจเลย

Lewin (1970 : 256) กล่าวว่า ภาวะผู้นำนั้นสามารถแบ่งออกได้หลายประการ โดยเฉพาะผู้นำแบบอัตถนิยมหรืออัตตาธิปไตย (Democratic Leaders) จะตัดสินใจด้วยตนเอง ไม่มีเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์แน่นอนขึ้นอยู่กับผู้นำเอง คิดถึงผลงานไม่คิดถึงคน บางครั้งจะเกิดศัตรูได้ ผู้นำลักษณะนี้จะใช้ได้ดีในช่วงภาวะวิกฤตเท่านั้น ผลของการเป็นผู้นำลักษณะนี้ จะทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชาไม่มีความเชื่อมั่นในตนเอง และไม่เกิดความรักเริ่มสร้างสรรค์

Hersey and Blanchard (1972 : 154) กล่าวว่า ภาวะผู้นำแบบบอกกล่าว ผู้นำประเภทนี้จะให้คำแนะนำอย่างใกล้ชิดและดูแลลูกน้องอย่างใกล้ชิด เป็นลักษณะของผู้นำที่มีความสัมพันธ์ต่ำ และมุ่งงานสูง จึงเป็นความต้องที่จะแสดงออกอย่างชัดเจนถึงทิศทางที่เกี่ยวกับงาน พนักงาน หรือบุคลากรต้องทำงานให้สำเร็จตามเป้าหมาย

House (1974 : 132) กล่าวว่า ภาวะผู้นำแบบบงการ เป็นสิ่งที่ผู้นำคาดหวังที่จะให้เกิดขึ้น โดยมีการเตรียมคำแนะนำที่จะต้องทำและวิธีที่ต้องใช้ จะกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานไว้ เรียกร้องให้ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ในฐานะผู้นำ ภาวะผู้นำแบบนี้มีความคล้ายคลึงกับผู้นำที่มุ่งกิจสัมพันธ์ของรัฐโฮโฮ

Likert (1967 : 126 - 127) อธิบายได้ว่า พฤติกรรมผู้นำเผด็จการแบบเบ็ดเสร็จ (Exploitative Autocratic) ระบบนี้ผู้นำจะเป็นผู้ตัดสินใจทุกอย่างว่าต้องทำอะไร ใครต้องทำ ต้องทำอะไร ทำที่ไหน

และจะต้องให้เสร็จเมื่อไร ถ้างานไม่สำเร็จจะต้องมีการลงโทษ ผู้นำไว้วางใจผู้ตามน้อย ระดับความไว้วางใจ และความเชื่อมั่นระหว่างผู้นำ และผู้ตามจะมีต่ำ

Lippitt (1967 : 153) กล่าวว่า ภาวะผู้นำแบบขงการ เป็นผู้กำหนดและวางนโยบายตลอดจน วัตถุประสงค์ของการทำงานโครงการต่าง ๆ แล้วมอบงานให้บุคลากรที่จะรับงานไปปฏิบัติตามสอบถาม ความสมัครใจหรือหาหรือขอความคิดเห็น ผู้นำแบบเผด็จการจะชมหรือวิจารณ์หรือตำหนิใครก็ตาม จะชมหรือวิจารณ์หรือตำหนิโดยตัวบุคคล มิใช่โดยตำแหน่งและจะแยกตนเองออกห่างจากบุคลากรอื่น ๆ ทุกคนในหน่วยงานจะวางตนเป็นเอกเทศยากที่บุคลากรผู้ใดจะเข้าพบหาได้โดยสะดวก การตัดสินใจ สั่งการทุกชนิดจะทำไปโดยลำพัง เกือบจะหาการตัดสินใจสั่งการเพราะบุคลากรอื่นสนับสนุนให้ทำหรือ เป็นความต้องการเช่นนั้นของบุคลากรอื่นไม่ได้เลย ผู้นำแบบเผด็จการเป็นผู้บัญชางาน บุคลากรอื่นทำได้ อย่างเดียวคือปฏิบัติตามบัญชา และไม่มีทางเลือกหรือทางออกใด ๆ ทั้งสิ้น

Hanson (1985 : 178) กล่าวว่า ภาวะผู้นำแบบขงการ เป็นผู้นำที่มีความเด็ดขาดในตัวเองถือ เรื่องระเบียบวินัย กฎเกณฑ์ข้อบังคับเป็นหลัก ในการดำเนินงานการตัดสินใจต่าง ๆ ขึ้นอยู่กับผู้นำ แต่เพียงผู้เดียวเท่านั้น ในแง่การบริหารงานทางด้านวิชาการด้านธุรกิจจะเปรียบเสมือนกิจการที่เป็น เจ้าของบุคคลเดียว ที่มีการดำเนินการและตัดสินใจเฉพาะผู้ที่ป็นเจ้าของกิจการเท่านั้น

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า ภาวะผู้นำแบบขงการ หมายถึง คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ที่แสดงออกให้เห็นถึงความต้องการ หรือเป็นผู้กำหนดเป้าหมายแนวทางการปฏิบัติขององค์กร การเรียกร้อง ให้ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ขององค์กร ให้ความสำคัญกับงานเป็นหลัก มุ่งเน้นผลผลิตและประสิทธิภาพงาน เข้าควบคุม สั่งการ ผลักดันให้เกิดผล ควบคุมการตัดสินใจ แจกแจง บทบาท กำหนดกฎเกณฑ์ วิธีปฏิบัติงานและความคาดหวังที่ชัดเจน มีมาตรการติดตามผลการปฏิบัติงาน อย่างเข้มงวด จะไม่ให้ความสำคัญด้านความสัมพันธ์กับสมาชิกในทีมมากนักเหมาะ กับสมาชิกในทีมที่มีความพร้อมน้อย มีข้อจำกัดด้านทักษะความสามารถ และยังขาดความมุ่งมั่นใส่ใจในงาน จึงต้องให้คำชี้แนะ ชื่นตอนและวิธีการทำงานที่ชัดเจน ใกล้ชิด

จากที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า ภาวะผู้นำแบบขงการเป็นพฤติกรรมของผู้บริหาร ที่เป็นผู้กำหนด เป้าหมายและแนวทางในการปฏิบัติงาน เรียกร้องให้ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติตามกฎเกณฑ์และระเบียบ ต่าง ๆ จัดทำตารางการปฏิบัติงานและประสานงาน ตลอดจนอธิบายกฎเกณฑ์ในฐานะผู้นำกลุ่ม เสนอแนะ สิ่งที่ต้องทำและวิธีที่จะทำ กำหนดบทบาทและรูปแบบการสื่อสาร วางแผน กำหนดระยะเวลารวมถึง มอบหมายหน้าที่รับผิดชอบ ตรวจสอบกำกับ ติดตามงานที่มอบหมายให้ไปดำเนินการ

ภาวะผู้นำแบบสนับสนุน

ภาวะผู้นำแบบสนับสนุนเป็นพฤติกรรมของผู้นำที่แสดงออกถึงความรัก ความเป็นห่วงเป็นโย ต่อผู้ใต้บังคับบัญชา การกระตุ้นให้เกิดผลงานในองค์กร โดยการสนับสนุนอยู่เบื้องหลัง จะเป็นตัวส่งต่อ การทำงานได้เป็นอย่างดี ซึ่งมีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงภาวะผู้นำแบบสนับสนุนไว้ดังนี้

ศศิวิมล สุขพนาภิรักษ์ (2554 : 21) กล่าวว่า ภาวะผู้นำแบบสนับสนุน เป็นพฤติกรรมของผู้บริหารที่มีลักษณะเป็นมิตร เป็นผู้ที่สามารถเข้าใกล้ชิดได้ และเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับความต้องการสถานภาพและความเป็นอยู่ของผู้ใต้บังคับบัญชา ปฏิบัติต่อผู้ใต้บังคับบัญชาในลักษณะที่ให้ความเสมอภาคและมักทำงานเต็มหน้าที่เพื่อจัดการสภาพแวดล้อมของงานให้เป็นที่พอใจ และให้ความเห็นอกเห็นใจ การแสดงความเข้าใจต่อความต้องการให้ความห่วงใยเข้าถึงปัญหาของผู้อื่น การแสดงออกที่ซื่อสัตย์และนับถือการช่วยเหลือผู้ตาม พัฒนาความสามารถในอาชีพอย่างเท่าเทียมกัน

Lewin (1970 : 257) กล่าวว่า ภาวะผู้นำแบบสนับสนุน เป็นการปกครองแบบพหุปกครองลูก ให้ความไว้วางใจผู้ใต้บังคับบัญชา จูงใจโดยการให้รางวัล แต่บางครั้งขู่ลงโทษ ยอมให้การติดต่อสื่อสารจากเบื้องล่างสู่เบื้องบนได้บ้าง รับฟังความคิดเห็นจากผู้ใต้บังคับบัญชาบ้าง และบางครั้งยอมให้การตัดสินใจแต่อยู่ภายใต้การควบคุมอย่างใกล้ชิดของผู้บังคับบัญชา

Hersey and Blanchard (1972 : 155) กล่าวว่า ผู้นำประเภทนี้จะคอยชี้แนะบ้างว่าผู้ตามขาดความสามารถในการทำงาน แต่ถ้าผู้ตามได้รับการสนับสนุนให้ทำพฤติกรรมนั้นโดยการให้รางวัลก็จะทำให้เกิดความเต็มใจที่จะรับผิดชอบงานและกระตือรือร้นที่จะทำงานมากขึ้น ผู้บริหารจะใช้วิธีการติดต่อสื่อสารแบบ 2 ทาง และต้องคอยสั่งงานโดยตรง อธิบายให้ผู้ตามเข้าใจ จะทำให้ผู้ตามเข้าใจและตัดสินใจในการทำงานได้ดี

House (1974 : 133) กล่าวว่า เป็นพฤติกรรมของผู้บริหารที่มีลักษณะเป็นมิตร เป็นผู้ที่สามารถเข้าใกล้ชิดได้และเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับความต้องการสถานภาพและความเป็นอยู่ของผู้ใต้บังคับบัญชา ปฏิบัติต่อผู้ใต้บังคับบัญชาในลักษณะที่ให้ความเสมอภาคและมักทำงานเต็มหน้าที่เพื่อจัดการสภาพแวดล้อมของงานให้เป็นที่พอใจ ซึ่งมีความคล้ายคลึงกับภาวะผู้นำแบบมุ่งมิตรสัมพันธ์

Likert (1967 : 126-127) กล่าวว่า ภาวะผู้นำแบบสนับสนุน ระบบนี้ผู้นำจะปรึกษาหารือกับผู้ตามก่อนที่จะกำหนดเป้าหมายหรือการตัดสินใจ ผู้ตามมีอิสระมากขึ้นอีก ผู้นำระบบนี้ต้องการความเห็นของผู้ตามก่อนตัดสินใจ ผู้นำจะให้รางวัลแก่ผู้ที่ทำงานดี มากกว่าการลงโทษเมื่อทำงานผิดพลาด เป็นแรงจูงใจให้ผู้ตาม บรรยายภาพเป็นกันเอง ระดับความไว้วางใจ และความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำกับผู้ตามมีสูง

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า ภาวะผู้นำแบบสนับสนุน หมายถึง คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงออกให้เห็นถึงมิตรภาพ เป็นผู้ที่สามารถเข้าใกล้ชิดได้ สามารถเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับความต้องการ สถานภาพและความเป็นอยู่ของผู้ใต้บังคับบัญชา เป็นรูปแบบผู้นำที่ให้ความสำคัญกับทั้งผลงานและขวัญกำลังใจ มีการกำกับการบริหารอย่างเข้มข้น ในขณะเดียวกันก็กระตุ้นให้สมาชิกในทีมมีความรู้สึกผูกพันกับทีมและมีส่วนร่วมในการตั้งเป้าหมายและสร้างกระบวนการทำงานเปิดช่องทางให้สมาชิกได้เสนอความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ คอยให้คำปรึกษาแนะนำกับทีม เสริมสร้างความมั่นใจในความสามารถของทีมพร้อมทั้งตั้งคำถามที่ท้าทายศักยภาพของทีมติดตามผลการปฏิบัติงาน มุ่งเน้นผลผลิตและให้รางวัลในผลสำเร็จเหมาะสมกับสมาชิกในทีมที่มีความมุ่งมั่นตั้งใจ แต่มีข้อจำกัดด้านทักษะความสามารถอยู่บ้าง

ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม

ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วมส่วนใหญ่จะเกี่ยวข้องกับกระบวนการตัดสินใจ โดยผู้นำมีแนวโน้มจะเปิดโอกาสให้บุคคลอื่นมาร่วมในการตัดสินใจหรือให้มีอิทธิพลในการตัดสินใจของผู้นำ การปรึกษาการตัดสินใจร่วมกัน ซึ่งมีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึง ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วมไว้ดังนี้

บุทรนา พรหมณี (2554 : 1) กล่าวว่า ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วมเป็นการตัดสินใจที่ผู้นำ และผู้ใต้บังคับบัญชาได้มาร่วมประชุมแล้ว อภิปรายถึงปัญหาและทางเลือกต่าง ๆ ที่ดี ก่อนที่จะร่วมกันตัดสินใจโดยที่ผู้นำมีฐานะเป็นเพียงสมาชิกของกลุ่มคนหนึ่ง ไม่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของคนอื่น ๆ ผลการตัดสินใจถือเป็นการตัดสินใจของกลุ่ม

ศศิวิมล สุขทนารักษ์ (2554 : 21) กล่าวว่าภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม เป็นพฤติกรรมของผู้บริหาร ที่ให้ความเชื่อมั่นและการให้ความไว้วางใจผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างเต็มที่ เป็นมิตรกับผู้ใต้บังคับบัญชา เป้าหมายและการบังคับบัญชาตัดสินใจในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับงานจนกระทั่งกลุ่มด้วยการจงใจผู้ใต้บังคับบัญชาให้ความสำคัญ และเห็นความสำคัญ เห็นคุณค่าของผู้ใต้บังคับบัญชา อาศัยร่วมมือในการทำงานและให้ความอิสระแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา กระตุ้นให้ผู้ตามแสดงออกและรับฟังผู้ตาม จัดประชุมเพื่อรับทราบปัญหาการตัดสินใจ ระดมความคิดเห็น พิจารณาการเสนอความคิดของผู้ใต้บังคับบัญชา อย่างจริงจัง

Likert (1967 : 126 - 127) กล่าวว่า ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม ระบบนี้ผู้นำเน้นให้ผู้ตามมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ในการกำหนดเป้าหมาย และการตัดสินใจ ผู้ตามเป็นอิสระ ถกเถียงกับผู้นำได้ ผู้นำแสดงความสนับสนุนแทนการข่มขู่ ทุกส่วนของผู้ตามมีส่วนร่วมในการบริหารงานทั่วทั้งองค์กร

Lippitt (1967 : 156) กล่าวว่า ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วมเป็นผู้ออกคำสั่ง ประกาศ นโยบาย และวัตถุประสงค์ของโครงสร้างต่าง ๆ ก็จริง แต่บรรดาคำสั่ง นโยบาย และวัตถุประสงค์ที่ผู้นำแบบประชาธิปไตยส่งไปนั้นล้วนแล้วแต่กำหนดขึ้นจากบุคลากรทุกคนร่วมกันทุกคนจนเป็นที่พอใจ ผู้นำแบบประชาธิปไตยจึงสั่งการตามนั้นบุคลากรมีสิทธิแม้กระทั่งเลือกงานอย่างใดที่เห็นว่าเหมาะสมกับความถนัดและ ความสามารถของตน หรือแม้เลือกบุคลากรอื่นที่ควรคิดว่าน่าจะร่วมกันทำงานได้ดี ในขณะเดียวกันก็ได้ รวมความว่าบุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมวินิจฉัยในการแบ่งและมอบหมายงาน ผู้นำแบบนี้จะวางตำแหน่งผู้นำมิใช่ทำไปตามอำเภอใจหรือตามความพอใจส่วนตัวของตนเองและเมื่อมีงานใดผู้นำประเภทนี้จะเข้ามามีส่วนร่วมดำเนินการและร่วมรับผิดชอบด้วยเสมอ

Hanson (1985 : 179) กล่าวว่า ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม เป็นบุคคลที่มีความสำคัญในโลกปัจจุบัน ให้สิทธิในการออกความคิดเห็น สิทธิในการเรียกร้อง รวมไปถึงการเคารพสิทธิของผู้อื่นด้วยการเป็นประชาธิปไตยจึงเป็นลักษณะหนึ่งที่สังคมค่อนข้างจะยอมรับกันมากกว่าผู้นำประเภทอื่น ๆ

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม หมายถึง คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงออกให้เห็นถึงความเชื่อมั่น และให้ความไว้วางใจผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างเต็มที่ เป็นมิตรภาพกับผู้ใต้บังคับบัญชา เป้าหมาย การบังคับบัญชา การตัดสินใจในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับงาน

เป็นรูปแบบผู้นำที่ให้ความสำคัญกับคนและความรู้สึกของคนเป็นหลัก มีส่วนร่วมในฐานะสมาชิกคนหนึ่ง ไม่เน้นการควบคุมสั่งการ พอใจที่จะให้สมาชิกในที่ที่มีความสุขกับงานรักษาสัมพันธภาพในที่ สร้างบรรยากาศการทำงานที่เป็นมิตร อ่อนน้อม คอยชี้แนะ ให้กำลังใจ รับฟังและอำนวยความสะดวก กระตุ้นให้สมาชิกในที่ประชุมอภิปรายร่วมกัน ตัดสินใจและแบ่งปันความรับผิดชอบร่วมกัน คอยติดตามผลการปฏิบัติงาน และเปิดรับข้อเสนอแนะที่เหมาะสมกับสมาชิกในที่ที่มีทักษะความสามารถสูง แต่อาจขาดความมั่นใจ สับสนหรือขาดแรงจูงใจในการทำงาน

ภาวะผู้นำแบบเน้นความสำเร็จ

ภาวะผู้นำแบบเน้นความสำเร็จเป็นคุณลักษณะเชิงบุคลิกภาพกับการเป็นผู้นำที่ประสบความสำเร็จมีความเฉลียวฉลาด การริเริ่มสร้างสรรค์ ทักษะด้านสังคม ความเชื่อมั่นในตนเอง พลังแห่งความรับผิดชอบ และความซื่อสัตย์มั่นคงต่อหลักการ คุณลักษณะดังกล่าวมีความสำคัญแตกต่างกันไปตามสถานการณ์ เช่น ริเริ่มสร้างสรรค์มีส่วนให้ผู้นำประสบความสำเร็จในสถานการณ์หนึ่ง แต่อาจไม่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จของผู้นำที่อยู่ในสถานการณ์ซึ่งแตกต่างออกไป โดยมีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความสำคัญของภาวะผู้นำแบบเน้นความสำเร็จไว้ดังนี้

ศศิวิมล สุพทนารักษ์ (2554 : 24) กล่าวว่า ภาวะผู้นำแบบเน้นความสำเร็จ หมายถึง พฤติกรรมแบบเน้นความสำเร็จ เป็นพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่เน้นความสำเร็จจะตั้งเป้าหมายที่ท้าทายสำหรับผู้บังคับบัญชา เน้นความสำคัญไปที่ความเป็นเลิศในการปฏิบัติงานและปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง แสดงความมั่นใจในความสามารถของผู้ใต้บังคับบัญชาในการปฏิบัติงานให้แสดงความสามารถได้อย่างเต็มที่

Leddin (1974 : 259) กล่าวว่า ภาวะผู้นำแบบเน้นความสำเร็จ หมายถึง ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่มุ่งเน้นงาน อุทิศตน ซึ่งมีลักษณะคล้ายกับภาวะผู้นำที่มุ่งเน้นผลสำเร็จของงาน ที่ใช้ความสำเร็จของงานเป็นสิ่งสำคัญต่อการตอบสนองความต้องการของบุคคล พฤติกรรมส่วนใหญ่จะเน้นเรื่องการวางแผนงาน การจัดองค์การและการควบคุมมักใช้อำนาจหน้าที่ในการสั่งการจูงใจการทำงานด้วยการยกย่องชมเชย

House (1974 : 135) กล่าวว่า ภาวะผู้นำแบบเน้นความสำเร็จ หมายถึง ผู้นำที่เน้นความสำเร็จ ตั้งเป้าหมายที่ท้าทายสำหรับผู้ใต้บังคับบัญชา จะเน้นความสำคัญไปที่ความเป็นเลิศในการปฏิบัติงาน และแสดงความมั่นใจในความสามารถของผู้ใต้บังคับบัญชาในการปฏิบัติงานให้สำเร็จตามมาตรฐานที่สูงที่สุด

Lippitt (1967 : 157) กล่าวว่า ภาวะผู้นำแบบเน้นความสำเร็จมอบอำนาจเต็มและเสรีภาพอย่างกว้างขวางในการวินิจฉัยสั่งการ กำหนดนโยบาย กำหนดวัตถุประสงค์ ตลอดจนแบ่งงานและกำหนดคนทำงานให้แก่บุคลากรอื่นทั้งหมด โดยตนเองไม่เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับเลย ผู้นำประเภทนี้เพียงแต่สนับสนุนโดยการจัดหาวัสดุต่าง ๆ เพื่อให้ความสะดวกแก่ผู้ปฏิบัติงานเท่านั้นส่วนตนเองจะนั่งอยู่ห่าง ๆ จะเข้าร่วมก็ต่อเมื่อบุคลากรเรียกหาหรือเชิญให้มาเท่านั้น น้อยครั้งที่ผู้นำแบบตามสบายจะแสดงความคิดเห็น

ใด ๆ ออกมา ไม่ชอบคำหยาบ ไม่ชอบชม การปฏิบัติงานใด ๆ ของผู้ใดทั้งสิ้นและจะไม่ขัดขวางหากมีใครเสนออะไรมา มักยอมอนุมัติเรื่อยไปโดยไม่ค่อยพิจารณาเหตุผลใด ๆ

Hanson (1985 : 180) กล่าวว่า ภาวะผู้นำแบบเน้นความสำเร็จ หมายถึง เป็นผู้นำที่ไปเรื่อย ๆ มีความอ่อนไหวไปตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้น เป็นผู้นำที่เป็นที่รักของผู้ร่วมงานอย่างมาก ผู้นำประเภทนี้จึงมีมากมายตามแต่ละกิจกรรมต่าง ๆ บางครั้งอาจมองว่าเป็นบุคคลที่ไม่มีจุดยืนเป็นของตัวเอง หรือมองโลกในแง่ดีซึ่งผู้ใต้บังคับบัญชาที่ขยันอาจจะไม่ชอบลักษณะผู้นำประเภทนี้

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า ภาวะผู้นำแบบเน้นความสำเร็จ หมายถึง คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงออกให้เห็นถึงการบริหารที่เน้นผลสำเร็จจะตั้งเป้าหมายที่ท้าทายสำหรับผู้ใต้บังคับบัญชา เน้นความสำคัญไปที่ความเป็นเลิศในการปฏิบัติงานและปรับปรุงงานอย่างต่อเนื่องโดยการกระจายความรับผิดชอบ ให้อิสระในการทำงาน การตัดสินใจต่าง ๆ ในขอบเขตที่ตกลงร่วมกัน เข้าไปยุ่งเกี่ยวเท่าที่จำเป็น เข้าแทรกแซงจัดการกับปัญหาหรือข้อขัดแย้งต่อเมื่อมีสิ่งผิดพลาดเกิดขึ้น ให้การสนับสนุนเมื่อได้รับการร้องขอ คอยตามดูผลงานอยู่ห่าง ๆ

ทฤษฎี หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชน

การบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นการบริหารในรูปแบบที่สอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษา เป็นกระบวนการที่สนับสนุนและส่งเสริมพัฒนามาตรฐานการศึกษา คำว่า “การมีส่วนร่วม” (Participation) โดยทั่วไปจะมีความหมายที่หลากหลาย สำหรับความหมายที่พูดถึงในเรื่องการบริหารสถานศึกษามักจะหมายถึง การมีส่วนร่วมของสมาชิก ชุมชน หรือผู้ปกครองซึ่งถือเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการเข้ามามีบทบาทในการดำเนินงานของสถานศึกษา การมีส่วนร่วมอาจมีได้ทุกระดับ ตั้งแต่การมีส่วนร่วมในระดับชาติลงไปจนถึงระดับครอบครัว การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของรัฐหรือกิจกรรมของสถานศึกษา หรือชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

หมายหมายของการมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วมถือเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารสถานศึกษา การมีส่วนร่วมที่ดีจะส่งผลให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อนักเรียน และสถานศึกษา ตลอดจนเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลขององค์กร ซึ่งได้มีผู้ให้ความสำคัญของการมีส่วนร่วมของชุมชนไว้ดังนี้

จินพร เพ็ชรกรรจ์ (2554 : 30) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง การร่วมมือและมีส่วนร่วมซึ่งกันและกันในทุก ๆ ด้านระหว่างสถานศึกษากับผู้ปกครอง โดยเริ่มตั้งแต่การมีส่วนร่วมในการวางแผน การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ การมีส่วนร่วมในการรับประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล

สุภาวดี วัฒนศิริ (2555 : 16) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง การที่ทุกคนมีส่วนร่วมกันและกันในทุก ๆ ด้าน ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง ซึ่งเกิดจากการวางแผน ลงมือปฏิบัติ ตรวจสอบติดตาม

และการประเมินผลอันจะนำไปสู่การแก้ไขปัญหาร่วมกัน เพื่อให้กิจกรรมต่าง ๆ ประสบความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้

สุชาติ ศรัทธาผล (2556 : 33) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง การเข้าร่วมของบุคคลต่าง ๆ ในการตัดสินใจ การดำเนินการ ร่วมคิด ร่วมฟัง ร่วมแสดงความคิดเห็น ร่วมสำรวจปัญหา และร่วมประเมินผลในกิจการใด ๆ ที่จะส่งผลกระทบต่อบุคคล ทั้งทางตรงและทางอ้อม เพื่อพัฒนาความสามารถของตนเองและเพื่อประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตตามวัตถุประสงค์ที่กลุ่มบุคคลได้ร่วมกันกำหนดไว้

รติกร สุวราช (2556 : 28) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการที่ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้บุคลากรในสถานศึกษา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา เช่น ผู้ปกครองนักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น การตัดสินใจการรับผลิตชอบ การวางแผนการปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์หรือแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่อาจเกิดจากการบริหารงานในองค์กรให้เป็นไปในทางที่ดีขึ้น

วานิช เรืองวงศ์ (2558 : 10) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง การที่ให้ผู้ปฏิบัติงานหรือผู้เกี่ยวข้องในองค์กรได้เข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น กำหนดเป้าหมายและการตัดสินใจในการทำงานและจะทำให้ผู้ปฏิบัติงานหรือผู้เกี่ยวข้องมีความรู้สึกผูกพันกับองค์กร ส่วนการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริการการศึกษานั้นเป็นกิจกรรมส่งเสริมความร่วมมือระหว่างบ้านและสถานศึกษา ต่อพัฒนาการความก้าวหน้าของเด็ก ๆ ในทุก ๆ ด้าน อีกทั้งประสานความร่วมมือในการร่วมกันแก้ปัญหา ระหว่างพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูและโรงเรียนอย่างต่อเนื่องและเป็นลำดับขั้นตอนอีกด้วย

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมหมายถึง ผลการดำเนินงานของโรงเรียนอันเกิดจากการเปิดโอกาสให้ชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษา ครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาตามขอบข่ายของสถานศึกษาตามความเหมาะสมร่วมในการจัดทำและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและท้องถิ่นการบริหารงบประมาณทำให้การบริหารงานการเงิน บัญชี และพัสดุเป็นไปอย่างถูกต้อง ตามระเบียบข้อบังคับของทางราชการทำให้การบริหารงานบุคคลมีประสิทธิภาพตลอดจนการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา ครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหารอาคารสถานที่ ทำให้สถานศึกษามีบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้และเป็นแหล่งเรียนรู้ที่ดี จัดให้มีบรรยากาศในการทำงานแบบมีส่วนร่วมได้อย่างสมบูรณ์แบบ ทั้งด้านการวางแผน การดำเนินงาน ติดตามตรวจสอบ และปรับปรุงการดำเนินงานจัดการศึกษา

ความสำคัญของการมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วมเป็นกระบวนการที่เปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาร่วมกับโรงเรียน เป็นกระบวนการเรียนรู้ซึ่งกันและกันของทุกฝ่าย นับตั้งแต่การแสดงความคิดเห็น การวางแผน การดำเนินการและการแก้ไขปัญหา ตลอดจนการควบคุม กำกับ ติดตาม และประเมินผล เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาการศึกษาให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ นักวิชาการได้กล่าวถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วม ดังนี้

ศุภาวุธ พงษ์วิเศษ (2553 : 24) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนนั้นมีความจำเป็นอย่างยิ่ง สามารถสร้างการยอมรับ ยกย่อง และปรับเปลี่ยนทัศนคติของชุมชนได้ ซึ่งในการพัฒนางานใด ๆ ก็ตาม ถ้าขาดการมีส่วนร่วมแล้ว กิจกรรมหรือโครงการนั้น ๆ ไม่สามารถดำเนินงานต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้การเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาจะช่วยลดช่องว่างระหว่างโรงเรียนกับชุมชนได้อีกด้วย

จินพร เพ็ชรอกรรจ์ (2554 : 37) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมมีความสำคัญต่อการบริหารและการจัดการศึกษาโรงเรียนในกระบวนการเรียนรู้ ช่วยให้ทุกฝ่ายเกิดความเข้าใจในคุณค่าของตน และนำคุณค่านั้นมาสนับสนุนส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อเกิดขึ้นระหว่างชุมชนกับสถานศึกษา หรือระหว่างผู้ปกครองนักเรียนกับโรงเรียน ซึ่งก่อให้เกิดความคิดร่วมกัน เข้าใจกัน และนำไปสู่การส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาการเรียนรู้ได้เต็มตามศักยภาพ

สุภาวดี วัฒนศิริ (2555 : 17) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมมีความสำคัญต่อการบริหารจัดการศึกษาในกระบวนการเรียนรู้ที่ให้ทุกฝ่ายเกิดความเข้าใจในคุณค่าของตนเอง และนำคุณค่านั้นมาสนับสนุนส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีการพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพในการแก้ปัญหาหรือพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ณัฐพร ยืนนาน (2555 : 23) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมมีความสำคัญ คือ การบริหารโดยคณะบุคคลที่จะต้องมีการร่วมมือหลายอย่าง เช่น ต้องคำนึงถึงประโยชน์ต่อส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน มีความจริงใจซื่อสัตย์ และยุติธรรม

ณัฐมิชา วงศ์คำ (2555 : 18) การบริหารแบบมีส่วนร่วมมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการบริหารการศึกษาในปัจจุบัน นอกจากจะสอดคล้องกับแนวทางที่กำหนดไว้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แล้ว การบริหารแบบมีส่วนร่วมยังเป็นการตอบสนองความต้องการของบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานในโรงเรียนของตน ทั้งนี้เพราะผลที่เกิดจากการบริหารงานมีกระทบต่อทุก ๆ ฝ่าย ซึ่งผลกระทบที่เกิดขึ้นผู้ปฏิบัติงานและผู้บริหารจะต้องมีความรับผิดชอบด้วย นอกจากนี้การบริหารแบบมีส่วนร่วมยังสอดคล้องกับบรรยากาศการบริหารในเชิงประชาธิปไตย ซึ่งถือว่าเป็นบรรยากาศที่เหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน

วานิช เรืองวงศ์ (2558 : 14) กล่าวว่า ความสำคัญของการมีส่วนร่วม หมายถึง การมีส่วนร่วมมีความสำคัญต่อการบริหารและการจัดการศึกษาโรงเรียนซึ่งให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้เข้ามามีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นและร่วมติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานของโรงเรียน เสนอแนะแนวทางและร่วมกันพัฒนาการศึกษา ซึ่งก่อให้เกิดความคิดร่วมกัน เข้าใจกัน และนำไปสู่การส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาการเรียนรู้ได้เต็มตามศักยภาพ

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า ความสำคัญของการมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการปรึกษาหารือกับสาธารณชนจะช่วยสร้างความกระจำให้กับ วัตถุประสงค์และความต้องการของโครงการหรือนโยบาย และบ่อยครั้งที่การมีส่วนร่วมของประชาชนนำมาสู่การพิจารณาทางเลือกใหม่ ๆ ที่น่าจะเป็นคำตอบ

ที่มีประสิทธิภาพที่สุด อาจนำมาซึ่งการโต้แย้งคัดค้านหรือการฟ้องร้องกัน อันทำให้ต้องเสียค่าใช้จ่ายสูง ในระยะยาว เกิดความล่าช้า และความล้มเหลวของโครงการได้ในที่สุด สร้างข้อตกลงและข้อผูกพัน อย่างมั่นคงในระยะยาว ร่วมในการตัดสินใจทำให้ประชาชนมีความรู้สึกของการเป็นเจ้าของ เพราะ การเปิดโอกาสให้ฝ่ายต่าง ๆ เข้ามาแสดงความต้องการเกิดกระบวนการตัดสินใจที่โปร่งใสและเปิด โอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม

ลักษณะและขั้นตอนของการมีส่วนร่วม

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 80(4) กำหนดให้มีการส่งเสริม และสนับสนุนการกระจายอำนาจ เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน องค์กรทางศาสนา และ เอกชน จัดและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนามาตรฐานคุณภาพการศึกษาให้เท่าเทียมและ สอดคล้องกับนโยบายพื้นฐานชาติ (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย, 2550 : 33) ซึ่งจะเห็นได้ว่ารัฐ ได้ให้ความสำคัญกับการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษากับทุกภาคส่วน ซึ่งได้มีนักวิชาการได้กล่าวถึง ลักษณะของการมีส่วนร่วมไว้ดังนี้

นงศ์ แข็งแรง (2550 : 31) ได้สรุปเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ว่าเป็นกลยุทธ์ทางการบริหารและจัดการศึกษาที่กระจายอำนาจในการจัดการศึกษาโดยใช้โรงเรียน เป็นศูนย์กลางให้โรงเรียนมีอำนาจ มีอิสระและคล่องตัวในการตัดสินใจ ดำเนินการบริหารจัดการศึกษา ของโรงเรียนภายใต้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา กระจายอำนาจ การจัดการศึกษาของโรงเรียนและการแสดงภาระงานที่ตรวจสอบได้ของโรงเรียน ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ประเภท คือ

1. การร่วมวางแผน การร่วมกันคิดร่วมกันวางแผนที่จะไปสู่วิสัยทัศน์ เป้าหมาย เพื่อให้ สอดคล้องกับนโยบายของโรงเรียนนั้นถือว่าเป็นการกำหนดวิธีการที่จะไปสู่เป้าหมาย โรงเรียนจะต้อง วางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนหรือจัดทำธรรมนูญโรงเรียน ซึ่งเป็นแผนระยะ 3 - 5 ปี และจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีจะเป็นยุทธศาสตร์ในการดำเนินงานในแต่ละปี เพื่อจะนำไปสู่วิสัยทัศน์ หรือเป้าหมายของโรงเรียน โดยโรงเรียนจะมีการควบคุมคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา ของโรงเรียน

2. การร่วมดำเนินการ การนำแผนไปสู่การปฏิบัติต้องการความมุ่งมั่นผูกพันในการร่วมมือกัน ดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการที่ได้กำหนดไว้ การติดตามงาน การประเมินผลการปฏิบัติงาน โดยการ เก็บรวบรวมข้อมูลและทำการประเมินปรับปรุงแก้ไขอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง จะทำให้การดำเนินงาน เป็นไปตามแผนที่วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล การดำเนินการนี้มุ่งเน้นการควบคุมคุณภาพ ตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน กล่าวคือ นักเรียนจะมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาต้นผลผลิต ที่กำหนดโดยการบริหารจัดการและการจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพตามมาตรฐานด้านกระบวนการ มีครูผู้สอน บุคลากร ตลอดจนหลักสูตร สื่อ อุปกรณ์และอาคารสถานที่ซึ่งเป็นคุณภาพมาตรฐาน ด้านปัจจัย

และมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องไม่มีที่สิ้นสุด ด้วยกระบวนการบริหารแบบมีส่วนร่วมแล้วการกระจายอำนาจของโรงเรียน ตลอดทั้งการแสดงผลภาระงานที่ตรวจสอบได้ของโรงเรียน

3. การร่วมปรับปรุงพัฒนา คุณค่าของการประเมินตนเองอยู่ที่การนำผลการประเมินมาใช้ปรับปรุงพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพราะผลของการประเมินตนเองจะทำให้โรงเรียนสามารถวิเคราะห์จุดแข็งและจุดอ่อนของตนเองได้เป็นอย่างดีว่ามีประสิทธิผลการดำเนินงานตามแผนเป็นอย่างไร คุณภาพของนโยบาย ยุทธศาสตร์ แผนงานและโครงการที่กำหนดไว้เป็นอย่างไร ตลอดจนชี้ศักยภาพและความสามารถในการไปสู่วิสัยทัศน์ เป้าหมาย และมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนในแต่ละปีการศึกษาว่ามีความสำเร็จก้าวหน้าเพียงใด รวมทั้งการใช้ผลการประเมินภายในหน่วยงานต้นสังกัดด้วย

4. การร่วมประเมินผล การประเมินผลการดำเนินงานของโรงเรียนเป็นการแสดงความรับผิดชอบในผลลัพธ์ของการตัดสินใจอย่างอิสระของโรงเรียน ว่าสามารถจัดการศึกษาได้มีคุณภาพเพียงใด ถือว่าเป็นกระบวนการตรวจสอบการทำงานของโรงเรียน หรือการประเมินตนเองของโรงเรียน คือการตรวจสอบและทบทวนการดำเนินงานตามเป้าหมายของนโยบาย แผนงานและโครงการ ตลอดจนภาระงานปกติของโรงเรียนในแต่ละปีการศึกษา เพื่อนำไปสู่การพัฒนาโรงเรียนตามมาตรฐานและคุณภาพการศึกษา โดยอาศัยตัวชี้วัดและเกณฑ์การประเมิน การประเมินตนเองที่ดีจะต้องมีกระบวนการวางแผนการดำเนินงานตามแผน เพื่อการปรับปรุงพัฒนาคุณภาพโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2550 : 30) ได้กล่าวถึงการดำเนินงานแบบมีส่วนร่วมว่า การจัดการศึกษาในท้องถิ่นจะประสบความสำเร็จและมีคุณภาพมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับความร่วมมือและความช่วยเหลือจากฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในท้องถิ่น ดังนั้นสถานศึกษาควรดำเนินการในการส่งเสริมและประสานความร่วมมือกับบุคคลและองค์กรต่าง ๆ ในชุมชน คือ 1) เปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้มีบทบาทร่วมคิด ร่วมตัดสินใจและร่วมจัดการศึกษาของรัฐ ทั้งผู้ปกครอง นักเรียน และตัวแทนศิษย์เก่า ตัวแทนชุมชน ตัวแทนภาคธุรกิจ การที่บุคคลมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาจะเกิดถึงความรู้สึกถึงความรับผิดชอบและความเป็นเจ้าของในการจัดการศึกษามากขึ้น 2) มีการสื่อสารระหว่างสถานศึกษา และชุมชนอย่างสม่ำเสมอ เข้าถึงผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และผู้ปกครองมีการประสานการทำงานอย่างใกล้ชิดกับฝ่ายต่าง ๆ เพื่อร่วมมือช่วยเหลือกันในการแก้ไขปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้น 3) เปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนได้มีส่วนร่วมในการวางแผน แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการและการจัดการเรียนการสอน และมีส่วนร่วมในการตรวจสอบคุณภาพผู้เรียน ตลอดถึงการปรับปรุงพัฒนา 4) จัดให้มีศูนย์เครือข่ายหลากหลายรูปแบบ ทั้งเครือข่ายทางวิชาการ เครือข่ายในการระดมทุน เครือข่ายในความร่วมมือนการใช้ทรัพยากรและแหล่งเรียนรู้เพื่อให้เกิดการแบ่งปันช่วยเหลือกันระหว่างโรงเรียนและหน่วยงานต่าง ๆ ให้การใช้ทรัพยากรมีความคุ้มค่าและก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน

วรสารวรรค์ ข่างเกวียน (2552 : 16) กล่าวว่าลักษณะการมีส่วนร่วม การที่จะกำหนดหน้าที่ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหรือกลุ่มบุคคลจะมีลักษณะอย่างไร โดยทั่วไปแล้วลักษณะการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องหรือกลุ่มบุคคลในสถานศึกษาหรือในรูปคณะกรรมการจะมีลักษณะดังนี้

1. ลักษณะของคณะกรรมการบริหาร จะมีอำนาจหน้าที่การวินิจฉัยสั่งการ หรือการตัดสินใจในการกิจ ทั้งที่เป็นงานสำคัญและงานตามภารกิจกระจายอำนาจ 4 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบริหารงานบุคคล และด้านบริหารทั่วไป คณะกรรมการที่เข้ามามีส่วนในการบริหารสถานศึกษาในลักษณะเช่นนี้ ได้แก่ คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษา และ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา

2. ลักษณะของคณะกรรมการที่ปรึกษา เป็นคณะกรรมการที่มีหน้าที่ในการให้คำแนะนำปรึกษา สนับสนุน ส่งเสริมการบริหารแก่ผู้บริหารสถานศึกษาให้มีหน้าที่ในการตัดสินใจตลอดจนดำเนินงานหรือร่วมงานในบางเรื่อง ซึ่งคณะกรรมการที่ปรึกษาจะไม่ใช้การวินิจฉัยสั่งการหรือการตัดสินใจส่วนใหญ่ คณะกรรมการที่ปรึกษาจะให้ความร่วมมือในการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาให้สถานศึกษาเกิดความคล่องตัวในการบริหารงานมากที่สุด คณะกรรมการที่ปรึกษา ได้แก่ สมาคมผู้ปกครองและครู ชมรมเครือข่ายผู้ปกครอง ชมรมศิษย์เก่าชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นต้น

เรืองยศ เวียงนันท (2553 : 15) กล่าวว่าลักษณะของการมีส่วนร่วมสามารถแบ่งได้หลายลักษณะ ขึ้นอยู่กับกรอบแนวคิดและวัตถุประสงค์ในการแบ่งว่าจะใช้เกณฑ์ใด ซึ่งขอแบ่งลักษณะการมีส่วนร่วมออกเป็น 4 ลักษณะ คือ 1) การร่วมรับรู้ เป็นการมีส่วนร่วมรับรู้ รับทราบการดำเนินงานของหน่วยงานสถานศึกษา 2) การร่วมปฏิบัติเป็นการมีส่วนร่วมปฏิบัติกิจกรรมของสถานศึกษาตามที่กำหนด 3) การร่วมวางแผน เป็นการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในขั้นตอน ตั้งแต่การกำหนดปัญหา การวางแผน การดำเนินงานตามแผน 4) การร่วมประเมินผล ซึ่งถือเป็นเป้าหมายสูงสุดของการมีส่วนร่วม

จินพร เพ็ชรฉกรรจ์ (2554 : 37) กล่าวว่าการมีส่วนร่วมมีความสำคัญต่อการบริหารและการจัดการศึกษาโรงเรียนในกระบวนการเรียนรู้ ช่วยให้ทุกฝ่ายเกิดความเข้าใจในคุณค่าของตน และนำคุณค่านั้นมาสนับสนุนส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อเกิดขึ้นระหว่างชุมชนกับสถานศึกษา หรือระหว่างผู้ปกครองนักเรียนกับโรงเรียน ซึ่งก่อให้เกิดความคิดร่วมกัน เข้าใจกัน และนำไปสู่การส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาการเรียนรู้ได้เต็มตามศักยภาพ

จรัสพงศ์ สุวรรณวงษ์ (2554 : 48) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาสามารถทำได้ 2 รูปแบบ แบบแรกคือ การเข้ามามีส่วนร่วมกิจกรรมในห้องเรียนและโรงเรียน เช่น เข้ามาโรงเรียนเพื่อชมกิจกรรมการแสดง กีฬา การสาธิตผลงานของนักเรียน การเข้าร่วมกิจกรรมในโรงเรียน จะเกิดผลดีหลายประการ เช่น ผู้ปกครองจะเข้าใจลักษณะการดำเนินงานขอโรงเรียนดีขึ้น รวมทั้งเป็นการสร้างความคุ้นเคยระหว่างครูกับผู้ปกครอง แบบที่สองคือ การเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารและการกำหนดแนวทางของโรงเรียน การที่ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการให้คำปรึกษาในรูปคณะกรรมการหรือในรูปแบบอื่นที่คล้ายกัน ทำหน้าที่สอดส่องดูแลร่วมตัดสินใจ และวางแผนการพัฒนาโรงเรียน

วิชัยพร ขาวทิมาย (2555 : 11) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการมีส่วนร่วมโดยจำแนกเป็นขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้ 1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ คือ การกำหนดความต้องการและจัดลำดับความสำคัญต่อนั้น ก็เลือกนโยบายและประชากรที่เกี่ยวข้อง การตัดสินใจในช่วงเริ่มต้น การตัดสินใจช่วงดำเนินการวางแผน และการตัดสินใจในช่วงปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ 2) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานในส่วนที่เป็นองค์ประกอบของการดำเนินงานโครงการนั้นจะได้มาจากคำถามที่ว่า ใครจะทำประโยชน์ให้แก่โครงการได้บ้างและจะทำประโยชน์ได้โดยวิธีใด เช่น การช่วยเหลือด้านทรัพยากร การบริหารงานและประสานงาน และการขอความช่วยเหลือ 3) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ในส่วนที่เกี่ยวกับผลประโยชน์ นอกจากความสำคัญของผลประโยชน์ในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพแล้ว ยังต้องพิจารณาถึงการกระจายผลประโยชน์ภายในกลุ่มด้วย ผลประโยชน์ของโครงการนี้จะรวมทั้งผลประโยชน์ทางบวกและผลประโยชน์ในทางลบที่เป็นผลเสียของโครงการซึ่งอาจจะเป็นประโยชน์และเป็นโทษได้ทั้งต่อบุคคลและสังคม 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล การมีส่วนร่วมในการประเมินผลนั้น สิ่งสำคัญที่จะต้องสังเกตก็คือความคิดเห็น ความชอบ และความคาดหวัง จะมีอิทธิพลสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของบุคคลในกลุ่มต่าง ๆ ได้

กล่าวโดยสรุป การบริหารแบบมีส่วนร่วมนั้นมีความสำคัญคือให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้ร่วมในการบริหารซึ่งจะเป็นการทำงานซึ่งเป็นไปตามความต้องการของสมาชิกในโรงเรียนซึ่งประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียน ตัวแทนครู ตัวแทนผู้ปกครอง ตัวแทนนักเรียนและชุมชนโดยมีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบในการตัดสินใจในการให้ทรัพยากรที่มีอยู่ในการแก้ปัญหาและจัดกิจกรรมทางการศึกษาของโรงเรียนให้เกิดประสิทธิผล ซึ่งการมีส่วนร่วมจะมีหลายลักษณะซึ่งอาจเป็นการมีส่วนร่วมโดยตรงหรือทางอ้อม อาจอยู่ในรูปแบบของคณะกรรมการดำเนินงานหรือคณะกรรมการที่ปรึกษา ร่วมวางแผน ร่วมตัดสินใจ ร่วมประเมินผลการดำเนินงาน

การมีส่วนร่วมของชุมชน

การมีส่วนร่วมของชุมชนถือเป็นหัวใจสำคัญที่มีผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษา การบริหารสถานศึกษาหากขาดการมีส่วนร่วมขององค์กรต่าง ๆ ก็มิอาจนำพาองค์กรให้ประสบความสำเร็จได้ ดังนั้นหลักการมีส่วนร่วมของชุมชนที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษามีสำคัญเป็นอย่างยิ่งซึ่งสามารถแบ่งออกเป็นปัจจัยต่าง ๆ ได้ดังนี้

ด้านหลักสูตรสถานศึกษา

หลักสูตรสถานศึกษา เป็นแบบแผนแนวทางหรือข้อกำหนดของการจัดการ ที่จะพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถโดยส่งเสริมให้แต่ละบุคคลพัฒนาไปสู่ศักยภาพสูงสุดของตนรวมถึงระดับขั้นของมวลประสบการณ์ที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้สะสม ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนนำความรู้ไปสู่การปฏิบัติ ทำให้รู้จักตัวเอง มีชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข โดยมีผู้ให้ความหมายของหลักสูตรสถานศึกษาไว้หลายท่าน ดังนี้

จงจิตต์ เหลืองอรุณ (2556 : 10) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรไว้สามประการว่า หลักสูตรเป็นทฤษฎี หลักการ และการนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนตามที่มุ่งหลังไว้ หลักสูตรเป็นระบบ

การจัดการศึกษาโดยมีปัจจัยนำเข้า ได้แก่ ครู นักเรียน วัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่ กระบวนการ ได้แก่ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ผลผลิต ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสำเร็จทางการศึกษา และหลักสูตรเป็นแผนการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งประสงค์จะอบรม ฝึกฝนผู้เรียนให้เป็นไปตามเป้าหมายที่ต้องการ

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2551 : 39) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรสถานศึกษาไว้ว่า หลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง เป็นหลักสูตรที่หลอมรวมสิ่งที่กำหนดในหลักสูตรแกนกลาง ตามความต้องการของท้องถิ่น โดยผ่านกระบวนการวางแผนแบบมีส่วนร่วมของสังคม ชุมชน ให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ และส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักตนเอง มีชีวิตอยู่ในชุมชน สังคม อย่างมีความสุขซึ่งต้องไม่ขัดต่อความมั่นคงของชาติ และสิทธิมนุษยชน และต้องเป็นไปตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด

ลจิต อุทรานันท์ (2552 : 1) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับด้านพัฒนาหลักสูตร หมายถึงการจัดทำหลักสูตร การปรับปรุง การเปลี่ยนแปลงหลักสูตรให้ดีขึ้น เพื่อให้เหมาะสมกับความต้องการของบุคคล และสภาพสังคมจากแนวคิดของนักการศึกษาที่ได้เสนอไว้

อุณากรรณ์ สวณะม่วง (2553 : 37) ด้านพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา หมายถึง การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับมวลประสบการณ์ที่สถานศึกษาจัดให้แก่ผู้เรียนตามสภาพ และความต้องการของท้องถิ่นนั้น ๆ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาไปสู่ศักยภาพสูงสุด เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคมและประเทศชาติสืบมา

Good (1973 : 157) ได้กล่าวถึง ความหมายของหลักสูตรไว้ ดังนี้ 1) หลักสูตร คือ เนื้อหาวิชาที่จัดไว้เป็นระบบให้ผู้เรียนได้ศึกษาเพื่อจบชั้นหรือรับประกาศนียบัตรในหมวดวิชาหรือสาขาวิชาใดวิชาหนึ่ง เช่น หลักสูตรสังคม เป็นต้น 2) หลักสูตร คือ โปรแกรมการศึกษาที่สถานศึกษากำหนดขึ้น ให้ผู้เรียนได้เรียนเพื่อรับประกาศนียบัตรต่าง ๆ 3) หลักสูตร คือ กลุ่มของวิชาหรือประสบการณ์ที่กำหนดไว้ให้ผู้เรียนได้เรียนภายใต้การแนะนำของสถานศึกษา

Hass (1980 : 4) ได้ให้ความหมายหลักสูตรไว้ว่า หมายถึง มวลประสบการณ์ที่ผู้เรียนได้รับจากโปรแกรมการศึกษาซึ่งจัดขึ้น เพื่อให้บรรลุจุดประสงค์ที่กำหนดโดยอาศัยกรอบของทฤษฎีและการวิจัยในอดีตและปัจจุบันเป็นพื้นฐาน

Marsh and Willis (2003 : 157) การพัฒนาหลักสูตร คือ กระบวนการที่หลายฝ่ายร่วมกันทำขึ้น และทำอย่างมีเจตนารมณ์ที่ชัดเจน หรือการดำเนินกิจกรรมทุกอย่างที่จำทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรอย่างมีแผน การพัฒนาที่แท้จริงต้องทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่พึงประสงค์ในระดับชั้นเรียน หรือปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้เรียน

จากความหมายของหลักสูตร อาจกล่าวโดยสรุปได้ว่า การพัฒนาหลักสูตรเป็นการจัดทำสาระของหลักสูตรที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาต่าง ๆ ในชุมชนและสังคม รวมทั้งนำภูมิปัญญาของท้องถิ่นมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในสังคมหรือท้องถิ่นนั้น ๆ มาพัฒนาปรับใช้ให้สอดคล้องกับสภาพและความเป็นอยู่ในสังคม

โดยจัดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากชีวิตจริงของตนเองเป็นการเรียนที่เกิดประโยชน์อย่างแท้จริงแก่ผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเอง ได้เป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคมประเทศชาติ และดำรงชีวิตอย่างมีความสุขได้ในสังคม

ความสำคัญของหลักสูตร

หลักสูตรมีความสำคัญต่อกระบวนการจัดการเรียนรู้ หลักสูตรเป็นคำศัพท์ทางการศึกษาที่ทุกคนคุ้นเคยและมีผู้ให้ความหมายที่แตกต่างกันออกไป บางความหมายมีขอบเขตกว้างครอบคลุมทุกสิ่งภายในโรงเรียนจนถึงการให้ความหมายที่แคบเฉพาะด้าน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความคิดและประสบการณ์ที่แตกต่างกันของแต่ละบุคคล ซึ่งได้มีนักวิชาการ นักการศึกษาและบุคลากรต่างได้ให้ความหมายและสรุปความหมายของหลักสูตรไว้ ดังนี้

จินตนา พรหมชัยชนะ (2553 : 9) สรุปว่าความสำคัญของหลักสูตรว่า หลักสูตรมีความสำคัญเนื่องจากเป็นตัวกำหนดแนวทางในการจัดการศึกษาที่จะให้ผู้เรียนบรรลุตามเป้าประสงค์ของการจัดการศึกษา และเป็นแม่บทในการกำหนดทิศทางการจัดการศึกษาของประเทศ เป็นกรอบในการกำหนดจุดมุ่งหมาย เนื้อหาสาระ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การสอนมัลประสบการณ์ รวมถึงกระบวนการวัดผล ประเมินผล เพื่อเป็นแนวทางให้การศึกษามีมาตรฐาน เป็นไปตามที่กำหนดไว้โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้รับความรู้ ประสบการณ์ ทักษะ คุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่กำหนดไว้ ซึ่งส่งผลต่อภาพลักษณ์อนาคตของประเทศชาติโดยตรง

รัชณี อยู่สำราญ (2555 : 32) สรุปว่าความสำคัญของหลักสูตรว่า หลักสูตรหมายถึง เอกสารจัดทำเพื่อเป็นแนวทางจัดการศึกษา จัดระบบการเรียนรู้และประสบการณ์ให้เกิดแก่ผู้เรียนในแต่ละระดับ ซึ่งประกอบด้วย กลุ่มสาระการเรียนรู้ ขอบข่ายของเนื้อหาวิชา โครงสร้าง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การสอน และรวมถึงมัลประสบการณ์ต่างที่โรงเรียนจัดให้แก่ผู้เรียนทั้งในและนอกห้องเรียน โดยคาดหวังว่าผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปตามจุดมุ่งหมายที่หลักสูตรระดับนั้น ๆ กำหนด

ณัฐพร บุญร่วม (2556 : 27) สรุปความสำคัญของหลักสูตรว่า หลักสูตรเป็นองค์ประกอบอันสำคัญอย่างหนึ่งของการจัดการศึกษาเพราะหลักสูตรจะเป็นโครงร่างกำหนดไว้ว่าจะเกิดอะไรหรือได้รับประสบการณ์ใดจึงจะเป็นประโยชน์ต่อสังคมและตัวเด็ก หลักสูตรเป็นแนวทางที่จะสร้างความเจริญเติบโตให้แก่ผู้เรียน นอกจากนี้หลักสูตรยังเป็นเครื่องชี้ให้เห็นลักษณะของสังคมในอนาคตว่าจะเป็นเช่นไร

จากความสำคัญของหลักสูตรอาจกล่าวโดยสรุปได้ว่า หลักสูตรมีความสำคัญ เพราะหลักสูตรเป็นเอกสารซึ่งเป็นแผนการหรือโครงการจัดการศึกษาที่ระบุแนวทางการจัดมัลประสบการณ์ เป็นส่วนกำหนดทิศทางการจัดการศึกษาให้กับบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษานำไปปฏิบัติ เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพทางการศึกษาดำเนินมาตรฐานการศึกษาที่หลักสูตรกำหนดไว้

องค์ประกอบของหลักสูตร

องค์ประกอบของหลักสูตรนั้นจะเป็นส่วนช่วยให้รู้ได้ว่าหลักสูตรที่จัดทำขึ้นนั้นมีองค์ประกอบอย่างไร มีประกอบที่สำคัญอย่างไรบ้าง โดยมีนักการศึกษาและวิชาการหลายท่าน ดังนี้

จินตนา พรหมชัยชนะ (2553 : 10) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของหลักสูตรไว้ว่า หลักสูตรจะต้องประกอบด้วยองค์ประกอบ 4 ประการ ได้แก่ จุดมุ่งหมายของเนื้อหา กระบวนการจัดการเรียนการสอน หรือประมวลประสบการณ์การเรียนรู้ และการวัดผลประเมินผลซึ่งองค์ประกอบแต่ละอย่างมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงต่อเนื่องกัน

รัชณี อยู่สำราญ (2555 : 34) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของหลักสูตรไว้ว่า หลักสูตรจะต้องประกอบไปด้วยจุดมุ่งหมาย หมายถึงผลส่วนรวมที่ต้องการให้เกิดแก่ผู้เรียนหลังจากเรียนจบหลักสูตรไปแล้ว เนื้อหาประสบการณ์ หมายถึงสิ่งที่ต้องการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ทักษะและความสามารถที่ต้องการให้มี รวมทั้งประสบการณ์ที่ต้องการให้ได้รับ กิจกรรมการเรียนการสอน หมายถึง กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมและมีหลักเกณฑ์เพื่อให้บรรลุตามจุดประสงค์ของการเรียนรู้ การประเมินผล หมายถึง การประเมินความรู้เพื่อใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอนตามหลักสูตร วัสดุอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอน หมายถึง เครื่องมือเครื่องใช้และวัสดุต่าง ๆ รวมทั้งอุปกรณ์โสตทัศนศึกษา อื่น ๆ ที่ช่วยส่งเสริมคุณภาพและประสิทธิภาพการเรียนการสอน

Beauchamp (1975 : 107 - 109 อ้างถึงใน วัชรिता ทองคำพา, 2556 : 47) กล่าวว่า องค์ประกอบสำคัญ ซึ่งจะต้องเขียนไว้ในเอกสารหลักสูตรมี 4 ประการ คือ เนื้อหาสาระและวิธีการจัด จุดมุ่งหมายทั่วไปและจุดมุ่งหมายเฉพาะ แนวการนำหลักสูตรไปใช้สอน และการประเมินผล

Saylor and Alexander (1974 : 189) กล่าวว่าองค์ประกอบของหลักสูตร ได้แก่ ความมุ่งหมายของการศึกษา การจัดเนื้อหาวิชา กิจกรรมการเรียนการสอนและการประเมินผล

Taba (1962 : 1) กล่าวถึงองค์ประกอบของหลักสูตรว่า หลักสูตรไม่ว่าจะเป็นรูปแบบใด จะมีองค์ประกอบอย่างน้อยที่สุด 4 อย่าง วัตถุประสงค์ทั่วไปและวัตถุประสงค์เฉพาะวิชา เนื้อหาวิชาและจำนวนชั่วโมงสำหรับการสอนแต่ละวิชากระบวนการเรียนการสอน หรือการนำหลักสูตรไปใช้ และโครงการประเมินผลตามหลักสูตร

จากองค์ประกอบของหลักสูตร อาจกล่าวโดยสรุปได้ว่า หลักสูตรควรประกอบด้วยองค์ประกอบที่สำคัญ 4 ส่วน คือ ส่วนของวัตถุประสงค์ ส่วนเนื้อหา ส่วนการจัดการเรียนรู้ และส่วนการวัดและประเมินผลหลักสูตร

การพัฒนาหลักสูตร (Curriculum Development)

ในการพัฒนาหลักสูตรนั้นเป็นหน้าที่ของสถานศึกษาในการจัดทำหลักสูตร เพื่อให้หลักสูตรที่ได้มีความสอดคล้องกับสภาพและบริบทของแต่ละท้องถิ่น โดยมีผู้ให้ความหมายของการพัฒนาหลักสูตรไว้หลายท่านดังนี้

Tyler (1949 : 2 อ้างถึงใน วัชรिता ทองคำพา, 2556 : 53) ได้เสนอรูปแบบการพัฒนาหลักสูตร โดยตั้งคำถามไว้ 4 ข้อ คือ 1) วัตถุประสงค์ทางการศึกษาอะไรบ้างที่โรงเรียนต้องจัดการให้ผู้เรียนได้รับ 2) มีประสบการณ์ทางการศึกษาอะไรบ้างที่จะทำให้บรรลุวัตถุประสงค์เหล่านั้น 3) จะจัดการศึกษาเหล่านั้นให้มีประสิทธิภาพได้อย่างไร และ 4) จะพิจารณาได้อย่างไรว่าวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้นั้นบรรลุแล้ว

Taba (1962 : 345 - 399 อ้างถึงใน วัชรिता ทองคำพา, 2556 : 53) ได้เสนอแนวคิดในการพัฒนาหลักสูตรไว้คือ จำแนกความต้องการ (Diagnosis of Need) เป็นการวิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการโดยการสำรวจปัญหาและความต้องการ รวมทั้งความจำเป็นต่าง ๆ ของสังคมเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการกำหนดจุดมุ่งหมาย การกำหนดจุดมุ่งหมาย (Formulation of Objectives) โดยพิจารณาข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการ เพื่อนำมาพิจารณาจัดการศึกษาให้เป็นไปตามความต้องการ และเป็นการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นโดยใช้คำว่า เป้าหมาย (Goal) และจุดมุ่งหมาย (Objectives) การคัดเลือกเนื้อหาวิชา (Selection of Content) โดยคัดเลือกเนื้อหาความรู้ที่จะต้องนำมากำหนดให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามความต้องการ และความจำเป็นของสังคมโดยพิจารณาจากจุดมุ่งหมาย ซึ่งสอดคล้องกันระหว่างเนื้อหา และจุดมุ่งหมาย การจัดรวบรวมเนื้อหา (Organization of Content) โดยพิจารณาจากความยากง่ายของสาระวิชา วุฒิภาวะ ความพร้อมของผู้เรียน การคัดเลือกประสบการณ์การเรียนรู้ (Selection of Learning Experience) เพื่อนำมาเสริมเนื้อหาวิชาที่ต้องนำมาสอน และกระบวนการเรียนรู้ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น โดยพิจารณาให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย การจัดรวบรวมกระบวนการเรียนรู้ (Organization of Learning Activities) โดยพิจารณาว่าในการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตลอดจนความเชื่อมโยงและจัดลำดับกิจกรรมให้มีความสอดคล้องกัน และการพิจารณาถึงวิธีการและแนวทาง (Determination of What to Evaluate and of the Ways and Means of Doing it) การประเมินผลเป็นการประเมินขั้นสุดท้าย เป็นการประเมินผลประสิทธิภาพของหลักสูตรว่าผู้เรียนมีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไปตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ และมีความเหมาะสมเพียงใด และกำหนดด้วยว่า จะใช้วิธีประเมินผลอย่างไร มีอะไรช่วยในการประเมิน

Good (1973 : 522 อ้างถึงใน ไพโรบูรณ์ บุญอาจ, 2556 : 6) ได้ให้ความหมายหลักสูตรไว้ 3 ความหมาย ดังนี้ 1) เนื้อหาวิชาที่จัดไว้เป็นระบบให้ผู้เรียนได้ศึกษา เพื่อให้สำเร็จหรือรับประกาศนียบัตรในสาขาวิชาใดวิชาหนึ่ง 2) คำโครงทั่วไปหรือคำโครงเฉพาะ ซึ่งทางโรงเรียนจัดให้ผู้เรียนได้เรียนเพื่อรับประกาศนียบัตร หรือสามารถเรียนต่อในทางอาชีพต่อไป 3) กลุ่มวิชาและประสบการณ์ต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ให้ผู้เรียนได้เรียนภายใต้คำแนะนำของโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษาคอยแนะแนวทางให้คำปรึกษา ความหมายของหลักสูตร ในข้อนี้ หมายถึงหลักสูตรทั้งฉบับ ซึ่งประกอบด้วยเนื้อหาวิชาส่วนหนึ่งและการจัดประสบการณ์ให้อีกส่วนหนึ่ง จากความหมายดังกล่าวสรุปได้ว่า หลักสูตร หมายถึง ประสบการณ์ในการเรียนรู้และกิจกรรมทางการศึกษาที่จัดให้กับผู้เรียนที่จัดโดยสถาบัน เพื่อให้ผู้เรียนได้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ตามความสามารถของผู้เรียน

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า หลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง ผลจากการดำเนินงานที่เกิดจากการเปิดโอกาสให้ชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษา ครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายของหลักสูตร การกำหนดจุดแข็งจุดอ่อน การจัดทำและการใช้หลักสูตร การประชุมชี้แจงเพื่อดำเนินการตามเป้าหมาย การสนับสนุนงบประมาณ ทรัพยากรในการทำหลักสูตร การให้ความรู้ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การประชาสัมพันธ์ให้และส่งเสริมชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตร

สถานศึกษา การจัดหาคู่มือ แนวการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษามาบริการแก่ครู และการประเมินการใช้หลักสูตรของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน

การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนเป็นหน้าที่หลักอีกประการหนึ่งที่ผู้บริหารจะต้องมีบทบาทในการดูแลให้ความสำคัญ กระบวนการทำงานของครู เพื่อเพิ่มกระบวนการและทักษะกระบวนการเรียนรู้ของนักเรียน โดยมีนักการศึกษาได้กล่าวถึง แนวทางการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ไว้ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552 : 5) แบ่งกระบวนการเรียนการสอนออกเป็น 2 ลักษณะ ดังนี้

1. กระบวนการเรียนการสอนทั่วไป (Generic Learning) เป็นกระบวนการเรียนการสอนที่ใช้ได้กับกลุ่มสาระ เช่น กระบวนการกลุ่ม กระบวนการสืบเสาะ กระบวนการแก้ปัญหา กระบวนการเสริมสร้างค่านิยม กระบวนการวิจัย กระบวนการเชิงเหตุผล กระบวนการคิดวิเคราะห์ กระบวนการไตรสิกขา (ศีล สมาธิ ปัญญา) กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์

2. การกระบวนการเรียนการสอนเฉพาะ (Specific Learning) เป็นกระบวนการตามธรรมชาติของศาสตร์ซึ่งใช้ในการเรียนการสอนเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้ นั้น ดังนี้

2.1 กลุ่มภาษา (ไทย อังกฤษ) เน้นกระบวนการสื่อความหมายหรือทักษะ ทางภาษา หรือกระบวนการทางภาษา กระบวนการอ่าน กระบวนการฟัง กระบวนการพูด กระบวนการเขียน กระบวนการดูหรือพินิจ กระบวนการคิดวิเคราะห์ในเชิงตรรกะ

2.2 กลุ่มคณิตศาสตร์ เน้นทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์ ทักษะการคิดคำนวณ กระบวนการเชิงเหตุผล กระบวนการคิดวิเคราะห์ในเชิงตรรกะ

2.3 กลุ่มวิทยาศาสตร์ เน้นทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ กระบวนการคิดวิเคราะห์ กระบวนการสืบเสาะ กระบวนการแก้ปัญหา กระบวนการฝึกปฏิบัติทางเทคโนโลยี กระบวนการทดลอง

2.4 กลุ่มสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เน้นกระบวนการขัดเกลาทางสังคม กระบวนการสืบสวนสอบสวน กระบวนการสืบค้น กระบวนการทางจริยธรรม กระบวนการค่านิยม กระบวนการประชาธิปไตย วิธีการทางประวัติศาสตร์ กระบวนการทางภูมิศาสตร์ กระบวนการคิดวิเคราะห์ กระบวนการแก้ปัญหา กระบวนการเชิงระบบ

2.5 กลุ่มสาระสุขศึกษาและพลศึกษา เน้นทักษะชีวิต ทักษะสุขภาพ กระบวนการฝึกปฏิบัติทางพลศึกษา กระบวนการคิดวิเคราะห์

2.6 กลุ่มศิลปะ เน้นกระบวนการฝึกปฏิบัติทางทัศนศิลป์ กระบวนการฝึกปฏิบัติทางดนตรีไทยสากล

2.7 กลุ่มการงานอาชีพและเทคโนโลยี เน้นกระบวนการทำงาน ทักษะการจัดการ กระบวนการแก้ปัญหา การออกแบบกระบวนการฝึกปฏิบัติ

นวลจิตต์ เขวกีรติพงศ์ และคณะ (2550 : 34) บทบาทของผู้บริหารในการจัดการเรียนรู้ที่เน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ 3 ด้าน คือ

1. บทบาทในการสนับสนุนสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ
2. บทบาทในการสนับสนุนการนิเทศการจัดการเรียนการสอน
3. บทบาทในการกำกับ ติดตาม และประเมินผล

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550 : 31) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้มีแนวทางการปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

1. จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล
2. ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้ เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา
3. จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง
4. จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา
5. ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม สื่อการเรียนและอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ
6. จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ที่มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ
7. ศึกษาค้นคว้าพัฒนารูปแบบหรือการออกแบบกระบวนการเรียนรู้ที่ก้าวหน้า เพื่อเป็นผู้นำการจัดกระบวนการเรียนรู้ เพื่อเป็นต้นแบบให้สถานศึกษาอื่น

ยงยุทธ จิตธรรม (2551 : 35) ได้สรุปว่า กระบวนการเรียนรู้เป็นกระบวนการจัดกิจกรรมและประสบการณ์ให้ผู้เรียนได้ลงมือทำ ได้คิด ตัดสินใจ และค้นพบคำตอบด้วยตนเองโดยมีครูให้ความช่วยเหลือ แนะนำให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้บรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

กระทรวงศึกษาธิการ (2550 : 25 - 26) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ว่าเป็นการจัดการเรียนรู้เป็นกระบวนการสำคัญในการนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นหลักสูตรที่มีมาตรฐานการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน เป็นเป้าหมายสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชนในการพัฒนา

ผู้เรียนให้มีคุณสมบัติตามเป้าหมายหลักสูตร ผู้สอนพยายามคัดสรร กระบวนการเรียนรู้ จัดการเรียนรู้ โดยช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ผ่านสาระที่กำหนดไว้ในหลักสูตร 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ รวมทั้งปลูกฝังเสริมสร้าง คุณลักษณะอันพึงประสงค์ พัฒนาทักษะต่าง ๆ อันเป็นสมรรถนะสำคัญให้ผู้เรียนบรรลุตามเป้าหมาย

1. หลักการจัดการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถตามมาตรฐาน การเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน โดยยึดหลักว่า ผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด เชื่อว่าทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเอง ได้ยึดประโยชน์ที่เกิดกับผู้เรียนกระบวนการจัดการเรียนรู้ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียน สามารถพัฒนาตาม ธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและพัฒนาการทางสมองเน้นให้ ความสำคัญทั้งความรู้ และคุณธรรม

2. กระบวนการเรียนรู้การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญผู้เรียนจะต้องอาศัย กระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลายเป็นเครื่องมือที่จะนำพาตนเองไปสู่เป้าหมายของหลักสูตร กระบวนการ เรียนรู้ที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน อาทิ กระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการ กระบวนการสร้างความรู้ กระบวนการคิด กระบวนการทางสังคม กระบวนการเผชิญสถานการณ์และแก้ปัญหา กระบวนการเรียนรู้ จากประสบการณ์จริง กระบวนการปฏิบัติ ลงมือทำจริง กระบวนการจัดการ กระบวนการวิจัย กระบวนการ เรียนรู้การเรียนรู้ของตนเอง กระบวนการพัฒนาลักษณะนิสัย

3. การออกแบบการจัดการเรียนรู้ ผู้สอนต้องศึกษาหลักสูตรสถานศึกษาให้เข้าใจถึง มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์และสาระการเรียนรู้ ที่เหมาะสมกับผู้เรียน แล้วจึงพิจารณาออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยเลือกใช้วิธีสอนและเทคนิคการสอน สื่อ/แหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผล เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพและบรรลุตามเป้าหมาย ที่กำหนด

4. บทบาทของผู้สอนและผู้เรียนการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามเป้าหมาย ของหลักสูตร ทั้งผู้สอนและผู้เรียนควรมีบทบาท ดังนี้

4.1 บทบาทของผู้สอน

1) ศึกษาวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคลแล้วนำข้อมูลมาใช้ในการวางแผนการ จัดการเรียนรู้ ที่ท้าทายความสามารถของผู้เรียน

2) กำหนดเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน ด้านความรู้และทักษะกระบวนการ ที่เป็นความคิดรวบยอด หลักการและความสัมพันธ์ รวมทั้งคุณลักษณะอันพึงประสงค์

3) ออกแบบการเรียนรู้และจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล และพัฒนาการทางสมอง เพื่อนำผู้เรียนไปสู่เป้าหมาย

4) จัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และดูแลช่วยเหลือผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้

5) จัดเตรียมและเลือกใช้สื่อให้เหมาะสมกับกิจกรรม นำภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยีที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน

6) ประเมินความก้าวหน้าของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลายเหมาะสมกับธรรมชาติของวิชาและระดับพัฒนาการของผู้เรียน

7) วิเคราะห์ผลการประเมินมาใช้ในการซ่อมเสริมและพัฒนาผู้เรียน รวมทั้งปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนของตนเอง

4.2 บทบาทของผู้เรียน

1) กำหนดเป้าหมาย วางแผนและรับผิดชอบการเรียนรู้ของตนเองการเรียนรู้ของตนเอง

2) เสาะแสวงหาความรู้เข้าถึงแหล่งการเรียนรู้ วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อความรู้ ตั้งคำถาม คิดหาคำตอบหรือหาแนวทางแก้ปัญหาด้วยวิธีการต่าง ๆ

3) ลงมือปฏิบัติจริงสรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้ด้วยตนเอง และนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ

4) มีปฏิสัมพันธ์ ทำงาน ทำกิจกรรมร่วมกับกลุ่มและครู

5) ประเมินและพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของตนเองอย่างต่อเนื่อง

ซึ่งสอดคล้องกับอนันต์ ปานสังข์ (2552 : 37) ได้สรุปว่า การพัฒนากระบวนการเรียนการการเรียนรู้เป็นกระบวนการปรับการเรียนและเปลี่ยนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและให้ผู้เรียนเรียนรู้ตามสภาพจริงตามความสามารถและเต็มศักยภาพ

ยาเป็น เรืองจรูญศรี (2553) ได้แบ่งบทบาทของผู้บริหารในการสนับสนุนสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ดังนี้ ผู้บริหารเป็นผู้มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งที่จะทำให้การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในการศึกษาประสบความสำเร็จส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียนให้เป็นคนไทยที่สมบูรณ์ ดังที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดไว้ในความมุ่งหมายและหลักการซึ่งต้องการให้คนไทยมีความสมบูรณ์ทางด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มีความรู้ความสามารถมีคุณธรรมจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข นอกจากนี้กระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญยังช่วยปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องให้กับผู้เรียน เกี่ยวกับความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การพึ่งพาตนเอง การใฝ่รู้ อยู่เสมอ การเห็นความสำคัญของภูมิปัญญาท้องถิ่น การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ความเสมอภาค การเคารพกฎหมาย ความรู้สากล ประชาธิปไตย ศิลปวัฒนธรรมของชาติ และการเห็นความสำคัญของการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง ผู้บริหารจึงจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนวิสัยทัศน์เกี่ยวกับการบริหารจัดการแบบเดิมที่เคยใช้ เพื่อตอบรับกับกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญคือ การบริหารจัดการที่เน้นบุคคลเป็นสำคัญ ซึ่งคำนึงถึงความต้องการ ความแตกต่าง ความสนใจ ความเอื้ออาทร ความต้องการมีส่วนร่วม ของบุคลากรทุกคน วิสัยทัศน์นี้จะส่งผลให้ผู้บริหารปรับพฤติกรรมการบริหารให้เป็นแบบอย่างแก่ครู ซึ่งจะถ่ายโอนไปถึงพฤติกรรมกรรมการเรียนการสอน ของครูที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ บทบาทของผู้บริหารที่เอื้อต่อบรรยากาศการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมีดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรผู้บริหารจำเป็นต้องพัฒนาหลักสูตรให้เป็นหลักสูตรที่ทันสมัย สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน และเป็นหลักสูตรบูรณาการแม้ว่าหลักสูตรยังคงแบ่งเป็นรายวิชา หรือ กลุ่มวิชา มีตารางเรียนเป็นกรอบควบคุมเวลา ค่อนข้างเคร่งครัด ไม่ยืดหยุ่น แต่ในอนาคตโรงเรียนจะมีอิสระในการบริหารงานวิชาการ จึงเป็นหน้าที่ของผู้บริหาร ที่จะวางแผน การเปลี่ยนแปลงและพัฒนา หลักสูตรให้เป็นหลักสูตรที่แท้จริงของท้องถิ่นให้ได้ หลักสูตรบูรณาการ เป็นหลักสูตรซึ่งเหมาะสมกับการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ทั้งนี้เพราะผู้เรียนจะเรียนรู้ด้วย ตนเองจากกิจกรรม หลากหลาย ซึ่งครูในฐานะผู้อำนวยความสะดวกเป็นผู้จัดให้ ดังนั้นการสะท้อนองค์ ความรู้ ความคิด ความรู้สึก จากการที่ได้ปฏิบัติกิจกรรมของผู้เรียนจะมีลักษณะหลากหลายและเป็นองค์ความรู้รวมจาก หลากวิชา หลักสูตรบูรณาการจึงเป็นหลักสูตรที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2. การจัดหาแหล่งการเรียนรู้ เนื่องจากการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญต้อง ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล จึงจำเป็นต้องมีกิจกรรมที่หลากหลายให้ผู้เรียนเลือกเรียนรู้ ตามความสนใจแหล่งการเรียนรู้ เช่น ห้องสมุด ห้อง คอมพิวเตอร์ เรือนเพาะชำ สวนหย่อม ห้องจริยศึกษา ห้องวิทยาศาสตร์ ห้องพลศึกษา ห้องพยาบาล ห้องครัว เป็นต้น แหล่งการเรียนรู้ที่กล่าวมานี้ มีอยู่ใน สถานศึกษาตามปกติอยู่แล้วหากผู้บริหารสถานศึกษาบริหารจัดการแหล่งการเรียนรู้เหล่านี้ให้เป็นระบบ วางแผนการใช้แหล่งการเรียนรู้ จัดตั้งบุคลากรรับผิดชอบดูแล มีการควบคุมกำกับ และติดตามประเมินผล การใช้แหล่งการเรียนรู้ รวมทั้งแสวงหาแหล่งการเรียนรู้ใหม่ที่สอดคล้องกับ ความต้องการของผู้เรียน และความต้องการของครูในฐานะผู้อำนวย ความสะดวกให้เกิดการเรียนรู้จะทำให้การจัดการเรียนรู้ที่เน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

3. การวิจัยในชั้นเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมและสนับสนุนให้มี การวิจัย ในชั้นเรียน เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ของครูให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การจัดการเรียนรู้ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญจะมีปัญหาวิจัยมากมายที่ท้าทายความสามารถของครูในการค้นพบองค์ความรู้ใหม่ เพื่อนำมาใช้ในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนต่อไป ผู้บริหารอาจเชิญวิทยากรที่มี ความเชี่ยวชาญ เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียนมาให้ความรู้เบื้องต้น ให้ครูมีโอกาสดำเนินงานวิจัยในชั้นเรียนด้วยตนเอง และ นำผลการวิจัยไปใช้ในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนได้อย่างแท้จริง อย่างไรก็ตามควรปลูกฝังเจตคติ ที่ดีต่อการวิจัยว่า การวิจัยไม่ใช่เรื่องยาก ไม่จำเป็นต้องใช้สถิติขั้นสูงที่ยุ่งยาก ซับซ้อนก็สามารถทำได้นับเป็นสิ่งที่ผู้บริหารควรให้ความสนใจและสื่อสารให้บุคลากรได้เข้าใจตรงกันใน เบื้องต้นก่อน

4. การจัดหาสื่อ วัสดุอุปกรณ์ และเครื่องมือเครื่องใช้ผู้บริหารควรจัดหาสื่อ วัสดุอุปกรณ์ และ เครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ ไว้ให้พร้อมสำหรับบริการแก่ครู จัดระบบการผลิต การยืม การเก็บรักษา การซ่อมแซมให้ทันสมัยอยู่เสมอ รวมทั้งควรสำรวจความต้องการใช้ สื่อวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ ต่าง ๆ สำหรับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อใช้เป็นข้อมูล เบื้องต้นในการวางแผนดำเนินการต่อไป

5. การจัดสรรงบประมาณสนับสนุน งบประมาณนับว่าเป็นหัวใจสำคัญของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้บริหารจำเป็นต้อง จัดสรรงบประมาณสำหรับจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์

วัชร เลียงบรรจง (2557 : ออนไลน์) กล่าวว่า บทบาทของผู้บริหารในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้บริหารมีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนครูซึ่งเป็นบุคลากรหลักและมีบทบาทสำคัญที่สุดในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้บริหารจึงต้องสนับสนุนให้ครูทำความเข้าใจในเรื่องที่เกี่ยวกับหลักการสำคัญ เพราะจะช่วยในการปรับเปลี่ยนแนวคิดในการจัดการเรียนรู้ เมื่อแนวคิดเปลี่ยนการกระทำย่อมเปลี่ยนตามไปด้วย นอกจากนี้ผู้บริหารยังมีบทบาทที่สำคัญ คือ 1) สนับสนุนสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ 2) สนับสนุนการนิเทศการจัดการเรียนการสอน 3) กำกับติดตามประเมินผล

สุภาวดี หัยคณา (2557 : 52) สรุปว่า การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ เป็นการจัดการเรียนการสอน จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในการเรียนไปในทางที่พึงประสงค์โดยสถานศึกษา เป็นผู้ดำเนินการกิจกรรม คือ การจัดทำแผนการสอน การจัดครูเข้าสอน การสอนซ่อมเสริม และการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน การแนะแนวทางการเรียน การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ผู้เรียน และการส่งเสริมให้ครูได้รับการพัฒนาวิธีการจัดการเรียนรู้อย่างหลากหลายและต่อเนื่อง

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า กระบวนการจัดการเรียนการสอน หมายถึง ผลจากการดำเนินงานที่เกิดจากการเปิดโอกาสให้ชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษา ครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานที่เกิดขึ้นการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้รายวิชา การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนการสอนรายวิชา การวิเคราะห์ผู้เรียน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การจัดหา จัดทำใช้ บำรุงรักษา และส่งเสริมการผลิตสื่อการเรียนการสอน การนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ในการกระบวนการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ด้านการติดตามและประเมินผล

การติดตามและประเมินผล นับเป็นสิ่งที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งที่จะช่วยให้ผู้ดำเนินโครงการหรือสิ่งที่ได้ดำเนินงานนั้นบรรลุวัตถุประสงค์ เป้าหมายที่ต้องการมากน้อยเพียงใด ดำเนินการประสบความสำเร็จ มีประสิทธิภาพหรือไม่ ผลจากการติดตามและประเมินผล จะให้ข้อมูลที่แสดงให้เห็นถึงความสำเร็จ จุดแข็ง จุดอ่อน และแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงาน ช่วยให้การบริหารแผนงานและโครงการมีประสิทธิภาพสูงขึ้น ระบบการติดตามและประเมินผลจึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการบริหารแผนงานและโครงการ เพราะในวงจรบริหารแผนงานและโครงการ ประกอบด้วย การวางแผน (Planning) การปฏิบัติตามแผน (Implementation) การควบคุม (Control) และการประเมินผล (Evaluation) ถ้าขาดส่วนหนึ่งส่วนใด หรือส่วนหนึ่งส่วนใดขาดประสิทธิภาพก็จะส่งผลต่อประสิทธิภาพของการบริหารงาน ซึ่งมีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึง การติดตามและประเมินผลไว้ดังนี้

อัญชลี ธรรมะวิธกุล (2552 : 2) กล่าวว่า การติดตามและประเมินผล มีคำที่มีความหมายเฉพาะตัวที่แยกกันได้ชัดเจนแต่ในการดำเนินงานหรือจัดกิจกรรมแล้วมีความสัมพันธ์กันค่อนข้างใกล้ชิดจนทำให้เกิด

ความสับสนอยู่เสมอ คือ คำว่า ติดตาม (Monitoring) และคำว่า ประเมินผล (Evaluation) ทั้งสองคำดังกล่าวมีวิธีทำงานที่แตกต่างกัน คือ การติดตาม เป็นพฤติกรรมที่มีลักษณะต่างจากการประเมินผลดังนี้

1. การติดตาม เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลปฏิบัติงานตามแผน ซึ่งมีการกำหนดไว้แล้ว เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการตัดสินใจ แก้ไข ปรับปรุงวิธีการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามแผน หรือกำหนดวิธีการดำเนินงานให้เกิดผลดียิ่งขึ้น ดังนั้น จุดเน้นที่สำคัญของการติดตาม คือ การปฏิบัติการต่าง ๆ เพื่อการตรวจสอบ ควบคุม กำกับ การปฏิบัติงานของโครงการ

2. การประเมินผล เป็นกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบ และนำผลมาใช้ในการเพิ่มคุณภาพและประสิทธิภาพของการดำเนินโครงการ

3. การติดตาม จะเกิดขึ้นในขณะที่โครงการกำลังดำเนินงานตามแผนที่กำหนดไว้ ส่วนการประเมินจะเกิดขึ้นในทุกขั้นตอนของโครงการ นับตั้งแต่ก่อนตัดสินใจจัดทำโครงการ ในขณะดำเนินงาน ในช่วงระยะต่าง ๆ และเมื่อโครงการดำเนินงานเสร็จแล้ว หรือประเมินผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการ

4. การประเมินผล บางมิตินำมาใช้ในการประเมินความสำเร็จของโครงการ การว่าบรรลุวัตถุประสงค์ และเป้าหมายของโครงการที่ตั้งไว้หรือไม่ มีปัญหา อุปสรรคอะไรบ้าง

5. ความแตกต่างและส่วนที่ซ้ำซ้อนกันของการติดตามและประเมินผล คือ การติดตาม (Monitoring) เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลที่แสดงให้เห็นว่า ได้มีการดำเนินการในขั้นตอนต่าง ๆ ของโครงการที่กำหนดได้อย่างไร ข้อมูลที่ได้จะนำมาประกอบเป็นเครื่องมือ ควบคุม กำกับ การดำเนินงานในขณะปฏิบัติโครงการโดยตรง ทั้งในด้านปัจจัย (Input) ด้านกระบวนการดำเนินงาน (Process) และด้านผลผลิต (Output) สำหรับ การประเมินผล (Evaluation) มีขอบข่ายกว้างขวาง ขึ้นอยู่ว่าจะประเมินในขั้นตอนใด

สันติ บุญภิรมย์ (2552 : 316) กล่าวถึงการประเมินผลและรายงานผล หมายถึง การตรวจสอบหรือประเมินว่า การดำเนินการที่ผ่านมาสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้หรือไม่เพียงไร มีส่วนใดที่ต้องแก้ไขปรับปรุงให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ การประเมินผล ดำเนินการใน 3 ระยะ คือ ก่อนดำเนินการ ระหว่างดำเนินการ และหลังดำเนินการ ส่วนการรายงานผลนั้น กระทำเพื่อรายงานผลส่งหน่วยเหนือให้รับทราบต่อไป

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553 : 232) กล่าวถึงการประเมินผลงาน เป็นการประเมินผลขั้นสุดท้ายในการดำเนินการ ผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับการประเมินผล ได้แก่ ผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ทำการประเมินผล หลักการที่ใช้ในการประเมินผล มีดังนี้

1. การประเมินผลต้องอาศัยข้อมูลที่น่าเชื่อถือ โดยการตั้งจุดมุ่งหมายที่ชัดเจน การใช้เครื่องมือและการรวบรวมข้อมูลที่เหมาะสม รวมทั้งการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้เป็นที่ยอมรับของฝ่ายนิเทศ ครู อาจารย์ และนักเรียน นักศึกษา

2. การประเมินผลเป็นขั้นตอนหนึ่งของการนิเทศที่จำเป็นต้องทำ เมื่อได้จัดทำโครงการนิเทศแล้ว

3. การประเมินผลต้องอาศัยข้อมูลจากหลายฝ่าย ทั้งจากผู้บริหาร ผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศ

4. การประเมินผลสามารถทำได้ 2 ระยะ คือ การประเมินผลระหว่างโครงการ เพื่อจะได้พิจารณาวิธีดำเนินการเพื่อปรับปรุงโครงการ ส่วนการประเมินผลสรุปเป็นการประเมินผลเพื่อการตัดสินใจถึงผลที่ได้รับจากโครงการ

5. การประเมินผลเป็นระบบมี 3 ส่วน คือ 1) การประเมินผลที่ปัจจัยนำเข้า ได้แก่ การประเมินผลที่มุ่งตัวนักเรียนนักศึกษาเครื่องมือวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการสอน รวมทั้งคุณสมบัติและความสามารถของครูผู้สอน 2) การประเมินผลที่กระบวนการ เป็นการประเมินขณะดำเนินการตามโครงการเพื่อการปรับปรุงโครงการ 3) การประเมินผลผลิต เป็นการประเมินผลหลังจากดำเนินการตามโครงการแล้วพิจารณาผลที่ได้จากโครงการว่า บรรลุจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้หรือไม่โดยทั่วไปการประเมินผลการนิเทศจะใช้เทคนิควิธีทั้งเชิงปริมาณ และคุณภาพประกอบกันไปเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องและเชื่อถือได้

สำนักงานสภรณ์จังหวัดนครราชสีมา (2555 : 3) กล่าวว่า การติดตามและประเมินผลเป็นหัวใจของการทำงานให้ประสบผลสำเร็จ การติดตามและประเมินผลที่ทรงพลังที่สุด คือ การติดตามและประเมินผลแบบมีส่วนร่วม ซึ่งจัดเป็นการประเมินผลแบบเอื้ออำนาจ (Empowerment Evaluation) การติดตามและประเมินผลแบบมีส่วนร่วม เป็นเครื่องมือหรือกลไกอย่างหนึ่งในการระดมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์หรือระดมปัญญา จากหลากหลายมุมมอง หลากหลายแนวคิด หลากหลายบทบาท เข้ามาร่วมกันผลักดันกิจการหรือโครงการที่มีความซับซ้อน มีผลสัมฤทธิ์อย่างสูงส่งได้ยาก ให้เกิดผลในลักษณะเหนือความคาดหมาย มองอีกมุมหนึ่ง เป็นกระบวนการเรียนรู้ เป็นกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของคณะผู้ดำเนินงาน

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า การติดตามและประเมินผล หมายถึง ผลจากการดำเนินงานที่เกิดจากการดำเนินงานของผู้บริหารสถานศึกษาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานที่เกิดจากการปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการการแนะนำช่วยเหลือ ส่งเสริม สนับสนุน การปรับปรุงและแก้ปัญหาในการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนการกระตุ้นให้ครูมีการศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมเพื่อนำมาจัดกิจกรรมการเรียนการสอน อันจะส่งผลถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ทฤษฎี หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิผลของสถานศึกษา

ความหมายของประสิทธิผลของสถานศึกษา

ประสิทธิผลของสถานศึกษา เป็นผลที่เกิดขึ้นของงาน ที่บ่งบอกถึงความสามารถที่ทำงานให้เกิดความสำเร็จ การที่จะกล่าวว่างค์การมีประสิทธิผลโดยคำนึงถึงแต่ผลสำเร็จที่เกิดขึ้นของงานเพียงอย่างเดียวย่อมไม่ถูกต้องจะต้องพิจารณาถึงผลสำเร็จของงานนั้นสนองตอบหรือบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การหรือไม่ เพราะบางครั้งพบว่าองค์การประสบความสำเร็จหรือมีผลงานชัดเจน แต่ปรากฏว่า

ผลสำเร็จนั้นมีการใช้ทรัพยากรทั้งในด้านเงินลงทุน ระยะเวลาและบุคลากร มากเกินความจำเป็น ดังนั้น การวิเคราะห์ประสิทธิผลองค์การจึงจำเป็นจะต้องพิจารณาประสิทธิภาพควบคู่กันไป ซึ่งมีนักวิชาการ ศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของประสิทธิผลของสถานศึกษาไว้ดังนี้

Steers (1977 : 55) กล่าวว่า ประสิทธิผลของสถานศึกษา หมายถึง ประสิทธิผลขององค์การ เกิดจากการที่กลุ่มสามารถทำงานที่ได้รับมอบหมายให้บรรลุวัตถุประสงค์ได้ แม้ประสิทธิผลกับประสิทธิภาพ จะมีความสัมพันธ์กันอย่างมากแต่ประสิทธิภาพเป็นเพียงส่วนประกอบที่จำเป็นของประสิทธิผลเท่านั้น ยังมีอีกเป็นส่วนประกอบที่เพียงพอสำหรับความมีประสิทธิภาพ เพราะยังควมมีตัวแปรอื่น ๆ ที่มีความสำคัญ เช่นทรัพยากรที่มีความจำเป็นต้องใช้เป็นต้น ส่วนปัจจัยที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลขององค์การ ได้แก่ ปัจจัยด้านลักษณะองค์การ ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม ปัจจัยด้านบุคคล ปัจจัยด้านนโยบายบริหารและการปฏิบัติ ซึ่งเป็นการมองปัจจัยในองค์การโดยรวม

Sergiovanni (1980 : 76) กล่าวว่า ประสิทธิผลของสถานศึกษา มีความหมาย 2 ประการ คือ ความหมายแบบทั่วไป หมายถึง ความสามารถในการผลิตที่จะทำให้เกิดผลตามที่ปรารถนา ความหมาย อีกประการคือความหมายเชิงเทคนิค หมายถึง วัฏจักรของการบริหารการศึกษา โดยประสิทธิผล จะนำมาซึ่งความหมายเฉพาะหรือพิเศษ ในส่วนนี้จะเน้นไปที่ความมีสัมฤทธิ์ผลที่ดีในทักษะพื้นฐาน ของนักเรียนที่สามารถวัดได้จากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

Walsh (1999 : 235) กล่าวว่า โรงเรียนที่มีประสิทธิผลเป็นที่ต้องการ หมายถึง การที่โรงเรียน มีระบบที่เอาใจใส่ต่อความอ่อนแอทั้งหลาย ที่ปรากฏออกมาโดยพิจารณาจากผลการเรียนรู้ ผลการเรียน การสอน การบริหารจัดการ และการจัดการของโรงเรียน

Reid and Others (1988 : 24) กล่าวว่า ปัจจัยที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียน ได้แก่ ปัจจัยด้านการบริหารงาน ปัจจัยด้านครู ปัจจัยด้านผู้บริหาร ปัจจัยที่เกี่ยวกับโรงเรียน และนักเรียน

Fiedler (1967 : 9) กล่าวว่า ประสิทธิผล คือ การที่กลุ่มสามารถทำงานที่ได้รับมอบหมายให้ บรรลุวัตถุประสงค์ได้ซึ่งเป็นประสิทธิผลของกลุ่ม

Argyris (1964 : 123) กล่าวว่า ประสิทธิผล หมายถึง สภาวะซึ่งองค์การตามระยะเวลาที่ผ่านมา ไปเพิ่มผลผลิตขึ้น ในขณะที่ตัวป้อน (Inputs) คงที่หรือลดน้อยลงหรือผลผลิตที่ คงที่ในขณะที่ตัวป้อน ลดน้อยลง

Hoy and Miskel (1991 : 373) ได้รวบรวมความคิดของนักการศึกษาที่ให้ความหมายประสิทธิผล ของโรงเรียนว่า หมายถึง ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ หรือความพึงพอใจในการทำงานของครู หรือขวัญ ของสมาชิกโรงเรียนที่ดี และได้สรุปว่า ประสิทธิผลของโรงเรียน พิจารณาได้จากตัวบ่งชี้ 4 ประการ คือ ความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง การมีทัศนคติทางบวกของนักเรียน ความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม และการแก้ปัญหาในโรงเรียน

Bennis (1971 : 68 - 69) ได้ให้ความหมายของประสิทธิผลของโรงเรียน หมายถึง ความสามารถในการปรับตัวเปลี่ยนแปลงพัฒนาให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอและ ความสามารถ

ในการประสานสัมพันธ์ของสมาชิกในโรงเรียน เพื่อรวมพลังให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ในการปฏิบัติภารกิจของโรงเรียน

Mott (1972 : 398) กล่าวถึง ประสิทธิภาพของโรงเรียนว่าเป็นความสามารถในการผลิต (Productivity) ความสามารถในการปรับตัว (Adaptability) และความสามารถในการยืดหยุ่น (Flexibility)

Hoy and Furguson (1985 : 131) เห็นในทำนองเดียวกันว่าประสิทธิภาพของโรงเรียนพิจารณาจากนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีการจัดสรรทรัพยากรอย่างมีคุณภาพ มีความสามารถในการปรับเปลี่ยนต่อสภาวะแวดล้อมที่กระทบทั้งภายใน และภายนอกและสามารถสร้างความพึงพอใจแก่ครูอาจารย์ได้

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่าประสิทธิภาพของสถานศึกษา หมายถึง ผลสำเร็จในการดำเนินงานจากการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการสถานศึกษา อันเกิดจากภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ความเป็นมาของการศึกษาประสิทธิภาพของโรงเรียน

โรงเรียนเป็นองค์การหนึ่งในระบบสังคม การศึกษาประสิทธิภาพในระยะแรกจะพูดถึงประสิทธิภาพองค์การในระบบธุรกิจก่อน แล้วต่อมาจึงมีการประยุกต์เข้ามาศึกษาประสิทธิภาพในโรงเรียน การศึกษาประสิทธิภาพของโรงเรียนนั้นเพิ่งได้รับความสนใจอย่างจริงจัง และมีการศึกษาวิจัยกันอย่างกว้างขวางเมื่อประมาณ 30 ปีที่ผ่านมา โดยเริ่มที่ประเทศสหรัฐอเมริกาแล้วมีการแพร่ขยายแนวคิดนี้ออกไปอย่างกว้างขวาง เช่น ในสหราชอาณาจักร เนเธอร์แลนด์ ออสเตรเลีย และประเทศอื่น ๆ รวมทั้งประเทศไทย กล่าวได้ว่า การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับประสิทธิภาพของโรงเรียนนั้นได้รับการสนใจจากประเทศต่าง ๆ อย่างมาก ในปัจจุบันในอดีตนั้นความวิตกกังวลเกี่ยวกับประสิทธิภาพของโรงเรียนมักจะถูกมองว่าการบริหารโรงเรียนไม่ได้ก่อให้เกิดความมั่งคั่งขึ้นแก่นักเรียน (School Make no Difference) ทำให้ผู้ปกครองไม่มีความหวังอะไรต่อโรงเรียน โรงเรียนจึงถูกละเลยและไม่ได้รับการพัฒนาในที่สุดสาเหตุที่สำคัญยิ่งคือรายงานของ Bloom ที่ตีพิมพ์ในปี 1964 ชื่อ Benjamin Bloom's Stability and Change in Human Characteristics และงานวิจัยของโคลแมน ที่มีชื่อว่า James Coleman's Equality of Educational Opportunity (Coleman, 1966 Cited in Teddlie and Reynolds, 2000 : 3) ซึ่งเซอร์จิโอวานนิ (Sergiovanni, 1980 : 75) อธิบายว่า งานวิจัยของโคลแมน เสนอว่า ความไม่เท่าเทียมกันในสังคม ความยากจน และการที่โรงเรียนมีการแบ่งแยกระดับกันเป็นกฎเกณฑ์สำคัญขององค์ประกอบที่จะตัดสินถึงผลการเรียนของนักเรียน ที่ทำให้มีความแตกต่างกัน ซึ่งสิ่งเหล่านี้ส่วนใหญ่เป็นปัจจัยทางสังคม และเห็นว่าเชื้อชาติ หรือศาสนา ซึ่งเป็นสิ่งที่เป็นปัจจัยสิ่งแวดล้อมจากที่บ้านของนักเรียนได้แก่ ระดับชั้นทางสังคม รายได้ของผู้ปกครอง การมีหนังสือจำนวนมากความต้องการประสบความสำเร็จ และองค์ประกอบอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับสภาพความเป็นอยู่ทางบ้านมีความสำคัญต่อผลการเรียน (Student-learning Outcomes) มากกว่าการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน เมื่อเปรียบเทียบกับการจัดการต่าง ๆ ในการอำนวยความสะดวกของโรงเรียน (School Facilities) เงินเดือนของครูหรือหลักสูตรการเรียนการสอนที่โรงเรียน

จัดให้ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาแบบคลาสสิกที่ Bloom (1976) ที่เสนอว่าในการพัฒนาการศึกษาที่ทำให้การเรียนรู้ของนักเรียนได้ผลนั้น สิ่งที่เป็นแรงผลักดันมาจากพื้นฐานภายในของระบบโรงเรียนมากกว่าปัจจัยที่มาจากโรงเรียน นักการบริหารการศึกษา และครูมากมายต่างก็เชื่อ ในรายงานดังกล่าวที่เผยแพร่ออกไปอย่างกว้างขวาง ทำให้เขาเหล่านั้นเชื่อว่าโรงเรียน ไม่มีความสำคัญและยอมรับว่าปัจจัยทางบ้านหรือความสามารถพื้นฐานทางการเรียนเดิมเป็นสิ่งสำคัญอย่างมาก ที่ทำให้เกิดความแตกต่างในผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนแต่ละคน มากกว่าการที่โรงเรียนกระทำการจนครูและผู้บริหารบางคนถึงกับโทษว่าการที่นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ต่ำนั้น เกิดจากสภาพที่บ้านของนักเรียนนั่นเอง จึงทำให้การพัฒนาโรงเรียนและการให้ความสำคัญกับประสิทธิภาพของโรงเรียนลดลงอย่างมาก ในช่วงเวลาดังกล่าว ต่อมาเมื่อสังคมเข้าสู่ยุคของการแข่งขันเพื่อความอยู่รอด มุมมองเกี่ยวกับโรงเรียนก็เปลี่ยนไป ได้มีการศึกษาที่ขยายกว้างออกไป ในลักษณะของความเป็นสากลของโรงเรียน ที่ต้องแข่งขันกันตลอดเวลา ซึ่งผู้บริหารและครู ตลอดจนชุมชนจะต้องมีการพัฒนาโรงเรียนที่สามารถก่อให้เกิดการพัฒนาขึ้นกับนักเรียนในทุกด้าน เป็นลักษณะการเพิ่มมูลค่า (Add Value) และภารกิจของนโยบายการจัดการศึกษาจะต้องเป็นไปแบบทั่วไปในระบบเปิด โดยจะต้องบริหารโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพเป็นสำคัญ (Teddlie and Reynolds, 2000 : 3) ตั้งแต่นั้นมา ปรากฏว่ามีงานวิจัยที่แสดงให้เห็นอย่างปราศจากข้อสงสัยว่านักเรียนที่มีฐานะยากจนก็มีผลสัมฤทธิ์สูงขึ้นได้ ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นผลมาจากการบริหารจัดการโดยโรงเรียนโดยในปี ค.ศ. 1980 ภาพของโรงเรียนก็ได้แปรเปลี่ยนไป ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานโรงเรียนกับคุณภาพการเรียนรู้ของนักเรียนได้เกิดขึ้น ความเชื่อที่ว่าโรงเรียนทำให้เกิดผลของความแตกต่างในตัวนักเรียนกลับมาได้รับการยอมรับอีกครั้งหนึ่ง โดยมีการยอมรับว่าโรงเรียนที่มีคุณภาพเป็นตัวนำพาซึ่งคุณภาพการเรียนรู้ของนักเรียน และสิ่งสำคัญของคุณภาพโรงเรียน คือภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน ซึ่งเป็นสิ่งที่ส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพโรงเรียน โดยผู้บริหารจะเป็นผู้ให้การสนับสนุนครู และคณะทำงานต่าง ๆ ให้ทำงานอย่างเต็มที่ และเกิดผลดีต่อโรงเรียน ในประเด็นนี้ได้มีงานวิจัยเกี่ยวกับประสิทธิภาพและความสำเร็จของโรงเรียนเป็นที่ยืนยันและสนับสนุนความคิดนี้จำนวนเป็นร้อยชิ้นงาน ตัวอย่างเช่น งานวิจัยของ Austin et al (1978) ที่ทำการทดลองเปรียบเทียบระหว่างโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์สูงจำนวน 18 โรงเรียน กับโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ต่ำจำนวน 12 โรงเรียน ที่เลือกมาจากโรงเรียนในรัฐแมริแลนด์ พบว่า มีความแตกต่างระหว่างโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์สูงและต่ำว่า เกิดจากผลการบริหารโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน กล่าวคือ ในโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์สูงผู้บริหารมีภาวะผู้นำสูง สามารถสร้างการมีส่วนร่วมกับครูโดยตรง และมีความถี่ของการเอาใจใส่ในงานวิชาการสูงมีความคาดหวังกับผลสำเร็จของโรงเรียนสูง และเน้นการบริหารงานที่มุ่งสู่เป้าหมายของโรงเรียนมากกว่าโรงเรียนที่นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ต่ำอย่างชัดเจน สิ่งนี้เป็นสิ่งที่ทำให้เกิดความกระจำลงในความเชื่อดังกล่าว อีกทั้งงานวิจัยอื่น ๆ ก็ปรากฏในทำนองนี้ด้วย ผู้เชี่ยวชาญทางการบริหารการศึกษา เห็นพ้องกันว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารเป็นสิ่งสำคัญอย่างมากในการที่จะทำให้คณะครูมีความเป็นผู้นำทางวิชาการ นักเรียน และบริบทของโรงเรียนปฏิบัติหน้าที่ของตนร่วมกัน เพื่อความสำเร็จของโรงเรียนผู้บริหาร จึงเป็นผู้นำของผู้นำ (Principal is the Leader of Leaders)

งานวิจัยเกี่ยวกับประสิทธิผลของโรงเรียนมีการศึกษาถึงคุณลักษณะของโรงเรียนที่มีประสิทธิผล โดยการวัดที่ผลผลิตของนักเรียน (Student Outcomes) จากผลคะแนนสอบของนักเรียน เช่น งานวิจัยที่ Sergiovanni (1980 : 78) รวบรวมไว้ได้แก่ งานวิจัยของ Edmon (1979); Brookover et al (1978) งานวิจัยเหล่านี้ ศึกษาจากนักเรียนที่อยู่ในโรงเรียนประถมศึกษาในเขตเมืองและโรงเรียนที่อยู่ในเขตที่นักเรียนยากจนและที่มีชนเผ่าต่าง ๆ ทั้งในโรงเรียนที่มีประสิทธิผลและไม่มีประสิทธิผล นับว่ามีความหลากหลาย การตัดสินใจว่าโรงเรียนใดมีประสิทธิผลหรือไม่นั้น ใช้ผลจากศักยภาพของนักเรียน (Pupil Performance) ที่มาจากคะแนนสอบมาตรฐานในทักษะการอ่าน และคณิตศาสตร์ประเด็นของประสิทธิผล และคุณภาพขององค์การนั้น เป็นความคิดหลักของการ ศึกษาองค์การตามทฤษฎีของระบบเปิดในช่วง 2 ทศวรรษที่ผ่านมา ในปัจจุบันประสิทธิผลขององค์การกลายมาเป็นสิ่งสำคัญของการศึกษาทฤษฎีองค์การ นักวิชาการเช่น Cameron and Whetten (Hoy and Miskel, 2001 : 287-288 Cited in Cameron and Whetten, 1996) ได้เขียนไว้ในรายงานที่สรุปได้ว่าระบบการศึกษาเปลี่ยนจากประสิทธิผลไปสู่คุณภาพ (Effectiveness to Quality) กล่าวคือ ถ้าหากรู้ว่าสิ่งใดเป็นสิ่งที่ทำให้องค์การไปสู่ประสิทธิผลแล้วก็จะไปเป็นแนวทางต่อไปสู่การมีคุณภาพของโรงเรียนในที่สุด ในส่วนของประสิทธิผลโรงเรียนนั้นจะเน้นไปที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและ การบริหาร โดยไม่จำเป็นต้องวัดผลผลิตระยะยาว (Outcomes) และการประเมินเกี่ยวกับความพอใจในการปฏิบัติงาน ส่วนของคุณภาพจะเน้นเกี่ยวกับมาตรฐานที่กำหนดเป็นเกณฑ์เป็นสำคัญ ดังนั้น กล่าวได้ว่า ประสิทธิภาพและคุณภาพนั้นไม่เหมือนกัน (Not Synonyms) แต่ทั้งสองส่วนจะเป็นทางที่จะอธิบายเกี่ยวกับผลปฏิบัติงานขององค์การ (Organizational Performance) (Hoy and Miskel, 2001 : 288 - 289)

ประสิทธิผลของสถานศึกษา

การบริหารโรงเรียนให้มีประสิทธิผลนั้น จำเป็นต้องอาศัยปัจจัยการบริหารหลัก ๆ แม้ว่าจะมีปัจจัยดังกล่าวแล้วการบริหารโรงเรียนยังต้องคำนึงถึงสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกที่มีส่วนสำคัญในการบริหาร ได้แก่ สภาพทางภูมิศาสตร์ ประชากร ทรัพยากร ลักษณะนิสัยและความสามารถของคน ความเชื่อและศรัทธา ขนบธรรมเนียมประเพณี ตลอดจนค่านิยมและอุดมการณ์ของสังคม การที่ผู้บริหารจะบริหารโรงเรียนให้มีประสิทธิผลได้นั้นจำเป็นต้องอย่างยิ่งที่จะต้องมีการวิเคราะห์องค์ประกอบต่าง ๆ ให้ถ่องแท้ซึ่งประสิทธิผลของการบริหารสถานศึกษาสามารถสะท้อนให้เห็นในด้านต่าง ๆ ได้ดังนี้

ความใฝ่รู้ รักการอ่าน แสวงหาความรู้ด้วยตนเองของนักเรียน

ความใฝ่รู้ รักการอ่าน แสวงหาความรู้ด้วยตนเองของนักเรียน เป็นพฤติกรรมของผู้เรียนที่เกิดจากความสนใจ ตระหนัก เห็นความสำคัญ มีความต้องการจะพัฒนาตนเอง เรียนรู้ด้วยตนเอง มีความรับผิดชอบ อยากรู้ อยากเรียน รู้จักวางแผน ทำตามแผนที่กำหนดไว้และประเมินความก้าวหน้าของตนเอง ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้า หากความรู้ในเรื่องที่เกี่ยวกับการเรียนรู้และความรู้ทั่วไปจากแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอก ซึ่งมีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึง ความใฝ่รู้ รักการอ่าน แสวงหาความรู้ด้วยตนเองของนักเรียน ไว้ดังนี้

โสภา วงษ์นาคเพ็ชร (2553 : 42) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน และหลักสูตรสถานศึกษามุ่งเสริมสร้างให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง เรียนรู้ต่อเนื่องตลอดชีวิต และใช้เวลาอย่างสร้างสรรค์ รวมทั้งที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาผู้เรียนเป็นอย่างยิ่ง คือ การเรียนรู้เป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม อันเนื่องมาจากประสบการณ์ที่ผู้เรียนได้ลงมือศึกษา อ่าน ค้นคว้า ปฏิบัติ สัมผัส สืบค้น แสวงหาความรู้ด้วยตนเองจนได้รับคำตอบและสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง

Knowles (1975 : 14 - 17) กล่าวถึง การเรียนรู้ด้วยตนเองว่ามีความสำคัญ 4 ประการ คือ

1. บุคคลที่เรียนรู้ด้วยการริเริ่มของตนเองจะเรียนได้มากกว่า ดีกว่าบุคคลที่เป็นเพียงผู้รับหรือรอให้ผู้สอนถ่ายทอดวิชาความรู้ให้ บุคคลที่เรียนรู้ด้วยตนเอง จะเรียนอย่างตั้งใจ มีจุดมุ่งหมาย และมีแรงจูงใจสูง สามารถใช้ประโยชน์จากการเรียนรู้ได้ดีกว่า และยาวนานกว่าบุคคลที่รอรับการสอนแต่อย่างเดียว

2. การเรียนรู้ด้วยตนเอง มีความสอดคล้องกับกระบวนการทางธรรมชาติของจิตวิทยาพัฒนาการ เมื่อแรกเกิดบุคคลต้องพึ่งผู้อื่น จำเป็นต้องมีบิดามารดา ปกป้องและตัดสินใจแทน แต่เมื่อบุคคลเติบโตขึ้นมีความเป็นผู้ใหญ่มากขึ้นจะค่อย ๆ พัฒนาการไปสู่ความเป็นอิสระไม่ต้องพึ่งผู้อื่น ไม่ต้องอยู่ ภายใต้การควบคุมหรือกำกับของผู้อื่นจะมีความเป็นตัวของตัวเองเพิ่มขึ้น สามารถดำเนินชีวิตได้ด้วยตนเอง และชี้นำตนเองได้

3. มีนวัตกรรมทางการศึกษาเพิ่มขึ้นมาก เช่น มีหลักสูตรใหม่ ห้องเรียนแบบเปิดศูนย์วิทยบริการ การศึกษาอย่างอิสระ โปรแกรมการเรียน ที่จุดสำหรับบุคคล ภายนอก การศึกษาระบบมหาวิทยาลัยเปิด เป็นต้น รูปแบบของนวัตกรรมเหล่านี้ล้วนแต่เป็น ความรับผิดชอบ ของผู้เรียนที่จะต้องเริ่มจากการริเริ่ม การเรียนรู้ด้วยตนเอง

4. ความเปลี่ยนแปลงของโลกหลาย ๆ ด้านอย่างรวดเร็ว ทำให้เกิดแนวคิดใหม่ในการศึกษา ได้แก่ 4.1) ความรู้ต่าง ๆ ที่มนุษย์เรียนรู้ และสะสมไว้จะค่อย ๆ ล้าสมัยและหมดไปภายในเวลา 10 ปี หรือน้อย ดังนั้นจึงต้องพัฒนาทักษะดังกล่าวเมื่อบุคคลจบการศึกษาไปแล้วก็ยังสามารถแสวงหาความรู้เพิ่มเติมได้ เพื่อพัฒนาตนเองให้มีความรู้ใหม่เท่าทันโลก 4.2) ความหมายของ "การเรียนรู้" หมายถึง การที่ผู้เรียนเริ่มเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ จากสิ่งแวดล้อมรอบตัวผู้เรียน เช่น เรียนรู้จากบิดา มารดา เพื่อน ครู สถาบันต่าง ๆ หรือจากสื่อมวลชน เป็นต้น นั่นก็คือ การเรียนรู้จะเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินชีวิต และบุคคลสามารถเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต 4.3) การเรียนรู้ด้วยตนเอง จะไม่จำกัดอายุผู้เรียน ผู้เรียนมีโอกาสที่จะตัดสินใจเลือกเรียนตามความสนใจ และความต้องการที่จะเรียนรู้ ผู้เรียนที่อยู่ในวัยเยาว์ควรเน้นทักษะ การเรียนรู้ด้วยตนเอง เพื่อจะได้ใช้ทักษะนี้ในการแสวงหาความรู้ให้ทันต่อเหตุการณ์การเปลี่ยนแปลงของโลก

Knowles (1975 : 40 - 47) ได้อธิบายถึง องค์ประกอบที่สำคัญใน การเรียนรู้ด้วยตนเองไว้ ดังนี้ การวิเคราะห์ความต้องการของตนเอง จะเริ่มต้นจากการให้ผู้เรียนแต่ละคนบอกความต้องการ และความสนใจพิเศษของตนเองในการเรียน ให้เพื่อนอีกคนหนึ่งทำหน้าที่เป็นผู้ให้คำปรึกษาแนะนำ

และเพื่อนอีกคนหนึ่งทำหน้าที่จดบันทึก กระทำเช่นนี้หมุนเวียนไปจนครบทั้ง 3 คน ได้แสดงบทบาทครบ 3 ด้าน คือ ผู้เสนอความต้องการผู้ให้คำปรึกษา และผู้คอยจดบันทึกสังเกตการณ์ การเรียนรู้บทบาทดังกล่าวให้ประโยชน์อย่างยิ่งในการเรียนร่วมกัน และช่วยเหลือซึ่งกันและกันในทุก ๆ ด้าน

1. กำหนดจุดมุ่งหมายในการเรียน โดยเริ่มต้นจากบทบาทของผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังนี้ ผู้เรียนควรศึกษาจุดมุ่งหมายของวิชา แล้วจึงเริ่มเขียนจุดมุ่งหมายในการเรียน ผู้เรียนควรเขียนจุดมุ่งหมายให้แจ่มชัด เข้าใจได้ ไม่คลุมเครือ คนอื่นอ่านแล้วเข้าใจ ผู้เรียนควรเน้นถึงพฤติกรรมที่ผู้เรียนคาดหวัง ผู้เรียนควรกำหนดจุดมุ่งหมายที่สามารถวัดได้ การกำหนดจุดมุ่งหมายของผู้เรียนในแต่ละระดับ ควรมีความแตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัด

2. การวางแผนการเรียน โดยผู้เรียนกำหนดวัตถุประสงค์ของวิชา ผู้เรียนควรวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนตามลำดับ ดังนี้ ผู้เรียนจะต้องเป็นผู้กำหนดเกี่ยวกับการวางแผนการเรียนของตนเอง การวางแผนการเรียนของผู้เรียน ควรเริ่มต้นจากผู้เรียนกำหนดจุดมุ่งหมายในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ผู้เรียนเป็นผู้จัดเนื้อหาให้เหมาะสมกับสภาพความต้องการและความสนใจของผู้เรียน ผู้เรียนเป็นผู้ระบุวิธีการเรียน เพื่อให้เหมาะสมกับตนเองมากที่สุด

3. การแสวงหาแหล่งวิทยาการ เป็นกระบวนการศึกษาค้นคว้าที่มีความสำคัญต่อการศึกษาในปัจจุบันเป็นอย่างมาก ดังนี้ 3.1) ประสบการณ์การเรียนแต่ละด้านที่จัดให้ผู้เรียนสามารถแสดงให้เห็นถึงความมุ่งหมาย ความหมาย และความเข้าใจของประสบการณ์นั้น ๆ 3.2) แหล่งวิทยาการ เช่น ห้องสมุด วัด สถานีอนามัย สามารถนำมาใช้ได้อย่างเหมาะสม 3.3) เลือกแหล่งวิทยาการให้เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละคน 3.4) มีการจัดสรรอย่างดี เหมาะสม กิจกรรมบางส่วนผู้เรียนจะเป็นผู้จัดการเองตามลำพัง และบางส่วนเป็นกิจกรรมที่จัดร่วมกันระหว่างครูกับผู้เรียน

4. การประเมินผล เป็นขั้นตอนสำคัญในกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเอง ช่วยให้ผู้เรียนทราบถึงความก้าวหน้าในการเรียนของตนเองเป็นอย่างดี การประเมินผลจะต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ทั้งนี้จะเกี่ยวข้องกับสิ่งต่อไปนี้ ความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ ทัศนคติ และค่านิยม ซึ่งขั้นตอนในการประเมินผล มีดังนี้ 4.1) กำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์ให้แน่ชัด 4.2) ดำเนินการทุกอย่าง เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ขั้นตอนนี้สำคัญในการใช้ประเมินผลการเรียนการสอน 4.3) รวบรวมหลักฐานการตัดสินใจจากการประเมินผลจะต้องอยู่บนพื้นฐานของข้อมูลที่สมบูรณ์และเชื่อถือได้ 4.4) รวบรวมข้อมูลก่อนเรียน เพื่อเปรียบเทียบหลังเรียนว่าผู้เรียนก้าวหน้าไปเพียงใด 4.5) แหล่งของข้อมูล จะหาข้อมูลจากครูและผู้เรียนเป็นหลักในการประเมิน

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า ความไม่รู้จักการอ่าน แสวงหาความรู้ด้วยตนเองของนักเรียน หมายถึง ประสิทธิภาพที่เกิดจากตัวผู้เรียน ในการแสวงหาความรู้ ความสามารถในการค้นคว้า สืบค้นข้อมูลได้ด้วยตนเอง มีความรับผิดชอบ รู้จักแสวงหาความรู้ตามความต้องการ และความสนใจในการแสวงหาความรู้จากแหล่งต่าง ๆ ส่งเสริมให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่าน และสามารถใช้เวลาในการศึกษาค้นคว้าได้อย่างเหมาะสม

ความพึงพอใจในการทำงานของครู

ความพึงพอใจเป็นปัจจัยสำคัญอีกประการหนึ่งในการทำงาน ปัจจัยจูงใจเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ส่วนปัจจัยค้ำจุนจะเป็นปัจจัยที่ป้องกันไม่ให้เกิดความเบื่อหน่ายหรือรู้สึกไม่พอใจในการทำงาน ซึ่งมีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงความพึงพอใจในการทำงานของครูไว้ดังนี้

ยุกตพันธ์ หวานดำ (2555 : 26) กล่าวว่า ความพึงพอใจในการทำงานของครู หมายถึง ความรู้สึกของครูที่มีต่อการทำงานภายในโรงเรียน ซึ่งจะช่วยให้การทำงานประสบความสำเร็จ โดยพิจารณาจากสภาพการทำงาน ลักษณะของงานที่ปฏิบัติ รวมถึงความก้าวหน้าในการทำงาน รายได้ ซึ่งผู้บริหารจึงจำเป็นที่จะต้องสร้างและรักษาระดับความพึงพอใจในการทำงานของครูให้อยู่ในระดับสูง

Gillmer (1965 : 254) ได้ให้ความหมายไว้ว่าผลของเจตคติต่าง ๆ ของบุคคลที่มีต่อองค์ประกอบของแรงงาน และมีส่วนสัมพันธ์กับลักษณะงานและสภาพแวดล้อมในการทำงานซึ่งความพึงพอใจนั้นได้แก่ ความรู้สึกมีความสำเร็จในผลงาน ความรู้สึกที่ได้รับการยกย่องนับถือและความรู้สึกที่มีความก้าวหน้าในการปฏิบัติงาน

Morse (1955 : 24) ได้กล่าวว่า ความพึงพอใจในงาน หมายถึง ทุกสิ่งทุกอย่างที่ลดความตึงเครียดของพนักงานให้น้อยลง ถ้ามีความตึงเครียดมากก็จะเกิดความไม่พึงพอใจในการทำงาน ความตึงเครียดเป็นผลรวมจากความต้องการของมนุษย์ เมื่อคราวใดความต้องการได้รับการตอบสนองก็จะทำให้ความเครียดน้อยลง ซึ่งเป็นผลทำให้เกิดความพึงพอใจ จากคำนิยามของ Morse ทำให้มีนักวิชาการอีกหลายท่านได้ให้ความหมายไปในทิศทางที่คล้ายคลึงกัน โดยเน้นว่าความพึงพอใจเกิดจากการได้รับการตอบสนอง

Hoy and Miskel (1976 : 203) กล่าวว่า ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกที่ดีต่องานซึ่งมักเกี่ยวข้องกับคุณค่าและความต้องการของบุคคลด้วย Dessler อธิบายความพึงพอใจว่าเป็นระดับความรู้สึกต่องานเพื่อความต้องการที่สำคัญของคนเรา เช่น ความมีสุขภาพดี มีความมั่นคง มีความสมบูรณ์พูนสุข มีพวกพ้อง มีคนยกย่องต่าง ๆ เหล่านี้ได้รับการตอบสนองแล้วทำให้มีผลต่องาน

Silmer (1984 : 9) กล่าวว่า ความพึงพอใจเป็นระดับขั้นตอนความรู้สึกในทางบวกหรือทางลบของคนที่มีลักษณะต่าง ๆ ของงานรวมทั้งงานที่ได้รับมอบหมาย การจัดระบบงานและความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน

Strauss (1980 : 7) ได้ให้ความหมายความพึงพอใจไว้ว่า ความพึงพอใจหมายถึงความรู้สึกพอใจในงานที่ทำและเต็มใจที่จะปฏิบัติงานนั้นให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร คนจะรู้สึกพอใจในงานที่ทำเมื่องานนั้นให้ผลประโยชน์ทั้งด้านวัตถุและด้านจิตใจ ซึ่งสามารถตอบสนองความต้องการพื้นฐานของเขาได้ ในการศึกษาเกี่ยวกับความพึงพอใจนั้น โดยทั่วไปนิยมศึกษากันในสองมิติ คือ มิติ ความพึงพอใจของผู้ปฏิบัติงานและมิติความพึงพอใจในการรับบริการ ในการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาในรูปแบบผู้รับบริการ

Oskamps (1984 : 11) ได้กล่าวไว้ว่า ความพึงพอใจมีความหมายอยู่ 3 นัย คือ

1. ความพึงพอใจ หมายถึง สภาพการณ์ที่ผลการปฏิบัติงานได้เป็นไปตามที่บุคคลคาดหวังไว้
2. ความพึงพอใจ หมายถึง ระดับของความสำเร็จที่เป็นไปตามความต้องการ
3. ความพึงพอใจ หมายถึง งานที่ได้ตอบสนองต่อคุณค่าของบุคคล

Bernard (1968 : 31) ได้กล่าวถึง สิ่งจูงใจที่ใช้เป็นเครื่องกระตุ้นบุคคลให้เกิดความพึงพอใจในงานไว้ 8 ประการ คือ

1. สิ่งจูงใจที่เป็นวัตถุ ได้แก่ เงิน สิ่งของ หรือสภาวะทางกายที่ให้แก่ผู้ปฏิบัติงานเป็นการตอบแทน ชดเชย หรือเป็นรางวัลที่เขาได้ปฏิบัติงานให้แก่หน่วยงานนั้นมาเป็นอย่างดี
2. สิ่งจูงใจที่เป็นโอกาสของบุคคลที่มีใช้วัตถุ เป็นสิ่งจูงใจสำคัญที่ช่วยส่งเสริมความร่วมมือในการทำงานมากกว่ารางวัลที่เป็นวัตถุ เพราะสิ่งจูงใจที่เป็นโอกาสนี้บุคลากรจะได้รับแตกต่างกัน เช่น เกียรติภูมิ การใช้สิทธิพิเศษ เป็นต้น
3. สภาพทางกายที่พึงปรารถนา หมายถึง สิ่งแวดล้อมในการปฏิบัติงาน ได้แก่ สถานที่ทำงาน เครื่องมือการทำงาน สิ่งอำนวยความสะดวกในการทำงานต่าง ๆ ซึ่งเป็นสิ่งอันก่อให้เกิดความสุขทางกายในการทำงาน
4. ผลประโยชน์ทางอุดมคติ หมายถึง สมรรถภาพของหน่วยงานที่สนองความต้องการของบุคคลด้านความภาคภูมิใจที่ได้แสดงฝีมือ การได้มีโอกาสช่วยเหลือครอบครัวตนเองและผู้อื่น ทั้งได้แสดงความรักดีต่อหน่วยงาน
5. ความดึงดูดใจในสังคม หมายถึง ความสัมพันธ์อันดีมิตร ถ้าความสัมพันธ์เป็นไปด้วยดี จะทำให้เกิดความผูกพันและความพอใจที่จะร่วมงานกับหน่วยงาน
6. การปรับสภาพการทำงานให้เหมาะสมกับวิธีการและทัศนคติของบุคคล หมายถึง การปรับปรุงตำแหน่งวิธีทำงานให้สอดคล้องกับความสามารถของบุคลากร
7. โอกาสที่จะร่วมมือในการทำงาน หมายถึง การเปิดโอกาสให้บุคลากรรู้สึกว่ามีส่วนร่วมในงานเป็นบุคคลสำคัญคนหนึ่งของหน่วยงาน มีความรู้สึกเท่าเทียมกันในหมู่ผู้ร่วมงานและมีกำลังใจในการปฏิบัติงาน
8. สภาพของการอยู่ร่วมกัน หมายถึง ความพอใจของบุคคลในด้านสังคมหรือความมั่นคงในการทำงาน

Herzberg (1959 : 244) ได้ศึกษาทดลองเกี่ยวกับการจูงใจในการทำงานโดยการสัมภาษณ์วิศวกรในเมืองพิทส์เบิร์ก ประเทศสหรัฐอเมริกาผลการศึกษาทดลอง สรุปได้ว่าสาเหตุที่ทำให้วิศวกรและนักบัญชีเกิดความพึงพอใจและไม่พึงพอใจในการทำงานนั้นมีสององค์ประกอบคือ

1. องค์ประกอบกระตุ้น (Motivation Factors) หรือปัจจัยจูงใจ มีลักษณะสัมพันธ์กับเรื่องของการงานโดยตรงเป็นสิ่งที่จูงใจบุคคลให้มีความตั้งใจในการทำงานและเกิดความพอใจในการทำงานปัจจัยนี้ได้แก่

1.1 ความสำเร็จของงาน หมายถึง การที่บุคคลสามารถทำงานได้เสร็จสิ้นและประสบผลสำเร็จ

1.2 การได้การยอมรับนับถือ หมายถึง การที่บุคคลได้รับการยอมรับนับถือไม่ว่าจากกลุ่มเพื่อน ผู้บังคับบัญชา หรือจากกลุ่มบุคคลอื่น

1.3 ลักษณะของงาน หมายถึง ความรู้สึกที่ดีหรือไม่ดีของบุคคลที่มีต่อลักษณะของงาน

1.4 ความรับผิดชอบ หมายถึง ความพึงพอใจที่เกิดขึ้นจากการที่ได้รับการมอบหมายให้รับผิดชอบงานใหม่ ๆ และมีอำนาจรับผิดชอบอย่างเต็มที่

1.5 ความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่การงาน หมายถึง การเปลี่ยนแปลงในสถานะหรือตำแหน่งของบุคลากรในองค์กร

2. องค์ประกอบค้ำจุน (Hygiene Factors) หรือปัจจัยค้ำจุน เป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมในการทำงานหรือส่วนประกอบของงาน ทำหน้าที่ป้องกันไม่ให้เกิดความไม่พึงพอใจในการทำงาน กล่าวคือ หากขาดปัจจัยเหล่านี้จะทำให้เกิดความไม่พึงพอใจในการทำงานแต่แม้ว่าจะมีปัจจัยเหล่านี้อยู่ก็ไม่อาจยืนยันได้ว่าเป็นสิ่งจูงใจของผู้ปฏิบัติงาน ปัจจัยนี้ได้แก่

2.1 เงินเดือน หมายถึง ความพึงพอใจและไม่พึงพอใจในเงินเดือนหรืออัตราการเพิ่มเงินเดือน

2.2 โอกาสที่จะได้รับความก้าวหน้าในอนาคตนอกจากจะหมายถึง การที่บุคคลได้รับการแต่งตั้งโยกย้ายตำแหน่งภายในองค์กรแล้ว ยังหมายถึงสถานการณ์ที่บุคคลสามารถได้รับความก้าวหน้าในทักษะหรือวิชาชีพของเขา ดังนั้นจึงหมายถึงการที่บุคคลได้รับสิ่งใหม่ ๆ ในการเพิ่มพูนทักษะที่จะช่วยเอื้อต่อวิชาชีพของเขา

2.3 ความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา หมายถึง การติดต่อไม่ว่าจะเป็นกิริยาหรือวาจาที่แสดงถึงความสัมพันธ์อันดีต่อกัน

2.4 สถานะของอาชีพ หมายถึง ลักษณะของงานหรือสถานะที่เป็นองค์ประกอบทำให้บุคคลเกิดความรู้สึกต่องาน เช่น การมีรถประจำตำแหน่ง เป็นต้น

2.5 ความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา หมายถึง การติดต่อพบปะกัน โดยกิริยาหรือวาจาแต่ไม่ได้รวมถึงการยอมรับนับถือ

2.6 นโยบายและการบริหารงานขององค์กร หมายถึง การจัดการและการบริหารงานขององค์กร

2.7 ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน

2.8 สถานภาพการทำงาน ได้แก่ สถานภาพทางกายภาพที่เอื้อต่อความเป็นสุขในการทำงาน

2.9 ความเป็นส่วนตัว หมายถึง สถานการณ์ซึ่งลักษณะบางประการของงานส่งผลต่อชีวิตส่วนตัวในลักษณะของผลงานนั้นเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่ทำให้บุคคลมีความรู้สึกอย่างใดอย่างหนึ่งต่องานของเขา

2.10 ความมั่นคงในงาน หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลที่มีความมั่นคงของงานความมั่นคงในองค์กร

2.11 วิธีการปกครองบังคับบัญชา หมายถึง ความรู้ความสามารถของผู้บังคับบัญชาในการดำเนินงานหรือความยุติธรรมในการบริหารงาน

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า ความพึงพอใจในการทำงานของครู หมายถึง ประสิทธิภาพที่เกิดจากการแสดงออกของครู ความภาคภูมิใจในการเป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงาน เพื่อให้องค์กรบรรลุผลสำเร็จตามเป้าประสงค์ที่วางไว้ โดยยึดบรรยากาศ สิ่งแวดล้อมภายในสถานศึกษามากระตุ้นส่งเสริมให้เกิดความกระตือรือร้นในการทำงาน สามารถจัดกิจกรรมได้อย่างหลากหลาย เกิดพัฒนาการต่อผู้เรียน โดยมีการพัฒนาสื่อการสอนที่เน้นความทันสมัย เหมาะสมกับความต้องการและความสนใจของผู้เรียน

ความสามารถในการใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีของครู

ปัจจุบันระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เข้ามามีบทบาทในการปฏิบัติงานในโรงเรียนมากขึ้น โดยเฉพาะการใช้คอมพิวเตอร์เป็นเครื่องมือในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ รวมทั้งการสื่อสาร ประชาสัมพันธ์ จนอาจกล่าวได้ว่าคอมพิวเตอร์เป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียนในประเทศไทยในทุกระดับ หรือเทคโนโลยีสารสนเทศก็เช่นกัน มิได้หมายถึงคอมพิวเตอร์เท่านั้น แต่เทคโนโลยีสารสนเทศหมายถึง การนำเอาเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการ จัดทำข้อมูล หรือการประมวลผลข้อมูลให้ได้มาซึ่งสารสนเทศ ทำให้สารสนเทศมีประโยชน์และใช้งานได้กว้างขวางขึ้น การพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในโรงเรียนจึงควรคำนึงถึงความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และให้ประโยชน์สูงสุด ระบบสารสนเทศจึงแบ่งออกได้เป็น 2 ส่วนคือ เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการ และเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนการสอน (จงภพ ชูประทีป, 2555 : 47)

ดังนั้นการบริหารการศึกษาที่มีความสำคัญมากเพราะการศึกษาของเยาวชนหรือคนในประเทศจะดีหรือเลว จะทำให้คนในประเทศแข่งขันกับคนในประเทศอื่น ๆ ได้ดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับการบริหารการศึกษา หรืออีกนัยหนึ่งก็คือขึ้นอยู่กับผู้บริหารการศึกษาของบ้านเมืองนั่นเอง หากประเทศใดได้นักบริหารการศึกษาที่มีความรู้ความสามารถอย่างแท้จริง มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล มีความเข้าใจงานด้านการศึกษา และผลกระทบของการศึกษาต่อความก้าวหน้าของประชาชนและประเทศชาติแล้ว ประเทศนั้นก็จะมีความรุ่งเรืองในทุก ๆ ทางในทางตรงกันข้าม หากประเทศใดไม่มีนักบริหารการศึกษาที่เก่ง และทำงานโดยกำหนดเอาความก้าวหน้าและความรุ่งเรืองของประเทศชาติเป็นธงชัยแล้ว ก็ยากที่ประเทศนั้นจะรุ่งเรืองได้ การบริหารงานใด ๆ ในยุคนี้จำเป็นต้องมีเครื่องมือที่เหมาะสม เครื่องมือที่รู้จักกันทั่วไปก็ได้แก่เครื่องมือที่ใช้ในสำนักงาน ซึ่งปัจจุบันนี้ก็ได้แก่ระบบคอมพิวเตอร์ ระบบฐานข้อมูล ฯลฯ นอกจากนั้นยังมีเครื่องมือทางปัญญาอีกหลายอย่าง เช่น Balanced Score Card เครื่องมือการวางแผน เครื่องมือการติดตามงาน เป็นต้น

ยุคนันทน์ ทวานฉ่ำ (2555 : 27) กล่าวว่า ความสามารถในการใช้สื่อวัตกรรมการและเทคโนโลยีของครู หมายถึง ความสามารถของครูในการใช้เครื่องมือการจัดการเรียนรู้ ทำหน้าที่ถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจ ความรู้สึก เพิ่มพูนทักษะและประสบการณ์ สร้างสถานการณ์การเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน กระตุ้นให้เกิดการพัฒนาศักยภาพทางการคือ การคิดไตร่ตรอง การคิดสร้างสรรค์ และการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ตลอดจนเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมให้แก่ผู้เรียน สื่อวัตกรรมการและเทคโนโลยีการเรียนรู้ในปัจจุบันมีอิทธิพลสูงต่อการกระตุ้นให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง

พิมพ์รณ สุริโย (2552 : 41) กล่าวว่า ความสามารถในการใช้สื่อวัตกรรมการและเทคโนโลยีของครู หมายถึง พฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนของครูโดยใช้สื่อประเภทตำรา รูปแบบและเทคนิค วิธีการสอน ตลอดจนนำเอาเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ ระบบอินเทอร์เน็ตมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน สืบค้นข้อมูล ช่วยกระตุ้นส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดความมุ่งหมายและหลักการไว้ในหมวด 9 เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2550 : 27) ดังนี้

1. มาตรา 63 รัฐต้องจัดสรรคลื่นความถี่ สื่อตัวนำและโครงสร้างพื้นฐานอื่นที่จำเป็นต่อการส่งวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ วิทยุโทรคมนาคม และการสื่อสารในรูปแบบอื่นเพื่อใช้ประโยชน์สำหรับการศึกษาในระบบการศึกษานอกระบบ การศึกษาตามอัธยาศัยการทะนุบำรุงศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรมตามความจำเป็น

2. มาตรา 64 รัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการผลิตและพัฒนาแบบเรียน ตำรา หนังสือทางวิชาการ สื่อสิ่งพิมพ์ โดยเร่งรัดพัฒนาขีดความสามารถในการผลิต จัดให้มีเงินสนับสนุนการผลิต มีการให้แรงจูงใจแก่ผู้ผลิตและพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ทั้งนี้ โดยเปิดให้มีการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม

3. มาตรา 66 ผู้เรียนมีสิทธิได้รับการพัฒนาขีดความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในโอกาสแรกทำได้ เพื่อให้มีความรู้และทักษะที่เพียงพอที่จะใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

4. มาตรา 67 รัฐต้องส่งเสริมให้มีการวิจัยและพัฒนาการผลิตและการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา รวมทั้งการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการใช้เทคโนโลยี เพื่อการศึกษาเพื่อให้เกิดการใช้ที่คุ้มค่าและเหมาะสมกับกระบวนการเรียนรู้ของคนไทย

5. มาตรา 68 ให้มีการระดมทุนเพื่อจัดตั้งกองทุนพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาจากเงินอุดหนุนของรัฐ ค่าสัมปทาน และผลกำไรที่ได้จากการดำเนินกิจการด้านสื่อสารมวลชนเทคโนโลยีสารสนเทศ และโทรคมนาคมจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และองค์กรประชาชน รวมทั้งให้มีการลดอัตราค่าบริการเป็นพิเศษในการใช้เทคโนโลยีดังกล่าวเพื่อการพัฒนาคน และสังคมหลักเกณฑ์และวิธีการจัดสรรเงินกองทุนเพื่อการผลิต การวิจัย และการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

6. มาตรา 69 รัฐต้องจัดให้มีหน่วยงานกลางทำหน้าที่พิจารณาเสนอนโยบายแผนส่งเสริมและประสานการวิจัย การพัฒนาและการใช้ รวมทั้งการประเมินคุณภาพและประสิทธิผลของการผลิตและการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

จิรวัดน์ กิตติเชษฐสรรค์ (2556 : 7) กล่าวว่า ความสามารถในการใช้สื่อวัตกรรมการเรียนการสอนของครู หมายถึง ความสามารถของบุคลากรในการจัดการเรียนการสอนโดยนำสื่อวัตกรรมการเรียนการสอนเข้ามาประกอบ โดยมีแนวทางในการพัฒนาสื่อวัตกรรมการเรียนการสอน ดังนี้

1. ศึกษาวิเคราะห์ ความจำเป็นในการใช้สื่อวัตกรรมการเรียนการสอนและเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้และการบริหารวิชาการ

2. ส่งเสริมให้ครูผลิตสื่อ และพัฒนาสื่อวัตกรรมการเรียนการสอน

3. นิเทศ ติดตาม ประเมินผล การผลิตสื่อ และพัฒนาสื่อวัตกรรมการเรียนการสอน

4. จัดให้ครูเข้ารับการอบรมการผลิตสื่อ และพัฒนาสื่อวัตกรรมการเรียนการสอน

5. ส่งเสริมให้ครูวิจัยการใช้สื่อ และนวัตกรรมการเรียนการสอน

6. จัดซื้อ จัดหา ฮาร์ดแวร์ และซอฟต์แวร์ สำหรับการผลิตสื่อ และพัฒนาสื่อวัตกรรมการเรียนการสอน

ด้านการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อศึกษามีแนวทางดำเนินการ ดังนี้

1. จัดระบบห้องเรียนภายในโรงเรียนให้เอื้อต่อการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในการจัดการเรียนรู้ เช่น ห้องเรียนเสมือนจริง ห้องมัลติมีเดีย ห้องคอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต ห้องเรียนทางไกลผ่านวิดีโอ

2. จัดระบบการเชื่อมโยงเครือข่ายออนไลน์ ห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ ทั้งในและต่างประเทศ

3. ส่งเสริมให้ครูและนักเรียนได้ใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ทั้งในและนอกสถานศึกษา เพื่อพัฒนาการเรียนรู้

4. นิเทศ กำกับติดตาม ประเมินและปรับปรุงเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา อย่างต่อเนื่อง

5. จัดให้ครูเข้ารับการอบรมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า ความสามารถในการใช้สื่อวัตกรรมการเรียนการสอนและเทคโนโลยีของครู หมายถึง ประสิทธิภาพที่เกิดจากการแสดงออกของครูในการจัดทำสื่อประกอบการสอนที่สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้ การใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ใช้แบบเรียนสำเร็จรูปในการสอน โดยมีการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้แสวงหาความรู้จากแหล่งต่าง ๆ ครูสามารถใช้คอมพิวเตอร์และโปรแกรมต่าง ๆ ในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ความสามารถในการจัดสรรทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ

การจัดการศึกษานั้นผู้บริหารจะต้องให้ความสำคัญ และจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหารจะต้องจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด เกิดความคุ้มค่า คุ้มทุน ตรงตามวัตถุประสงค์

และเป้าหมาย ซึ่งมีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึง ความสามารถในการจัดสรรทรัพยากรอย่างมีคุณภาพไว้ดังนี้

ยุกตนันท์ หวานฉ่ำ (2555 : 27) กล่าวว่า ความสามารถในการจัดสรรทรัพยากรอย่างมีคุณภาพ หมายถึง การพิจารณาอย่างรอบคอบของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดสรรและกระจายทรัพยากร ตลอดจนกำกับติดตามผลการใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อโรงเรียน ผู้เรียน ตลอดจนต่อราชการให้มากที่สุด

มนทิพย์ ทรงกิตติพิศาล (2552 : 141) กล่าวว่า ความสามารถในการจัดสรรทรัพยากรอย่างมีคุณภาพ หมายถึง การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา วางแผนรณรงค์ ส่งเสริมการระดมทุนทางการศึกษา การพัฒนาสถานศึกษาให้ดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพเกิดประสิทธิผล การจัดสรรทรัพยากร การสำรวจข้อมูลทรัพยากรเพื่อการศึกษาในเขตพื้นที่บริการของสถานศึกษาเพื่อประชาสัมพันธ์ให้ใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า

ธีรศักดิ์ แสงศิษฐ์ (2553 : 67) กล่าวว่า ความสามารถในการจัดสรรทรัพยากรอย่างมีคุณภาพ หมายถึง การใช้วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือต่าง ๆ ที่ใช้ในการปฏิบัติงานการบริหารที่จะใช้ทรัพยากร โดยใช้อย่างคุ้มค่า ดังนั้นผู้บริหารจึงต้องมีการวางแผน การดูแล ตรวจสอบการใช้ทรัพยากรอย่างถูกต้อง

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า ความสามารถในการจัดสรรทรัพยากรอย่างมีคุณภาพ หมายถึง ประสิทธิภาพที่เกิดจากการแสดงออกของผู้บริหารสถานศึกษาในการวางแผนการใช้งบประมาณ ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ การจัดสรรงบประมาณด้านการเงินให้แก่บุคลากรทางการศึกษาอย่างเหมาะสม เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด

บริบทสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 จังหวัดสุราษฎร์ธานี

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 จังหวัดสุราษฎร์ธานี ตั้งอยู่ ณ อาคารเลขที่ 261/28 ถนนอำเภอ ตำบลมะขามเตี้ย อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี รับผิดชอบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดสุราษฎร์ธานี 19 อำเภอ ดังนี้ อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี อำเภอบ้านนาสาร อำเภอพุนพิน อำเภอไชยา อำเภอท่าชนะ อำเภอบ้านตาขุน อำเภอพนม อำเภอท่าฉาง อำเภอบ้านนาสาร อำเภอบ้านนาเดิม อำเภอเวียงสระ อำเภอพระแสง อำเภอพุนพิน อำเภอชัยบุรี และอำเภอวิภาวดี

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 44 โรงเรียน รับผิดชอบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษา ช่วงชั้นที่ 3 - 4 ใน 2 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดสุราษฎร์ธานี และจังหวัดชุมพร ซึ่งปัจจุบันมีนายสมชาย ร่องเหลือ ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11

ข้อมูลด้านสถานศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 มีโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 44 แห่ง

ตารางที่ 2.1 จำนวนโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี จำแนกตามขนาด ปีการศึกษา 2560

จังหวัด	แบ่งตามขนาดโรงเรียน				รวม
	เล็ก (≤ 499 คน)	กลาง (500-999คน)	ใหญ่ (1,000-1,499 คน)	ใหญ่พิเศษ ($\geq 1,500$ คน)	
สุราษฎร์ธานี					44
รวม	18	10	8	8	
ร้อยละ	40.90	22.73	18.18	18.18	

ที่มา : งานข้อมูลสารสนเทศ กลุ่มงานนโยบายและแผน, 2560 : 19

แนวทางการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11

จังหวัดสุราษฎร์ธานี

วิสัยทัศน์ (Vision) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นองค์กรที่มีการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ ในการขับเคลื่อนการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาพัฒนาสู่ความเป็นเลิศ ในระดับสากลบนพื้นฐานความรู้ คุณธรรมและความเป็นไทย

พันธกิจ (Mission) พัฒนา ส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาทุกคนมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และพัฒนาสู่ระดับสากล ให้ผู้เรียนเป็นบุคคลที่มีความรู้ คุณธรรมและความเป็นไทย

เป้าหมายการดำเนินงาน

ด้านคุณภาพผู้เรียน มีดังนี้ 1) ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ และมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา พัฒนาสู่ความเป็นเลิศ ได้มาตรฐานระดับสากล 2) ผู้เรียนมีความสามารถในการสื่อสาร ทั้งภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และภาษาต่างประเทศอื่น ๆ รวมถึง การสื่อสารภาษาสัญลักษณ์และภาษาดิจิทัล (Digital Literacy) อย่างมีคุณภาพ 3) ผู้เรียนมีทักษะการคิด มีวิจารณญาณ สามารถไตร่ตรอง วิเคราะห์ สังเคราะห์ ริเริ่มสร้างสรรค์ แก้ปัญหาและกล้าตัดสินใจ 4) ผู้เรียนสามารถคิดค้นออกแบบ พัฒนาชิ้นงานสิ่งประดิษฐ์ นวัตกรรม โดยใช้เครื่องมือทางเทคโนโลยีที่เหมาะสม มีทักษะการวางแผน จัดการทำงานเป็นทีม และเห็นช่องทางสร้างอาชีพในระบบเศรษฐกิจยุคใหม่ (New Economy) 5) ผู้เรียน ใฝ่ดี มีคุณธรรม และมีความเป็นไทย ภูมิใจในถิ่นฐาน มีจิตสาธารณะและจิตใจบริการ ความเป็นพลเมือง

ตามวัฒนธรรมประชาธิปไตย มีทักษะการดำรงชีวิตอยู่อย่างพอเพียงและมีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อสังคมโลก เป็นสมาชิกที่เข้มแข็งของประชาคมอาเซียนและประชาคมโลก

ด้านระบบการเรียนรู้ มีดังนี้ 1) โรงเรียนพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนอิงมาตรฐานสากล (World-Class Standard Curriculum and Instruction) 2) โรงเรียนจัดการเรียนการสอนโดยใช้ภาษาต่างประเทศเพื่อสื่อสารและการเรียนรู้ 3) โรงเรียนจัดการเรียนรู้เรื่องภาษาดิจิทัล (Digital Literacy) และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) เพื่อการเรียนรู้อย่างทั่วถึง มีคุณภาพ 4) โรงเรียนจัดกระบวนการเรียนรู้อิงมาตรฐาน ให้เชื่อมโยงประสานกับการศึกษา ประชาคมอาเซียนและประชาคมโลก 5) ครูพัฒนาความรู้ ความสามารถ มีความเชี่ยวชาญและจริยธรรมทางวิชาชีพครูยุคใหม่

ด้านระบบบริหารจัดการ มีดังนี้ 1) โรงเรียนบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล ได้คุณภาพระดับมาตรฐานสากล 2) โรงเรียนส่งเสริม สนับสนุน แะแนว ช่วยเหลือผู้เรียนเป็นรายบุคคล ให้พัฒนาตนเองตามศักยภาพ 3) โรงเรียนมีภาคีร่วมพัฒนาคุณภาพการศึกษาหรือแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับประเทศและระหว่างประเทศ 4) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ด้านคุณภาพแหล่งเรียนรู้ มีดังนี้ 1) โรงเรียนพัฒนาและจัดบริการแหล่งเรียนรู้ใหม่ให้มีคุณภาพเอื้อต่อการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั่วถึงและคุ้มค่า 2) โรงเรียนให้ชุมชนเป็นแหล่งเรียนรู้ มีสถาบันและองค์กรต่าง ๆ ทุกภาคส่วนเป็นเครือข่ายร่วมส่งเสริมพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา

จากข้อมูลสารสนเทศกลุ่มนโยบายและแผนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในปีการศึกษา 2560 พบว่า โรงเรียนภายใต้การควบคุมดูแลของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี มีจำนวนโรงเรียนขนาดเล็กเพิ่มขึ้น นักเรียนมีจำนวนลดลง ผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก ประเด็นที่เป็นอุปสรรคคือ ประชาชน/ผู้ปกครองส่วนใหญ่ยังไม่ได้รับข้อมูลข่าวสาร ความเคลื่อนไหวทางการศึกษาและสถานศึกษาอย่างครบถ้วน สภาพชุมชนรอบโรงเรียนบางโรงเรียนมีแหล่งอบายมุข และสิ่งเสพติดเพิ่มขึ้น ส่งผลให้นักเรียนมีพฤติกรรมเลียนแบบ ยากต่อการพัฒนาพฤติกรรมนักเรียน ผู้ปกครองบางส่วนขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องของการอบรม ดูแลเอาใจใส่บุตรหลาน นอกจากนี้ ระบบการควบคุมในเรื่องการใช้เทคโนโลยี ขาดประสิทธิภาพ ส่งผลให้นำไปใช้ในทางที่ไม่พึงประสงค์ การเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้อุปกรณ์และเทคโนโลยีของโรงเรียนและเขตพื้นที่การศึกษาล้าสมัย โรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาต้องมีค่าใช้จ่ายในการปรับปรุงพัฒนาขึ้น ส่งผลต่อบรรยากาศในการเรียนรู้ของนักเรียนในสถานศึกษา ทั้งนี้เป็นหน้าที่ของผู้บริหารทั้งระบบ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 11, 2558 : 21)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับการมีส่วนร่วมของชุมชนที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี มีนักวิจัยได้ศึกษางานวิจัยในประเทศและต่างประเทศที่แตกต่างกันหลายทัศนะ ดังนี้

งานวิจัยในประเทศ

ศศิวิมล สุขทนารักษ์ (2554) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในเขตอำเภอคลองหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในเขตอำเภอคลองหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ศึกษาสมรรถนะการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในเขตอำเภอคลองหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในเขตอำเภอคลองหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือครูผู้สอน 261 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ตัวแปรต้นภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านภาวะผู้นำแบบบงการ ด้านภาวะผู้นำแบบสนับสนุน ด้านภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม ด้านภาวะผู้นำแบบเน้นความสำเร็จ ตัวแปรตามคือ ด้านการจัดการกระบวนการเรียนรู้ ด้านการส่งเสริมการสอน ด้านการนิเทศติดตาม ด้านการส่งเสริมการวิจัย ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในเขตอำเภอคลองหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน ส่วนความสัมพันธ์ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในเขตอำเภอคลองหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อนุสรณ์ ก้อนทอง (2554) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำแบบบารมี แรงจูงใจภายในตนเองของผู้นำที่ส่งผลต่อความผูกพันต่อองค์กร การรับรู้ประสิทธิภาพ แรงจูงใจในการทำงานและความพึงพอใจในงานของทีมงานบริหารสหกรณ์การเกษตรระดับปทุมกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบนในโครงการจัดตั้งสันนิบาตสหกรณ์จังหวัด การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความลักษณะความสัมพันธ์ และสร้างสมการทำนายของความผูกพันต่อองค์กรการรับรู้ ประสิทธิภาพ แรงจูงใจในการทำงานและความพึงพอใจในงานของทีมงานบริหารสหกรณ์การเกษตรระดับปทุมกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบนในโครงการจัดตั้งสันนิบาตสหกรณ์จังหวัด กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นประธานกรรมการดำเนินงานและทีมงานบริหารสหกรณ์การเกษตรระดับปทุม 5 จังหวัด จำนวน 75 คน ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ภาวะผู้นำแบบบารมี แรงจูงใจภายในตนเองของผู้นำ ความผูกพันต่อองค์กร การรับรู้ประสิทธิภาพของทีมงาน แรงจูงใจในการทำงาน และความพึงพอใจในการทำงาน ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำแบบบารมี

แรงจูงใจภายในตนเองของผู้นำที่ส่งผลต่อความผูกพันต่อองค์กร การรับรู้ประสิทธิภาพ แรงจูงใจ ในการทำงานและความพึงพอใจในงานของทีมงานบริหารสหกรณ์การเกษตรระดับปทุมกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ในโครงการจัดตั้งสันนิบาตสหกรณ์จังหวัด โดยรวมอยู่ในระดับมากและคุณลักษณะความสัมพันธ์ และสร้างสมการทำนายของความผูกพันต่อองค์กรการรับรู้ ประสิทธิภาพ แรงจูงใจในการทำงานและความพึงพอใจในงานของทีมงานบริหารสหกรณ์การเกษตรระดับปทุมกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบนในโครงการจัดตั้งสันนิบาตสหกรณ์จังหวัดมีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สุรัตน์ ก้อนนาค (2554) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดชัยนาท การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อการวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมและเสนอแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดชัยนาท กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ข้าราชการครู/พนักงานราชการ/ครูศูนย์การเรียนชุมชนสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดชัยนาท ผู้นำชุมชนและผู้บริหารองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชัยนาท จำนวน 248 คน ผลการวิจัยพบว่า สภาพการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดชัยนาท ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมกำหนดแผนนโยบายและยุทธศาสตร์ มีส่วนร่วมน้อยสุดในการทบทวนแผนพัฒนาการศึกษาและแผนปฏิบัติงานประจำปีของสถานศึกษา ด้านการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษา มีส่วนร่วมน้อยสุดในการเป็นคณะกรรมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษา มีส่วนร่วมน้อยสุดในการให้คำปรึกษา เสนอแนะแนวทาง สนับสนุนและส่งเสริมภารกิจของสถานศึกษา ด้านการมีส่วนร่วมเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน มีส่วนร่วมน้อยสุดในการเผยแพร่ผลงานของสถานศึกษาต่อชุมชนและสาธารณชน และด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล มีส่วนร่วมน้อยสุดในการวางแผนการนิเทศของสถานศึกษา แนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดชัยนาท ประกอบด้วยด้านการมีส่วนร่วมกำหนดแผนนโยบายและยุทธศาสตร์ 1) ควรคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิในชุมชนเป็นคณะกรรมการ 2) จัดอบรมให้ความรู้ในบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการ 3) จัดให้มีกิจกรรมตามบทบาทหน้าที่และภารกิจอย่างต่อเนื่อง ด้านการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษา 1) ควรคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิในชุมชนเป็นคณะกรรมการ 2) ประชาสัมพันธ์สร้างความรู้ ความเข้าใจให้กับคณะกรรมการ 3) เปิดโอกาสให้ชุมชนได้มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น ด้านการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษา 1) ควรประชาสัมพันธ์สร้างความรู้ความเข้าใจให้ชุมชนได้เห็นความสำคัญ 2) เปิดโอกาสให้บุคคลที่มีความพร้อมในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมกำหนดแนวทางและวิธีการมีส่วนร่วมของชุมชน 3) ยกย่องบุคคลในชุมชนที่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ด้านการมีส่วนร่วมเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน 1) สถานศึกษาควรจัดสรร

งบประมาณสนับสนุน 2) สร้างเครือข่ายประชาสัมพันธในชุมชน 3) ควรร่วมกิจกรรมกับชุมชนอย่างต่อเนื่อง 4) แต่งตั้งผู้รับผิดชอบในการประสานงาน ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล 1) ควรเลือกผู้ทรงคุณวุฒิในชุมชนเป็นคณะกรรมการนิเทศ 2) อบรมให้ความรู้เรื่องการติดตามและประเมินผลกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง 3) ทำความเข้าใจและร่วมกันวางแผนการนิเทศกับชุมชน 4) มีเครื่องมือในการนิเทศติดตามผล 5) สถานศึกษามีเว็บไซต์เพื่อให้ชุมชนสามารถติดตามและตรวจสอบการจัดกิจกรรมของสถานศึกษาได้ตลอดเวลา

ณัฐพงศ์ ฉลาดแย้ม (2554) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมและความต้องการของชุมชนต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองบัวลำภูเขต 1 โดยใช้วิธีสัมภาษณ์แบบเจาะลึกซึ่งเป็นการสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการกับกลุ่มเป้าหมายโดยใช้การเลือก ตัวอย่างแบบเจาะจง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ผู้บริหาร ครูผู้สอน ผู้นำ ชุมชน ปราชญ์ท้องถิ่น คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้ปกครอง รวม 33 คน ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาได้แก่ ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและด้านบทบาทและความตระหนักต่อการทำหน้าที่ตามบทบาทของชุมชนในการพัฒนา หลักสูตรสถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่า สภาพการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่พบว่า ชุมชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรน้อย หรือไม่ชัดเจนและบทบาทของชุมชนในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาจากข้อค้นพบที่ว่า ชุมชนไม่เข้าใจในกรอบบทบาทหน้าที่เกี่ยวข้องของตนเอง จากความบกพร่องของการเตรียมการหรือการแนะนำของโรงเรียน ความต้องการของชุมชนต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาพบว่า ชุมชน ต้องการให้โรงเรียนรับฟังความคิดเห็นของชุมชนให้มากขึ้น และนำข้อคิดเห็นไปดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรม อีกทั้งต้องให้เกียรติในความรู้ความสามารถที่ถนัดและปรึกษาหารือในเรื่องที่ชุมชนมีความมั่นใจที่จะมีส่วนร่วม โดยโรงเรียนควรจัดกิจกรรมสร้างความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาสาระของหลักสูตรสถานศึกษามีการพัฒนาคู่มือ หรือเอกสารเพื่อเป็นสื่อประกอบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาพร้อมทั้งการสร้างเครือข่ายระหว่างโรงเรียนและชุมชน

ศิริภัทร คุณภูวิรัตน์ (2555) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำที่มีผลต่อขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของพนักงานธนาคารออมสินสำนักงานใหญ่ การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาภาวะผู้นำที่มีผลต่อขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของพนักงานธนาคารออมสินสำนักงานใหญ่ เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำที่มีผลต่อขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของพนักงานธนาคารออมสินสำนักงานใหญ่ และเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำที่มีผลต่อขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของพนักงานธนาคารออมสินสำนักงานใหญ่ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ พนักงานของธนาคารออมสินสำนักงานใหญ่ จำนวน 360 คน ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ภาวะผู้นำแบบชี้นำ ภาวะผู้นำแบบสนับสนุน ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม และภาวะผู้นำแบบมุ่งเน้นความสำเร็จ ตัวแปรตามได้แก่ขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน

ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำที่มีผลต่อขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับคือ ภาวะผู้นำแบบสนับสนุน ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม ภาวะผู้นำแบบชี้แนะ และภาวะผู้นำแบบมุ่งเน้นความสำเร็จตามลำดับ ส่วนระดับภาวะผู้นำที่มีผลต่อขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง และความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำที่มีผลต่อขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของพนักงานธนาคารออมสินสำนักงานใหญ่มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

นฤนันท์ สุริยมณี (2555) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารหน่วยงาน สังกัดมหาวิทยาลัยมหิดล การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาศึกษาและประเมินภาวะผู้นำตลอดจนอำนาจการควบคุมสถานการณ์ภายในหน่วยงานของผู้บริหารหน่วยงาน สังกัดมหาวิทยาลัยมหิดล และเปรียบเทียบภาวะผู้นำและอำนาจการควบคุมสถานการณ์ของผู้บริหารหน่วยงานตามตัวแปรเพศ และประสบการณ์ด้านการบริหาร รวมทั้งศึกษาประสิทธิผลการปฏิบัติงานของผู้บริหาร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ คณะบดีคณะต่าง ๆ ผู้อำนวยการสถาบัน/สำนัก และหัวหน้าภาควิชา จำนวน 123 คน ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้นำแบบเน้นงานและผู้นำแบบเน้นความสัมพันธ์ ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารหน่วยงาน สังกัดมหาวิทยาลัยมหิดลส่วนใหญ่เป็นผู้นำแบบเน้นความสัมพันธ์ (Relationship - Oriented) และมีอำนาจการควบคุมสถานการณ์ (Situational Control) ในระดับสูงเมื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำและอำนาจการควบคุมสถานการณ์ ของผู้บริหารตามตัวแปร เพศ และประสบการณ์ด้านการบริหาร ปรากฏว่าไม่มีความแตกต่างกัน

ทิปภัฏ รัตนรัตน์ (2555) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำของหัวหน้างานในองค์การบริหารส่วนตำบล กรณีศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาภาวะผู้นำของหัวหน้างานในองค์การบริหารส่วนตำบล กรณีศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำของหัวหน้างานในองค์การบริหารส่วนตำบล กรณีศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อภาวะผู้นำของหัวหน้างานในองค์การบริหารส่วนตำบล กรณีศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช และเพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับภาวะผู้นำของหัวหน้างานในองค์การบริหารส่วนตำบล กรณีศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ พนักงานส่วนตำบล ลูกจ้างประจำ พนักงานจ้างตามภารกิจ และพนักงานจ้างทั่วไปที่ไม่ใช่หัวหน้างานและปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบล ของจังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 370 คน ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ด้านภาวะผู้นำแบบบงการ ด้านภาวะผู้นำแบบสนับสนุน ด้านภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม ด้านภาวะผู้นำแบบเน้นความสำเร็จ ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำแบบบงการอยู่ในระดับปานกลาง ภาวะผู้นำแบบการให้การสนับสนุน ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม และภาวะผู้นำแบบมุ่งความสำเร็จ อยู่ในระดับมาก ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างภาวะผู้นำของหัวหน้างานตามระดับการศึกษา พบว่า ภาวะผู้นำแบบการไม่มีความแตกต่างกัน ส่วนภาวะผู้นำแบบแบบให้การสนับสนุน ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม และภาวะผู้นำแบบที่มุ่งความสำเร็จมีความ

แตกต่างกันโดยภาวะผู้นำที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีมีภาวะผู้นำมากที่สุด ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อภาวะผู้นำ พบว่า ไม่มีปัจจัยใดที่มีอิทธิพลต่อภาวะผู้นำ

ยุกตนันท์ หวานฉ่ำ (2555) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียนในอำเภอคลองหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อศึกษาการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในอำเภอคลองหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 เพื่อศึกษาประสิทธิผลของโรงเรียนในอำเภอคลองหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 และเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของการบริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียนในอำเภอคลองหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ได้แก่ ครูผู้สอน จำนวน 285 คน ตัวแปรที่ศึกษาคือ ตัวแปรต้นได้แก่ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป ส่วนตัวแปรตามคือ ความใฝ่รู้ รักการอ่าน แสวงหาความรู้ด้วยตนเองของนักเรียน ความพึงพอใจในการทำงานของครู ความสามารถในการใช้สื่อวัตกรรมและเทคโนโลยีของครู และความสามารถในการจัดสรรทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ ผลการวิจัยพบว่า การบริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียนในอำเภอคลองหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และมีความสัมพันธ์กันในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

กิตติชัย สีนคง (2557) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาแผนยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา แผนยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก เพื่อเปรียบเทียบทัศนะของประชาชนต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการพัฒนาแผนยุทธศาสตร์ของ องค์การบริหารส่วนตำบลท่าโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และเพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาแผนยุทธศาสตร์ ขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ประชาชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลท่าโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก จำนวน 110 คน ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการวางแผน การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาแผนยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการ พัฒนาแผนยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน พบว่า ประชาชนที่มี อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาแผนยุทธศาสตร์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ การมี

ส่วนร่วมของประชาชนในการ พัฒนาแผนยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก พบว่า ประชาชนขาดการมีส่วนร่วมในการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ ที่องค์การบริหารส่วนตำบลจัดขึ้น เพราะขาดการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารการจัดทำแผนให้ความรู้ ความเข้าใจ สร้างจิตสำนึกการรักท้องถิ่น ความสามัคคีในชุมชน ให้เห็นความสำคัญของการจัดทำแผน ยุทธศาสตร์ เพื่อสร้างแรงจูงใจให้มาร่วมตัดสินใจในแผนต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบล ควรเปิด โอกาสให้ประชาชนหรือชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนกับองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งประกอบด้วย การกำหนดระเบียบหรือ หลักเกณฑ์การปฏิบัติที่ชัดเจนไว้สำหรับให้องค์การบริหารส่วนตำบลถือปฏิบัติ หรือการที่จะดำเนินงานในเรื่องใดนั้นต้องให้ประชาชนหรือชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมด้วยกระบวนการ ประชาคม ประชาพิจารณ์ หรือประชาคมติ เพื่อให้การวางแผนมีความสอดคล้องและเหมาะสมกับปัญหา ความต้องการของประชาชน ปัญหา ประชาชนในพื้นที่ที่มีการแบ่งข้างกัน มีความคิดเห็นไม่ตรงกัน ไม่เหมือนกันจึงไม่ให้ความร่วมมือในการำกิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบล

เศรษฐชัย วิสาทาโส (2556) ได้ทำการวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา ในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ สถานศึกษาในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และศึกษาแนวทางในการส่งเสริมการมีส่วนร่วม ของคณะกรรมการสถานศึกษาในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ประธาน คณะกรรมการ จำนวน 118 คน ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 118 คน ผู้แทนครู จำนวน 118 คน รวมจำนวน 354 คน ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ด้านกำหนดแผนนโยบายและยุทธศาสตร์ ด้านการจัดทำโครงสร้างหลักสูตร สถานศึกษา ด้านการจัดทำสาระของหลักสูตร ด้านการออกแบบการเรียนรู้ ด้านการออกแบบกิจกรรม พัฒนาผู้เรียน ด้านการกำหนดรูปแบบวิธีการ เกณฑ์การตัดสิน เอกสารหลักฐานการศึกษา ด้านการพัฒนา ระบบการส่งเสริมสนับสนุน และด้านการเรียบเรียงเป็นหลักสูตรสถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่า การมี ส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 อยู่ในระดับมากทั้งในภาพรวมและรายด้าน ด้านกำหนด แผนนโยบายและยุทธศาสตร์ รองลงมาคือ ด้านการออกแบบ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ย ต่ำสุดในการปฏิบัติคือ ด้านการจัดทำสาระของหลักสูตร ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ สถานศึกษาในการพัฒนา หลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 2 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณา เป็นราย ด้านพบว่า ด้านการจัดทำโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

ศิริทิพย์ ขมพู (2556) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนต่อการบริหารจัดการศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก อำเภอเวียงชัย จังหวัดเชียงราย วัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการมีส่วนร่วม

ของชุมชนต่อการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอเวียงชัย จังหวัดเชียงราย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยจำนวน 320 คน ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ด้านการเรียนการสอน ด้านการตัดสินใจระดับการมีส่วนร่วม ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม ความปลอดภัยและด้านการมีส่วนร่วมการสนับสนุนจากชุมชน ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนต่อการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอเวียงชัย จังหวัดเชียงราย โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับน้อยและเมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นของด้านการเรียนการสอนและด้านการตัดสินใจระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อยทั้งหมด มีเพียงบางประเด็นของด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม ความปลอดภัยและด้านการมีส่วนร่วมและการได้รับการสนับสนุนจากชุมชนเท่านั้นที่มีค่าของการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง

จิระพงษ์ ชูศรี (2557) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมในการทำงานของบุคลากรกองบริการการศึกษา สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยรามคำแหง การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของบุคลากร กองบริการการศึกษา สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยรามคำแหง เสนอต่อผู้บริหารใช้เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุง พัฒนา การบริหารงานในด้านต่าง ๆ ของกองบริการการศึกษา ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ บุคลากรกองบริการการศึกษา จำนวน 21 คน ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาได้แก่ การมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ปัญหาและสาเหตุของปัญหา การมีส่วนร่วมในการวางแผน การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน/กิจกรรม การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล การมีส่วนร่วมในการรับประโยชน์ ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมในการทำงานของบุคลากรกองบริการการศึกษา สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากลำดับค่าคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน/กิจกรรมมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ การมีส่วนร่วมในการรับประโยชน์ การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล การมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ปัญหาและสาเหตุของปัญหา และการมีส่วนร่วมในการวางแผนตามลำดับ

แก่นใจ ศรีวิสัย (2557) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้พลังอำนาจของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อศึกษาการใช้พลังอำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 เพื่อศึกษาประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการใช้พลังอำนาจของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ข้าราชการครู จำนวน 66 คน ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ตัวแปรต้น การใช้พลังอำนาจอ้างอิง และการใช้พลังอำนาจบังคับ ตัวแปรตามได้แก่ ความสามารถในการปรับเปลี่ยนต่อสภาวะแวดล้อมที่กระทบทั้งภายในและภายนอก และความรู้รักการอ่าน แสวงหาความรู้ด้วยตนเองของนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีการใช้พลังอำนาจโดยรวม

และรายด้านอยู่ในระดับมาก ประสิทธิภาพของสถานศึกษาโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และมีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูงมากอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

ณาดชา ภู่นาค (2558) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา ในการบริหารงานวิชาการ ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในเขตอำเภอโพทะเล จังหวัดพิจิตร การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมและนำเสนอแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารงานวิชาการ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คณะกรรมการสถานศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอโพทะเล จำนวน 130 คน ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการประเมินคุณภาพภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผลการวิจัยพบว่า ทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารงานวิชาการ ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในเขตอำเภอโพทะเล จังหวัดพิจิตร โดยภาพรวม การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารงานวิชาการ อยู่ในระดับปานกลางและข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือด้านการประเมินคุณภาพภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งนำเสนอแนวทางการมีส่วนร่วมด้วยการจัดประชุมชี้แจงให้กับคณะกรรมการสถานศึกษาและสร้างความเข้าใจถึงแนวทางการประเมินคุณภาพภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยใช้มาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้คุณภาพเป็นกรอบในการดำเนินงานของสถานศึกษา แก่บุคลากรและคณะกรรมการสถานศึกษาอย่างชัดเจน

นภัสวรรณ บุญนิธิ (2558) การพัฒนาความไม่เรียนรู้โดยการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านตาม ทฤษฎีด้านจิตพิสัยของบลูม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 วัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อ พัฒนาความไม่เรียนรู้ด้านจิตพิสัยโดยการจัดกิจกรรมส่งเสริม การอ่านตามแนวคิดทฤษฎีของบลูม กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเซนต์ดอมินิก จำนวน 35 คน ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ด้านตั้งใจด้านการสืบค้นข้อมูล ด้านขยันด้านการเข้าร่วมกิจกรรม ด้านสรุปความรู้และด้านการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน ผลการวิจัยพบว่า ระดับการพัฒนาความไม่เรียนรู้ ด้วยการจัดกิจกรรมส่งเสริม การอ่าน ตามทฤษฎีด้านจิตพิสัยของบลูม การทดสอบก่อนเรียนในภาพรวม และรายด้านอยู่ในระดับ น้อยที่สุดโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปน้อย คือ ด้านตั้งใจ ด้านการสืบค้นข้อมูลด้านขยัน ด้านการเข้าร่วม กิจกรรม ด้านสรุปความรู้และด้านการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

งานวิจัยต่างประเทศ

Pena (2000) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา พบว่า ปัจจัยที่เกี่ยวข้องและมีอิทธิพลต่อการเข้ามามีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการศึกษา คือ ภาษา สมาคมผู้ปกครอง ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง หัตถ์คดีของบุคลากรในสถานศึกษา วัฒนธรรม สภาพครอบครัวและความไม่ตระหนักของครูเกี่ยวกับปัจจัยต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อการเข้ามามีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

Vankawala (1999) ได้ศึกษาความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับครอบครัว โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและ

ครอบครัวเพื่อนำไปใช้ในการปรับปรุงโปรแกรมการอบรมของครูในด้านการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษาและผู้ปกครอง จากการศึกษาพบว่าอุปสรรคที่ขัดขวางการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและสถานศึกษา คือ พื้นฐานทางการศึกษา ซึ่งครูจะต้องใช้กลยุทธ์ในการทำงานร่วมกับครอบครัวเพื่อเป็นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างครอบครัวและสถานศึกษา

Ostrow (2002) ได้ศึกษา ผลของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองต่อการประสพผลสำเร็จของการศึกษาเล่าเรียนของนักเรียนที่เป็นบุตรหลานของผู้พหุพหุชาวฮาวายและชาวเกวเดมาลา โดยศึกษาประเด็นปัญหาที่กำลังเผชิญหน้ากับผู้พหุพหุซึ่งเป็นช่องทางที่เข้าใจว่าทำไมผู้ปกครองนักเรียนชาวฮาวายและชาวเกวเดมาลา จึงเข้ามาเกี่ยวข้องมากกว่าผู้พหุพหุชาติอื่น ๆ ในการศึกษาของบุตรหลานของตน ผู้ปกครองของเขาต้องอดทนต่อความทุกข์ยากแสนสาหัสก่อนเข้ามาอยู่ในสหรัฐอเมริกา มาตั้งถิ่นฐานใหม่และการปรับตัวเข้ากับสังคมอเมริกันได้รับอิทธิพลจากประสบการณ์ที่ยากลำบากในสงครามกลางเมืองและการเดินทางอพยพที่ตรากตรำอย่างหนักมาสู่สหรัฐ

Brittingham (2002 อ้างถึงใน วัชรिता ทองคำพา, 2556 : 47) ได้สรุปลักษณะที่มีส่วนร่วมของโรงเรียน ครอบครัวและชุมชนที่ประสพผลสำเร็จ ดังนี้ ผู้ปกครองมีความสำคัญต่อการจัดการศึกษา และเป็นความคาดหวังที่สำคัญที่จะทำให้ห้องเรียนมีคุณภาพ และพัฒนาปรับปรุงอย่างมีคุณภาพและพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง ครูจะต้องประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองเข้าใจในการจัดการเรียนการสอนว่าจะสอบอะไร สอนอย่างไร และผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอย่างไร ซึ่งสิ่งที่ผู้ปกครองจะต้องตระหนักคือ การเข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริมด้านสังคม อารมณ์ และความก้าวหน้าด้านวิชาการของเด็ก การพัฒนาสภาวะของเด็กเยาวชนและครอบครัวให้ดีขึ้นเป็นความจำเป็นขั้นพื้นฐานในการมีส่วนร่วมของโรงเรียน ครอบครัว ชุมชนที่เข้มแข็ง ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนจะเป็นตัวบ่งชี้ถึงการมีส่วนร่วมและความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

Harris (2004) ได้ศึกษาลักษณะของความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างในเมืองนามิเบียกับชุมชนโดยมีกรอบความคิดว่าความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับชุมชนมีส่วนส่งเสริมคุณภาพการศึกษา และการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน ผลการศึกษา พบว่า ก่อนที่นามิเบียจะทำความตกลงร่วมมือกับประเทศในทวีปยุโรป ชุมชนจะเป็นองค์กรที่มีบทบาทโดยตรงในการดูแลการศึกษา โดยฝึกอบรมเยาวชนจะทำงานร่วมมือกับโรงเรียนภายหลังมีการนำระบบการจัดการศึกษาจากยุโรปมาใช้ราวต้นศตวรรษที่ 18 ทำให้ชุมชนมีบทบาทในการจัดการศึกษาลดลง แต่มีบุคคลที่มีความรู้ความสามารถทางด้านวิชาการเรียนการสอน เข้ามามีบทบาทหน้าที่แทน ในช่วงนั้นกระทรวงศึกษาในนามิเบีย ได้กำหนดเป้าหมายให้ทุกหน่วยงานเข้าที่มีบทบาทร่วมมือในการจัดการศึกษาและยังคงเน้นบทบาทสำคัญของชุมชนในการจัดการศึกษา

Matthew (2004) ได้สรุปการมีส่วนร่วมของครอบครัวชุมชนชาวแอฟริกันอเมริกันและชาวเอเชียเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ในทางเลือกแบบเปิด ในการเข้าเรียนในมลรัฐมินเนโซต้า ดังนี้ผู้ปกครองไว้วางใจในระบบการเรียนแบบเปิด โดยได้รับข้อมูลเกี่ยวกับทางเลือกทางการศึกษา แต่ข้อมูลเหล่านี้มีจำกัด

ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีอิทธิพลต่อการศึกษาของนักเรียนเป็นอย่างมาก ส่วนผู้ปกครองที่ไม่มีส่วนร่วม เพราะว่า ไม่เข้าใจในระบบการศึกษาจึงมีทางเลือกน้อย และมีความเชื่อว่าโรงเรียนเป็นผู้มีหน้าที่ในการจัดการศึกษาให้แก่ นักเรียนเท่านั้น

Gold (2005) ได้ศึกษาการเข้ามามีส่วนร่วมของชุมชนในการศึกษาระดับโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยเน้นให้ความร่วมมือระหว่างชุมชน ผู้ปกครองและนักการศึกษา ซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งของการปฏิรูปการศึกษาในรัฐฟิลาเดลเฟีย ผลการศึกษาพบว่า การจัดการของชุมชนเป็นสื่อกลางระหว่างผู้ปกครอง ครอบครัว กับโรงเรียน เพื่อเป้าหมายในการเสริมสร้างการอ่านออกเขียนได้ และการเรียนให้สอดคล้องกับชุมชน ทำให้ผู้ปกครองได้รับความรู้เกี่ยวกับชุมชน ดังนั้น การสร้างหุ้นส่วนและความร่วมมือระหว่างผู้ปกครองกับนักการศึกษา ทำให้เกิดทรัพยากรที่มีคุณค่าทั้งในด้านสังคมและวัฒนธรรมให้แก่โรงเรียน

Hill (2005) ได้ศึกษาชุมชนที่มีความช่วยเหลือและสนับสนุนโรงเรียนในอะลาบามา ระหว่างชุมชนที่ไม่มีการแบ่งแยกสีผิว และมีการแบ่งแยกสีผิว ซึ่งได้ศึกษาการให้ความช่วยเหลือของชุมชนในด้านงบประมาณ ด้านสื่ออุปกรณ์ ด้านการมีส่วนร่วมของพ่อแม่ ผู้ปกครองด้านการให้ความสะดวกและสร้างประโยชน์ให้แก่โรงเรียน ด้านแผนงาน ด้านการประเมินแผนงานผลงานวิจัย แสดงให้เห็นว่า ชุมชนที่มีการแบ่งแยกสีผิว มีการแบ่งชนชั้น มีผลต่อระดับการให้ความช่วยเหลือโรงเรียนของชุมชน และมีข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยว่า นโยบายด้านการศึกษารัฐและของชาติ ควรจะเป็นตัวจักรสำคัญในการสนับสนุนความช่วยเหลือของชุมชนในท้องถิ่นและความมีการจัดสรรงบประมาณประเพื่อการค้าดำเนินการด้วย

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับการมีส่วนร่วมของชุมชนที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษา คุณลักษณะของผู้บริหารในยุคปัจจุบัน เป็นสิ่งที่แสวงหาได้ สร้างสรรค์ให้บังเกิดขึ้นได้ “เป็นพรแสวง ไม่ใช่พรสวรรค์” ให้สรรสร้างหาความสุขกับงานในหน้าที่ให้มากที่สุดและดีที่สุด ให้พัฒนาตนเองแล้วนำมาเป็นแนวทางแก้ปัญหาพัฒนาหน่วยงานของตนเอง ผู้นำควรหลีกเลี่ยงการมุ่งมั่นสร้างความสำเร็จในตำแหน่งให้กับตนเอง บนพื้นฐานของความคิดสะสม เบียดเบียน ที่มุ่งสร้างความร่ำรวยทางวัตถุนิยมแต่ “มีจิตใจที่ยากจน” เป็นการใช้อำนาจที่ไม่ถูกต้องทาง เป็นยุทธศาสตร์สำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยเน้นการกระจายอำนาจไปสู่สถานศึกษาและเปิดโอกาสให้ชุมชน

ดังนั้น ภาวะผู้นำของผู้บริหารเป็นสิ่งสำคัญในฐานะที่เป็นผู้บริหารการเป็นผู้นำที่ดี จะสามารถสร้างความน่าเชื่อถือและความน่าศรัทธาแก่ผู้ใต้บังคับบัญชานำไปสู่การให้ความร่วมมือในการปฏิบัติหน้าที่ มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการสถานศึกษาซึ่งก่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อผู้เรียนในที่สุด

สรุปกรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เพื่อศึกษาศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาและการมีส่วนร่วมของชุมชนที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานีรวมทั้งศึกษาผลการวิจัยทั้งในและต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์และสังเคราะห์แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารจาก House (1974); ศศิวิมล สุขทนารักษ์ (2554); อนุสรณ์ ก้อนทอง (2554); จันทร์ฉาย ณรงค์ศักดิ์ (2554); ศิริภัทร ดุษฎีวิรัตน์ (2555); นฤนันท์ สุริยมณี (2555); และทิปภาวัล รัตนรัตน์ (2555) ซึ่งสามารถจำแนกออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ภาวะผู้นำแบบบังการ ภาวะผู้นำแบบสนับสนุน ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม และภาวะผู้นำแบบเน้นความสำเร็จ ดังตารางที่ 2.2 แนวความคิดที่นำมาประยุกต์เป็นตัวแปรต้น

ตารางที่ 2.2 แนวความคิดที่นำมาประยุกต์เป็นตัวแปรต้น ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา

รายการ	House (1974)	ศศิวิมล สุขทนารักษ์ (2554)	อนุสรณ์ ก้อนทอง (2554)	จันทร์ฉาย ณรงค์ศักดิ์ (2554)	ศิริภัทร ดุษฎีวิรัตน์ (2555)	นฤนันท์ สุริยมณี (2555)	ทิปภาวัล รัตนรัตน์ (2555)	ผู้วิจัย
1. ภาวะผู้นำแบบบังการ	✓	✓		✓			✓	✓
2. ภาวะผู้นำแบบสนับสนุน	✓	✓		✓	✓		✓	✓
3. ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม	✓	✓		✓	✓		✓	✓
4. ภาวะผู้นำแบบเน้นความสำเร็จ	✓	✓		✓	✓		✓	✓
5. ภาวะผู้นำแบบบารมี			✓					
6. แรงจูงใจในตนเองของฝ่ายบริหาร			✓					
7. ภาวะผู้นำแบบชี้แนะ					✓			
8. ภาวะผู้นำแบบสัมพันธ์						✓		
9. ภาวะผู้นำแบบควบคุมสถานการณ์						✓		

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติในการการบริหารองค์กร และมีความใกล้ชิดกับบุคลากรมากที่สุด ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาที่จะประสบความสำเร็จในการบริหารได้นั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีภาวะผู้นำใน 4 ด้านคือ 1) ด้านภาวะผู้นำแบบบงการ 2) ด้านภาวะผู้นำแบบสนับสนุน 3) ด้านภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม และ 4) ด้านภาวะผู้นำแบบเน้นความสำเร็จ

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์และสังเคราะห์แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนจาก สุรัตน์ ก้อนนาค (2554); ณัฐพงศ์ ฉลาดแย้ม (2554); ศิริทิพย์ ขมพู (2556); เศรษฐชัย วิสาทาโส (2556); จิระพงษ์ ชูศรี (2557); กิตติชัย สิ้นคง (2557); และณาดยา ภู่นาค (2558) ซึ่งสามารถจำแนกออกเป็น 3 ด้านได้แก่ ด้านหลักสูตรสถานศึกษา ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน และด้านการติดตามและประเมินผล ดังตารางที่ 2.3 แนวความคิดที่นำมาประยุกต์เป็นตัวแปรต้น ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน

ตารางที่ 2.3 แนวความคิดที่นำมาประยุกต์เป็นตัวแปรต้น ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน

รายการ	สุรัตน์ ก้อนนาค (2554)	ณัฐพงศ์ ฉลาดแย้ม (2554)	ศิริทิพย์ ขมพู (2556)	เศรษฐชัย วิสาทาโส (2556)	จิระพงษ์ ชูศรี (2557)	กิตติชัย สิ้นคง (2557)	ณาดยา ภู่นาค (2558)	ผู้วิจัย
1. ด้านกำหนดแผนนโยบายและยุทธศาสตร์	✓			✓	✓	✓		
2. ด้านหลักสูตรสถานศึกษา	✓	✓		✓			✓	✓
3. ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน	✓		✓	✓				✓
4. ด้านการติดตามและประเมินผล	✓		✓	✓	✓	✓		✓
5. ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ						✓		
6. การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ						✓		
7. การมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ปัญหาและสาเหตุของปัญหา				✓	✓			
8. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน/กิจกรรม					✓			
9. การมีส่วนร่วมในการรับประโยชน์					✓			
10. ความตระหนักต่อการทำหน้าที่ในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา		✓						

ตารางที่ 2.3 (ต่อ)

รายการ	สุรัตน์ ก้อนนาค (2554)	ณัฐพงศ์ ฉลาดรัมย์ (2554)	ศรัทธา ชมพู (2556)	เศรษฐชัย วิสาพาโส (2556)	จิระพงษ์ ชูศรี (2557)	กิตติชัย สิบคง (2557)	ณัฏฐา ภู่นาค (2558)	ผู้วิจัย
11. ด้านการจัดทำสาระของหลักสูตร				✓				
12. ด้านการออกแบบการเรียนรู้				✓				
13. ด้านการออกแบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน				✓				
14. ด้านการกำหนดรูปแบบวิธีการ				✓				
15. เกณฑ์การตัดสิน เอกสารหลักฐานการศึกษา				✓				
16. ด้านการพัฒนาระบบการส่งเสริมสนับสนุน				✓				
17. ด้านการเรียบเรียงเป็นหลักสูตรสถานศึกษา				✓				
18. ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน							✓	
19. ด้านการนิเทศการศึกษา							✓	
20. ด้านการประเมินคุณภาพภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก							✓	

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของชุมชน ซึ่งการมีส่วนร่วมของชุมชนจะเป็นตัวผลักดันให้องค์กรเกิดการขับเคลื่อนสู่เป้าหมายได้เป็นอย่างดี โดยสามารถสรุปการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาใน 3 ด้านคือ 1) ด้านหลักสูตรสถานศึกษา 2) ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน และ 3) ด้านการติดตามและประเมินผล และผู้วิจัยได้ศึกษาประสิทธิผลของการบริหารสถานศึกษาจาก ณัฐติกา ขวกเขียว (2554); ยุกตนันท์ หวานฉ่ำ (2555); อุบลรัตน์ ทรัพวารณ (2557); แก่นใจ ศรีวิสัย (2557); และนภัสวรรณ บุญนิธิ (2558) ซึ่งสามารถจำแนกออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ความใฝ่รู้รักการอ่าน แสวงหาความรู้ด้วยตนเองของนักเรียน ความพึงพอใจในการทำงานของครู ความสามารถในการใช้สื่อวัตกรรมและเทคโนโลยีของครู และความสามารถในการจัดสรรทรัพยากรอย่างมีคุณภาพดังตารางที่ 2.4 แนวความคิดที่นำมาประยุกต์เป็นตัวแปรตาม

ตารางที่ 2.4 แนวความคิดที่นำมาประยุกต์เป็นตัวแปรตาม ด้านประสิทธิผลของสถานศึกษา

รายการ	ณัฐติกา ขวักเจียว (2554)	ยุกตนันท์ ทวนถั่ว (2555)	อุบลรัตน์ ทรินวรรณ (2557)	แก่นใจ ศรีวิสัย (2557)	นภัสวรรณ บุญนิตี (2558)	ผู้วิจัย
1. ความไม่รู้จักการอ่าน แสวงหาความรู้ด้วยตนเองของนักเรียน	✓	✓		✓	✓	✓
2. ความพึงพอใจในการทำงานของครู		✓				✓
3. ความสามารถในการใช้สื่อวัตกรรมการและเทคโนโลยีของครู		✓	✓			✓
4. ความสามารถในการจัดสรรทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ		✓				✓
5. ความสามารถในการ ปรับเปลี่ยนต่อสภาวะแวดล้อมที่มากระทบทั้งภายในและภายนอก				✓		
6. ความซึ้นเข้าร่วมกิจกรรม	✓				✓	
7. ด้านการสรุปความรู้และนำไปใช้	✓				✓	
8. ด้านการปฏิบัติงานโดยใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศพื้นฐาน			✓			
9. ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศถูกต้องตามกฎหมาย จริยธรรม จรรยาบรรณและปลอดภัย			✓			
10. ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศกับการเรียนการสอน			✓			
11. ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศพัฒนาตนเองและวิชาชีพ			✓			

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิผลของสถานศึกษา เป็นผลสะท้อนถึงความสำเร็จของสถานศึกษา โดยการบริหารทำให้เกิดประสิทธิผลต่อผู้เรียนใน 4 ด้าน ได้แก่ 1) ความไม่รู้จักการอ่าน แสวงหาความรู้ด้วยตนเองของนักเรียน 2) ความพึงพอใจในการทำงานของครู 3) ความสามารถในการใช้สื่อวัตกรรมการและเทคโนโลยีของครู และ 4) ความสามารถในการจัดสรรทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาและการมีส่วนร่วมของชุมชนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 จังหวัดสุราษฎร์ธานี ปีการศึกษา 2558 จำนวน 1,789 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ ครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 357 คน โดยผู้วิจัยได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากตารางของ Krejcie and Morgan (1970 : 608 อ้างถึงใน วรณะ บรรจง, 2558 : 219) กำหนดสัดส่วนเป็นรายอำเภอ แล้วดำเนินการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีการจับสลาก แสดงสัดส่วนดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 แสดงสัดส่วนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

อำเภอ	จำนวนประชากร (คน)	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน)
เมืองสุราษฎร์ธานี	556	45
กาญจนดิษฐ์	116	20
ดอนสัก	21	7

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

อำเภอ	จำนวนประชากร (คน)	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน)
เกาะสมุย	88	16
เกาะพะงัน	20	8
ไชยา	123	32
ท่าชนะ	77	17
คีรีรัฐนิคม	49	13
บ้านตาขุน	49	15
พนม	28	9
ท่าฉาง	32	11
บ้านนาสาร	113	25
บ้านนาเค็ม	48	12
เคียนซา	57	14
เวียงสระ	89	21
พระแสง	120	12
พุนพิน	140	27
ชัยบุรี	35	8
วิภาวดี	28	5
รวม	1,789	317

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเพื่อการศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาและการมีส่วนร่วมของชุมชนที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามสภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ตามเกี่ยวกับตำแหน่ง ประสบการณ์ และขนาดโรงเรียน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่

1. ด้านภาวะผู้นำแบบบงการ
2. ด้านภาวะผู้นำแบบสนับสนุน
3. ด้านภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม
4. ด้านภาวะผู้นำแบบเน้นความสำเร็จ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชน ประกอบด้วย 3 หลักการ ได้แก่

1. ด้านหลักสูตรสถานศึกษา
2. ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน
3. ด้านการติดตามและประเมินผล

ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ประกอบด้วย 4 หลักการ ได้แก่

1. ความใฝ่รู้ รักการอ่าน แสวงหาความรู้ด้วยตนเองของนักเรียน
2. ความพึงพอใจในการทำงานของครู
3. ความสามารถในการใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีของครู
4. ความสามารถในการจัดสรรทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ

ลักษณะแบบสอบถามตอนที่ 2 แบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

5 ระดับ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

- 5 หมายถึง ภาวะผู้นำของผู้บริหารอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง ภาวะผู้นำของผู้บริหารอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง ภาวะผู้นำของผู้บริหารอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง ภาวะผู้นำของผู้บริหารอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง ภาวะผู้นำของผู้บริหารอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ลักษณะแบบสอบถามตอนที่ 3 แบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

5 ระดับ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

- 5 หมายถึง การมีส่วนร่วมของชุมชนอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง การมีส่วนร่วมของชุมชนอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง การมีส่วนร่วมของชุมชนอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง การมีส่วนร่วมของชุมชนอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง การมีส่วนร่วมของชุมชนอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ลักษณะแบบสอบถามตอนที่ 4 แบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

5 ระดับ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

- 5 หมายถึง ประสิทธิภาพของสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง ประสิทธิภาพของสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง ประสิทธิภาพของสถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง ประสิทธิภาพของสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง ประสิทธิภาพของสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การสร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา
2. ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของชุมชน
3. ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพของสถานศึกษา
4. กำหนดกรอบแนวคิดในการสร้างเครื่องมือให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์ของการวิจัย
5. สร้างแบบสอบถามเพื่อใช้ในการวิจัย จากข้อมูลที่ได้ศึกษาจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วมาสร้างเครื่องมือวิจัย ให้ครอบคลุมตามกรอบแนวคิด
6. เสนอร่างแบบสอบถามให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจพิจารณาแล้วแก้ไขตามข้อเสนอแนะ
7. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปตรวจสอบคุณภาพ หาค่าความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 5 คน ประกอบด้วย
 - 7.1 ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา ด้านการบริหาร ด้านการศึกษา ประกอบด้วย
 - 7.1.1 ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ จำนวน 1 คน
 - 7.1.2 รองผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ จำนวน 2 คน
 - 7.1.3 ครูชำนาญการพิเศษ จำนวน 2 คน

เพื่อพิจารณาความถูกต้องเหมาะสม ความครอบคลุมและให้คำแนะนำสิ่งที่ควรปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น โดยใช้ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามนั้นกับประเด็นหลักของเนื้อหา (Index of Item-Objective Congruence : IOC) ที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.60 เป็นต้นไป ตามวิธีการของ Rovinelli and Hambleton

+1 เมื่อเห็นว่าข้อคำถามตรงกับขอบข่ายเนื้อหาตามที่ระบุไว้

0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามตรงกับขอบข่ายเนื้อหาตามที่ระบุไว้

- 1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามไม่ตรงกับขอบข่ายเนื้อหาตามที่ระบุไว้

8. นำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้ (Try Out) กับครูผู้สอนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้วิธีหาสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของครอนบัค (พิสนุ พงศรี, 2552 : 140) ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่น

ทั้งฉบับเท่ากับ 0.9846 ซึ่งถือว่าเป็นแบบสอบถามที่มีความเชื่อมั่นเหมาะสมแก่การนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลจริง

9. ได้เครื่องมือวิจัยฉบับที่สมบูรณ์เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาวิเคราะห์ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาและการมีส่วนร่วมของชุมชนที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

1. ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี ออกหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ปีการศึกษา 2559 จำนวน 44 โรงเรียน เพื่อขออนุญาตและขอความร่วมมือในการรวบรวมข้อมูล

2. ดำเนินการเก็บข้อมูลโดยวิธีการให้ครูผู้สอนเป็นผู้ตอบแบบสอบถาม

3. นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับมามาตรวจสอบความเรียบร้อย สมบูรณ์และถูกต้อง เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการตามลำดับดังนี้

1. ตรวจสอบจำนวน และความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาแต่ละฉบับ

2. วิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามสภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหาร ประกอบด้วย 4 ด้าน
จำนวน 36 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชน ประกอบด้วย 3 ด้าน
จำนวน 36 ข้อ

ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิภาพของสถานศึกษา ประกอบด้วย 4 ด้าน
จำนวน 24 ข้อ

แบบสอบถามตอนที่ 2 ตอนที่ 3 และตอนที่ 4 ทั้ง 3 ตอน ใช้การวิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (ผ่องศรี วาณิชยศกุลวงศ์, 2546) ใช้เกณฑ์การวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

4.50 – 5.00 หมายความว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับการมีส่วนร่วมของชุมชนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด

3.50 – 4.49 หมายความว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับการมีส่วนร่วมของชุมชนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก

2.50 – 3.49 หมายความว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับการมีส่วนร่วมของชุมชนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง

1.50 – 2.49 หมายความว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับการมีส่วนร่วมของชุมชนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อย

1.00 – 1.49 หมายความว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับการมีส่วนร่วมของชุมชนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 5 หาค่าความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับการมีส่วนร่วมของชุมชนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาโดยการวิเคราะห์ โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation)

ระดับความสัมพันธ์ (r) ใช้เกณฑ์ดังนี้

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.61 – 0.80 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันสูง

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.41 – 0.60 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันปานกลาง

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.01 – 0.30 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันต่ำ

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ 0.00 หมายถึง ไม่มีความสัมพันธ์กัน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีดังนี้

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 ค่าเฉลี่ย (Mean)

1.2 ค่าร้อยละ (Percentage)

1.3 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. สถิติที่ใช้หาคุณภาพของเครื่องมือ

2.1 หาความเที่ยงตรงทางเนื้อหา โดยการคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC)

2.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach

3. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติพื้นฐานได้ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการหาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับการมีส่วนร่วมของชุมชนที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษาโดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อเพื่อศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาและการมีส่วนร่วมของชุมชนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยผู้วิจัยดำเนินการตามลำดับขั้นตอนต่อไปนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการแปลความหมายและการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ ดังต่อไปนี้

$\bar{X}$	หมายถึง	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	หมายถึง	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
t	หมายถึง	ค่าสถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน t – test (t – test : Independent Samples)
F	หมายถึง	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาความมีนัยสำคัญจากการแจกแจงแบบเอฟ (F – Distribution)
df	หมายถึง	ค่าความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)
SS	หมายถึง	ค่าผลรวมกำลังสอง (Sum of Squares)
MS	หมายถึง	ค่าเฉลี่ยกำลังสอง (Mean of Squares)
Sig.	หมายถึง	นัยสำคัญทางสถิติ (Significant)
*	หมายถึง	ค่ามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
R	หมายถึง	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
R^2	หมายถึง	ประสิทธิภาพในการทำนาย (R Square)
Adj. R^2	หมายถึง	ประสิทธิภาพในการทำนายที่ปรับแล้ว (Adjusted R Square)
B	หมายถึง	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ความถดถอย (Regression Coefficients)
Beta	หมายถึง	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ความถดถอยมาตรฐาน (Standardized Regression Coefficients)

S.E.	หมายถึง ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการทำนาย (Standard Error of the Estimate)
X	หมายถึง ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา
X ₁	หมายถึง ภาวะผู้นำแบบบงการ
X ₂	หมายถึง ภาวะผู้นำแบบสนับสนุน
X ₃	หมายถึง ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม
X ₄	หมายถึง ภาวะผู้นำแบบเน้นความสำเร็จ
X ₅	หมายถึง หลักสูตรสถานศึกษา
X ₆	หมายถึง กระบวนการจัดการเรียนการสอน
X ₇	หมายถึง การติดตามและประเมินผล
y	หมายถึง ประสิทธิภาพของสถานศึกษา
y ₁	หมายถึง ความไม่รู้จักการอ่านแสวงหาความรู้ด้วยตนเองของนักเรียน
y ₂	หมายถึง ความพึงพอใจในการทำงานของครู
y ₃	หมายถึง ความสามารถในการใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีของครู
y ₄	หมายถึง ความสามารถในการจัดสรรทรัพยากรอย่างมีคุณภาพ
Z	หมายถึง ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับการมีส่วนร่วมของชุมชน ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษาที่ได้จากการพยากรณ์ ที่อยู่ในรูปคะแนนมาตรฐาน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามได้แก่ ตำแหน่ง ประสบการณ์การทำงาน และขนาดโรงเรียน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงดังตารางที่ 4.1 ดังนี้

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามตัวแปร เพศ
ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของสถานศึกษา

ตัวแปร	กลุ่มตัวอย่าง	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 ชาย	68	21.46
1.2 หญิง	249	78.54
รวม	317	100.00
2. ประสบการณ์การทำงาน		
2.1 ประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 5 ปี	115	36.27
2.2 ประสบการณ์การทำงาน 6 – 10 ปี	104	32.80
2.3 ประสบการณ์การทำงานมากกว่า 10 ปี	98	30.91
รวม	317	100.00
3. ขนาดสถานศึกษา		
3.1 เล็ก	88	27.76
3.2 กลาง	118	37.22
3.3 ใหญ่	111	35.01
รวม	317	100.00

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 5 ปี และ ทำการสอนอยู่ในโรงเรียนขนาดกลางเป็นส่วนใหญ่

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมและเป็นรายด้าน ผลการวิเคราะห์ปรากฏตามตารางที่ 4.2 – 4.5

ตารางที่ 4.2 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น		ความหมาย
	$\bar{X}$	S.D.	
1. ภาวะผู้นำแบบบงการ	3.41	0.59	ปานกลาง
2. ภาวะผู้นำแบบสนับสนุน	3.79	0.64	มาก
3. ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม	3.83	0.75	มาก
4. ภาวะผู้นำแบบเน้นความสำเร็จ	3.64	0.46	มาก
รวม	3.69	0.50	มาก

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยรวมอยู่ในระดับมากไปหาหน่อย ดังนี้ ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม ภาวะผู้นำแบบสนับสนุน และภาวะผู้นำแบบเน้นความสำเร็จและภาวะผู้นำแบบบงการตามลำดับ

ตารางที่ 4.3 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านภาวะผู้นำแบบบงการ

ภาวะผู้นำแบบบงการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1. ผู้บริหารแสดงออกถึงความต้องการ หรือข้อกำหนดเป้าหมายของตนในการปฏิบัติงาน	3.40	0.48	มาก
2. ผู้บริหารแสดงออกให้ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ขององค์กร	3.43	0.47	มาก
3. ผู้บริหารให้ความสำคัญกับงานเป็นหลัก มุ่งเน้นผลผลิตและประสิทธิภาพงานเป็นสำคัญ	3.38	0.53	มาก
4. เข้าควบคุม สั่งการ ผลักดันให้เกิดผล ควบคุมการตัดสินใจ แจกแจงบทบาทกำหนดกฎเกณฑ์ วิธีปฏิบัติงานและความคาดหวังที่ชัดเจน	3.39	0.52	มาก

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ภาวะผู้นำแบบบงการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
5. ผู้บริหารมีมาตรการติดตามผลการปฏิบัติงานอย่างเข้มงวด	3.42	0.51	มาก
6. ให้คำชี้แนะขั้นตอนและวิธีการทำงานที่ชัดเจน ใกล้เคียง	3.39	0.52	มาก
รวม	3.41	0.59	มาก

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านภาวะผู้นำแบบบงการ โดยรวม และรายข้ออยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ผู้บริหารแสดงออกให้ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ขององค์กรมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาผู้บริหารมีมาตรการติดตามผลการปฏิบัติงานอย่างเข้มงวด ส่วนผู้บริหารให้ความสำคัญกับงานเป็นหลักมุ่งเน้นผลผลิตและประสิทธิภาพงานเป็นสำคัญมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ตารางที่ 4.4 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี
ด้านภาวะผู้นำแบบสนับสนุน

ภาวะผู้นำแบบสนับสนุน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1. ผู้บริหารแสดงออกให้เห็นถึงมิตรภาพ เป็นผู้ที่สามารถในการให้คำปรึกษาต่อปัญหาต่าง ๆ ได้	3.73	0.74	มาก
2. ผู้บริหารแสดงออกถึงความเอาใจใส่ในสถานภาพและความเป็นอยู่ของผู้ใต้บังคับบัญชา	3.82	0.85	มาก
3. ผู้บริหารแสดงออกให้เห็นถึงความเป็นผู้นำที่ให้ความสำคัญกับทั้งผลงานและขวัญกำลังใจ มีการกำกับการบริหารอย่างเข้มข้น	3.95	0.92	มาก
4. ผู้บริหารแสดงออกถึงการกระตุ้นให้สมาชิกในทีมมีความรู้สึกผูกพันกับทีมและมีส่วนร่วมในการตั้งเป้าหมายและสร้างกระบวนการทำงาน	3.71	0.79	มาก
5. ผู้บริหารเปิดช่องทางให้สมาชิกได้เสนอความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ คอยให้คำปรึกษาแนะนำกับทีม	3.83	0.71	มาก

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ภาวะผู้นำแบบสนับสนุน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
6. ผู้บริหารแสดงออกถึงการเสริมสร้างความมั่นใจในความสามารถของทีมพร้อมทั้งตั้งคำถามที่ท้าทายศักยภาพของทีมติดตามผลการปฏิบัติงาน	3.81	0.87	มาก
รวม	3.79	0.64	มาก

จากตารางที่ 4.4 พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านภาวะผู้นำแบบสนับสนุน โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ผู้บริหารแสดงออกให้เห็นถึงความเป็นผู้นำที่ให้ความสำคัญกับทั้งผลงานและขวัญกำลังใจ มีการกำกับการบริหารอย่างเข้มข้นมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ผู้บริหารเปิดช่องทางให้สมาชิกได้เสนอความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ คอยให้คำปรึกษาแนะนำกับทีม ส่วนผู้บริหารแสดงออกถึงการกระตุ้นให้สมาชิกในทีมมีความรู้สึกผูกพันกับทีมและมีส่วนร่วมในการตั้งเป้าหมายและสร้างกระบวนการทำงานมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ตารางที่ 4.5 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี
ด้านภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม

ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1. ผู้บริหารแสดงออกให้เห็นถึงความเชื่อมั่น และให้ความไว้วางใจผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างเต็มที่	3.61	0.68	มาก
2. ผู้บริหารแสดงออกถึงการให้ความสำคัญกับคนและความรู้สึกของคนเป็นหลัก	3.54	0.75	มาก
3. ผู้บริหารแสดงออกถึงความเป็นผู้บำ มีส่วนร่วมในฐานะสมาชิกคนหนึ่งไม่เน้นการควบคุมสั่งการ พอใจที่จะให้สมาชิกในทีมมีความสุขกับงานรักษาสัมพันธภาพในทีม	3.84	0.62	มาก
4. ผู้บริหารแสดงออกให้เห็นถึงการสร้างบรรยากาศการทำงานที่เป็นมิตรอบอุ่น คอยชี้แนะ ให้กำลังใจ รับฟังและอำนวยความสะดวก	3.65	0.71	มาก

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
5. ผู้บริหารแสดงออกถึงการกระตุ้นให้สมาชิกในทีมประชุมอภิปรายร่วมกัน ดัดสินใจและแบ่งปันความรับผิดชอบร่วมกัน	3.67	0.64	มาก
6. ผู้บริหารแสดงออกถึงการติดตามผลการปฏิบัติงานและเปิดรับข้อเสนอแนะจากสมาชิกในทีม	3.56	0.63	มาก
รวม	3.83	0.75	มาก

จากตารางที่ 4.5 พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ผู้บริหารแสดงออกถึงความเป็นผู้นำมีส่วนร่วมในฐานะสมาชิกคนหนึ่งไม่เน้นการควบคุมสั่งการ พอใจที่จะให้สมาชิกในทีมมีความสุขกับงานรักษาสัมพันธ์ภาพในทีมมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาผู้บริหารแสดงออกถึงการกระตุ้นให้สมาชิกในทีมประชุมอภิปรายร่วมกัน ดัดสินใจและแบ่งปันความรับผิดชอบร่วมกัน ส่วนผู้บริหารแสดงออกถึงการให้ความสำคัญกับคนและความรู้สึกของคนเป็นหลักมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ตารางที่ 4.6 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี
ด้านภาวะผู้นำแบบเน้นความสำเร็จ

ภาวะผู้นำแบบเน้นความสำเร็จ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1. ผู้บริหารแสดงออกถึงการบริหารที่เน้นผลสำเร็จของงานเป็นหลัก	3.92	0.77	มาก
2. แสดงออกถึงการตั้งเป้าหมายที่ท้าทายสำหรับผู้ใต้บังคับบัญชา	3.93	0.68	มาก
3. ผู้บริหารแสดงออกถึงการให้ความสำคัญต่อความเป็นเลิศในการปฏิบัติงานและปรับปรุงงานอย่างต่อเนื่อง	3.88	0.70	มาก
4. ผู้บริหารยึดหลักการกระจายความรับผิดชอบ ให้อิสระในการทำงาน การตัดสินใจต่าง ๆ ในขอบเขตที่ตกลงร่วมกัน	3.82	0.74	มาก
5. ผู้บริหารเปิดโอกาสให้สมาชิกจัดการกับปัญหาหรือข้อขัดแย้งร่วมกันอย่างอิสระ	3.75	0.76	มาก

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

ภาวะผู้นำแบบเน้นความสำเร็จ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
6. ผู้บริหารให้การสนับสนุนเมื่อได้รับการร้องขอ คอยตามดูผลงานอยู่ห่าง ๆ	3.73	0.82	มาก
รวม	3.64	0.46	มาก

จากตารางที่ 4.6 พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านภาวะผู้นำแบบมุ่งเน้นความสำเร็จ โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ แสดงออกถึงการตั้งเป้าหมายที่ท้าทายสำหรับผู้ใต้บังคับบัญชาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาผู้บริหารแสดงออกถึงการบริหารที่เน้นผลสำเร็จของงานเป็นหลัก ส่วนผู้บริหารให้การสนับสนุนเมื่อได้รับการร้องขอ คอยตามดูผลงานอยู่ห่าง ๆ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนโดยภาพรวมและเป็นรายด้าน ผลการวิเคราะห์ปรากฏตามตารางที่ 4.7 – 4.10

ตารางที่ 4.7 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมของชุมชนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

การมีส่วนร่วมของชุมชน	ระดับการมีส่วนร่วม		ความหมาย
	$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านหลักสูตรสถานศึกษา	3.96	0.62	มาก
2. ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน	3.92	0.63	มาก
3. ด้านการติดตามและประเมินผล	3.93	0.64	มาก
รวม	3.91	0.55	มาก

จากตารางที่ 4.7 พบว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากเรียงลำดับดังนี้ ด้านหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการติดตามและประเมินผล และด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน

ตารางที่ 4.8 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของการมีส่วนร่วมของชุมชนที่ส่งผลต่อ
ประสิทธิผลของสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านหลักสูตรสถานศึกษา

ด้านหลักสูตรสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1. ร่วมในการกำหนดเป้าหมาย การจัดทำหลักสูตรและการใช้หลักสูตรร่วมกับสถานศึกษา	3.91	0.73	มาก
2. ร่วมในการรับฟังการประชุมชี้แจงเพื่อให้ทราบเป้าหมายการดำเนินการตามแผนงานร่วมกับสถานศึกษา	3.95	0.71	มาก
3. ร่วมในการสนับสนุนงบประมาณ ทรัพยากรในการจัดทำหลักสูตรและการใช้หลักสูตรร่วมกับสถานศึกษา	3.93	0.74	มาก
4. ร่วมประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา	3.94	0.68	มาก
5. ร่วมกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องวิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็งของโรงเรียนเพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ของโรงเรียน	3.91	0.73	มาก
6. ร่วมประเมินการใช้หลักสูตรและนำผลการประเมินมาพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง	3.90	0.77	มาก
รวม	3.96	0.62	มาก

จากตารางที่ 4.8 พบว่า การมีส่วนร่วมของชุมชน ด้านหลักสูตรสถานศึกษา โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ร่วมในการรับฟังการประชุมชี้แจงเพื่อให้ทราบเป้าหมายการดำเนินการตามแผนงานร่วมกับสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ร่วมประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ส่วนร่วมประเมินการใช้หลักสูตรและนำผลการประเมินมาพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ตารางที่ 4.9 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของการมีส่วนร่วมของชุมชนที่ส่งผลต่อ
ประสิทธิผลของสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน

ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1. ร่วมวางแผนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนร่วมกับสถานศึกษา	3.84	0.68	มาก
2. ร่วมสนับสนุนให้ความช่วยเหลือครูในการจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ในการจัดการเรียนการสอน	3.94	0.72	มาก
3. ร่วมส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนการสอนโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดการศึกษา	3.92	0.72	มาก
4. ร่วมส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนการสอนโดยให้นักเรียนทำโครงงาน	3.82	0.71	มาก
5. ร่วมศึกษาและทำความเข้าใจหลักการของการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	3.91	0.74	มาก
6. สนับสนุนงบประมาณในการจัดการศึกษาให้กับทางโรงเรียน	3.87	0.78	มาก
รวม	3.92	0.63	มาก

จากตารางที่ 4.9 พบว่า การมีส่วนร่วมของชุมชน ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน โดยรวม และรายข้ออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อร่วมสนับสนุนให้ความช่วยเหลือครูในการจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ในการจัดการเรียนการสอนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาร่วมส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนการสอนโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดการศึกษา ส่วนร่วมส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนการสอนโดยให้นักเรียนทำโครงงาน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ตารางที่ 4.10 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของการมีส่วนร่วมของชุมชนที่ส่งผลต่อ ประสิทธิภาพของสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านการติดตามและ ประเมินผล

ด้านการติดตามและประเมินผล	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1. ร่วมกำหนดแนวทางในการประเมินผลการจัดการศึกษา	3.88	0.65	มาก
2. ร่วมประเมินผลการจัดการศึกษาของคณะครูอย่างเป็นระยะ	3.91	0.72	มาก
3. ร่วมหาจุดแข็ง จุดอ่อนเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอน	3.99	0.76	มาก
4. ร่วมนำเสนอข้อมูลย้อนกลับในการประเมินความก้าวหน้าของการจัดการศึกษา	3.94	0.78	มาก
5. นำเสนอข้อมูลในการพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อจัดทำระบบสารสนเทศของสถานศึกษา	3.97	0.72	มาก
6. ร่วมพัฒนา ปรับปรุงการวางแผนการประเมินผลร่วมกับสถานศึกษา	3.95	0.73	มาก
รวม	3.93	0.64	มาก

จากตารางที่ 4.10 พบว่า การมีส่วนร่วมของชุมชน ด้านการติดตามและประเมินผล โดยรวม และรายข้ออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อร่วมหาจุดแข็ง จุดอ่อนเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมานำเสนอข้อมูลในการพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อจัดทำระบบสารสนเทศของสถานศึกษา ส่วนร่วมกำหนดแนวทางในการประเมินผลการจัดการศึกษามีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ตอนที่ 4 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับการมีส่วนร่วมของชุมชนที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษาโดยภาพรวมและเป็นรายด้าน ผลการวิเคราะห์ปรากฏตามตารางที่ 4.11 – 4.15

ตารางที่ 4.11 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของประสิทธิผลของสถานศึกษาตามการรับรู้
ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11
ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ประสิทธิผลของสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1. ด้านความรู้ รู้การอ่าน แสวงหาความรู้ด้วยตนเองของนักเรียน	3.89	0.78	มาก
2. ด้านความพึงพอใจในการทำงานของครู	3.81	0.80	มาก
3. ด้านความสามารถในการใช้สื่อวัตกรรมและเทคโนโลยีของครู	3.91	0.73	มาก
4. ด้านความสามารถในการจัดสรรทรัพยากรอย่างมีคุณภาพ	3.86	0.76	มาก
รวม	3.90	0.60	มาก

จากตารางที่ 4.11 พบว่า ประสิทธิผลของสถานศึกษาโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก
เรียงลำดับดังนี้ ด้านความสามารถในการใช้สื่อวัตกรรมและเทคโนโลยีของครู ด้านความรู้ รู้การอ่าน
แสวงหาความรู้ด้วยตนเองของนักเรียน ด้านความสามารถในการจัดสรรทรัพยากรอย่างมีคุณภาพ
และด้านความพึงพอใจในการทำงานของครู

ตารางที่ 4.12 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของประสิทธิผลของสถานศึกษาตามการรับรู้
ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11
ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านความรู้ รู้การอ่าน แสวงหาความรู้
ด้วยตนเองของนักเรียน

ด้านความรู้ รู้การอ่าน แสวงหาความรู้ด้วยตนเองของนักเรียน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1. นักเรียนสามารถศึกษาค้นคว้า และสืบค้นข้อมูลได้ด้วยตนเอง	3.89	0.78	มาก
2. นักเรียนมีความรับผิดชอบและมีความกระตือรือร้นในการทำงาน ที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จ	3.81	0.80	มาก
3. นักเรียนมีการแสวงหาความรู้อยู่เสมอจากแหล่งเรียนรู้ในห้องสมุด และแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ	3.91	0.73	มาก
4. นักเรียนเรียนรู้ตามความต้องการ ความสนใจและความถนัด ของแต่ละบุคคล	3.86	0.76	มาก

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

ด้านความใฝ่รู้ รักการอ่านแสวงหาความรู้ด้วยตนเองของนักเรียน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
5. นักเรียนรู้จักเลือกอ่านหนังสือที่เป็นประโยชน์	3.84	0.72	มาก
6. นักเรียนสามารถใช้อินเทอร์เน็ตในการสืบค้นข้อมูลได้อย่างเหมาะสม	3.94	0.68	มาก
รวม	3.89	0.78	มาก

จากตารางที่ 4.12 พบว่า ประสิทธิภาพของสถานศึกษา ด้านความใฝ่รู้ รักการอ่าน แสวงหาความรู้ด้วยตนเองของนักเรียน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อนักเรียนมีการแสวงหาความรู้อยู่เสมอจากแหล่งเรียนรู้ในห้องสมุด และแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา นักเรียนสามารถศึกษาค้นคว้า และสืบค้นข้อมูลได้ด้วยตนเอง ส่วนนักเรียนมีความรับผิดชอบและมีความกระตือรือร้นในการทำงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ตารางที่ 4.13 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของประสิทธิผลของสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านความพึงพอใจในการทำงานของครู

ด้านความพึงพอใจในการทำงานของครู	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1. สถานศึกษาวางแผน และออกแบบระบบงานธุรการตามขั้นตอนการทำงานให้มีประสิทธิภาพ	3.90	0.75	มาก
2. สถานศึกษามีการจัดระบบฐานข้อมูลของสถานศึกษาเพื่อใช้ในการบริหารจัดการภายในสถานศึกษาให้สอดคล้องกับฐานข้อมูลของเขตพื้นที่การศึกษา	3.87	0.78	มาก
3. สถานศึกษามีการประสานงานกับชุมชนและท้องถิ่นในการสำรวจข้อมูลนักเรียนที่จะเข้ารับบริการทางการศึกษาในเขตบริการของสถานศึกษา	3.84	0.73	มาก
4. สถานศึกษามีการกำหนดและเผยแพร่ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหาร การบริการและการประชาสัมพันธ์แก่สาธารณชน	3.85	0.78	มาก

ตารางที่ 4.13 (ต่อ)

ด้านความพึงพอใจในการทำงานของครู	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
5. สถานศึกษามีการจัดระบบข้อมูลข่าวสารของสถานศึกษาเพื่อให้บริการแก่สาธารณชน	3.89	0.78	มาก
6. สถานศึกษามีการจัดระบบส่งเสริม สนับสนุนและอำนวยความสะดวกในการบริหารงานทั้ง 4 ด้านในสถานศึกษา	3.73	0.75	มาก
รวม	3.81	0.80	มาก

จากตารางที่ 4.13 พบว่า ประสิทธิภาพของสถานศึกษา ด้านความพึงพอใจในการทำงานของครู โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อสถานศึกษาวางแผน และออกแบบระบบงานธุรการตามขั้นตอนการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาสถานศึกษามีการจัดระบบข้อมูลข่าวสารของสถานศึกษาเพื่อให้บริการแก่สาธารณชน ส่วนสถานศึกษามีการจัดระบบส่งเสริม สนับสนุนและอำนวยความสะดวกในการบริหารงานทั้ง 4 ด้านในสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ตารางที่ 4.14 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของประสิทธิผลของสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านความสามารถในการใช้สื่อวัตกรรมและเทคโนโลยีของครู

ด้านความสามารถในการใช้สื่อวัตกรรมและเทคโนโลยีของครู	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1. ครูจัดทำเอกสารการสอนที่สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	3.93	0.70	มาก
2. ครูใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์มาช่วยในการสอน	3.88	0.70	มาก
3. ครูใช้คอมพิวเตอร์ โปรแกรมไมโครซอฟท์พาวเวอร์พอยต์ในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้	3.87	0.70	มาก
4. ครูใช้แบบเรียนสำเร็จรูปในการสอน เพื่อเป็นการเพิ่มเติมความรู้ และช่วยให้นักเรียน เรียนรู้ได้รวดเร็วขึ้น	3.88	0.74	มาก
5. ครูส่งเสริมให้นักเรียนได้สืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต	3.92	0.66	มาก
6. โรงเรียนมีเครื่องคอมพิวเตอร์เพียงพอต่อการให้บริการแก่นักเรียน	3.88	0.67	มาก
รวม	3.91	0.73	มาก

จากตารางที่ 4.14 พบว่า ประสิทธิภาพของสถานศึกษาด้านความสามารถในการใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีของครู โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อครูจัดทำเอกสารการสอนที่สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาครูส่งเสริมให้นักเรียนได้สืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต ส่วนครูใช้คอมพิวเตอร์ โปรแกรมไมโครซอฟท์ออฟฟิศในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ตารางที่ 4.15 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของประสิทธิผลของสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านความสามารถในการจัดสรรทรัพยากรอย่างมีคุณภาพ

ด้านความสามารถในการจัดสรรทรัพยากรอย่างมีคุณภาพ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1. ผู้บริหารมีการวางแผนการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด	3.92	0.77	มาก
2. ผู้บริหารได้บริหารงบประมาณเป็นไปตามแผนการใช้จ่ายงบประมาณที่กำหนดไว้	3.93	0.68	มาก
3. ผู้บริหารและครูใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์ตรงตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้	3.88	0.70	มาก
4. ผู้บริหารมีการจัดสรรทรัพยากรทุกด้านให้แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อนำไปพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนอย่างทั่วถึง	3.82	0.74	มาก
5. ผู้บริหารและครูมีการใช้ทรัพยากรเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด	3.79	0.71	มาก
6. ผู้บริหารและครูมีความสะดวกคล่องตัวในการใช้ทรัพยากรเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน	3.74	0.68	มาก
รวม	3.86	0.76	มาก

จากตารางที่ 4.15 พบว่า ประสิทธิภาพของสถานศึกษาด้านความสามารถในการจัดสรรทรัพยากรอย่างมีคุณภาพ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อผู้บริหารได้บริหารงบประมาณเป็นไปตามแผนการใช้จ่ายงบประมาณที่กำหนดไว้มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาผู้บริหารมีการวางแผนการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด ส่วนผู้บริหารและครูมีความสะดวกคล่องตัวในการใช้ทรัพยากร เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ตอนที่ 5 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ผลการวิเคราะห์ปรากฏตามตารางที่ 4.16 – 4.20

ตารางที่ 4.16 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผล ของสถานศึกษา	Pearson Correlation	Sig. (2-tailed)
1. ด้านภาวะผู้นำแบบบงการ	0.36	0.00**
2. ด้านภาวะผู้นำแบบสนับสนุน	0.36	0.00**
3. ด้านภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม	0.56	0.00**
4. ด้านภาวะผู้นำแบบเน้นความสำเร็จ	0.40	0.00**
รวม	0.51	0.00**

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4.16 ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่าในภาพรวมมีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง และเป็นไปในทิศทางบวก เมื่อพิจารณาแต่ละด้านพบว่า ด้านที่ 1 ด้านภาวะผู้นำแบบบงการ ด้านที่ 2 ด้านภาวะผู้นำแบบสนับสนุน และ ด้านที่ 3 ด้านภาวะผู้นำแบบเน้นความสำเร็จมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าตัวแปรทั้งสามมีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ และเป็นไปในทิศทางบวก ส่วนด้านที่ 4 ด้านภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นด้านเดียวที่มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง และเป็นไปในทิศทางเดียว

ตารางที่ 4.17 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านความรู้รักการอ่าน แสวงหาความรู้ด้วยตนเองของนักเรียน

ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา	Pearson Correlation	Sig. (2-tailed)
1. ด้านภาวะผู้นำแบบบงการ	0.27	0.00**
2. ด้านภาวะผู้นำแบบสนับสนุน	0.30	0.00**
3. ด้านภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม	0.34	0.00**
4. ด้านภาวะผู้นำแบบเน้นความสำเร็จ	0.41	0.00**
รวม	0.42	0.00**

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4.17 ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านความรู้ รักการอ่าน แสวงหาความรู้ด้วยตนเองของนักเรียน พบว่าในภาพรวมมีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ และเป็นไปในทิศทางบวก เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่าด้านที่ 1 ภาวะผู้นำแบบบงการมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าตัวแปรเดียวที่มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำมาก และเป็นไปในทิศทางบวก ส่วนด้านด้านที่ 2 ภาวะผู้นำแบบสนับสนุน ด้านที่ 3 ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วมและด้านที่ 4 ภาวะผู้นำแบบเน้นความสำเร็จมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นด้านเดียวที่มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ และเป็นไปในทิศทางเดียว

ตารางที่ 4.18 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านความพึงพอใจในการทำงานของครู

ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา	Pearson Correlation	Sig. (2-tailed)
1. ด้านภาวะผู้นำแบบบงการ	0.33	0.00**
2. ด้านภาวะผู้นำแบบสนับสนุน	0.37	0.00**
3. ด้านภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม	0.40	0.00**
4. ด้านภาวะผู้นำแบบเน้นความสำเร็จ	0.37	0.00**
รวม	0.47	0.00**

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4.18 ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านความพึงพอใจในการทำงานของครู พบว่าในภาพรวมมีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ และเป็นไปในทิศทางบวก เมื่อพิจารณาแต่ละด้านพบว่า ด้านที่ 1 ภาวะผู้นำแบบบงการ ด้านที่ 2 ภาวะผู้นำแบบสนับสนุน ด้านที่ 3 ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม และด้านที่ 4 ภาวะผู้นำแบบเน้นความสำเร็จมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งทั้งสี่ด้านเป็นด้านที่มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ และเป็นไปในทิศทางบวก

ตารางที่ 4.19 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านความสามารถในการใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีของครู

ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา	Pearson Correlation	Sig. (2-tailed)
1. ด้านภาวะผู้นำแบบบงการ	0.39	0.00**
2. ด้านภาวะผู้นำแบบสนับสนุน	0.40	0.00**
3. ด้านภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม	0.37	0.00**
4. ด้านภาวะผู้นำแบบเน้นความสำเร็จ	0.47	0.00**
รวม	0.52	0.00**

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4.19 ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านความสามารถในการใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีของครู พบว่า ในภาพรวมมีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง และเป็นไปในทิศทางบวก เมื่อพิจารณาแต่ละด้านพบว่า ด้านที่ 1 ภาวะผู้นำแบบบงการ ด้านที่ 2 ภาวะผู้นำแบบสนับสนุน ด้านที่ 3 ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม และด้านที่ 4 ภาวะผู้นำแบบเน้นความสำเร็จ มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งทั้งสี่ด้านเป็นด้านที่มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ และเป็นไปในทิศทางบวก

ตารางที่ 4.20 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านความสามารถในการจัดสรรทรัพยากรอย่างมีคุณภาพ

ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา	Pearson Correlation	Sig. (2-tailed)
1. ด้านภาวะผู้นำแบบบงการ	0.29	0.00**
2. ด้านภาวะผู้นำแบบสนับสนุน	0.33	0.00**
3. ด้านภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม	0.37	0.00**
4. ด้านภาวะผู้นำแบบเน้นความสำเร็จ	0.54	0.00**
รวม	0.47	0.00**

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4.20 ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านความสามารถในการจัดสรรทรัพยากรอย่างมีคุณภาพ พบว่าในภาพรวมมีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ และเป็นไปในทิศทางบวก เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่าด้านที่ 1 ภาวะผู้นำแบบบงการมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นด้านเดียวที่มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำมาก และเป็นไปในทิศทางบวก ส่วนด้านที่ 2 ภาวะผู้นำแบบสนับสนุน ด้านที่ 3 ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งทั้งสองด้านเป็นด้านที่มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ และเป็นไปในทิศทางบวก และด้านที่ 4 ภาวะผู้นำแบบเน้นความสำเร็จมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นด้านที่มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง และเป็นไปในทิศทางบวก

ตอนที่ 6 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของชุมชนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ผลการวิเคราะห์ปรากฏตามตารางที่ 4.21 - 4.25

ตารางที่ 4.21 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของชุมชนที่ส่งผลต่อ
ประสิทธิผลของสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

การมีส่วนร่วมของชุมชนที่ส่งผลต่อประสิทธิผล ของสถานศึกษา	Pearson Correlation	Sig. (2-tailed)
1. ด้านหลักสูตรสถานศึกษา	0.53	0.00**
2. ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน	0.49	0.00**
3. ด้านการติดตามและประเมินผล	0.43	0.00**
รวม	0.54	0.00**

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4.21 ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของชุมชนที่ส่งผลต่อ
ประสิทธิผลของสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11
ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่าในภาพรวมมีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง และเป็นไปในทิศทางบวก
เมื่อพิจารณาแต่ละด้านพบว่า ด้านที่ 1 ด้านหลักสูตรสถานศึกษา มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นด้านเดียวที่มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง และเป็นไปในทิศทางเดียว
ส่วนด้านที่ 2 ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน และ ด้านที่ 3 ด้านการติดตามและประเมินผล
มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กัน
ในระดับต่ำ และเป็นไปในทิศทางบวก

ตารางที่ 4.22 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของชุมชนที่ส่งผลต่อ
ประสิทธิผลของสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านความใฝ่รู้ รักการอ่าน แสวงหา
ความรู้ด้วยตนเองของนักเรียน

การมีส่วนร่วมของชุมชนที่ส่งผลต่อประสิทธิผล ของสถานศึกษา	Pearson Correlation	Sig. (2-tailed)
1. ด้านหลักสูตรสถานศึกษา	0.65	0.00**
2. ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน	0.51	0.00**
3. ด้านการติดตามและประเมินผล	0.53	0.00**
รวม	0.54	0.00**

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4.22 ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของชุมชนที่ส่งผลต่อ
ประสิทธิผลของสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11
ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านความใฝ่รู้ รักการอ่าน แสวงหาความรู้ด้วยตนเองของนักเรียน พบว่าใน
ภาพรวมมีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง และเป็นไปในทิศทางบวก เมื่อพิจารณาแต่ละด้านพบว่า
ด้านที่ 1 ด้านหลักสูตรสถานศึกษา ด้านที่ 2 ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน และ ด้านที่ 3 ด้าน
การติดตามและประเมินผลมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าตัวแปร
ทั้งสองมีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง และเป็นไปในทิศทางบวก

ตารางที่ 4.23 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของชุมชนที่ส่งผลต่อ
ประสิทธิผลของสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านความพึงพอใจในการทำงาน
ของครู

การมีส่วนร่วมของชุมชนที่ส่งผลต่อประสิทธิผล ของสถานศึกษา	Pearson Correlation	Sig. (2-tailed)
1. ด้านหลักสูตรสถานศึกษา	0.52	0.00**
2. ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน	0.44	0.00**
3. ด้านการติดตามและประเมินผล	0.46	0.00**
รวม	0.43	0.00**

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4.23 ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของชุมชนที่ส่งผลต่อ
ประสิทธิผลของสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11
ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านความพึงพอใจในการทำงานของครู พบว่าในภาพรวมมีความสัมพันธ์กัน
ในระดับต่ำ และเป็นไปในทิศทางบวก เมื่อพิจารณาแต่ละด้านพบว่า ด้านที่ 1 ด้านหลักสูตรสถานศึกษา
มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นด้านที่มีความสัมพันธ์กันในระดับ
ปานกลาง และเป็นไปในทิศทางบวก ส่วนด้านที่ 2 ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน และด้าน
ที่ 3 ด้านการติดตามและประเมินผลมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า
ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ และเป็นไปในทิศทางบวก

ตารางที่ 4.24 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของชุมชนที่ส่งผลต่อ
ประสิทธิผลของสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านความสามารถในการใช้สื่อ
นวัตกรรมและเทคโนโลยีของครู

การมีส่วนร่วมของชุมชนที่ส่งผลต่อประสิทธิผล ของสถานศึกษา	Pearson Correlation	Sig. (2-tailed)
1. ด้านหลักสูตรสถานศึกษา	0.45	0.00**
2. ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน	0.41	0.00**
3. ด้านการติดตามและประเมินผล	0.43	0.00**
รวม	0.42	0.00**

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4.24 ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของชุมชนที่ส่งผลต่อ
ประสิทธิผลของสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11
ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านความสามารถในการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีของครู พบว่าในภาพรวม
มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ และเป็นไปในทิศทางบวก เมื่อพิจารณาแต่ละด้านพบว่า ด้านที่ 1 ด้าน
หลักสูตรสถานศึกษา ด้านที่ 2 ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน และด้านที่ 3 ด้านการติดตาม
และประเมินผลมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าตัวแปรทั้งสาม
มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำและเป็นไปในทิศทางบวก

ตารางที่ 4.25 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของชุมชนที่ส่งผลต่อ
ประสิทธิผลของสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านความสามารถในการจัดสรร
ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ

การมีส่วนร่วมของชุมชนที่ส่งผลต่อประสิทธิผล ของสถานศึกษา	Pearson Correlation	Sig. (2-tailed)
1. ด้านหลักสูตรสถานศึกษา	0.63	0.00**
2. ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน	0.59	0.00**
3. ด้านการติดตามและประเมินผล	0.47	0.00**
รวม	0.53	0.00**

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4.25 ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของชุมชนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านความสามารถในการจัดสรรทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ พบว่าในภาพรวมมีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง และเป็นไปในทิศทางบวก เมื่อพิจารณาแต่ละด้านพบว่า ด้านที่ 1 ด้านหลักสูตรสถานศึกษา ด้านที่ 2 ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลางและเป็นไปในทิศทางบวก ส่วนด้านที่ 3 ด้านการติดตามและประเมินผล มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าตัวแปรดังกล่าวมีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำและเป็นไปในทิศทางบวก

ตารางที่ 4.26 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำกับประสิทธิผลของสถานศึกษา
ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11
ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ประสิทธิผลของสถานศึกษา	ภาวะผู้นำของผู้บริหาร				รวม ภาวะผู้นำ ของผู้บริหาร
	ผู้นำแบบ บงการ	ผู้นำแบบ สนับสนุน	ผู้นำแบบมี ส่วนร่วม	ผู้นำแบบ เน้น ความสำเร็จ	
1. ความใฝ่รู้ รักการอ่าน แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ของนักเรียน	0.27**	0.30**	0.34**	0.41**	0.42**
2. ความพึงพอใจในการทำงาน ของครู	0.33**	0.37**	0.40**	0.37**	0.47**
3. ความสามารถในการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี ของครู	0.39**	0.40**	0.37**	0.47**	0.52**
4. ความสามารถในการจัดสรร ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ	0.29**	0.33**	0.37**	0.54**	0.47**
รวม ประสิทธิผลของสถานศึกษา	0.32**	0.36**	0.40**	0.56**	0.51**

*, ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ .01

จากตารางที่ 4.26 ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำกับประสิทธิผลของสถานศึกษา
ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี
พบว่า มีค่าความสัมพันธ์ (r) อยู่ระหว่าง 0.27 - 0.54 และภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความสัมพันธ์
กับประสิทธิผลของสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง ($r = 0.51$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความสัมพันธ์
กับประสิทธิผลของสถานศึกษา รายด้าน พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารมีความสัมพันธ์ทางบวกกับ
ประสิทธิผลของสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้ง 4 ด้านคือ
ด้านที่ 1 ภาวะผู้นำแบบบงการ ด้านที่ 2 ภาวะผู้นำแบบสนับสนุน ด้านที่ 3 ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม
และด้านที่ 4 ภาวะผู้นำแบบผู้นำแบบเน้นความสำเร็จ ($r = 0.32, 0.36, 0.40, 0.56, 0.51$)

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิผลของสถานศึกษากับภาวะผู้นำของผู้บริหาร รายด้าน พบว่า ประสิทธิผลของสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านความรู้รักการอ่าน แสวงหาความรู้ด้วยตนเองของนักเรียน ด้านความพึงพอใจในการทำงานของครู ด้านความสามารถในการใช้สื่อวัตกรรมการและเทคโนโลยีของครู และด้านความสามารถในการจัดสรรทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ ($r = 0.42, 0.47, 0.52, 0.47$)

ตารางที่ 4.27 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของชุมชนกับประสิทธิผลของสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ประสิทธิผลของสถานศึกษา	การมีส่วนร่วมของชุมชน			รวม การมีส่วนร่วม ของชุมชน
	หลักสูตร สถานศึกษา	กระบวนการ จัดการเรียน การสอน	การติดตาม และ ประเมินผล	
1. ความรู้รักการอ่าน แสวงหา ความรู้ด้วยตนเองของนักเรียน	0.43**	0.41**	0.56**	0.50**
2. ความพึงพอใจในการทำงานของครู	0.63**	0.41**	0.65**	0.45**
3. ความสามารถในการใช้สื่อ วัตกรรมการและเทคโนโลยีของครู	0.37**	0.41**	0.65**	0.46**
4. ความสามารถในการจัดสรร ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ	0.41**	0.41**	0.65**	0.47**
รวม ประสิทธิผลของสถานศึกษา	0.61**	0.43**	0.41**	0.46**

*, ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ .01

จากตารางที่ 4.27 ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของชุมชนกับประสิทธิผลของสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า มีค่าความสัมพันธ์ (r) อยู่ระหว่าง 0.31 - 0.65 และการมีส่วนร่วมของชุมชนมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง ($r = 0.46$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของชุมชนที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของสถานศึกษา รายด้าน พบว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลของสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้ง 3 ด้านคือ ด้านที่ 1 หลักสูตรสถานศึกษา ด้านที่ 2 การจัดการเรียนการสอนและด้านที่ 3 การติดตามและประเมินผล ($r = 0.61, 0.43, 0.41, 0.46$)

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิผลของสถานศึกษากับการมีส่วนร่วมของชุมชนรายด้าน พบว่า ประสิทธิผลของสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับการมีส่วนร่วมของชุมชนอยู่ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านความใฝ่รู้ รักการอ่าน แสวงหาความรู้ด้วยตนเองของนักเรียน ด้านความพึงพอใจในการทำงานของครู ด้านความสามารถในการใช้สื่อวัตกรรมการและเทคโนโลยีของครู และด้านความสามารถในการจัดสรรทรัพยากรอย่างมีคุณภาพ ($r = 0.50, 0.45, 0.46, 0.47$)

ตอนที่ 7 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาอำนาจการทำนายประสิทธิผลภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับการมีส่วนร่วมของชุมชนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู ตามตัวแปรประสิทธิผลของสถานศึกษาผลการวิเคราะห์ปรากฏตามตารางที่ 4.28 – 4.35

ตารางที่ 4.28 แสดงค่าอำนาจการทำนายประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านความใฝ่รู้รักการอ่าน แสวงหาความรู้ด้วยตนเองของนักเรียน

ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา	UnstandardiZed Coefficients		StandardiZed Coefficients	t	Sig.
	B	Std. Error	Beta		
ค่าคงที่(Constant)	1.009	0.486		2.078	0.040*
1. ด้านภาวะผู้นำแบบบงการ (X_1)	-0.004	0.166	-0.005	-0.022	0.982
2. ด้านภาวะผู้นำแบบสนับสนุน (X_2)	0.164	0.200	0.191	0.920	0.360
3. ด้านภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม (X_3)	0.133	0.091	0.156	1.461	0.147
4. ด้านภาวะผู้นำแบบเน้นความสำเร็จ (X_4)	0.494	0.112	0.373	4.426	0.000*

$R = .517$ $R^2 = .267$ $\text{Adj. } R^2 = .240$ $\text{S.E.} = .54121$ $F = 9.839$ $\text{Sig.}000$

*Sig < .05

จากตารางที่ 4.28 การวิเคราะห์อำนาจในการทำนายประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านความใฝ่รู้รักการอ่าน แสวงหาความรู้ด้วยตนเองของนักเรียนโดยที่ค่าประสิทธิภาพในการทำนายที่ปรับแล้ว $Adj. R^2$ เท่ากับ 0.240 กล่าวได้ว่า ความเป็นไปได้ของการตั้งสมมุติฐานว่า ภาวะผู้นำแบบบงการ ภาวะผู้นำแบบสนับสนุน ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วมและภาวะผู้นำแบบเน้นความสำเร็จร่วมกันสามารถทำนายประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานีได้ร้อยละ 24.00 ส่วนที่เหลืออีก ร้อยละ 76.60 เกิดจากอิทธิพลของตัวแปรอื่น ดังนั้นปัจจัยด้านภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ศึกษาที่ระดับ 0.000 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R เท่ากับ 0.517) ค่าประสิทธิภาพของการทำนาย (R^2 เท่ากับ 0.267) (F เท่ากับ 9.839) ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการทำนาย ($S.E.$ เท่ากับ 0.54121) โดยมีตัวทำนายที่สำคัญคือ ด้านภาวะผู้นำแบบบงการ (-0.004) ด้านภาวะผู้นำแบบสนับสนุน (0.164) ด้านภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม (0.133) ด้านภาวะผู้นำแบบเน้นความสำเร็จ (0.494) จากการทำนายภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมในจังหวัดสุราษฎร์ธานี สามารถเขียนเป็นสมการทำนายได้ดังนี้

สมการในการทำนายในรูปแบบคะแนนดิบ

$$\hat{Y} = 1.001 + 0.004(X_1) + 0.164(X_2) + 0.133(X_3) + 0.494(X_4)$$

สมการในการทำนายในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z} = -0.005(Z_1) + 0.191(Z_2) + 0.156(Z_3) + 0.373(Z_4)$$

ตารางที่ 4.29 แสดงค่าอำนาจการทำนายประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านความพึงพอใจในการทำงานของครู

ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
	B	Std. Error	Beta		
ค่าคงที่(Constant)	0.894	0.488		1.831	0.070
1. ด้านภาวะผู้นำแบบบงการ (X ₁)	-0.051	0.167	-0.061	-0.303	0.763
2. ด้านภาวะผู้นำแบบสนับสนุน (X ₂)	0.273	0.201	0.278	1.359	0.177
3. ด้านภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม (X ₃)	0.183	0.091	0.211	2.002	0.048*
4. ด้านภาวะผู้นำแบบเน้นความสำเร็จ (X ₄)	0.422	0.112	0.313	3.566	0.000*

R = .535 R² = .286 Adj. R² = .260 S.E. = .54411 F = 10.817 Sig.000

*Sig < 0.05

จากตารางที่ 4.29 การวิเคราะห์อำนาจในการทำนายประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านความพึงพอใจในการทำงานของครู โดยที่ค่าประสิทธิภาพในการทำนายที่ปรับแล้ว Adj. R² เท่ากับ 0.260 กล่าวได้ว่าความเป็นไปได้ของการตั้งสมมุติฐานว่า ภาวะผู้นำแบบบงการ ภาวะผู้นำแบบสนับสนุน ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วมและภาวะผู้นำแบบเน้นความสำเร็จร่วมกันสามารถทำนายประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานีได้ร้อยละ 26.00 ส่วนที่เหลืออีก ร้อยละ 74.00 เกิดจากอิทธิพลของตัวแปรอื่น ดังนั้นปัจจัยด้านภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ศึกษาที่ระดับ 0.000 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R เท่ากับ 0.535) ค่าประสิทธิภาพของการทำนาย (R² เท่ากับ 0.286) (F เท่ากับ 10.817) ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการทำนาย (S.E. เท่ากับ 0.54411) โดยมีตัวทำนายที่สำคัญคือ ด้านภาวะผู้นำแบบบงการ (-0.051) ด้านภาวะผู้นำแบบสนับสนุน (0.273) ด้านภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม (0.183) ด้านภาวะผู้นำแบบเน้นความสำเร็จ (0.422) จากการทำนายภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมในจังหวัดสุราษฎร์ธานี สามารถเขียนเป็นสมการทำนายได้ดังนี้

สมการในการทำนายในรูปแบบคะแนนดิบ

$$\hat{Y} = 0.894 + -0.051(X_1) + 0.273(X_2) + 0.183(X_3) + 0.422(X_4)$$

สมการในการทำนายในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z} = -0.061(Z_1) + 0.278(Z_2) + 0.211(Z_3) + 0.313(Z_4)$$

ตารางที่ 4.30 แสดงค่าอำนาจการทำนายประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านความสามารถในการใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีของครู

ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
	B	Std. Error	Beta		
ค่าคงที่ (Constant)	0.316	0.466		0.678	0.499
1. ด้านภาวะผู้นำแบบบงการ (X_1)	0.181	0.160	0.213	1.134	0.259
2. ด้านภาวะผู้นำแบบสนับสนุน (X_2)	0.120	0.192	0.120	0.624	0.534
3. ด้านภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม (X_3)	0.081	-0.087	0.092	0.935	0.352
4. ด้านภาวะผู้นำแบบเน้นความสำเร็จ (X_4)	0.598	0.107	0.436	5.580	0.000*

R = 2.611 R² = .373 Adj. R² = .350 S.E. = .51941 F = 16.047 Sig.000

*Sig. < 0.05

จากตารางที่ 4.30 การวิเคราะห์อำนาจในการทำนายประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านความสามารถในการใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีของครู โดยที่ค่าประสิทธิภาพในการทำนายที่ปรับแล้ว Adj. R² เท่ากับ 0.350 กล่าวได้ว่าความเป็นไปได้ของการตั้งสมมติฐานว่า ภาวะผู้นำแบบบงการ ภาวะผู้นำแบบสนับสนุน ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วมและภาวะผู้นำแบบเน้นความสำเร็จร่วมกันสามารถทำนายประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานีได้ร้อยละ 35.00 ส่วนที่เหลืออีก ร้อยละ 65.00 เกิดจากอิทธิพลของตัวแปรอื่น ดังนั้นปัจจัยด้านภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ศึกษาที่ระดับ 0.000 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R เท่ากับ 2.611) ค่าประสิทธิภาพของการทำนาย (R² เท่ากับ 0.373) (F เท่ากับ 16.047) ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการทำนาย (S.E. เท่ากับ 0.51941)

โดยมีตัวทำนายที่สำคัญคือ ด้านภาวะผู้นำแบบบงการ (0.181) ด้านภาวะผู้นำแบบสนับสนุน (0.120) ด้านภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม (0.081) ด้านภาวะผู้นำแบบเน้นความสำเร็จ (0.598) จากการทำนายภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมในจังหวัดสุราษฎร์ธานี สามารถเขียนเป็นสมการทำนายได้ดังนี้

สมการในการทำนายในรูปแบบคะแนนดิบ

$$\hat{Y} = 0.316 + 0.181(X_1) + 0.120(X_2) + 0.081(X_3) + 0.598(X_4)$$

สมการในการทำนายในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z} = 0.213(Z_1) + 0.120(Z_2) + 0.092(Z_3) + 0.436(Z_4)$$

ตารางที่ 4.31 แสดงค่าอำนาจการทำนายประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านความสามารถในการจัดสรรทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ

ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
	B	Std. Error	Beta		
ค่าคงที่ (Constant)	0.352	0.433		0.814	0.417
1. ด้านภาวะผู้นำแบบบงการ (X_1)	-0.013	0.148	-0.016	-0.087	0.931
2. ด้านภาวะผู้นำแบบสนับสนุน (X_2)	0.203	0.178	0.214	1.136	0.259
3. ด้านภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม (X_3)	0.131	0.081	0.157	1.623	0.107
4. ด้านภาวะผู้นำแบบเน้นความสำเร็จ (X_4)	0.649	0.100	0.499	6.513	0.000*

$R = .630$ $R^2 = .397$ Adj. $R^2 = .374$ S.E. = .48254 $F = 17.739$ Sig.000

*Sig. < 0.05

จากตารางที่ 4.31 การวิเคราะห์อำนาจในการทำนายประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านความสามารถในการจัดสรรทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ โดยที่ค่าประสิทธิภาพในการทำนายที่ปรับแล้ว Adj. R^2 เท่ากับ 0.374 กล่าวได้ว่าความเป็นไปได้ของการตั้งสมมุติฐานว่า ภาวะผู้นำแบบบงการ ภาวะผู้นำแบบสนับสนุน ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วมและภาวะผู้นำแบบเน้นความสำเร็จร่วมกันสามารถทำนายประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานีได้ร้อยละ 37.40 ส่วนที่

เหลืออีก ร้อยละ 62.60 เกิดจากอิทธิพลของตัวแปรอื่น ดังนั้นปัจจัยด้านภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ศึกษาที่ระดับ 0.000 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R เท่ากับ 0.630) ค่าประสิทธิภาพของการทำนาย (R^2 เท่ากับ 0.397) (F เท่ากับ 17.379) ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการทำนาย (S.E. เท่ากับ 0.48254) โดยมีตัวทำนายที่สำคัญคือ ด้านภาวะผู้นำแบบบงการ (-0.031) ด้านภาวะผู้นำแบบสนับสนุน (0.203) ด้านภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม (0.131) ด้านภาวะผู้นำแบบเน้นความสำเร็จ (0.649) จากการทำนายภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมในจังหวัดสุราษฎร์ธานี สามารถเขียนเป็นสมการทำนายได้ดังนี้

สมการในการทำนายในรูปแบบคะแนนดิบ

$$\hat{Y} = 0.352 + -0.013(X_1) + 0.203(X_2) + 0.131(X_3) + 0.649(X_4)$$

สมการในการทำนายในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z} = -0.016(Z_1) + 0.214(Z_2) + 0.157(Z_3) + 0.499(Z_4)$$

ตารางที่ 4.32 แสดงค่าอำนาจการทำนายประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านความไม่รู้จักการอ่านแสวงหาความรู้ด้วยตนเองของนักเรียน

การมีส่วนร่วมของชุมชน	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
	B	Std. Error	Beta		
ค่าคงที่ (Constant)	-0.223	0.431		-0.518	0.605
1. ด้านหลักสูตรสถานศึกษา (X_5)	-0.090	0.148	-0.104	-0.609	0.544
2. ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน (X_6)	0.212	0.178	0.208	1.194	0.235
3. ด้านการติดตามและประเมินผล (X_7)	0.133	0.081	0.148	1.653	0.101

$R = .694$ $R^2 = .485$ $\text{Adj. } R^2 = .466$ $\text{S.E.} = .48069$ $F = 25.417$ $\text{Sig.} .000$

*Sig. < 0.05

จากตารางที่ 4.32 การวิเคราะห์อำนาจในการทำนายประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านความเฝ้าระวังการอ่านแสวงหาความรู้ด้วยตนเองของนักเรียน โดยที่ค่าประสิทธิภาพในการทำนายที่ปรับแล้ว $\text{Adj. } R^2$ เท่ากับ 0.466 กล่าวได้ว่าความเป็นไปได้ของการตั้งสมมุติฐานว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนด้านหลักสูตรสถานศึกษา กระบวนการจัดการเรียนการสอน และการติดตามและประเมินผลร่วมกันสามารถทำนายประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้ร้อยละ 46.60 ส่วนที่เหลืออีก ร้อยละ 53.40 เกิดจากอิทธิพลของตัวแปรอื่น ดังนั้นปัจจัยการมีส่วนร่วมของชุมชนที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานีที่ระดับ 0.000 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R เท่ากับ .694) ค่าประสิทธิภาพของการทำนาย (R^2 เท่ากับ 0.485) (F เท่ากับ 25.417) ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการทำนาย (S.E. เท่ากับ 0.48069) โดยมีตัวทำนายที่สำคัญคือ หลักสูตรสถานศึกษา (-0.090) กระบวนการจัดการเรียนการสอน (0.213) การติดตามและประเมินผล (0.133) จากการทำนายการมีส่วนร่วมของชุมชนที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของสถานศึกษาโรงเรียนมัธยม ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี สามารถเขียนเป็นสมการทำนายได้ดังนี้

สมการในการทำนายในรูปแบบคะแนนดิบ

$$\hat{Y} = -0.223 + -0.090(X_1) + 0.212(X_2) + 0.133(X_3)$$

สมการในการทำนายในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z} = -0.104(Z_1) + 0.208(Z_2) + 0.148(Z_3)$$

ตารางที่ 4.33 แสดงค่าอำนาจการทำนายประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านความพึงพอใจในการทำงานของครู

การมีส่วนร่วมของชุมชน	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
	B	Std. Error	Beta		
ค่าคงที่ (Constant)	0.725	0.444		1.634	0.105
1. ด้านหลักสูตรสถานศึกษา (X_5)	-0.026	0.152	-0.034	-0.174	0.862
2. ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน (X_6)	0.178	0.183	0.192	0.971	0.334
3. ด้านการติดตามและประเมินผล (X_7)	0.623	0.102	0.491	6.106	0.000*

$R = .578$ $R^2 = .334$ Adj. $R^2 = .310$ S.E. = .49468 $F = 13.562$ Sig.000

*Sig. < 0.05

จากตารางที่ 4.33 การวิเคราะห์อำนาจในการทำนายประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านความพึงพอใจในการทำงานของครูโดยที่ค่าประสิทธิภาพในการทำนายที่ปรับแล้ว Adj. R^2 เท่ากับ 0.310 กล่าวได้ว่า ความเป็นไปได้ของการตั้งสมมุติฐานว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนด้านหลักสูตรสถานศึกษา กระบวนการจัดการเรียนการสอน และการติดตามและประเมินผลร่วมกันสามารถทำนายประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้ร้อยละ 31.00 ส่วนที่เหลืออีก ร้อยละ 69.00 เกิดจากอิทธิพลของตัวแปรอื่น ดังนั้นปัจจัยการมีส่วนร่วมของชุมชนที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่ระดับ 0.000 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R เท่ากับ .578) ค่าประสิทธิภาพของการทำนาย (R^2 เท่ากับ 0.334) (F เท่ากับ 13.562) ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการทำนาย (S.E. เท่ากับ 0.49468) โดยมีตัวทำนายที่สำคัญคือ ด้านหลักสูตรสถานศึกษา (-0.026) ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน (0.178) ด้านการติดตามและประเมินผล (0.623) จากการทำนายการมีส่วนร่วมของชุมชนที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมในจังหวัดสุราษฎร์ธานี สามารถเขียนเป็นสมการทำนายได้ดังนี้

สมการในการทำนายในรูปแบบคะแนนดิบ

$$\hat{Y} = 0.725 + -0.026(X_1) + 0.178(X_2) + 0.623(X_3)$$

สมการในการทำนายในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z} = -0.034(Z_1) + 0.192(Z_2) + 0.491(Z_3)$$

ตารางที่ 4.34 แสดงค่าอำนาจการทำนายประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านความสามารถในการใช้สื่อวัตกรรมและเทคโนโลยีของครู

การมีส่วนร่วมของชุมชน	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
	B	Std. Error	Beta		
ค่าคงที่ (Constant)	0.512	0.379		1.352	0.179
1. ด้านหลักสูตรสถานศึกษา (X_5)	0.000	0.130	0.000	-0.003	0.997
2. ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน (X_6)	0.195	0.156	0.227	1.248	0.215
3. ด้านการติดตามและประเมินผล (X_7)	0.125	0.071	0.165	1.768	0.080

R=.663 R² = .439 Adj. R² = .419 S.E. = .42241 F = 21.156 Sig.000

*Sig. < 0.05

จากตารางที่ 4.34 การวิเคราะห์อำนาจในการทำนายประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านความสามารถในการใช้สื่อวัตกรรมและเทคโนโลยีของครู โดยที่ค่าประสิทธิภาพในการทำนายที่ปรับแล้ว Adj. R² เท่ากับ 0.419 กล่าวได้ว่าความเป็นไปได้ของการตั้งสมมุติฐานว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนด้านหลักสูตรสถานศึกษา กระบวนการจัดการเรียนการสอน และการติดตามและประเมินผลร่วมกันสามารถทำนายประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้ร้อยละ 43.90 ส่วนที่เหลืออีก ร้อยละ 56.10 เกิดจากอิทธิพลของตัวแปรอื่น ดังนั้นปัจจัยการมีส่วนร่วมของชุมชนที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานีที่ระดับ 0.000 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R เท่ากับ 0.663) ค่าประสิทธิภาพของการทำนาย (R² เท่ากับ 0.439) (F เท่ากับ 21.156) ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการทำนาย (S.E. เท่ากับ 0.42241) โดยมีตัวทำนายที่สำคัญคือ ด้านหลักสูตรสถานศึกษา (0.000) ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน (0.195) ด้านการติดตามและประเมินผล (0.125) จากการทำนายการมีส่วนร่วม

ของชุมชนที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมในจังหวัดสุราษฎร์ธานี สามารถเขียนเป็นสมการทำนายได้ดังนี้

สมการในการทำนายในรูปแบบคะแนนดิบ

$$\hat{Y} = 0.512 + 0.000(X_1) + 0.195(X_2) + 0.125(X_3)$$

สมการในการทำนายในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z} = 0.000(Z_1) + 0.227(Z_2) + 0.165(Z_3)$$

ตารางที่ 4.35 แสดงค่าอำนาจการทำนายประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านความสามารถในการ จัดสรรทรัพยากรอย่างมีคุณภาพ

การมีส่วนร่วมของชุมชน	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
	B	Std. Error	Beta		
ค่าคงที่ (Constant)	0.463	0.327		1.253	0.198
1. ด้านหลักสูตรสถานศึกษา (X_5)	0.065	0.136	0.078	-0.002	0.977
2. ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน (X_6)	0.126	0.187	0.247	1.221	0.314
3. ด้านการติดตามและประเมินผล (X_7)	0.153	0.061	0.155	1.513	0.025

$R = .664$ $R^2 = .435$ $\text{Adj. } R^2 = .426$ $\text{S.E.} = .43441$ $F = 25.545$ $\text{Sig.} .000$

*Sig. < 0.05

จากตารางที่ 4.35 การวิเคราะห์อำนาจในการทำนายประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านความสามารถในการใช้สื่อวัตกรรม และเทคโนโลยีของครู โดยที่ค่าประสิทธิภาพในการทำนายที่ปรับแล้ว $\text{Adj. } R^2$ เท่ากับ 0.426 กล่าวได้ว่า ความเป็นไปได้ของการตั้งสมมุติฐานว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนด้านหลักสูตรสถานศึกษา กระบวนการจัดการเรียนการสอน และการติดตามและประเมินผลร่วมกันสามารถทำนายประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้ร้อยละ 43.50 ส่วนที่เหลืออีก ร้อยละ 56.50 เกิดจากอิทธิพลของตัวแปรอื่น ดังนั้นปัจจัยการมีส่วนร่วมของชุมชนที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานีที่ระดับ 0.000 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R เท่ากับ 0.664) ค่าประสิทธิภาพของการทำนาย (R^2 เท่ากับ 0.435) (F เท่ากับ 25.545) ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการทำนาย

(S.E. เท่ากับ 0.43441)) โดยมีตัวทำนายที่สำคัญคือ ด้านหลักสูตรสถานศึกษา (0.065) ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน (0.126) ด้านการติดตามและประเมินผล (0.153) จากการทำนายการมีส่วนร่วมของชุมชนที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมในจังหวัดสุราษฎร์ธานี สามารถเขียนเป็นสมการทำนายได้ดังนี้

สมการในการทำนายในรูปแบบคะแนนดิบ

$$\hat{Y} = 0.463 + 0.065(X_1) + 0.126(X_2) + 0.153(X_3)$$

สมการในการทำนายในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z} = 0.078(Z_1) + 0.247(Z_2) + 0.155(Z_3)$$

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาและการมีส่วนร่วมของชุมชนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนศึกษาประสิทธิผลของสถานศึกษา และศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาและการมีส่วนร่วมของชุมชนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาได้แก่ครูผู้สอน จำนวน 317 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับตามแบบของ Likert จำนวน 66 ข้อ หาค่าความเชื่อมั่น 0.94 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product - Moment Correlation Coefficient)

สรุปผล

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาและการมีส่วนร่วมของชุมชนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี สรุปผลได้ดังนี้

1. ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยรวมอยู่ในระดับมากไปหาน้อย ดังนี้ ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม ภาวะผู้นำแบบสนับสนุน และภาวะผู้นำแบบเน้นความสำเร็จและภาวะผู้นำแบบบงการตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสรุปได้ดังนี้

1.1 ด้านภาวะผู้นำแบบบงการ โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ผู้บริหารแสดงออกให้ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ขององค์กร มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาผู้บริหารมีมาตรการติดตามผลการปฏิบัติงานอย่างเข้มงวด ส่วนผู้บริหารให้ความสำคัญกับงานเป็นหลัก มุ่งเน้นผลผลิตและประสิทธิภาพงานเป็นสำคัญมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

1.2 ด้านภาวะผู้นำแบบสนับสนุน โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ผู้บริหารแสดงออกให้เห็นถึงความเป็นผู้นำที่ให้ความสำคัญกับทั้งผลงานและขวัญกำลังใจ มีการกำกับการบริหารอย่างเข้มข้นมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาผู้บริหารเปิดช่องทางให้สมาชิกได้เสนอ

ความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ คอยให้คำปรึกษาแนะนำกับทีม ส่วนผู้บริหารแสดงออกถึงการกระตุ้นให้สมาชิกในทีมมีความรู้สึกผูกพันกับทีมและมีส่วนร่วมในการตั้งเป้าหมายและสร้างกระบวนการทำงานที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

1.3 ด้านภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม โดยรวมและรายช้อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ผู้บริหารแสดงออกถึงความเป็นผู้นำ มีส่วนร่วมในฐานะสมาชิกคนหนึ่งไม่เน้นการควบคุมสั่งการ พอใจที่จะให้สมาชิกในทีมมีความสุขกับงานรักษาสัมพันธภาพในทีมมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาผู้บริหารแสดงออกถึงการกระตุ้นให้สมาชิกในทีมประชุมอภิปรายร่วมกัน ตัดสินใจและแบ่งปันความรับผิดชอบร่วมกัน ส่วนผู้บริหารแสดงออกถึงการให้ความสำคัญกับคนและความรู้สึกของคนเป็นหลัก มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

1.4 ด้านภาวะผู้นำแบบมุ่งเน้นความสำเร็จ โดยรวมและรายช้อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ แสดงออกถึงการตั้งเป้าหมายที่ท้าทายสำหรับผู้ใต้บังคับบัญชาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาผู้บริหารแสดงออกถึงการบริหารที่เน้นผลสำเร็จของงานเป็นหลัก ส่วนผู้บริหารให้การสนับสนุนเมื่อได้รับการร้องขอ คอยตามดูผลงานอยู่ห่าง ๆ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

2. การมีส่วนร่วมของชุมชนโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากเรียงลำดับดังนี้ ด้านหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการติดตามและประเมินผล และด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสรุปได้ดังนี้

2.1 ด้านหลักสูตรสถานศึกษา โดยรวมและรายช้อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ร่วมในการรับฟังการประชุมชี้แจงเพื่อให้ทราบเป้าหมายการดำเนินการตามแผนงานร่วมกับสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ร่วมประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ส่วนร่วมประเมินการใช้หลักสูตรและนำผลการประเมินมาพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

2.2 ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน โดยรวมและรายช้อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ร่วมสนับสนุนให้ความช่วยเหลือครูในการจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ในการจัดการเรียนการสอนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ร่วมส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนการสอนโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดการศึกษา ส่วนร่วมส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนการสอนโดยให้นักเรียนทำโครงงาน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

2.3 ด้านการติดตามและประเมินผล โดยรวมและรายช้อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ร่วมหาจุดแข็ง จุดอ่อนเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมานำเสนอข้อมูลในการพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อจัดทำระบบสารสนเทศของสถานศึกษา ส่วนร่วมกำหนดแนวทางในการประเมินผลการจัดการศึกษามีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

3. ประสิทธิภาพของสถานศึกษาโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากเรียงลำดับดังนี้ ด้านความสามารถในการใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีของครู ด้านความรู้ ภูมิปัญญา แสวงหาความรู้

ด้วยตนเองของนักเรียน ด้านความสามารถในการจัดสรรทรัพยากรอย่างมีคุณภาพ และด้านความพึงพอใจในการทำงานของครูเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสรุปได้ดังนี้

3.1 ด้านความรู้ รักการอ่าน แสวงหาความรู้ด้วยตนเองของนักเรียน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อนักเรียนมีการแสวงหาความรู้อยู่เสมอจากแหล่งเรียนรู้ในห้องสมุด และแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา นักเรียนสามารถศึกษาค้นคว้าและสืบค้นข้อมูลได้ด้วยตนเอง ส่วนนักเรียนมีความรับผิดชอบและมีความกระตือรือร้นในการทำงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

3.2 ด้านความพึงพอใจในการทำงานของครู โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อสถานศึกษาวางแผน และออกแบบระบบงานธุรการตามขั้นตอนการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาสถานศึกษามีการจัดระบบข้อมูลข่าวสารของสถานศึกษาเพื่อให้บริหารแก่สาธารณชน ส่วนสถานศึกษามีการจัดระบบส่งเสริม สนับสนุนและอำนวยความสะดวกในการบริหารงานทั้ง 4 ด้านในสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

3.3 ด้านความสามารถในการใช้สื่อวัตกรรมและเทคโนโลยีของครู โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อครูจัดทำเอกสารการสอนที่สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาครูส่งเสริมให้นักเรียนได้สืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต ส่วนครูใช้คอมพิวเตอร์ โปรแกรมไมโครซอฟท์พาวเวอร์พอยต์ในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

3.4 ด้านความสามารถในการจัดสรรทรัพยากรอย่างมีคุณภาพ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อผู้บริหารได้บริหารงบประมาณเป็นไปตามแผนการใช้จ่ายงบประมาณที่กำหนดไว้มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาผู้บริหารมีการวางแผนการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด ส่วนผู้บริหารและครูมีความสะดวกคล่องตัวในการใช้ทรัพยากร เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

4. ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำกับประสิทธิผลของสถานศึกษาตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า มีความสัมพันธ์ (r) อยู่ระหว่าง 0.27 - 0.54 และภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง ($r = 0.51$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของสถานศึกษา รายด้าน พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารมีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลของสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี รายด้าน พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของสถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้ง 4 ด้านคือด้าน คือ ด้านภาวะผู้นำแบบบงการ (X_1) ด้านภาวะผู้นำแบบสนับสนุน (X_2) ด้านภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม (X_3) และด้านภาวะผู้นำแบบผู้นำแบบเน้นความสำเร็จ (X_4) $r = 0.32, 0.36, 0.40, 0.56, 0.51$ ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิผลของสถานศึกษากับภาวะผู้นำของผู้บริหารตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี รายด้าน พบว่า ประสิทธิผลของสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านความรู้รักการอ่าน แสวงหาความรู้ด้วยตนเองของนักเรียน (y_1) ด้านความพึงพอใจในการทำงานของครู (y_2) ด้านความสามารถในการใช้สื่อวัตกรรมและเทคโนโลยีของครู (y_3) และด้านความสามารถในการจัดสรรทรัพยากรอย่างมีคุณภาพ (y_4) $r = 0.42, 0.47, 0.52, 0.47$ ตามลำดับ

5. ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของชุมชนกับประสิทธิผลของสถานศึกษาตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า มีค่าความสัมพันธ์ (r) อยู่ระหว่าง 0.31 - 0.65 และการมีส่วนร่วมของชุมชนมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง ($r = 0.46$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของชุมชนที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของสถานศึกษารายด้าน พบว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลของสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้ง 3 ด้านคือ ด้านหลักสูตรสถานศึกษา (X_5) ด้านการจัดการเรียนการสอน (X_6) และด้านการติดตามและประเมินผล (X_7) $r = 0.61, 0.43, 0.41, 0.46$ ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิผลของสถานศึกษากับการมีส่วนร่วมของชุมชนรายด้าน พบว่า ประสิทธิผลของสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับการมีส่วนร่วมของชุมชนอยู่ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้ง 4 ด้านคือ ด้านความรู้รักการอ่าน แสวงหาความรู้ด้วยตนเองของนักเรียน (y_1) ด้านความพึงพอใจในการทำงานของครู (y_2) ด้านความสามารถในการใช้สื่อวัตกรรมและเทคโนโลยีของครู (y_3) และด้านความสามารถในการจัดสรรทรัพยากรอย่างมีคุณภาพ (y_4) $r = 0.50, 0.45, 0.46, 0.47$ ตามลำดับ

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่องการศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับการมีส่วนร่วมของชุมชนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี มีประเด็นที่น่าสนใจอภิปราย ดังนี้

1. ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม ภาวะผู้นำแบบสนับสนุน และภาวะผู้นำแบบเน้นความสำเร็จอยู่ในระดับมาก ส่วนภาวะผู้นำแบบบงการอยู่ในระดับปานกลาง

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ถือเป็นหัวใจหลักของการบริหารจัดการเพื่อให้องค์กรเกิดประสบความสำเร็จ ความเป็นผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา จึงเป็นกลวิธีในการสร้างการมีส่วนร่วมของสมาชิกทุกคนในองค์กร โดยเฉพาะอย่างยิ่งการบริหารองค์กรให้เกิดผลสำเร็จ บรรลุเป้าประสงค์นั้นต้องอาศัยความสามารถของผู้นำ อันได้แก่ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม ภาวะผู้นำแบบสนับสนุน ภาวะผู้นำแบบเน้นความสำเร็จ สถานศึกษาซึ่งเป็นองค์กรที่มีลักษณะแตกต่างจากองค์กรโดยทั่วไป เพราะองค์การทางการศึกษา มีเป้าหมายในการจัดการศึกษา ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษา จะต้องคำนึงถึงจุดมุ่งหมาย เพื่อนำไป้องค์การบรรลุทั้งเป้าหมายของการบริหารองค์การ และบรรลุเป้าหมายของการจัดการศึกษา คือ การบรรลุถึงคุณภาพของผู้เรียนอันเป็นเป้าหมายสูงสุดของการจัดการศึกษา เพื่อให้การบริหารจัดการเกิดประสิทธิภาพสูงสุด ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของไพบูลย์ จำปาเป็น (2555) ที่กล่าวว่า ผู้นำคือบุคคลที่ได้รับการยอมรับได้รับการแต่งตั้งให้เป็นผู้นำเป็นหัวหน้าหรือเป็นบุคคลที่มีอำนาจมีอิทธิพลเหนือผู้อื่นและทุกคนให้การยอมรับนับถืออย่างเต็มที่ให้เป็นผู้นำในการปฏิบัติงาน เป็นผู้ประสานงานเพื่อนำพาให้องค์กรดำเนินไปด้วยความเจริญก้าวหน้าและมีผลงานที่มีประสิทธิภาพ และยังสอดคล้องกับวิโรจน์ สารรัตนะ (2556) กล่าวว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวของสถานศึกษา โดยผู้บริหารไม่ได้มีความสามารถมาตั้งแต่เกิด แต่สามารถพัฒนาขึ้นได้ และสุภาภรณ์ นวลมะเร็ง (2557) กล่าวว่า ภาวะผู้นำเป็นความสามารถหรือกระบวนการของผู้นำหรือผู้บริหารที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของบุคคลหรือกลุ่มเพื่อให้การดำเนินงานขององค์การบรรลุตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่ตั้งไว้ร่วมกัน

จากที่กล่าวมาข้างต้นน่าจะเป็นเหตุผลหลักที่ทำให้ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา กับการมีส่วนร่วมของชุมชนที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษาตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาทางด้านสมารถอภิปรายได้ ดังนี้

1.1 ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านภาวะผู้นำแบบบงการ โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ผู้บริหารแสดงออกให้ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ขององค์กรมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาผู้บริหารมีมาตรการติดตามผลการปฏิบัติงานอย่างเข้มงวด ส่วนผู้บริหารให้ความสำคัญกับงานเป็นหลัก มุ่งเน้นผลผลิตและประสิทธิภาพงานเป็นสำคัญ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ผลการวิจัยเช่นนี้น่าจะเป็นผลมาจากภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านภาวะผู้นำแบบบงการ เป็นการอาศัยอำนาจของผู้บริหารที่ต้องความสามารถที่จะนำกลุ่มคนในองค์กรให้บรรลุเป้าหมายขององค์กรที่วางไว้ เป็นอำนาจซึ่งอาจได้รับมาแบบเป็นทางการนั่นคือผู้นำอย่างเป็นทางการ โดยผู้บริหารในปัจจุบันจำเป็นต้องมีภาวะผู้นำสูงควบคู่ไปกับการบริหารงานขององค์กรและบุคคลในองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะการบริหารองค์กรภายใต้ภาวะสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วตลอดเวลาทำให้เกิดความต้องการผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำสูง สามารถนำพาองค์กรสู่ความสำเร็จ ดังนั้น

ผู้บริหารอาจแสดงออกถึงอำนาจของตนในการบริหารจัดการสถานศึกษาให้เกิดการขับเคลื่อนไปสู่เป้าหมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการแสดงให้เห็นให้ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ขององค์กร มีมาตรการติดตามผลการปฏิบัติงานอย่างเข้มงวด โดยมุ่งความสำคัญกับงานเป็นหลัก มุ่งเน้นผลผลิต และประสิทธิภาพงานเป็นสำคัญมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของทิปภาวิธ รัตนรัตน์ (2555) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำของหัวหน้างานในองค์การบริหารส่วนตำบล กรณีศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการวิจัยพบว่า ด้านภาวะผู้นำแบบบงการอยู่ในระดับปานกลางและยังสอดคล้องกับแนวคิดของ House (1974) กล่าวว่า ภาวะผู้นำแบบบงการ เป็นสิ่งที่ผู้นำคาดหวังที่จะให้เกิดขึ้น โดยมีการเตรียมคำแนะนำที่จะต้องทำและวิธีที่ต้องใช้ จะกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานไว้ เรียกร้องให้ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ในฐานะผู้นำ ภาวะผู้นำแบบนี้มีความคล้ายคลึงกับผู้นำที่มุ่งกิจสัมพันธ์ของรัฐโฮโยโอ

1.2 ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านภาวะผู้นำแบบสนับสนุน โดยรวมและรายช้อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ผู้บริหารแสดงออกให้เห็นถึงความเป็นผู้นำที่มีความสำคัญกับทั้งผลงานและขวัญกำลังใจ มีการกำกับกับการบริหารอย่างเข้มข้นมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาผู้บริหารเปิดช่องทางให้สมาชิกได้เสนอความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ คอยให้คำปรึกษาแนะนำกับทีม ส่วนผู้บริหารแสดงออกถึงการกระตุ้นให้สมาชิกในทีมมีความรู้สึก ผูกพันกับทีมและมีส่วนร่วมในการตั้งเป้าหมาย และสร้างกระบวนการทำงานมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ผลการวิจัยเช่นนี้น่าจะเป็นผลมาจากผู้บริหารต่างให้ความสำคัญในการบริหารจัดการสถานศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการกระจายอำนาจ การสนับสนุนการทำงานของบุคลากรในสถานศึกษา การมีส่วนร่วมของผู้บริหารโดยอาศัยหลักการร่วมแก้ปัญหาที่เกิดจากความผิดพลาดของผู้อื่นที่ตั้งใจทำอย่างเต็มที่ ผู้บริหารมีการส่งเสริมให้ทีมงานทำงานตามข้อตกลงในที่ประชุมที่เป็นที่ยอมรับของสมาชิกส่วนใหญ่ ตลอดจนผู้บริหารแสดงออกให้เห็นถึงความเป็นผู้นำที่มีความสำคัญกับทั้งผลงานและขวัญกำลังใจ มีการกำกับกับการบริหารอย่างเข้มข้นเปิดช่องทางให้สมาชิกได้เสนอความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ คอยให้คำปรึกษาแนะนำกับทีม แสดงออกถึงการกระตุ้นให้สมาชิกในทีมมีความรู้สึก ผูกพันกับทีมและมีส่วนร่วมในการตั้งเป้าหมายและสร้างกระบวนการทำงาน โดยสิ่งเหล่านี้จะเป็นต้นเหตุในการขับเคลื่อนสถานศึกษาให้เกิดผลสำเร็จต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศศิวิมล สุขหนารักษ์ (2554) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในเขตอำเภอคลองหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษา ปทุมธานี เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านภาวะผู้นำแบบสนับสนุนอยู่ในระดับมาก

1.3 ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม โดยรวมและรายช้อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ผู้บริหารแสดงออกถึงความเห็นเป็นผู้นำ มีส่วนร่วมในฐานะสมาชิกคนหนึ่งไม่เน้นการควบคุมสั่งการ พอใจที่จะให้สมาชิกในทีมมีความสุขกับงานรักษาสัมพันธภาพในทีมมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาผู้บริหารแสดงออกถึงการกระตุ้นให้สมาชิกในทีมประชุมอภิปรายร่วมกัน

ตัดสินใจและแบ่งปันความรับผิดชอบร่วมกัน ส่วนผู้บริหารแสดงออกถึงการให้ความสำคัญกับคนและความรู้สึกของคนเป็นหลักมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ผลการวิจัยเช่นนี้น่าจะเป็นผลมาจากภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วมเป็นการให้ความสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นกระบวนการของของผู้บริหารที่ต้องการมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องกับกระบวนการตัดสินใจ เน้นการมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องอย่างแข็งขันของบุคคลโดยซึ่งอยู่บนพื้นฐานของแนวความคิดของการแบ่งอำนาจหน้าที่ที่ถือว่าผู้บริหารแบ่งอำนาจหน้าที่การบริหารให้เข้ากับผู้ใต้บังคับบัญชาและต้องการให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนเกี่ยวข้องอย่างแท้จริงในกระบวนการตัดสินใจที่สำคัญขององค์กรไม่ใช่เพียงแต่สัมผัสปัญหาหรือแสดงความห่วงใยเท่านั้น การแสดงออกถึงความเป็นผู้นำ มีส่วนร่วมในฐานะสมาชิกคนหนึ่งไม่เน้นการควบคุมสั่งการ พอใจที่จะให้สมาชิกในทีมมีความสุขกับงานรักษาสัมพันธ์ภาพในทีม การกระตุ้นให้สมาชิกในทีมประชุมอภิปรายร่วมกัน ตัดสินใจและแบ่งปันความรับผิดชอบร่วมกัน ตลอดจนให้ความสำคัญกับคนและความรู้สึกของคนเป็นหลัก ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะเป็นส่วนช่วยในการทำงานให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ

Lewin (1970) กล่าวว่า ภาวะผู้นำแบบสนับสนุน เป็นการปกครองแบบพ่อกปกครองลูก ให้ความไว้วางใจผู้ใต้บังคับบัญชา จูงใจโดยการให้รางวัล แต่บางครั้งขู่ลงโทษ ยอมให้การติดต่อสื่อสารจากเบื้องล่างสู่เบื้องบนได้บ้าง รับฟังความคิดเห็นจากผู้ใต้บังคับบัญชาบ้าง และบางครั้งยอมให้การตัดสินใจแต่อยู่ภายใต้การควบคุมอย่างใกล้ชิดของผู้บังคับบัญชา และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของศิริภัทร คุชกริวิรัตน์ (2555) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำที่มีผลต่อขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของพนักงานธนาคารออมสินสำนักงานใหญ่ ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาด้านภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก

1.4 ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านภาวะผู้นำแบบมุ่งเน้นความสำเร็จโดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ แสดงออกถึงการตั้งเป้าหมายที่ท้าทายสำหรับผู้ใต้บังคับบัญชามีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาผู้บริหารแสดงออกถึงการบริหารที่เน้นผลสำเร็จของงานเป็นหลัก ส่วนผู้บริหารให้การสนับสนุนเมื่อได้รับการร้องขอ คอยตามดูผลงานอยู่ห่าง ๆ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ผลการวิจัยเช่นนี้น่าจะเป็นผลมาจากการบริหารสถานศึกษาของผู้หน้านั้นย่อมมีเป้าประสงค์เดียวกันคือ ความสำเร็จขององค์กร ดังนั้นการบริหารแบบมุ่งเน้นความสำเร็จจึงเป็นสิ่งจำเป็นที่ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญ และใส่ใจเป็นลำดับแรก ผลสะท้อนทางด้านการศึกษาก็จะเป็นตัวบ่งบอกถึงความสามารถในการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการแสดงออกถึงตั้งเป้าหมายขององค์กรจะเป็นสิ่งที่ท้าทายสำหรับผู้ใต้บังคับบัญชา การบริหารที่เน้นผลสำเร็จของงานเป็นหลัก ตลอดจนการให้การสนับสนุนเมื่อได้รับการร้องขอจากผู้ใต้บังคับบัญชาและเกิดการสนองตอบที่ดีจะส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Lippitt (1967) กล่าวว่า ภาวะผู้นำแบบเน้นความสำเร็จมอบอำนาจเต็มและเสรีภาพอย่างกว้างขวางในการวินิจฉัยสั่งการ กำหนดนโยบาย กำหนดวัตถุประสงค์ ตลอดจนแบ่งงานและกำหนดคนทำงานให้แก่บุคลากรอื่นทั้งหมด

โดยตนเองไม่เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับเลย ผู้นำประเภทนี้เพียงแต่สนับสนุนโดยการจัดหาวัสดุต่าง ๆ เพื่อให้ความสะดวกแก่ผู้ปฏิบัติงานเท่านั้นส่วนตนเองจะนั่งอยู่ห่าง ๆ จะเข้าร่วมก็ต่อเมื่อบุคลากรเรียกหาหรือเชิญให้มาเท่านั้น น้อยครั้งที่ผู้นำแบบตามสบายจะแสดงความคิดเห็นใด ๆ ออกมา ไม่ชอบตำหนิ ไม่ชอบชม การปฏิบัติงานใด ๆ ของผู้ใดทั้งสิ้นและจะไม่ขัดขวางหากมีใครเสนออะไรมา มักยอมอนุมัติเรื่อยไปโดยไม่ค่อยพิจารณาเหตุผลใด ๆ

2. การมีส่วนร่วมของชุมชนโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากเรียงลำดับดังนี้ ด้านหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการติดตามและประเมินผล และด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน

เหตุผลที่ทำให้การวิจัยเป็นเช่นนี้ อาจเนื่องมาจากการจัดการศึกษาในปัจจุบันนี้ต้องอาศัยความร่วมมือ และการสนับสนุนจากชุมชนในการจัดการศึกษา ชุมชนส่วนใหญ่เล็งเห็นถึงความสำคัญในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ประกอบกับในปัจจุบันนี้ได้มีการคิดสรรตัวแทนผู้ปกครองพร้อมกำหนดบทบาทตัวแทนผู้ปกครองเพื่อเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาอย่างชัดเจน รวมถึงการเข้าร่วมกิจกรรมกระชับความสัมพันธ์ต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้น ซึ่งชุมชนและผู้ปกครองส่วนได้ให้ความร่วมมือกับการมีส่วนร่วมในการปฏิรูปการศึกษา ซึ่งผลของการมีส่วนร่วมจะทำให้ผู้ปกครองมีความพึงพอใจในโรงเรียน มีความน่าเชื่อถือและศรัทธาโรงเรียน โดยทั่วไปแล้วการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่ทำให้โรงเรียนประสบผลสำเร็จโรงเรียนที่ปราศจากความร่วมมือและสนับสนุนของประชาชนจะประสบผลสำเร็จได้โดยยากสอดคล้องกับแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2550 : 1) ที่เสนอไว้ว่า จุดเริ่มต้นของการเรียนรู้ที่สำคัญ คือ บ้านหรือครอบครัว ครอบครัวเป็นสถาบันแห่งแรกที่จะให้การศึกษาแก่บุคคล และเป็นปัจจัยสำคัญในสังคมที่ทำให้เกิดการเรียนรู้เป็นแหล่งที่ช่วยปลูกฝังพฤติกรรมแบบแผนการดำเนินชีวิต และเป็นแหล่งที่บุคคลสามารถเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต พ่อแม่ผู้ปกครองจึงมีบทบาทสำคัญในการเสริมสร้างการเรียนรู้ทั้งที่บ้านและโรงเรียนเป็นเครือข่ายเพื่อร่วมปฏิบัติรูปการเรียนรู้จะช่วยขับเคลื่อนการปฏิรูปการเรียนรู้ได้ประสบผลสำเร็จและยังสอดคล้องกับวาทนิช เรืองวงศ์ (2558) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมมีความสำคัญต่อการบริหารและการจัดการศึกษาโรงเรียนซึ่งให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้เข้ามามีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นและร่วมติดตามประเมินผลการดำเนินงานของโรงเรียน เสนอแนะแนวทาง และร่วมกันพัฒนาการศึกษา ซึ่งก่อให้เกิดความคิดร่วมกัน เข้าใจกัน และนำไปสู่การส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาการเรียนรู้ได้เต็มตามศักยภาพ

จากที่กล่าวมาข้างต้นน่าจะเป็นเหตุผลหลักที่ทำให้การมีส่วนร่วมของชุมชนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณารายด้านสามารถอภิปรายได้ ดังนี้

2.1 การมีส่วนร่วมของชุมชน ด้านหลักสูตรสถานศึกษา โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ร่วมในการรับฟังการประชุมชี้แจงเพื่อให้ทราบเป้าหมายการดำเนินการตามแผนงานร่วมกับสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ร่วมประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารในการ

จัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ส่วนร่วมประเมินการใช้หลักสูตรและนำผลการประเมินมาพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ผลการวิจัยเช่นนี้น่าจะเป็นผลมาจากหลักสูตรสถานศึกษาเป็นหัวใจสำคัญของสถานศึกษา เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดการศึกษาให้บรรลุผลการจัดการศึกษาตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ โดยหลักสูตรมีส่วนในการส่งเสริมความเจริญงอกงามของบุคคล สามารถปลูกฝังจิตสำนึก พฤติกรรม คุณธรรม จริยธรรม การวางรากฐานการคิดที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และการเมืองการปกครอง เพื่อให้ผู้เรียนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม สามารถทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามความสามารถและความถนัดของแต่ละบุคคล สามารถพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มตามศักยภาพ โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจะเป็นผู้กำหนดนโยบายในส่วนกลางและกระจายอำนาจทางการศึกษามายังท้องถิ่น โดยสถานศึกษามีส่วนร่วมสำคัญในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ญัฐพร บุญรม (2556) ได้สรุปไว้ว่า หลักสูตรเป็นองค์ประกอบอันสำคัญอย่างหนึ่งของการจัดการศึกษาเพราะหลักสูตรจะเป็นโครงร่างกำหนดไว้ว่าจะเกิดอะไรหรือได้รับประสบการณ์ใดจึงจะเป็นประโยชน์ต่อสังคมและตัวเด็ก หลักสูตรเป็นแนวทางที่จะสร้างความเจริญเติบโตให้แก่ผู้เรียน นอกจากนี้หลักสูตรยังเป็นเครื่องชี้ให้เห็นลักษณะของสังคมในอนาคตว่าจะเป็นอย่างเช่นไรและสอดคล้องกับงานวิจัยของเศรษฐชัย วิสาทาโส (2556) ได้ทำการวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ด้านหลักสูตรสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก

2.2 การมีส่วนร่วมของชุมชน ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อร่วมสนับสนุนให้ความช่วยเหลือครูในการจัดทำวัสดุอุปกรณ์ในการจัดการเรียนการสอนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาร่วมส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนการสอนโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดการศึกษา ส่วนร่วมส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนการสอนโดยให้นักเรียนทำโครงงาน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ผลการวิจัยเช่นนี้น่าจะเป็นผลมาจากปัจจุบันชุมชนได้มีความคาดหวังว่าสถานศึกษาจะจัดการศึกษาให้กับบุตรหลานอย่างทั่วถึง และมีคุณภาพ กระบวนการจัดการเรียนการสอนของครูจึงเป็นเทคนิคในการถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์ ความสามารถในการสร้างองค์ความรู้ให้แก่ผู้เรียน ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนนั้นต้องอาศัยความร่วมมือจากชุมชน และผู้ปกครองเป็นหลัก ตลอดจนความร่วมมือสนับสนุนให้ความช่วยเหลือครูในการจัดทำวัสดุ อุปกรณ์ในการจัดการเรียนการสอน การส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนการสอนโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้มีการจัดการเรียนการสอนแบบโครงงาน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ยงยุทธ จัตุธรรม (2551) ได้กล่าวว่า กระบวนการเรียนรู้เป็นกระบวนการจัดกิจกรรมและประสบการณ์ให้ผู้เรียนได้ลงมือทำ ได้คิด ตัดสินใจ และค้นพบ

คำตอบด้วยตนเองโดยมีครูให้ความช่วยเหลือแนะนำให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้บรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

2.3 การมีส่วนร่วมของชุมชน ด้านการติดตามและประเมินผล โดยรวมและรายข้อ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อร่วมหาจุดแข็ง จุดอ่อนเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมานำเสนอข้อมูลในการพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อจัดทำระบบสารสนเทศของสถานศึกษา ส่วนร่วมกำหนดแนวทางในการประเมินผลการจัดการศึกษามีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ผลการวิจัยเช่นนี้น่าจะเป็นผลมาจากการติดตามและประเมินผล นับเป็นสิ่งที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งที่จะช่วยให้ผู้ดำเนินโครงการ หรือสิ่งที่ได้ดำเนินงานนั้นบรรลุวัตถุประสงค์ เป้าหมายที่ต้องการมากน้อยเพียงใด ดำเนินการประสบความสำเร็จ มีประสิทธิภาพหรือไม่ ผลจากการติดตามและประเมินผล จะให้ข้อมูลที่แสดงให้เห็นถึงความสำเร็จ จุดแข็ง จุดอ่อน และแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงาน ช่วยให้การบริหารแผนงานและโครงการมีประสิทธิภาพสูงขึ้น ระบบการติดตามและประเมินผลจึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการบริการแผนงานและโครงการ เพราะในวงจรบริหารแผนงานและโครงการ ประกอบด้วย การวางแผน การปฏิบัติตามแผน การควบคุม และการประเมินผลถ้าขาดส่วนหนึ่งส่วนใด หรือส่วนหนึ่งส่วนใดขาดประสิทธิภาพก็จะส่งผลต่อประสิทธิภาพของการบริหารงาน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของอัญชลี ธรรมะวิจิตร (2552 : 2) กล่าวว่า การติดตามและประเมินผล มีค่าซึ่งมีความหมายเฉพาะตัวที่แยกจากกันได้ชัดเจน แต่ในการดำเนินงานหรือจัดกิจกรรมแล้วมีความสัมพันธ์กันค่อนข้างใกล้ชิด จนทำให้เกิดความสับสนอยู่เสมอ คือ คำว่า ติดตาม (Monitoring) และคำว่า ประเมินผล (Evaluation) ทั้งสองคำดังกล่าวมีวิธีทำงานที่แตกต่างกัน

3. ประสิทธิภาพของสถานศึกษาโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากเรียงลำดับดังนี้ ด้านความสามารถในการใช้สื่อวัตกรรมและเทคโนโลยีของครู ด้านความใฝ่รู้ รักการอ่าน แสวงหาความรู้ด้วยตนเองของนักเรียน ด้านความสามารถในการจัดสรรทรัพยากรอย่างมีคุณภาพ และด้านความพึงพอใจในการทำงานของครู

เหตุผลที่ทำให้การวิจัยเป็นเช่นนี้ อาจเนื่องมาจากประสิทธิผลของโรงเรียน เป็นสิ่งที่บ่งชี้ถึงความสำเร็จของโรงเรียน ดังนั้นประสิทธิผลองค์การ ส่วนใหญ่เป็นการเน้นการบรรลุเป้าหมายขององค์การเป็นหลัก โดยเฉพาะอย่างยิ่งประสิทธิผลที่เกิดขึ้นกับคุณภาพของผู้เรียน ความสามารถของครูผู้สอน ทั้งด้านความใฝ่รู้ รักการอ่าน แสวงหาความรู้ด้วยตนเองของนักเรียน ด้านความสามารถในการใช้สื่อวัตกรรมและเทคโนโลยีของครู ด้านความสามารถในการจัดสรรทรัพยากรอย่างมีคุณภาพ ความพึงพอใจในการทำงานของครู ความสามารถของโรงเรียนในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และสามารถพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก ตลอดจนความสามารถในการปรับปรุงโรงเรียนให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก รวมทั้งสามารถแก้ปัญหาภายในโรงเรียนได้ซึ่งทำให้เกิดความพึงพอใจในการทำงาน โดยถือว่าเป็นการมองประสิทธิผลของทั้งระบบเป็นสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Hoy and Furguson (1985) กล่าวว่าประสิทธิผลของโรงเรียนพิจารณาจากนักเรียน

มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีการจัดสรรทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ มีความสามารถในการปรับเปลี่ยน ต่อสภาพแวดล้อมที่มากระทบทั้งภายใน และภายนอกและสามารถสร้างความพึงพอใจแก่ครู และ ยังสอดคล้องกับ Steers (1977) กล่าวว่า ประสิทธิภาพของสถานศึกษา เกิดจากการที่กลุ่มสามารถทำงาน ที่ได้รับมอบหมายให้บรรลุวัตถุประสงค์ได้ แม้ประสิทธิภาพกับประสิทธิผลจะมีความสัมพันธ์กันอย่างมาก แต่ประสิทธิภาพเป็นเพียงส่วนประกอบที่จำเป็นของประสิทธิผลเท่านั้น ยังมีใช่เป็นส่วนประกอบที่เพียงพอ สำหรับความมีประสิทธิภาพ เพราะยังคงมีตัวแปรอื่น ๆ ที่มีความสำคัญ เช่นทรัพยากรที่มีความจำเป็น ต้อง ใช้เป็นต้น ส่วนปัจจัยที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลขององค์การ ได้แก่ ปัจจัยด้านลักษณะองค์การ ปัจจัย ด้านสภาพแวดล้อม ปัจจัยด้านบุคคล ปัจจัยด้านนโยบายบริหารและการปฏิบัติ ซึ่งเป็นการมองปัจจัย ในองค์การโดยรวม

จากที่กล่าวมาข้างต้นน่าจะเป็นเหตุผลหลักที่ทำให้ประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อ พิจารณารายด้านสามารถอธิบายได้ ดังนี้

3.1 ประสิทธิภาพของสถานศึกษา ด้านความใฝ่รู้ รักการอ่าน แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ของนักเรียน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อนักเรียนมีการแสวงหาความรู้ อยู่เสมอจากแหล่งเรียนรู้ในห้องสมุดและแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมานักเรียนสามารถ ศึกษาค้นคว้า และสืบค้นข้อมูลได้ด้วยตนเอง ส่วนนักเรียนมีความรับผิดชอบและมีความกระตือรือร้น ในการทำงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ผลการวิจัยเช่นนี้ น่าจะเป็นผลมาจากสังคมในปัจจุบันเป็นสังคมแห่งการเปลี่ยนแปลง ที่ทั่วโลกเต็มไปด้วยข่าวสารและข้อมูลต่าง ๆ ที่ล้นส่ง ผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตและการตัดสินใจ ของผู้คนอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ผู้ที่สามารถเข้าถึง และมีความมั่นคงของข่าวสารและข้อมูลมากกว่า ย่อมตัดสินใจในสิ่งต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสมและถูกต้อง การรับรู้ข่าวสารและข้อมูลเหล่านี้เกี่ยวข้องกับ โดยตรงกับการเรียนรู้ตลอดชีวิตบน พื้นฐานของการเรียนรู้ด้วยตนเอง กระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียน ริเริ่มการเรียนรู้ด้วยตนเอง ตามความสนใจ ความต้องการ และความถนัดมีเป้าหมาย รู้จักแสวงหา แหล่งทรัพยากรของการเรียนรู้ เลือกวิธีการเรียนรู้ จนถึงประเมินความก้าวหน้าของการเรียนรู้ของ ตนเอง โดยจะดำเนินการด้วยตนเองหรือร่วมมือช่วยเหลือกับผู้อื่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้เรียนจะต้องมี การแสวงหาความรู้อยู่เสมอจากแหล่งเรียนรู้ในห้องสมุด และแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ สามารถศึกษาค้นคว้า และสืบค้นข้อมูลได้ด้วยตนเองเพื่อที่จะให้ได้มาซึ่งความรู้ที่ต้องการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ยุกตนันท์ หวานจำ (2555) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียน ในอำเภอคลองหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ด้านความใฝ่รู้ รักการอ่าน แสวงหาความรู้ด้วยตนเองของนักเรียนอยู่ในระดับมาก

3.2 ประสิทธิภาพของสถานศึกษา ด้านความพึงพอใจในการทำงานของครู โดยรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อสถานศึกษาวางแผน และออกแบบระบบงาน

ธุรการตามขั้นตอนการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาสถานศึกษามีการจัดระบบข้อมูลข่าวสารของสถานศึกษาเพื่อให้บริหารแก่สาธารณชน ส่วนสถานศึกษามีการจัดระบบส่งเสริมสนับสนุนและอำนวยความสะดวกในการบริหารงานทั้ง 4 ด้านในสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ผลการวิจัยเช่นนี้น่าจะเป็นผลมาจากความพึงพอใจในการทำงานของครูนั้น จะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อการจัดการศึกษานั้นเกิดผลสัมฤทธิ์ที่ดี และมีความพึงพอใจในสิ่งที่ต้องการ ความพึงพอใจเป็นปัจจัยสำคัญอีกประการหนึ่งในการทำงาน ปัจจัยจูงใจเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ส่วนปัจจัยค้ำจุนจะเป็นปัจจัยที่ป้องกันไม่ให้เกิดความเบื่อหน่ายหรือรู้สึกไม่พอใจในการทำงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการที่สถานศึกษาวางแผน และออกแบบระบบงานธุรการตามขั้นตอนการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพ มีการจัดระบบข้อมูลข่าวสารของสถานศึกษาเพื่อให้บริหารแก่สาธารณชน และมีระบบส่งเสริม สนับสนุนและอำนวยความสะดวกในการบริหารงานทั้ง 4 ด้านในสถานศึกษา จะเป็นตัวอำนวยความสะดวกให้เกิดการทำงานที่ดีของบุคลากร ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Gillermer (1965) กล่าวว่า ีผลของเจตคติต่าง ๆ ของบุคคลที่มีต่อองค์กร องค์กรประกอบของแรงงาน และมีส่วนสัมพันธ์กับลักษณะงานและสภาพแวดล้อมในการทำงานซึ่งความพึงพอใจนั้นได้แก่ ความรู้สึกมีความสำเร็จในผลงาน ความรู้สึกว่าได้รับการยกย่องนับถือและความรู้สึกที่มีความก้าวหน้าในการปฏิบัติงาน และ ยังสอดคล้องกับแนวคิดของ Strauss (1980) กล่าวว่า ความพึงพอใจ เป็นความรู้สึกพอใจในงานที่ทำ และเต็มใจที่จะปฏิบัติงานนั้นให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร คนจะรู้สึกพอใจในงานที่ทำเมื่องานนั้นให้ผลประโยชน์ทั้งด้านวัตถุและด้านจิตใจ ซึ่งสามารถตอบสนองความต้องการพื้นฐานของเขาได้ ในการศึกษาเกี่ยวกับความพึงพอใจนั้น โดยทั่วไปนิยมศึกษากันในสองมิติ คือ มิติความพึงพอใจของผู้ปฏิบัติงานและมิติความพึงพอใจในการรับบริการ ในการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาในรูปแบบผู้รับบริการ

3.3 ประสิทธิภาพของสถานศึกษาด้านความสามารถในการใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีของครู โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อครูจัดทำเอกสารการสอนที่สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาครูส่งเสริมให้นักเรียนได้สืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต ส่วนครูใช้คอมพิวเตอร์ โปรแกรมไมโครซอฟท์พาวเวอร์พอยต์ในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ผลการวิจัยเช่นนี้น่าจะเป็นผลมาจากความสามารถในการใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีของครูเป็นสิ่งสำคัญในปัจจุบัน เทคโนโลยีในปัจจุบันมีการพัฒนาไปอย่างรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น ดังนั้นสารสนเทศจึงเข้ามามีบทบาทในชีวิตการทำงาน การจัดการศึกษา การปฏิรูปการศึกษา การส่งเสริมให้ครูจัดทำเอกสารการสอนที่สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้ ส่งเสริมครูและนักเรียนให้เกิดการสืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต ใช้คอมพิวเตอร์ โปรแกรมไมโครซอฟท์พาวเวอร์พอยต์ในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ จะเป็นการปลูกฝังให้เกิดการเรียนรู้และทักษะที่จำเป็นต่อชีวิต ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของจิรวรรณ กิตติเชษฐสรรค์ (2556) กล่าวว่า ความสามารถในการใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยี

ของครู และบุคลากรในการจัดการเรียนการสอนโดยนำสื่อวัตกรรมการเข้ามาประกอบ โดยมีแนวทางในการพัฒนาสื่อวัตกรรมการทางการศึกษา ศึกษาวิเคราะห์ ความจำเป็นในการใช้สื่อวัตกรรมการและเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้และการบริหารวิชาการ ส่งเสริมให้ครูผลิตสื่อ และพัฒนาสื่อวัตกรรมการเรียนการสอน นิเทศ ติดตาม ประเมินผล การผลิตสื่อ และพัฒนาสื่อวัตกรรมการเรียนการสอน จัดให้ครูเข้ารับการอบรมการผลิตสื่อ และพัฒนาสื่อวัตกรรมการเรียนการสอน ส่งเสริมให้ครูวิจัยการใช้สื่อ และนวัตกรรมการเรียนการสอน จัดซื้อ จัดหา ฮาร์ดแวร์ และซอฟต์แวร์ สำหรับการผลิตสื่อ และพัฒนาสื่อวัตกรรมการเรียนการสอน

3.4 ประสิทธิภาพของสถานศึกษา ด้านความสามารถในการจัดสรรทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อผู้บริหารได้บริหารงบประมาณเป็นไปตามแผนการใช้จ่ายงบประมาณที่กำหนดไว้มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาผู้บริหารมีการวางแผนการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด ส่วนผู้บริหารและครูมีความสะดวกคล่องตัวในการใช้ทรัพยากร เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ผลการวิจัยเช่นนี้ น่าจะเป็นผลมาจากการจัดการศึกษานั้นผู้บริหารจะต้องให้ความสำคัญ และจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหารจะต้องจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด เกิดความคุ้มค่า คุ้มทุน ตรงตามวัตถุประสงค์และเป้าหมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้บริหารได้บริหารงบประมาณเป็นไปตามแผนการใช้จ่ายงบประมาณที่กำหนดไว้ มีการวางแผนการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด ตลอดจนการสร้างความสะดวกให้แก่ครูเพื่อให้เกิดคล่องตัวในการใช้ทรัพยากร เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน การสนับสนุนด้านวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ ให้มีความเพียงพอ และเหมาะสมกับงานของแต่ละบุคคล จะส่งผลต่อความสำเร็จในการทำงานได้เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของธีรศักดิ์ แสงดิษฐ์ (2553) กล่าวว่า ความสามารถในการจัดสรรทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ หมายถึง การใช้วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือต่าง ๆ ที่ใช้ในการปฏิบัติงานการบริหารที่จะใช้ทรัพยากร โดยใช้อย่างคุ้มค่า ดังนั้นผู้บริหารจึงต้องมีการวางแผน การดูแล ตรวจสอบการใช้ทรัพยากรอย่างถูกต้อง

4. ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำกับประสิทธิภาพของสถานศึกษาตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า มีความสัมพันธ์ (r) อยู่ระหว่าง 0.27 - 0.54 และภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพของสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง ($r = 0.51$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิจัยเช่นนี้ น่าจะเป็นผลมาจากการบริหารหน่วยงานหรือองค์กร จำเป็นต้องมีบุคคลที่ทำหน้าที่รับผิดชอบในการบริหาร ซึ่งเราเรียกว่าหัวหน้า หรือผู้บังคับบัญชา ความสำเร็จของการบริหารที่ส่งผลไปสู่ความสำเร็จขององค์กร จะขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้นำ ที่จะใช้ศักยภาพที่มีใช้ทรัพยากรทางการบริหาร และวิธีการให้ประสบความสำเร็จ ความสามารถของผู้นำในการใช้ทรัพยากรบุคคลมาร่วมทำงานด้วยกันจนสำเร็จจะเกิดจากภาวะผู้นำ ภาวะผู้นำของผู้นำจึงถือว่าเป็น

ส่วนสำคัญยิ่งในการบริหารงานให้ประสบผลสำเร็จ โดยสร้างความร่วมมือร่วมใจกันในการปฏิบัติงาน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ร่วมกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอนุสรณ์ ก้อนทอง (2554) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ภาวะผู้นำแบบบารมี แรงจูงใจภายในตนเองของผู้นำที่ส่งผลต่อความผูกพันต่อองค์กร การรับรู้ประสิทธิภาพ แรงจูงใจในการทำงานและความพึงพอใจในงานของทีมบริหารสหกรณ์การเกษตรระดับปฐมกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบนในโครงการจัดตั้งสันนิบาตสหกรณ์จังหวัด ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำแบบบารมี แรงจูงใจภายในตนเองของผู้นำที่ส่งผลต่อความผูกพันต่อองค์กร การรับรู้ประสิทธิภาพ แรงจูงใจในการทำงานและความพึงพอใจในงานของทีมบริหารสหกรณ์การเกษตรระดับปฐมกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบนในโครงการจัดตั้งสันนิบาตสหกรณ์จังหวัด โดยรวมอยู่ในระดับมาก และความลักษณะความสัมพันธ์ และสร้างสมการทำนายของความผูกพันต่อองค์กรการรับรู้ ประสิทธิภาพ แรงจูงใจในการทำงานและความพึงพอใจในงานของทีมบริหารสหกรณ์การเกษตรระดับปฐมกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบนในโครงการจัดตั้งสันนิบาตสหกรณ์จังหวัด มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5. ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของชุมชนกับประสิทธิผลของสถานศึกษาตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า มีค่าความสัมพันธ์ (r) อยู่ระหว่าง 0.31 - 0.65 และการมีส่วนร่วมของชุมชนมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง ($r = 0.46$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิจัยเช่นนี้น่าจะเป็นผลมาจากการจัดการศึกษาให้เกิดผลดี มีประสิทธิภาพ ตรงตามความต้องการของประชาชน โดยเฉพาะผู้ปกครอง ต้องอาศัยกระบวนการนำกระบวนการมีส่วนร่วมมาใช้ ซึ่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กล่าวถึงการมีส่วนร่วมไว้ในมาตรา 8 (2) ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 มาตรา 58 ได้บัญญัติเรื่องการมีส่วนร่วมไว้ว่า บุคคลย่อมมีสิทธิมีส่วนร่วมในกระบวนการพิจารณาของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ในการปฏิบัติราชการทางปกครอง อันมีผลหรืออาจมีผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของตน พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ สถานศึกษาที่จัดการศึกษาทุกระดับจึงต้องปฏิบัติตามโดยการเปิดโอกาสให้ประชาชน ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ทั้งนี้เพราะเมื่อผู้ปกครองควรมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาย่อมจะช่วยขับเคลื่อนให้การบริหารจัดการศึกษาดำเนินไปตามความต้องการของผู้ปกครองและชุมชน ช่วยให้สถานศึกษาได้รับการยอมรับจากชุมชน ชุมชนรักและหวงแหนสถานศึกษา ซึ่งส่งผลให้ผู้ปกครองและชุมชนสนับสนุนทรัพยากรการศึกษาและให้ความร่วมมือกับสถานศึกษาในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยความเต็มใจ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Hill (2005) ได้ศึกษาชุมชนที่มีความช่วยเหลือและสนับสนุนโรงเรียนในอะลาบามาาระหว่างชุมชนที่ไม่มีการแบ่งแยกสีผิว และมีการแบ่งแยกสีผิว ซึ่งได้ศึกษาการให้ความช่วยเหลือของชุมชนในด้านงบประมาณ ด้านสื่ออุปกรณ์ ด้านการมีส่วนร่วมของพ่อแม่ ผู้ปกครอง

ด้านการให้ความสะดวกและสร้างประโยชน์ให้แก่โรงเรียน ด้านแผนงาน ด้านการประเมินแผนงาน ผลงานวิจัย แสดงให้เห็นว่าชุมชนที่มีการแบ่งแยกสีผิว มีการแบ่งชนชั้น มีผลต่อระดับการให้ความช่วยเหลือโรงเรียนของชุมชนและมีข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยว่า นโยบายด้านการศึกษารัฐและของชาติ ควรจะเป็นตัวจักรสำคัญในการสนับสนุนความช่วยเหลือของชุมชนในท้องถิ่นและความมีการจัดสรรงบประมาณเพื่อการดำเนินการด้วย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับการมีส่วนร่วมของชุมชนที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษาตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สามารถนำผลการวิจัยไปปรับใช้และสรุปเป็นข้อเสนอแนะได้ดังนี้

ข้อเสนอแนะระดับปฏิบัติสำหรับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรมีแผนในการส่งเสริม พัฒนาองค์ความรู้ในเรื่องภาวะผู้นำแก่ผู้บริหารสถานศึกษา
2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรให้ความรู้แก่ชุมชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการตระหนักถึงความสำคัญในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ข้อเสนอแนะระดับปฏิบัติสำหรับสถานศึกษา

1. ผู้บริหารควรแสดงออกถึงภาวะผู้นำในการบริหารสถานศึกษา โดยให้ความสำคัญ ดูแลเอาใจใส่ กำกับติดตามเพื่อยุ้มนำผลผลิตและประสิทธิภาพให้เกิดขึ้นกับองค์กรเป็นสำคัญ
2. ผู้บริหารควรมีการกระตุ้นให้สมาชิกในทีมมีความรู้สึกผูกพันกับทีมและมีส่วนร่วมในการตั้งเป้าหมาย สร้างกระบวนการทำงานร่วมกัน โดยการจัดกิจกรรมนันทนาการ การอบรมให้ความรู้ การศึกษาดูงาน สร้างขวัญกำลังใจตลอดจนแสดงออกถึงการให้ความสำคัญกับคนและความรู้สึกของคนเป็นหลัก
3. ผู้บริหารควรสนับสนุนให้ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติในการทำงานภายใต้ภาระหน้าที่อย่างเหมาะสม
4. สถานศึกษาควรส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมประเมินการใช้หลักสูตรและนำผลการประเมินมาพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง
5. สถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนการสอนโดยให้นักเรียนทำโครงงาน และใช้สื่อการสอนประกอบการเรียน และส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมกำหนดแนวทางในการประเมินผลการจัดการศึกษาอย่างสม่ำเสมอ

6. สถานศึกษาควรปลูกฝังให้นักเรียนมีความรับผิดชอบและมีความกระตือรือร้นในการทำงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จ ตลอดจนจัดระบบส่งเสริม สนับสนุนและอำนวยความสะดวกในการบริหารงานทั้ง 4 ด้านในสถานศึกษา

7. สถานศึกษาควรส่งเสริมและให้ความรู้แก่บุคลากรในการใช้เทคโนโลยีในการจัดการศึกษา และอำนวยความสะดวกให้เกิดความคล่องตัวในการใช้ทรัพยากร เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน
ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารกับการมีส่วนร่วมของชุมชน

2. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษา

3. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการทำงานของบุคลากรในองค์กร

บรรณานุกรม

- กนกพิชญ์ ศิริสุข. (2556). สภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- กนกวรรณ ขจรจันต์. (2553). ศึกษาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระนอง. ภาคนิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2550). แนวทางปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ : ทีเอส.บี. โปรดักส์ .
- กิตติชัย ลินคง. (2557). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาแผนยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก. วิทยานิพนธ์พุทธศาสนา ศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย.
- แก่นใจ ศรีวิสัย. (2557). ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้พลังอำนาจของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.
- โกศิษฐ์ เพลรินทร. (2552). การพัฒนาตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำทางวิชาการสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- คชาวุธ หงส์วิเศษ. (2553). การศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของผู้ปกครองและชุมชนในเขตตำบลแหลมกลัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดุสิต. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- จงจิตต์ เหลืองอรุณ. (2556). การเตรียมความพร้อมการบริหารหลักสูตรประถมศึกษาสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1. ภาคนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- จงภพ ชูประทีป. (2555). สภาพการบริหารงานโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ในสถานศึกษา. [Online]. เข้าถึงได้จาก <https://www.tcijaijo.org/index.php/bruj/article/download/2560, 81> (28 ธันวาคม 2558)
- จตุพร สังขวรรณ. (2557). ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์. กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดดูเคชั่น.

- จรัสพงศ์ สุวรรณวงศ์. (2554). การพัฒนาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านบะยาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- จอมพงศ์ มงคลวนิช. (2556). การบริหารองค์การและบุคลากรทางการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จันทร์ฉาย ณรงค์ศักดิ์. (2554). ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา. [Online]. เข้าถึงได้จาก https://www.paonarongsak.blogspot.com/2011/01/blog-post_6314.html. [2558, ธันวาคม 28]
- จินตนา พรหมชัยชนะ. (2553). ศึกษาความคิดเห็นต่อการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของข้าราชการครูโรงเรียนต้นแบบการใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551. ภาคนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- จิณพร เพ็ชรฉกรรจ์. (2554). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการบริหารโรงเรียนระยองวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1. ภาคนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.
- จิรวัดน์ กิตติพิเชษฐสรรค์. (2556). การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2. ดุษฎีนิพนธ์ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยนครราชสีมา.
- จิระพงษ์ ชูศรี. (2557). การมีส่วนร่วมในการทำงานของบุคลากรกองบริการการศึกษา สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยรามคำแหง. กรุงเทพฯ : กองบริการการศึกษา สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- จิระวรรณ ผลสด. (2554). การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- จิราพร สร้างฮาไฟ. (2554). การมีส่วนร่วมในการบริหารงานสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในอำเภอระแงะ จังหวัดนราธิวาส. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- ณัฐมิชา วงศ์คำ. (2555). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการดำเนินการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลจั่ว อำเภอกะทิง จังหวัดเชียงราย. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- ณัฐติกา ขวกเขียว. (2554). การพัฒนารูปแบบการประเมินด้านจิตพิสัยเกี่ยวกับการรักการอ่าน ช่วงชั้นที่ 1 - 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.

- ณัฐพงศ์ ฉลาดแย้ม. (2554). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1.
คู่มือปฏิบัติปรัชญาคุณปฏิบัติ สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน
มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ณัฐพงศ์ บุญยารมย์. (2553). ภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ
ของโรงเรียนที่เปิดสอน ช่วงชั้นที่ 3 - 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัด
นครพนม. สารานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยนครพนม.
- ณัฐพร บุญรุ่ม. (2556). สภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในเครือข่ายหลังสวน สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2. ภาคนิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
- ณัฐพร ยืนนาน. (2555). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขั้น
พื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2. วิทยานิพนธ์
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- ณาดยา ภู่นาค. (2558). แนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารงาน
วิชาการ ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในเขตอำเภอโพทะเล จังหวัดพิจิตร. วิทยานิพนธ์
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- ทิปภาวิไล รัตนรัตน์. (2555). ภาวะผู้นำของหัวหน้างานในองค์การบริหารส่วนตำบล กรณีศึกษา
จังหวัดนครศรีธรรมราช. วิทยานิพนธ์บริหารรัฐกิจ สาขาวิชาวิทยาการการจัดการ
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ธีรศักดิ์ แสงดิษฐ์. (2553). แรงจูงใจของชุมชนกับการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาของโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- นงค์ แข็งแรง. (2550). ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพปัญหาเกี่ยวกับประสิทธิภาพการบริหารโดยใช้
โรงเรียนเป็นฐาน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร. วิทยานิพนธ์
ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- นภัสวรรณ บุญนิธิ. (2558). การพัฒนาความไม่เรียนรู้โดยการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านตาม
ทฤษฎีด้านจิตพิสัยของบลูม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. [Online]. เข้าถึงได้
จาก [https:// www. journalgrad. ssru. ac. th/ index. php/ 5- 03/ article/ view/ 196](https://www.journalgrad.ssru.ac.th/index.php/5-03/article/view/196).
[2560, ตุลาคม 31]
- นฤนันท์ สุริยมณี. (2555). การศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารหน่วยงาน สังกัดมหาวิทยาลัยมหิดล.
วารสารวิทยบริการ, 22 (1) มกราคม-เมษายน 2554 มหาวิทยาลัยมหิดล.

- นวลจิตต์ เขาวงกตพิงค์ และคณะ. (2550). การพัฒนาชุดฝึกอบรมทางไกลเรื่องการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาการคิด. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ประคัลภ์ ปันตพลึงกูร. (2553). การว่าจ้างและการรักษาบุคลากร. กรุงเทพฯ : เอ็กซ์เปอร์เน็ท.
- ประภาพรณ รักเลี้ยง. (2556). หลักทฤษฎีและปฏิบัติการบริหารการศึกษา. พิษณุโลก : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยพิษณุโลก.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพฯ.
- พิมพ์พรรณ สุริโย. (2552). ปัจจัยด้านผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพโรงเรียนเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 9 กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- ไพบุสย์ จำปาปิ่น. (2555). คุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28. ภาคนิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- ไพบูรณ์ บุญอาจ. (2556). ความพร้อมของสถานศึกษาสู่การเป็นประชาคมอาเซียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39. สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ภาวดี อนันต์นารี. (2555). หลักการแนวคิดทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 4). ชลบุรี : มนต์รี.
- มนทิพย์ ทรงกิตติพิศาส. (2552). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาในพื้นที่ภาคใต้ของประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ยงยุทธ จิตธรรม. (2551). ภาวะผู้นำและการทำงานเป็นทีม (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ : ปิณณรัช.
- ยาเป็น เรื่องจรรยา. (2553). การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการชั้นเรียน. [Online]. เข้าถึงได้จาก https://www.research.pcu.ac.th/rdb/pro_data/files/5602006.pdf. [2560, ตุลาคม 31]
- ยุกตนันท์ หวานฉ่ำ. (2555). การบริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียนในอำเภอคลองหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- ยุทธนา พรหมณี. (2554). การติดตามและการควบคุมไทย. [Online]. เข้าถึงได้จาก <https://www.pncc.ac.th/pncc/wrod/s4.ppt>. [2559, กุมภาพันธ์ 5]

- ยุรพร ศุภรัตน์. (2552). องค์การเพื่อการเรียนรู้. กรุงเทพฯ : แอคทีฟ พรินท์.
- รติกร สุวราช. (2556). ความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองที่มีต่อการบริหารงานของโรงเรียน บ้านสองแพรก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.
- รัชณี อยู่สำราญ. (2555). การพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม เรื่องสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นการ ตัดกระดาษว่าวในศาสนาพุทธอุปสมบท. ปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยนเรศวร.
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย. (2550). รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย. [Online]. เข้าถึงได้จาก <https://www.ombudsman.go.th/10/documents/law/Constitution2550.pdf> [2559, กุมภาพันธ์ 5]
- เรืองยศ เวียงนนท์. (2553). การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดการ การศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอเมืองร้อยเอ็ด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 1. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วรรณะ บรรจง. (2558). ปัจจัยเชิงสาเหตุและผลของเอกลักษณ์นักศึกษาครูและการรับรู้ ความสามารถ ของตนในการเป็นครูนักวิจัยที่มีต่อพฤติกรรมครูนักวิจัยของนักศึกษา ครูในยุคปฏิรูปการศึกษา. ปริญญาโทวิทยาศาสตรดุษฎีบัณฑิต การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วราสวรรค์ ช่างเกวียน. (2552). บทบาทการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานใน การบริหารจัดการการศึกษาของสถานศึกษาในอำเภอด่านขุนทด สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 5. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น.
- วัชรिता ทองคำพา. (2556). การพัฒนาการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- เรืองยศ เวียงนนท์. (2553). การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดการ การศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอเมืองร้อยเอ็ด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 1. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วัชรลี เลียงบรรจง. (2557). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับการจัดการชั้นเรียน. [Online]. เข้าถึงได้จาก <https://www.gotoknow.org/user/chariwaat/profile> [2559, กุมภาพันธ์ 5]

- วานิช เรืองวงศ์. (2558). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารสถานศึกษา โรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดสุราษฎร์ธานี 1 (ดอนสักผดุงวิทย). ภาคนิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริการการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- วิรัตน์ ศิรินาโพธิ์. (2558). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้บริหารกับประสิทธิภาพการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2. การค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
- วิโรจน์ สารรัตน์. (2556). กระบวนทัศน์ใหม่ทางการศึกษากรณีทัศนะต่อการศึกษาศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ : ทิพย์วิสุทธิ.
- วิไลพร ขาวพิมาย. (2555). ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารงานโรงเรียนวัดขุนซ่อง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ศศิวิมล สุขหนารักษ์. (2554). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะของการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในเขตอำเภอคลองหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- ศิริภัทร ดุษฎีวิรัตน์. (2555). ภาวะผู้นำที่มีผลต่อขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของพนักงานธนาคารออมสินสำนักงานใหญ่. การศึกษาค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการทั่วไป มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- ศิริทิพย์ ขมพู. (2556). การมีส่วนร่วมของชุมชนต่อการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอำเภอเวียงชัย จังหวัดเชียงราย. ภาคนิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริการการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- เศรษฐชัย วิสาหาโส. (2556). การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารจัดการคณะสงฆ์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- สัจด์ อุทรานันท์. (2552). พื้นฐานและหลักการพัฒนาหลักสูตร. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สันติ บุญภิรมย์. (2552). การบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : บัณฑิตโพธิ์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2550). ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพการศึกษาระเบียบวาระแห่งชาติ (พ.ศ. 2551-2555). กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- _____. (2553). แนวทางการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาให้คณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาตามกฎหมายกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจบริหารและการจัดการศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2550). คุณภาพของครูสู่คุณภาพการเรียนรู้. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- สำนักงานมาตรฐานวิชาชีพ สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2556). ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2551). แนวทางการดำเนินงานโครงการวิจัยและพัฒนาการส่งเสริมวัดกรรมเครือข่ายการเรียนรู้ของครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน. เอกสารประกอบการประชุมสร้างความเข้าใจแนวทางการดำเนินงานโครงการวิจัยและพัฒนาการส่งเสริมวัดกรรมเครือข่ายการเรียนรู้ของครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน. กรุงเทพฯ : สำนักงานมาตรฐานการศึกษาและพัฒนาการเรียนรู้ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- สำนักงานสหกรณ์จังหวัดนครราชสีมา. (2555). [Online]. เข้าถึงได้ จาก <https://www.webhost.cpd.go.th/sofean/>. (2558, ธันวาคม 9)
- สำนักงานมาตรฐานวิชาชีพสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2556). คู่มือการปฏิบัติงานการตอบใบอนุญาตประกอบวิชาชีพทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ : (พิมพ์ครั้งที่ 2). โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สุชาติ ศรัทธาผล. (2556). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทร์ ระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 18. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุภาพรณ์ นวลมะเรียง. (2557). ภาวะผู้นำทางวิชาการ. นครราชสีมา : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.

- สุภาวดี พยัคฆา. (2557). การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3. ภาคนิพนธ์
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- สุภาวดี วัฒนศิริ. (2555). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการบริหารโรงเรียนปลวกแดง
พิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18. วิทยานิพนธ์
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุรัตน์ ก้อนนาค. (2554). แนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดชัยนาท.
วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏ
นครสวรรค์.
- สุวิมลย์ ทองอาญา. (2558). การศึกษาบทบาทการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา
ในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2.
การศึกษาค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- โสภา วงษ์นาคเพชร. (2553). การบริหารงานวิชาการกับ ประสิทธิภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- อนันต์ ปานสังข์. (2552). การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1. ภาคนิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- อนุสรณ์ ก้อนทอง. (2554). ภาวะผู้นำแบบบารมี แรงจูงใจภายในตนเองของผู้บริหารที่ส่งผลต่อความ
ผูกพันต่อองค์กร การรับรู้ประสิทธิภาพ แรงจูงใจในการทำงานและความพึงพอใจในงาน
ของทีมบริหารสหกรณ์การเกษตรระดับปทุมสุเมธจังหวัดภาคเหนือตอนบนในโครงการ
จัดตั้งต้นนิบาตสหกรณ์จังหวัด. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยา
อุตสาหกรรมและองค์กร มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- อัญชลี ธรรมะวิสิฏฐ. (2552). ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา. [Online]. เข้าถึงได้จาก
<https://www.panchalee.wordpress.com/2009/03/30/supervision>. [2558, ธันวาคม 9]
- อนุภรณ์ สวนมะม่วง. (2553). การศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2. วิทยานิพนธ์
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏ
พระนครศรีอยุธยา.

- อุบลรัตน์ ทรัพย์สิน. (2557). สมรรถนะด้านเทคโนโลยีการศึกษาของครู. [Online]. เข้าถึงได้จาก <https://www.academia.edu/23193302/>. [2557, ธันวาคม 9]
- Argyris, C. (1964). *Interpersonal Competence and Organizational Effectiveness*. Homewood: Irwin-Dorsey.
- Austin; et al. (1978). *Managing for Improved School Effectiveness: An International Survey*. School Organization.
- Blake, R.R. and Mouton, T. S. (1964). *The Managerial Grid*. Houton, Tex : Gulf.
- Bernard. (1968). *Teaching Students with Mild Disabilities*. Massachusetts : Allyn and Bacon A Simon & Schuster.
- Bennis. (1971). *The Concept of Organizational Health in Changing Organizational*. Edited by Warren G. Bennis. New York : McGraw-Hill.
- Bloom. (1976). *Human Characteristics and School Learning*. New York : McGraw-Hill.
- Brewer's Political Science Dictionary. (2003). *Openness to the Public Gaze*. Political Science Dictionary.
- Brookover et al. (1978). *Education Introduction* (3rd ed.). New York : Macmillan.
- Caldwell, B. J. and Spinks, J. M. (1988). *The Self - Managing School : Administrative Science Quarterly*. London : Taylor and Francis (Mimeographed).
- Cameron and Whetten. (1996). *Measuring Organizational Effectiveness in the Institutions of Higher Educational*. Administrative Science Quarterly.
- Cartwright, J. (1970). *The Life and Correspondence of Major Cartwright*. Madison : University of Wisconsin.
- Charles, W. (2006, Dec-Jan). *Employee Engagement : The Real Secret of Winning a Crucial Edge Over your Rivals*. Manager Motivation.
- Cheng, Y.C. (1996). *School Effectiveness and School-based Management : A Mechanism for Development*. London : Falmer Press.
- Cohen and Uphoff. (1977). *In World Development. Participation's Place in Rural Development Seeking Clarity Through Specificity*.
- Drucker. (1998). *The Practice of Management*. New York : Harper and Row.
- Edmon. (1979). *Socio - Technical System*. Paper Presented at the 6th Annual International Meeting of Institute of Management Science. Paris, France : Prentice - Hall.

- Fiedler. (1967). *A Theory of Leadership Effectiveness*. New York : McGraw-Hill.
- Gillmer. (1965). *Industrial Psychology*. New York : McGraw-Hill.
- Gold. (2005). *Dictionary of Education*. New York : McGraw-Hill.
- Good. (1973). *Site-Based Management in Public Education: A Challenge for Critical Pragmatism*, *Dissertation Abstracts International*.55, 04A (2000): 816-A.
- Hanson. (1985). *Organization Culture : Type and Transformations*. London : Rovthledee.
- Harris. (2004). *Supervisory Behavior in Education*. Englewood Cliffs, NJ Prentice- Hall.
- Hass. (1980). *Curriculum Planning : a New Approach*. Boston : Allyn and Bacon.
- Hersey and Blanchard. (1972). *Management : Theory Process and Practice* (5th ed.). New York : Harcourt Brace Jovanovich.
- Herzberg. (1959). *The Motivation to Work*. New York : John Wiley and Sons.
- Hill. (2005). *Management : Principles and Practices*. Englewood Cliffs : Prentice Hall.
- House. (1974). *The Path Goal Theory of Leadership. Some Prst Hoc and Priori Tests*. In J.G> Hmt and L.L. Larson (eds.). *Contingency Approaches to Leadership*. Corbondale Il : Sounthern Illinois University Press.
- Knowles. (1975). *Self-Directed Learning : A Guide for Learners and Teachers*. Chicago : Follett.
- Hoy and Furguson. (1985). *A Theoretical Frame work and Exploration of Organizational Effectiveness in School*. *Educational Administration Quarterly*.
- Hoy and Miskel. (1976). *Educational Administration : Theory Research and Practice* (4th ed.). New York : Harper Collins.
- Hoy and Miskel. (1991). *Determining Sample Size for Research Activities*. *Education and Psychological Measurement*.
- Hoy and Miskel. (2001). *Educational Administration : Theory. Research and Practice* (4th ed.). Mc Graw – Hill International Edition.
- House. (1974). *The Path Goal Theory of Leadership. Some Prst Hoc and Priori Tests*. In J.G> Hmt and L.L. Larson (eds.). *Contingency Approaches to Leadership*. Corbondale Il : Sounthern Illinois University Press.
- Lewin. (1970). *Leadership and Organizational Climate*. Upper Saddle River : New Jersey.
- Likert. (1967). *Management Styles And The Human Component*. In *Leadership on the Job : Guides to Good Supervision*. New York : AMACOM.

- Lippitt. (1967). **Leadership and Organizational Climate**. Upper Saddle River : New Jersey.
- Marie. (2004). **Dissertation Abstract International**. Comparison of Learning Outcomes Between Classes Taught with a Science-Technology-Society (STS) Approach and A Textbook Oriented Approach.
- Marsh and Willis. (2003). **e-Learning and the Science of Instruction**. San Francisco : John Wiley and Son.
- Matthew. (2004) **Structural and Expectancy Linkage within Schools and Organizational Effectiveness**. Educational Administration Quarterly.
- Morse. (1955). **Satisfaction in the White Collar Job**. Michigan : University of Michigan Press.
- Mott. (1972). **The Characteristic of Effective Organization**. New York : Harper and Row.
- Oskamps. (1984). **Applied Social Psychology**. Englewood Cliffs, NJ : Prentice-Hall.
- Ostrow. (2002). **Parent Participation**. Salvadoran and Guatemalan Immigrants Involvement in Their Children,s School.
- Pena. (2000). **The Journal of Educational Research**. Parent Involvement: Influencing Factors and Implications.
- Reid and others. (1988). **A Transforming of Rhetoric of Organizational Learning to the Reality of the Learning Organization**. The Learning Organization
- Rovinelli, R. J., and Hambleton, R. K. (1977). On the use of Content Specialists in the Assessment of Criterion-referenced Test Item Validity. **Dutch Journal of Educational Research**, 2, 49-60.
- Saylor, G. J. and Alexander, W. M. (1974). **Planning Curriculum for Schools** (3rd ed.). New York : Holt Rinchart and Winston.
- Sergiovanni. (1980). **Education Governance and Administrational**. Englewood Cliffs. New Jersey : Prentice- Hall.
- Silmer. (1984). **Script-Based Evaluations of Satisfaction with Service**. n.p. : n.d.
- Simon. (1976). **Administration Behavior. A study of Decision-Making Processes in Administrative Organization**. New York : The Free Press.
- Steers . (1977). **Organization Effectiveness**. California : Goodyear.
- Strauss (1980). **Personnel : The Human Problem of Management**. Englewood Cliffs : Prentice-Hall.

- Taba. (1962). **Curriculum Development Theory and Practice**. New York : Harcourt, Brace and World.
- Teddlie, C. and Reynolds, D. (2000). **The International Handbook of School Effectiveness Research**. London : Falmer.
- Tyler. (1949). **Basic Principles of Curriculum and Instruction**. Chicago : The University of Chicago.
- Vankawala. K. H. (1999). Per-service Teachers' Perception of Family-School Collaboration : A Qualitative Study. **Masters Abstracts International**, 37(3) : 103.
- Walsh. (1999). **Performance Management : Perspectives on Employee Performance**. An International Thomson.
- Wholstetter. (1995). **Getting School-Based Management Right**. Phi Delta Kappan.

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความอนุเคราะห์

ที่ ศธ ๐๕๖๑.๑๑/ว๐๙๒๓

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ๘๔๑๐๐

๑๖ ธันวาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขออนุญาตยืมเครื่องมือให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณเจริญ แพประสิทธิ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. เครื่องมือวิจัย จำนวน ๓ ชุด
๒. วิทยานิพนธ์ บทที่ ๑ และบทที่ ๓

ด้วย นางสาวชนิดาภา จันทรมีศรี นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี กำลังศึกษาวิจัยเพื่อทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาและการมีส่วนร่วมของชุมชนที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๑๑ ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี” มีความประสงค์ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือเพื่อนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลวิจัย

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย เห็นว่าท่านเป็นผู้รอบรู้และมีความเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวจึงขออนุญาตยืมท่านในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ทางวิชาการแก่นักศึกษา ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.กฤษณ์ สงสวัสดิ์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์ ๐๗๗-๙๑ ๓๓๘๑ หรือ ๐๘๑ - ๗๘๗๐๖๐

โทรสาร ๐๗๗-๙๑ ๓๓๘๒

ที่ ศธ ๐๕๖๑.๑๑/ว๐๔๒๓

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ๘๔๑๐๐

๓๖ ธันวาคม ๒๕๕๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณเรืองชัย นุชพานิช

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. เครื่องมือวิจัย จำนวน ๑ ชุด
๒. วิทยานิพนธ์ บทที่ ๑ และบทที่ ๓

ด้วย นางสาวชนิดาภา จันทรมิตรี นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหา
บัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี กำลังศึกษาวิจัยเพื่อทำ
วิทยานิพนธ์ เรื่อง “ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาและการมีส่วนร่วมของชุมชนที่ส่งผลต่อ
ประสิทธิภาพของสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
เขต ๑๑ ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี” มีความประสงค์ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ
เพื่อนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลวิจัย

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย เห็นว่าท่านเป็นผู้รอบรู้และมีความเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวจึง
ขอความอนุเคราะห์ท่านในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะที่เป็น
ประโยชน์ทางวิชาการแก่นักศึกษา ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน
ด้วยดี และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.กฤษณ์ สงสวัสดิ์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์ ๐๗๗-๔๑ ๓๓๘๑ หรือ ๐๘๑ - ๓๘๗๒๐๒๐

โทรสาร ๐๗๗-๔๑ ๓๓๘๒

ที่ ศธ ๐๕๖๓.๑๑/ว๐๔๒๓

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ๘๔๑๐๐

๑๖ ธันวาคม ๒๕๕๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณผดุงรัตน์ ช่างผ่อง

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. เครื่องมือวิจัย จำนวน ๑ ชุด
๒. วิทยานิพนธ์ บทที่ ๑ และบทที่ ๓

ด้วย นางสาวชนิตาภา จันทรมีศรี นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหา
บัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี กำลังศึกษาวิจัยเพื่อทำ
วิทยานิพนธ์ เรื่อง “ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาและการมีส่วนร่วมของชุมชนที่ส่งผลต่อ
ประสิทธิผลของสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
เขต ๑๑ ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี” มีความประสงค์ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ
เพื่อนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลวิจัย

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย เห็นว่าท่านเป็นผู้รอบรู้และมีความเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวจึง
ขอความอนุเคราะห์ท่านในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะที่เป็น
ประโยชน์ทางวิชาการแก่นักศึกษา ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน
ด้วยดี และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.กฤษณ์ สงสวัสดิ์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์ ๐๗๗-๔๑ ๓๓๘๑ หรือ ๐๘๑ - ๗๘๗๒๐๒๐

โทรสาร ๐๗๗-๔๑ ๓๓๘๒

ที่ ศธ ๐๕๖๑.๑๑/๖๐๔๒๓

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ๘๔๑๐๐

๑๖ ธันวาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณเอ แยมโสฬศ

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. เครื่องมือวิจัย จำนวน ๑ ชุด
๒. วิทยานิพนธ์ บทที่ ๑ และบทที่ ๓

ด้วย นางสาวชนิดาภา จันทร์มีศรี นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหา
บัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี กำลังศึกษาวิจัยเพื่อทำ
วิทยานิพนธ์ เรื่อง “ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาและการมีส่วนร่วมของชุมชนที่ส่งผลต่อ
ประสิทธิผลของสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
เขต ๑๑ ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี” มีความประสงค์ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ
เพื่อนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลวิจัย

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย เห็นว่าท่านเป็นผู้รอบรู้และมีความเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวจึง
ขอความอนุเคราะห์ท่านในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะที่เป็น
ประโยชน์ทางวิชาการแก่นักศึกษา ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน
ด้วยดี และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.กฤษณ์ สงสวัสดิ์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์ ๐๗๗-๔๑ ๓๓๘๑ หรือ ๐๘๑ - ๗๘๗๒๐๒๐

โทรสาร ๐๗๗-๔๑ ๓๓๘๒

ที่ ศธ ๐๕๖๑.๑๑/๖๐๙๒๓

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ๘๔๑๐๐

๑๖ ธันวาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณจิรัฏฐ์ธรรม แก้วทองเมือง

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. เครื่องมือวิจัย จำนวน ๑ ชุด
๒. วิทยานิพนธ์ บทที่ ๑ และบทที่ ๓

ด้วย นางสาวชนิดาภา จันทร์มีศรี นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหา
บัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี กำลังศึกษาวิจัยเพื่อทำ
วิทยานิพนธ์ เรื่อง “ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาและการมีส่วนร่วมของชุมชนที่ส่งผลต่อ
ประสิทธิผลของสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
เขต ๑๑ ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี” มีความประสงค์ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ
เพื่อนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลวิจัย

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย เห็นว่าท่านเป็นผู้รอบรู้และมีความเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวจึง
ขอความอนุเคราะห์ท่านในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะที่เป็น
ประโยชน์ทางวิชาการแก่นักศึกษา ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน
ด้วยดี และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.กฤษณ์ สงสวัสดิ์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์ ๐๗๗-๙๑ ๓๓๘๑ หรือ ๐๘๑ - ๗๘๗๐๐๒๐

โทรสาร ๐๗๗-๙๑ ๓๓๘๒

ที่ ศธ ๐๕๖๑.๑๑/ว๐๐๕๘

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ๘๔๑๐๐

๒๐ มกราคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขออนุญาตทดสอบใช้เครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๑๑

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือวิจัย จำนวน ชุด

ด้วย นางสาวชนิดาภา จันทรมิศรี นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี กำลังศึกษาวิจัยเพื่อทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาและการมีส่วนร่วมของชุมชนที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๑๑ ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี” มีความประสงค์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยในหน่วยงานของท่านเพื่อนำไปหาคุณภาพเครื่องมือวิจัย

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย จึงขออนุญาตให้นักศึกษาตามรายชื่อข้างต้นดำเนินการเก็บข้อมูลในหน่วยงานของท่านเพื่อเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.กฤษณ์ สงสวัสดิ์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์ ๐๗๗-๘๑ ๓๓๘๑ หรือ ๐๘๑ - ๗๘๗๒๐๒๐

โทรสาร ๐๗๗-๘๑ ๓๓๘๒

ที่ ศธ ๐๕๖๓.๑๑/๐๑๕๐

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ๘๔๑๐๐

๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐

เรื่อง ขออนุญาตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๑๑

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน ชุด

ด้วย นางสาวชนิดาภา จันทร์มีศรี นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี กำลังศึกษาวิจัยเพื่อทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาและการมีส่วนร่วมของชุมชนที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๑๑ ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี” ขณะนี้ ได้ดำเนินการถึงขั้นตอนเก็บข้อมูลวิจัยเพื่อนำไปวิเคราะห์ผลการศึกษาวิจัย

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย จึงขออนุญาตให้นักศึกษาดังกล่าวข้างต้น ดำเนินการเก็บข้อมูลกับบุคลากรในหน่วยงานของท่าน เพื่อเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.กฤษณี สงสวัสดิ์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์ ๐๗๗-๙๑ ๓๓๘๑ หรือ ๐๘๑ - ๗๘๗๐๐๒๐

โทรสาร ๐๗๗-๙๑ ๓๓๘๒

ภาคผนวก ข

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

1. ชื่อ - สกุล นางเจริญ แพบประสิทธิ์
ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ
วุฒิการศึกษา ครุศาสตรบัณฑิต สาขาภาษาไทย
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
ประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
2. ชื่อ - สกุล นายเรืองชัย นุชพานิช
ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการ
วุฒิการศึกษา การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
3. ชื่อ - สกุล นายผดุงรัตน์ ยิ่งมั่ง
ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการ
วุฒิการศึกษา ประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
4. ชื่อ - สกุล นางเอ แยมโสพิศ
ตำแหน่ง ครู
วุฒิการศึกษา การศึกษามหาบัณฑิต สาขาคณิตศาสตร์
มหาวิทยาลัยทักษิณ
ประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
5. ชื่อ - สกุล นางจิรัฐธรรณ์ แก้วทองเมือง
ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ
วุฒิการศึกษา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตสุราษฎร์ธานี

ภาคผนวก ค
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับการมีส่วนร่วมของชุมชนที่ส่งผล
ต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้เป็นแบบถามสำหรับผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาภาวะผู้นำของ
ผู้บริหารสถานศึกษากับการมีส่วนร่วมของชุมชนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาตามทัศนะของ
ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

2. แบบสอบถามภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับการมีส่วนร่วมของชุมชนที่ส่งผล
ต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11
ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี แบ่งออกเป็น 4 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับการภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชน

ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลของสถานศึกษา

3. ผลการวิจัยนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารสถานศึกษาในเรื่องภาวะผู้นำของผู้บริหาร
สถานศึกษากับการมีส่วนร่วมของชุมชนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาและการจัดการศึกษา
ตามภารกิจของโรงเรียนอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลต่อไป

ขอความกรุณาจากท่าน ช่วยสละเวลาตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง ข้อมูลที่ได้จะใช้
สำหรับการวิจัยเท่านั้น และจะนำเสนอในภาพรวม ไม่มีผลกระทบต่อการปฏิบัติงานและสถานภาพ
ทางราชการของท่านแต่อย่างใด

ขอกราบขอบพระคุณท่านที่ได้เสียสละเวลาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้
เป็นอย่างยิ่ง

(นางสาวชนิดาภา จันทร์มีศรี)

นักศึกษานิเทศศาสตร์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา รุ่นที่ 21

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง กรุณาเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ หน้าข้อความที่ตรงกับสภาพของท่าน

1. เพศ

- ☐ ชาย
☐ หญิง

2. ประสบการณ์การทำงาน

- ☐ ประสบการณ์ทำงานน้อยกว่า 5 ปี
☐ ประสบการณ์ทำงาน 5 - 10 ปี
☐ ประสบการณ์ทำงานมากกว่า 10 ปี

3. ขนาดสถานศึกษา

- ☐ ขนาดเล็ก (นักเรียน 1 - 500 คน)
☐ ขนาดกลาง (นักเรียน 501 - 1,500 คน)
☐ ขนาดใหญ่ (นักเรียน 1,500 คนขึ้นไป)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

คำชี้แจง โปรดอ่านแบบสอบถามแล้วคำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวาเพียงช่องเดียว ตามความคิดเห็น
ของท่าน โดยมีเกณฑ์การพิจารณาดังนี้

- 5 หมายถึง มีการดำเนินงานมากที่สุด
4 หมายถึง มีการดำเนินงานมาก
3 หมายถึง มีการดำเนินงานปานกลาง
2 หมายถึง มีการดำเนินงานน้อย
1 หมายถึง มีการดำเนินงานน้อยสุด

ข้อ ที่	ภาวะผู้นำของสถานศึกษา	ระดับประสิทธิผล					หมายเหตุ
		5	4	3	2	1	
ภาวะผู้นำแบบบงการ							
1	ผู้บริหารแสดงออกถึงความต้องการ หรือข้อกำหนด เป้าหมายของตนในการปฏิบัติงาน						
2	ผู้บริหารแสดงออกให้ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ขององค์กร						
3	ผู้บริหารให้ความสำคัญกับงานเป็นหลัก มุ่งเน้นผลผลิต และประสิทธิภาพงานเป็นสำคัญ						
4	เข้าควบคุม สั่งการ ผลักดันให้เกิดผล ควบคุมการตัดสินใจ แจกแจงบทบาทกำหนดกฎเกณฑ์ วิธีปฏิบัติงานและความคาดหวังที่ชัดเจน						
5	ผู้บริหารมีมาตรการติดตามผลการปฏิบัติงานอย่างเข้มงวด						
6	ให้คำชี้แนะขั้นตอนและวิธีการทำงานที่ชัดเจน ใกล้ชิด						
ภาวะผู้นำแบบสนับสนุน							
7	ผู้บริหารแสดงออกให้เห็นถึงมิตรภาพ เป็นผู้ที่สามารถในการให้คำปรึกษาต่อปัญหาต่าง ๆ ได้						
8	ผู้บริหารแสดงออกถึงความเอาใจใส่ในสถานภาพและความเป็นอยู่ของผู้ใต้บังคับบัญชา						
9	ผู้บริหารแสดงออกให้เห็นถึงความเป็นผู้นำที่ให้ความสำคัญกับทั้งผลงานและขวัญกำลังใจ มีการกำกับการบริหารอย่างเข้มข้น						
10	ผู้บริหารแสดงออกถึงการกระตุ้นให้สมาชิกในทีมมีความรู้สึกผูกพันกับทีมและมีส่วนร่วมในการตั้งเป้าหมายและสร้างกระบวนการทำงาน						
11	ผู้บริหารเปิดช่องทางให้สมาชิกได้เสนอความคิดเห็นในเรื่องต่างๆ คอยให้คำปรึกษาแนะนำกับทีม						
12	ผู้บริหารแสดงออกถึงการเสริมสร้างความมั่นใจในความสามารถของทีมพร้อมทั้งตั้งคำถามที่ท้าทายศักยภาพของทีมติดตามผลการปฏิบัติงาน						

ข้อ ที่	ภาวะผู้นำของสถานศึกษา	ระดับประสิทธิภาพ					หมายเหตุ
		5	4	3	2	1	
ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม							
13	ผู้บริหารแสดงออกให้เห็นถึงความเชื่อมั่น และให้ความไว้วางใจผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างเต็มที่						
14	ผู้บริหารแสดงออกถึงการให้ความสำคัญกับคนและความรู้สึกของคนเป็นหลัก						
15	ผู้บริหารแสดงออกถึงความเป็นผู้นำ มีส่วนร่วมในฐานะสมาชิกคนหนึ่งไม่เน้นการควบคุมสั่งการ พอใจที่จะให้สมาชิกในทีมมีความสุขกับงานรักษาสัมพันธภาพในทีม						
16	ผู้บริหารแสดงออกให้เห็นถึงการสร้างบรรยากาศการทำงานที่เป็นมิตร อบอุ่น คอยชี้แนะ ให้กำลังใจ รับฟังและอำนวยความสะดวก						
17	ผู้บริหารแสดงออกถึงการกระตุ้นให้สมาชิกในทีมประชุมอภิปรายร่วมกัน ตัดสินใจและแบ่งปันความรับผิดชอบร่วมกัน						
18	ผู้บริหารแสดงออกถึงการติดตามผลการปฏิบัติงานและเปิดรับข้อเสนอแนะจากสมาชิกในทีม						
ภาวะผู้นำแบบเน้นความสำเร็จ							
19	ผู้บริหารแสดงออกถึงการบริหารที่เน้นผลสำเร็จของงานเป็นหลัก						
20	แสดงออกถึงการตั้งเป้าหมายที่ท้าทายสำหรับผู้ใต้บังคับบัญชา						
21	ผู้บริหารแสดงออกถึงการให้ความสำคัญต่อความเป็นเลิศในการปฏิบัติงานและปรับปรุงงานอย่างต่อเนื่อง						
22	ผู้บริหารยึดหลักการกระจายความรับผิดชอบ ให้อิสระในการทำงาน การตัดสินใจต่าง ๆ ในขอบเขตที่ตกลงร่วมกัน						
23	ผู้บริหารเปิดโอกาสให้สมาชิกจัดการกับปัญหาหรือข้อขัดแย้งร่วมกันอย่างอิสระ						
24	ผู้บริหารให้การสนับสนุนเมื่อได้รับการร้องขอ คอยตามดูผลงานอยู่ห่าง ๆ						

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

คำชี้แจง โปรดอ่านแบบสอบถามแล้วคำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวาเพียงช่องเดียวตามความคิดเห็น
ของท่าน โดยมีเกณฑ์การพิจารณาดังนี้

5 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด

4 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมมาก

3 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง

2 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมน้อย

1 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมน้อยสุด

ข้อ ที่	การมีส่วนร่วมของชุมชน	ระดับการมีส่วนร่วม					หมายเหตุ
		รวม					
		5	4	3	2	1	
หลักสูตรสถานศึกษา							
1	ร่วมในการกำหนดเป้าหมาย การจัดทำหลักสูตรและ การใช้หลักสูตรร่วมกับสถานศึกษา						
2	ร่วมในการรับฟังการประชุมชี้แจงเพื่อให้ทราบเป้าหมาย การดำเนินการตามแผนงานร่วมกับสถานศึกษา						
3	ร่วมในการสนับสนุนงบประมาณ ทรัพยากร ในการจัดทำ หลักสูตรและการใช้หลักสูตรร่วมกับสถานศึกษา						
4	ร่วมประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารในการจัดทำหลักสูตร สถานศึกษา						
5	ร่วมกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องวิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็งของ โรงเรียนเพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ของโรงเรียน						
6	ร่วมประเมินการใช้หลักสูตรและนำผลการประเมินมา พัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง						
ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน							
7	ร่วมวางแผนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ร่วมกับสถานศึกษา						
8	ร่วมสนับสนุนให้ความช่วยเหลือครูในการจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ในการจัดการเรียนการสอน						

ข้อ ที่	การมีส่วนร่วมของชุมชน	ระดับการมีส่วนร่วม					หมายเหตุ
		รวม					
		5	4	3	2	1	
9	ร่วมส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนการสอนโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดการศึกษา						
10	ร่วมส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนการสอนโดยให้นักเรียนทำโครงการ						
11	ร่วมศึกษาและทำความเข้าใจหลักการของการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ						
12	สนับสนุนงบประมาณในการจัดการศึกษาให้กับทางโรงเรียน						
ด้านการติดตามและประเมินผล							
13	ร่วมกำหนดแนวทางในการประเมินผลการจัดการศึกษา						
14	ร่วมประเมินผลการจัดการศึกษาของคณะครูอย่างเป็นระยะ						
15	ร่วมหาจุดแข็ง จุดอ่อนเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอน						
16	ร่วมนำเสนอข้อมูลย้อนกลับในการประเมินความก้าวหน้าของการจัดการศึกษา						
17	นำเสนอข้อมูลในการพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อจัดทำระบบสารสนเทศของสถานศึกษา						
18	ร่วมพัฒนา ปรับปรุงการวางแผนการประเมินผลร่วมกับสถานศึกษา						

ตอนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

คำชี้แจง โปรดอ่านแบบสอบถามแล้วคำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวาเพียงช่องเดียว
ตามความคิดเห็นของท่าน โดยมีเกณฑ์การพิจารณาดังนี้

5 หมายถึง ระดับการปฏิบัติมากที่สุด

4 หมายถึง ระดับการปฏิบัติมาก

3 หมายถึง ระดับการปฏิบัติปานกลาง

2 หมายถึง ระดับการปฏิบัติน้อย

1 หมายถึง ระดับการปฏิบัติน้อยสุด

ข้อ ที่	ประสิทธิผลของสถานศึกษา	ระดับประสิทธิผล					หมายเหตุ
		5	4	3	2	1	
ความรู้ วิชาการอ่าน แสวงหาความรู้ด้วยตนเองของนักเรียน							
1	นักเรียนสามารถศึกษาค้นคว้า และสืบค้นข้อมูลได้ด้วยตนเอง						
2	นักเรียนมีความรับผิดชอบและมีความกระตือรือร้นในการทำงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จ						
3	นักเรียนมีการแสวงหาความรู้อยู่เสมอจากแหล่งเรียนรู้ในห้องสมุด และแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ						
4	นักเรียนเรียนรู้ตามความต้องการ ความสนใจ และความถนัดของแต่ละบุคคล						
5	นักเรียนรู้จักเลือกอ่านหนังสือที่เป็นประโยชน์						
6	นักเรียนสามารถใช้อินเทอร์เน็ตในการสืบค้นข้อมูลได้อย่างเหมาะสม						
ความพึงพอใจในการทำงานของครู							
7	สถานศึกษาวางแผน และออกแบบระบบงานธุรการตามขั้นตอนการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพ						
8	สถานศึกษามีการจัดระบบฐานข้อมูลของสถานศึกษาเพื่อใช้ในการบริหารจัดการภายในสถานศึกษาให้สอดคล้องกับฐานข้อมูลของเขตพื้นที่การศึกษา						

ข้อ ที่	ประสิทธิผลของสถานศึกษา	ระดับประสิทธิผล					หมายเหตุ
		5	4	3	2	1	
9	สถานศึกษามีการประสานงานกับชุมชนและท้องถิ่นในการสำรวจข้อมูลนักเรียนที่จะเข้ารับบริการทางการศึกษาในเขตบริการของสถานศึกษา						
10	สถานศึกษามีการกำหนดและเผยแพร่ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหาร การบริการและการประชาสัมพันธ์แก่สาธารณชน						
11	สถานศึกษามีการจัดระบบข้อมูลข่าวสารของสถานศึกษาเพื่อให้บริหารแก่สาธารณชน						
12	สถานศึกษามีการจัดระบบส่งเสริม สนับสนุนและอำนวยความสะดวกในการบริหารงานทั้ง 4 ด้านในสถานศึกษา						
ความสามารถในการใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีของครู							
13	ครูจัดทำเอกสารการสอนที่สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้						
14	ครูใช้คอมพิวเตอร์มาช่วยในการสอน						
15	ครูใช้คอมพิวเตอร์ โปรแกรมไมโครซอฟท์พาวเวอร์พอยต์ในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้						
16	ครูใช้แบบเรียนสำเร็จรูปในการสอน เพื่อเป็นการเพิ่มเติมความรู้และช่วยให้นักเรียน เรียนรู้ได้รวดเร็วขึ้น						
17	ครูส่งเสริมให้นักเรียนได้สืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต						
18	โรงเรียนมีเครื่องคอมพิวเตอร์เพียงพอต่อการให้บริการแก่นักเรียน						
ความสามารถในการจัดสรรทรัพยากรอย่างมีคุณภาพ							
19	ผู้บริหารมีการวางแผนการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุด						
20	ผู้บริหารได้บริหารงบประมาณเป็นไปตามแผนการใช้จ่ายเงิน งบประมาณที่กำหนดไว้						
21	ผู้บริหารและครูใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์ตรงตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้						
22	ผู้บริหารมีการจัดสรรทรัพยากรทุกด้านให้แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อนำไปพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนอย่างทั่วถึง						

ข้อ ที่	ประสิทธิผลของสถานศึกษา	ระดับประสิทธิผล					หมายเหตุ
		5	4	3	2	1	
23	ผู้บริหารและครูมีการใช้ทรัพยากรเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด						
24	ผู้บริหารและครูมีความสะดวกคล่องตัวในการใช้ทรัพยากรเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน						

ภาคผนวก ง

การทดสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา

แบบประเมินค่าความสอดคล้องแบบ IOC

(Index of Item Objective Congruence: IOC)

เรื่อง ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับการมีส่วนร่วมของชุมชนที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษาตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ข้อ ที่	ภาวะผู้นำของสถานศึกษา	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IOC	การ แปลผล
		1	2	3	4	5		
ภาวะผู้นำแบบบงการ								
1	ผู้บริหารแสดงออกถึงความต้องการ หรือข้อกำหนด เป้าหมายของตนในการปฏิบัติงาน	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
2	ผู้บริหารแสดงออกให้ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติตาม กฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ขององค์กร	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
3	ผู้บริหารให้ความสำคัญกับงานเป็นหลัก มุ่งเน้น ผลผลิตและประสิทธิภาพงานเป็นสำคัญ	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
4	เข้าควบคุม สั่งการ ผลักดันให้เกิดผล ควบคุมการตัดสินใจ แจกแจงบทบาทกำหนดกฎเกณฑ์ วิธีปฏิบัติงานและความคาดหวังที่ชัดเจน	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
5	ผู้บริหารมีมาตรการติดตามผลการปฏิบัติงานอย่างเข้มงวด	+1	+1	+1	0	+1	0.8	ใช้ได้
6	ให้คำชี้แนะขั้นตอนและวิธีการทำงานที่ชัดเจน ใกล้ชิด	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
ภาวะผู้นำแบบสนับสนุน								
7	ผู้บริหารแสดงออกให้เห็นถึงมิตรภาพ เป็นผู้ที่สามารถในการให้คำปรึกษาต่อปัญหาต่าง ๆ ได้	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
8	ผู้บริหารแสดงออกถึงความเอาใจใส่ในสถานภาพ และความเป็นอยู่ของผู้ใต้บังคับบัญชา	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
9	ผู้บริหารแสดงออกให้เห็นถึงความเป็นผู้นำที่ให้ความสำคัญกับทั้งผลงานและขวัญกำลังใจ มีการกำกับการบริหารอย่างเข้มข้น	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้

ข้อ ที่	ภาวะผู้นำของสถานศึกษา	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IOC	การ แปลผล
		1	2	3	4	5		
10	ผู้บริหารแสดงออกถึงการกระตุ้นให้สมาชิกในทีมมีความรู้สึกผูกพันกับทีมและมีส่วนร่วมในการตั้งเป้าหมายและสร้างกระบวนการทำงานและแผนการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
11	ผู้บริหารเปิดช่องทางให้สมาชิกได้เสนอความคิดเห็นในเรื่องต่างๆ คอยให้คำปรึกษาแนะนำกับทีม	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
12	ผู้บริหารแสดงออกถึงการเสริมสร้างความมั่นใจในความสามารถของทีมพร้อมทั้งตั้งคำถามที่ท้าทายศักยภาพของทีมติดตามผลการปฏิบัติงาน	+1	+1	0	+1	+1	0.8	ใช้ได้
ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม								
13	ผู้บริหารแสดงออกให้เห็นถึงความเชื่อมั่น และให้ความไว้วางใจผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างเต็มที่	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
14	ผู้บริหารแสดงออกถึงการให้ความสำคัญกับคนและความรู้สึกของคนเป็นหลัก	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
15	ผู้บริหารแสดงออกถึงความเป็นผู้นำ มีส่วนร่วมในฐานะสมาชิกคนหนึ่งไม่เน้นการควบคุมสั่งการพอใจที่จะให้สมาชิกในทีมมีความสุขกับงานรักษาสัมพันธภาพในทีม	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
16	ผู้บริหารแสดงออกให้เห็นถึงการสร้างบรรยากาศการทำงานที่เป็นมิตร อบอุ่น คอยชี้แนะให้กำลังใจ รับฟังและอำนวยความสะดวก	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
17	ผู้บริหารแสดงออกถึงการกระตุ้นให้สมาชิกในทีมประชุมอภิปรายร่วมกัน ตัดสินใจและแบ่งปันความรับผิดชอบร่วมกัน	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
18	ผู้บริหารแสดงออกถึงการติดตามผลการปฏิบัติงานและเปิดรับข้อเสนอแนะจากสมาชิกในทีม	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้

ข้อ ที่	ภาวะผู้นำของสถานศึกษา	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IOC	การ แปลผล
		1	2	3	4	5		
ภาวะผู้นำแบบเน้นความสำเร็จ								
19	ผู้บริหารแสดงออกถึงการบริหารที่เน้นผลสำเร็จ ของงานเป็นหลัก	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
20	แสดงออกถึงการตั้งเป้าหมายที่ท้าทายสำหรับ ผู้ใต้บังคับบัญชา	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
21	ผู้บริหารแสดงออกถึงการให้ความสำคัญต่อความ เป็นเลิศในการปฏิบัติงานและปรับปรุงงาน อย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
22	ผู้บริหารยึดหลักการกระจายความรับผิดชอบ ให้อิสระในการทำงาน การตัดสินใจต่าง ๆ ในขอบเขต ที่ตกลงร่วมกัน	+1	+1	+1	+1	0	0.8	ใช้ได้
23	ผู้บริหารเปิดโอกาสให้สมาชิกจัดการกับปัญหาหรือ ข้อขัดแย้งร่วมกันอย่างอิสระ	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
24	ผู้บริหารให้การสนับสนุนเมื่อได้รับการร้องขอ คอยตามดูผลงานอยู่ห่าง ๆ	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้

ข้อ ที่	การมีส่วนร่วมของชุมชน	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IOC	การ แปลผล
		1	2	3	4	5		
ด้านหลักสูตรสถานศึกษา								
1	ร่วมในการกำหนดเป้าหมาย การจัดทำหลักสูตร และการใช้หลักสูตรร่วมกับสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
2	ร่วมในการรับฟังการประชุมชี้แจงเพื่อให้ทราบ เป้าหมายการดำเนินการตามแผนงานร่วมกับสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
3	ร่วมในการสนับสนุนงบประมาณ ทรัพยากร ในการจัดทำหลักสูตรและการใช้หลักสูตรร่วมกับสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
4	ร่วมประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา	+1	+1	+1	0	+1	0.8	ใช้ได้
5	ร่วมกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องวิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็งของโรงเรียนเพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ของโรงเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
6	ร่วมประเมินการใช้หลักสูตรและนำผลการประเมินมาพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน								
7	ร่วมวางแผนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนร่วมกับสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
8	ร่วมสนับสนุนให้ความช่วยเหลือครูในการจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ในการจัดการเรียนการสอน	+1	+1	+1	0	+1	0.8	ใช้ได้
9	ร่วมส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนการสอนโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดการศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
10	ร่วมส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนการสอนโดยให้นักเรียน ทำโครงการ	+1	+1	0	+1	+1	0.8	ใช้ได้
11	ร่วมศึกษาและทำความเข้าใจหลักการของการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
12	สนับสนุนงบประมาณในการจัดการศึกษาให้กับทางโรงเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้

ข้อ ที่	การมีส่วนร่วมของชุมชน	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IOC	การ แปลผล
		1	2	3	4	5		
ด้านการติดตามและประเมินผล								
13	ร่วมกำหนดแนวทางในการประเมินผลการจัดการศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
14	ร่วมประเมินผลการจัดการศึกษาของคณะครู อย่างเป็นระยะ	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
15	ร่วมหาจุดแข็ง จุดอ่อนเพื่อนำมาเป็นแนวทาง ในการพัฒนาการเรียนการสอน	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
16	ร่วมนำเสนอข้อมูลย้อนกลับในการประเมิน ความก้าวหน้าของการจัดการศึกษา	+1	+1	0	+1	+1	0.8	ใช้ได้
17	นำเสนอข้อมูลในการพัฒนาการจัดการศึกษา เพื่อจัดทำระบบสารสนเทศของสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
18	ร่วมพัฒนา ปรับปรุงการวางแผนการประเมินผล ร่วมกับสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้

ข้อ ที่	ประสิทธิผลของสถานศึกษา	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IOC	การ แปลผล
		1	2	3	4	5		
ความรู้ รักการอ่าน แสวงหาความรู้ด้วยตนเองของนักเรียน								
1	นักเรียนสามารถศึกษาค้นคว้า และสืบค้นข้อมูลได้ด้วยตนเอง	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
2	นักเรียนมีความรับผิดชอบและมีความกระตือรือร้นในการทำงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จ	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
3	นักเรียนมีการแสวงหาความรู้อยู่เสมอจากแหล่งเรียนรู้ในห้องสมุด และแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
4	นักเรียนเรียนรู้ตามความต้องการ ความสนใจ และความถนัดของแต่ละบุคคล	+1	+1	+1	0	+1	0.8	ใช้ได้
5	นักเรียนรู้จักเลือกอ่านหนังสือที่เป็นประโยชน์	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
6	นักเรียนสามารถใช้อินเทอร์เน็ตในการสืบค้นข้อมูลได้อย่างเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
ความพึงพอใจในการทำงานของครู								
7	สถานศึกษาวางแผน และออกแบบระบบงานธุรการตามขั้นตอนการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
8	สถานศึกษามีการจัดระบบฐานข้อมูลของสถานศึกษาเพื่อใช้ในการบริหารจัดการภายในสถานศึกษาให้สอดคล้องกับฐานข้อมูลของเขตพื้นที่การศึกษา	+1	+1	+1	0	+1	0.8	ใช้ได้
9	สถานศึกษามีการประสานงานกับชุมชนและท้องถิ่นในการสำรวจข้อมูลนักเรียนที่จะเข้ารับบริการทางการศึกษาในเขตบริการของสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
10	สถานศึกษามีการกำหนดและเผยแพร่ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหาร การบริการและการประชาสัมพันธ์แก่สาธารณชน	+1	+1	0	+1	+1	0.8	ใช้ได้
11	สถานศึกษามีการจัดระบบข้อมูลข่าวสารของสถานศึกษาเพื่อให้บริหารแก่สาธารณชน	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
12	สถานศึกษามีการจัดระบบส่งเสริม สนับสนุนและอำนวยความสะดวกในการบริหารงานทั้ง 4 ด้านในสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้

ข้อ ที่	ประสิทธิผลของสถานศึกษา	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IOC	การ แปลผล
		1	2	3	4	5		
ความสามารถในการใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีของครู								
13	ครูจัดทำเอกสารการสอนที่สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
14	ครูใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์มาช่วยในการสอน	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
15	ครูใช้คอมพิวเตอร์ โปรแกรมไมโครซอฟ์พออฟิต ในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
16	ครูใช้แบบเรียนสำเร็จรูปในการสอนเพื่อเป็นการเพิ่มเติมความรู้และช่วยให้นักเรียน เรียนรู้ได้รวดเร็วขึ้น	+1	+1	0	+1	+1	0.8	ใช้ได้
17	ครูส่งเสริมให้นักเรียนได้สืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
18	โรงเรียนมีเครื่องคอมพิวเตอร์เพียงพอต่อการให้บริการแก่นักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
ความสามารถในการจัดสรรทรัพยากรอย่างมีคุณภาพ								
19	ผู้บริหารมีการวางแผนการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
20	ผู้บริหารได้บริหารงบประมาณเป็นไปตามแผนการใช้เงินงบประมาณที่กำหนดไว้	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
21	ผู้บริหารและครูใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์ตรงตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
22	ผู้บริหารมีการจัดสรรทรัพยากรทุกด้านให้แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อนำไปพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนอย่างทั่วถึง	+1	0	+1	+1	+1	0.8	ใช้ได้
23	ผู้บริหารและครูมีการใช้ทรัพยากรเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
24	ผู้บริหารและครูมีความสะดวกคล่องตัวในการใช้ทรัพยากร เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้

สรุปผลการตรวจคุณภาพเครื่องมือรายด้าน

ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับการมีส่วนร่วมของชุมชนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา
ตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ข้อ	ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา	ค่าความเชื่อมั่น
1	ด้านภาวะผู้นำแบบบังการ	0.921
2	ด้านภาวะผู้นำแบบสนับสนุน	0.929
3	ด้านภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม	0.926
4	ด้านภาวะผู้นำแบบเน้นความสำเร็จ	0.925
รวม		0.936

ข้อ	การมีส่วนร่วมของชุมชน	ค่าความเชื่อมั่น
1	ด้านหลักสูตรสถานศึกษา	0.877
2	ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน	0.863
3	ด้านการติดตามและประเมินผล	0.853
รวม		0.872

ข้อ	ประสิทธิผลของสถานศึกษา	ค่าความเชื่อมั่น
1	ด้านความไม่รู้ รักการอ่าน แสวงหาความรู้ด้วยตนเองของนักเรียน	0.912
2	ด้านความพึงพอใจในการทำงานของครู	0.925
3	ด้านความสามารถในการใช้สื่อวัตกรรมและเทคโนโลยีของครู	0.918
4	ด้านความสามารถในการจัดสรรทรัพยากรอย่างมีคุณภาพ	0.925
รวม		0.923
ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ		0.941